

T.C.
EKONOMİ BAKANLIĞI

2015 YILI
FAALİYET RAPORU

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

BAKAN SUNUŞU

Ticaretin tarih boyunca gerçekleştirildiği böylesi önemli bir coğrafyada bulunmamız nedeniyle insanımızın genlerine üretmek, ihraç etmek ve risk almaktan korkmamak nakşedilmiştir. Son dönemde yakın çevremizde vuku bulan siyasi ve ekonomik tüm olumsuzluklara rağmen dünyanın önde gelen ekonomilerinden biri haline gelmek için yatırımlara ve sanayileşmeye büyük önem veren ülkemiz, 2023 yılı için belirlenen hedeflere ulaşma yolunda var gücüyle çalışmaktadır.

Bu amaçla, ticarete ilişkin politikalarımızı tüm paydaşlarımızla birlikte gerçekleştirdiğimiz örnek çalışmalarla hayata geçiriyor, üretimin ve ihracatın önünü açmak için stratejiler geliştiriyor ve uyguluyoruz. İhracatımızın pazar çeşitliliğini sağlamak ve ülkemizi küresel ticarete yön veren aktörlerden biri haline getirmek için adım atmadığımız coğrafya kalmıyor. Nitekim ülkemiz son 13 yılın birikimleri ve sağlanan siyasi istikrar sayesinde hem bölgesinin üretim üssü olmuş hem de uluslararası yatırımcılar için bir cazibe merkezi haline gelmiştir.

2015 yılında gerçekleştirdiğimiz ve ayrıntılarını bu raporda bulacağınız tüm çalışmalar, ülkemizin daha müreffeh yarınlara ilerlemesini, kalkınmasını ve ihracatımızın daha yüksek katma değerli bir yapıya kavuşmasını hedeflemektedir. Raporda özetlediğimiz tüm faaliyetler ve elde ettiğimiz başarılar, daha azimli olmamız ve daha çok çalışmamız için bizi motive ediyor.

Mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğunun en önemli unsurlarından olan faaliyet raporları aracılığıyla kamu kaynaklarının verimli bir şekilde harcanması, kamu idarelerinin faaliyetlerine ilişkin plan ve programları performans ölçümüne imkân verecek şekilde stratejik yönetim anlayışıyla hazırlamaları ve uygulama sonuçlarının kamuoyuna raporlanması sağlanmıştır. Bu kapsamda hazırladığımız 2015 Yılı Ekonomi Bakanlığı Faaliyet Raporunda, 2015 Yılı Performans Programında öngörülen hedeflerimizin uygulama sonuçlarını ve Bakanlığımızda gerçekleştirilen faaliyetler ile yürütülen hizmetlerine ilişkin bilgileri sizlerle paylaşmış bulunuyoruz.

Dünyanın zorlu ekonomik ve siyasi şartlarında her şeye rağmen büyük fedakârlıklarla çalışan başta sanayicimiz, işçimiz, ihracatçımız ve bürokratlarımız olmak üzere ülkemizin kalkınmasında ve gelişmesinde payı olan herkese takdir ve teşekkürlerimi sunarım.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun getirmiş olduğu yükümlülüklerden olan mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde hazırlanan Bakanlığımız 2015 Yılı Faaliyet Raporu'nun hazırlanmasında emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Mustafa ELİTAŞ
Bakan

BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU

2015 yılında dünya genelinde oldukça zorlu ekonomik ve siyasi koşulların yaşandığı ortadır. Bu olumsuz koşullara rağmen ülkemizce beklentilerin üzerinde ekonomik büyüme gerçekleştirilmiş ve 2023 hedefleri doğrultusunda Türkiye'nin dünya ticaretinden almış olduğu payın artırılmasına yönelik çalışmalarımız devam etmiştir.

Son 13 yılda önemli reformları hayata geçirmiş, küresel ve bölgesel tehditlere rağmen istikrarlı ekonomik yapısı ve sağladığı mali disiplin ile tüm çevrelerin dikkatini üzerine çekmeyi başarmış olan ülkemizin 2023 vizyonu çerçevesinde her alanda daha da güçlü bir ülke olması amaçlanmaktadır. Bu anlayışla, 64. Hükümet Programında da yeni bir atılım dönemi tanımlanmış olup, ilgili Eylem Planlarına yönelik çalışmalarda Bakanlığımız görev ve yetki alanı itibarıyla azami katkı sunulmaktadır.

Bu çerçevede, Ekonomi Bakanlığı olarak ülkemizin dış ticaretine ilişkin ana hedef ve politikaların geliştirilmesi ve yürütülmesinde, Bakanlığımızın 2013-2017 Stratejik Planı ve 2015 Yılı Performans Programı ışığında öngörülen çalışmalar, 2015 yılında öngörüldüğü şekilde yürütülmüş bulunmaktadır.

Bu kapsamda, Bakanlığımızın faaliyetlerine ve bu faaliyetlerin sonuçlarına ilişkin 2015 yılı Ekonomi Bakanlığı Faaliyet Raporunu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunun temel ilkeleri olan mali disiplin, mali saydamlık, hesap verme sorumluluğu gereği kamuoyumuz ile paylaşıyoruz.

Hazırlanan bu çalışmanın kamuoyumuz ve diğer paydaşlara faydalı olmasını diler, 2015 yılı Ekonomi Bakanlığı Faaliyet Raporunun hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ederim.

Fatih METİN
Bakan Yardımcısı

ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU

Çağdaş bir yönetim anlayışının ve kamu mali yönetim sistemimizi yeniden yapılandıran 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun bir gereği olarak Ekonomi Bakanlığı 2015 yılı faaliyet raporu hazırlanmış bulunmaktadır.

Stratejik yönetim sürecinin ve hesap verebilirliğin önemli bir aracı olan bu Rapor, 2015 yılı Performans Programımız göz önünde bulundurularak, Bakanlığımızın yıl boyunca yurt içi ve yurt dışı yatırımlar, mal ve hizmet ihracat ve ithalatı gibi ana başlıklar altında gerçekleştirdiği proje ve faaliyetler ile bunların sonuçlarına ilişkin bilgileri ve mali saydamlık ve hesap verme sorumluluğu çerçevesinde kamuoyu ile paylaşılacak üzere gerekli mali bilgileri içermektedir.

2015 yılında küresel ekonomideki zayıf büyüme performansı, düşen emtia ve petrol fiyatları ile jeopolitik gelişmeler ihracat ve ithalattaki canlılığı da olumsuz etkilemiştir. Bu olumsuz atmosferde ülkemizin dış ticaretindeki etkileri telafi etmek için ticaret diplomasimizi hızlandırmak, ticaret ve alım heyetleri sayısını artırmak, pazar çeşitlendirmesi ve mevcut pazarlarda derinleşme faaliyetlerimizi sürdürmek büyük önem arz etmiştir.

Ekonomi Bakanlığı olarak; üretimin ve ihracatın ithalata bağımlılığını azaltmak, ülkemizdeki katma değeri ve teknoloji altyapısını yükseltmenin bir zaruret olduğundan hareketle, üretim, ihracat ve yatırımları artırmaya dönük çalışmalarımızı 2015 yılında da sürdürürken, ithalatın dengeli bir şekilde gelişmesine yönelik politikalar uygulamış bulunuyoruz.

Bu kapsamda, kamuoyu ile daha önce paylaştığımız 2015 Yılı Performans Programı'ndaki hedef ve göstergelere büyük ölçüde ulaşılmış olup, 2015 yılı için performans gerçekleştirmelerine raporun ilerleyen sayfalarında ayrıntılı şekilde yer verilmiştir.

2015 Yılı Faaliyet Raporu çalışmalarında emeği geçen tüm Bakanlığımız personeline teşekkür eder, kamuoyunu bilgilendirmeyi ön plana alan bir anlayış içerisinde hazırlanan bu Raporun, amacını en iyi şekilde gerçekleştirmesini dilerim.

İbrahim ŞENEL
Müsteşar

İÇİNDEKİLER

BAKAN SUNUŞU.....	1
BAKAN YARDIMCISI SUNUŞU.....	2
ÜST YÖNETİCİ SUNUŞU.....	3
I. GENEL BİLGİLER.....	6
A. MİSYON VE VİZYON	6
B. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR	6
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	7
1.Tarihçe	7
2. Fiziksel Yapı	8
3. Teşkilat Yapısı	9
4. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları	12
5. İnsan Kaynakları	24
6. Sunulan Hizmetler.....	25
7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	26
8. Ön Mali Kontrol	27
II. AMAÇ VE HEDEFLER	28
A.TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER	31
III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	37
A.MALİ BİLGİLER.....	37
1. Bütçe Uygulama Sonuçları ve Mali Tablolar	37
2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar	41
3. Mali ve Diğer Denetim Sonuçları	43
B. PERFORMANS BİLGİLERİ	45
1. Faaliyet ve Proje Bilgileri	45
a) TEMEL STRATEJİLER.....	45
i. Komşu ve Çevre Ülkeler İle Ticaretin Geliştirilmesi.....	45
ii. Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	46
iii. Avrasya Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	47
iv. Afrika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	48
v. Asya – Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	49
vi. ABD ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi.....	50
vii. Latin Amerika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi	51
viii. 2023 Türkiye İhracat Stratejisi	52

ix. E-İhracat Stratejisi	53
x. Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Stratejisi.....	53
xi. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Stratejisi	53
xii. İhracata Dönük Üretim Stratejisi.....	54
xiii. Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi.....	56
b) İKİLİ VE ÇOK TARAFLI TİCARİ İLİŞKİLER.....	57
i. Dünya Ticaret Örgütü ve Türkiye.....	57
ii. Türkiye'nin Üye Olduğu Bölgesel Kuruluşlar ve Taraf Olduğu Bölgesel Ticaret Anlaşmaları	59
iii. Hizmet Ticaretinin Geliştirilmesi.....	60
iv. Avrupa Birliği ve Türkiye.....	61
c) POLİTİKA ARAÇLARI	64
i. İhracat Politikaları	64
ii. İthalat Politikaları	74
iii. Uluslararası Doğrudan Yatırımlar, Teşvik ve Yatırım Ortamı Politikaları	79
iv. Ürün Güvenliği ve Denetimi Politikaları	82
v. Serbest Bölge Politikaları.....	88
vi. Lojistik Politikaları	88
vii. Döviz Kazandırıcı Hizmetlere İlişkin Politikalar	89
viii. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetlerine İlişkin Politikalar.....	90
ix. Yurtdışı Yatırım Politikaları	91
d) EKONOMİK GÖRÜNÜM.....	92
e)DIŞ TİCARET GELİŞMELERİ	94
2. Performans Sonuçları ve Değerlendirilmesi.....	102
3. Performans Bilgi Sistemlerinin Değerlendirilmesi.....	139
IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	141
A. GÜÇLÜ YÖNLER	141
B. GELİŞMEYE AÇIK YÖNLER	141
C. FIRSATLAR.....	141
D. TEHDİTLER.....	142
E. GENEL DEĞERLENDİRME	143
V. ÖNERİ VE TEDBİRLER.....	144

I. GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile kurulan Ekonomi Bakanlığı'nın 2013-2017 Stratejik Planı hazırlanmış ve 01 Ocak 2013 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur. Bakanlık birimleri faaliyetlerini "2013-2017 Stratejik Planı" nda sorumlu oldukları hedefler çerçevesinde yürütmüşlerdir.

Ekonomi Bakanlığı 2013-2017 Stratejik Planı'ndaki misyon ve vizyon ifadeleri aşağıdaki gibidir:

MİSYONUMUZ

Ülkemiz ekonomisinin gelişimine ve sosyal refaha katkı sağlamak amacıyla, dış ticaret ve yatırımlara ilişkin politikaları geliştirmek ve uygulamak

VİZYONUMUZ

Ülkemizin ekonomik ve ticari alanda dünyada lider ülkeler arasında yer almasına öncülük eden kurum olmak

B. GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLAR

637 sayılı KHK'nın 2'nci maddesinde Bakanlığın görevleri aşağıdaki şekilde sayılmıştır:

- Dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikasını geliştirmek ve yürütmek.
- Ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük yapılandırılması için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu tedbirlerin ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlarca uygulanmasının ve koordinasyonunun sağlanması konusunda çalışmalar yürütmek.
- Dış ticaretin ülke ekonomisi yararına yapılması amacıyla ürün ve yurtdışı müteahhitlik dâhil uluslararası hizmet ticaretine ilişkin gerekli her türlü tedbiri almak.
- Kamu kurum ve kuruluşlarına çeşitli mevzuatla verilmiş yetki ve görevlerin kullanımında dış ticarete dair politikaların uygulanmasına ilişkin esasları düzenlemek ve koordine etmek.
- Dünya ticaretinden alınan payın artırılmasını ve sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak üzere ihracatın pazar ve ürün çeşitliliğini genişletmeye yönelik gerekli tedbirleri almak ve buna yönelik destek yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak.
- İthalatın ülke ekonomisinin yararına gerçekleştirilmesi ve yerli sanayinin korunması ile ilgili gerekli tedbirleri almak ve ticaret politikası savunma araçlarını uygulamak.
- Diğer kurum ve kuruluşların dış ticaret politikasını etkileyen faaliyet, temas ve düzenlemelerinin, genel dış ticaret politikasına uygunluğunu sağlamak, ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği halinde söz konusu faaliyet, temas ve düzenlemelerin koordinasyonunu ve yürütülmesini temin etmek.

g) Türkiye Cumhuriyetinin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ikili, bölgesel ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkilerini düzenlemek, yürütmek ve bu konularda ilgili mevzuatı çerçevesinde anlaşmalar yapmak, uluslararası kuruluşların Bakanlığın yetki ve görev alanına giren konulardaki çalışmalarını takip etmek ve bu konularda görüş oluşturmak.

ğ) Ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen katkıları sağlamak ve yönlendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak.

h) Yatırım teşviklerinin ülke ekonomisi yararına etkin bir şekilde düzenlenmesini temin amacıyla ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak, uygulamak, uygulamayı takip etmek, değerlendirmek ve gerekli tedbirleri almak.

ı) Dış ticarete konu ürünlerin güvenli, mevzuata ve standartlara uygun olmasını sağlamak, bu amaçla ithalatta ve ihracatta denetim yapmak ve yaptırmak, ticarete teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yürütmek, ürün güvenliği, teknik düzenlemeler ve denetimlere dair mevzuat, politika ve uygulamaları koordine etmek.

i) Dış ticarete dair konularda Avrupa Birliği ile ilişkileri ve uyum çalışmalarını yürütmek.

j) Türkiye İhracatçılar Meclisi ve İhracatçı Birliklerine ilişkin çalışmaları yürütmek.

k) Mevzuatla Bakanlığa verilen diğer görev ve hizmetleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1.Tarihçe

Osmanlı İmparatorluğu döneminde ticaret genelde kapitülasyonlar sistemi çerçevesinde yürütülmüş olup, bugünkü anlamda bir dış ticaret politikasından bahsetme imkânı neredeyse yoktur. Bu dönemde dış ticaret politikası daha ziyade gümrük politikası aracılığı ile yürütülmüş, ayrı bir dış ticaret politikasına ve örgütüne gerek duyulmamıştır.

19 Mayıs 1919 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk'ün başlattığı Kurtuluş Savaşı sırasında 23 Nisan 1920'de toplanan Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2 Mayıs 1920'de kabul ettiği 3 sayılı Kanunla 11 kişilik ilk Bakanlar Kurulu'nu oluşturmuştur. Bu Bakanlar Kurulu'nda Ticaret, Sanayi, Maden, Ziraat ve Orman işlerini yürütmek üzere bir İktisat Bakanlığı yer almıştır. Sonradan Ziraat ve Orman işleri ayrılarak ayrı bir Bakanlık oluşturulmuştur.

10 Ağustos 1925 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan yönetmelikle, yurtdışında önemli ticaret merkezlerinde Ticaret Temsilcilikleri kurulması sağlanmış ve böylece ilk kez yabancı ülkelere gönderilecek Ticaret Temsilcilerinin nitelikleri ve görevleri belirlenmiştir.

27 Mayıs 1934 tarihinde kabul edilen 2450 sayılı Kanun ile kurulan İktisat Bakanlığı'nın görevleri kara ticareti, deniz ticareti, sanayi ve maden işlerini kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Bu meyanda dış ticaret konuları ile ilgili birimler ilk kez Dış Ticaret Reisliği (Türk Ofis) ismi altında toplanmıştır.

27 Mayıs 1939 tarihinde 3416 sayılı Kanunla, Ticaret Bakanlığı ismi ile yeniden kurulan Bakanlık bünyesinde yer alan ve yeni ismi Dış Ticaret Dairesi Reisliği olan Dış Ticaret Örgütü'nün görevleri: "Dış Ticaret münasebetlerinin tanzimine ve ticaret mukavele ve anlaşmaları akdine ait esasları tespit ve bu mukavele ve anlaşmaların tatbikini ve dış ticaret münasebetlerinin inkişafını temine yarayacak tedbirleri ibraz ve tatbik eylemek ve umumiyetle sergi ve fuarların teşvik, himaye ve bunlara iştirak işleriyle meşgul ve ecnebi memleketlerdeki Türk Ticaret Odaları faaliyetleriyle alakadar olmak" şeklinde belirlenmiştir.

Dış Ticaret Dairesi Reisliği olarak 32 yıl görev yapan bu kuruluş, 26 Mart 1971 tarihinde Ticaret Bakanlığı'ndan ayrılarak müstakil bir Dış Ekonomik İlişkiler Bakanlığı haline gelmiş ise de, ömrü kısa sürmüş ve 11 Aralık 1971 tarihinde eski Ticaret Bakanlığı'nın yeniden teşkili ile birlikte bu yeni Bakanlık içerisinde Dış Ticaret Genel Sekreterliği ismi ile fonksiyonunu devam ettirmeye başlamıştır. Genel Sekreterlik şu ana hizmet birimlerinden oluşmaktaydı: İhracat Genel Müdürlüğü, İthalat Genel Müdürlüğü, Anlaşmalar Genel Müdürlüğü, Avrupa Ekonomik Topluluğu (A.E.T.) İşleri Genel Müdürlüğü, Değerlendirme Genel Müdürlüğü, Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü (bu birim sonradan Devlet Planlama Teşkilatına bağlanmıştır).

13 Aralık 1983 tarihli ve 188 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile, bir taraftan Ticaret Bakanlığı bünyesindeki Dış Ticaret Genel Sekreterliği ile Standardizasyon Dairesi öte taraftan Maliye Bakanlığı bünyesindeki Hazine Genel Müdürlüğü ve Milletlerarası İktisadi İşbirliği Teşkilatı Genel Sekreterliği bir araya getirilmek suretiyle Başbakanlığa bağlı Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı kurulmuştur.

14 Ağustos 1991 tarihli ve 436 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile DPT bünyesinde bulunan Teşvik ve Uygulama (İhracat ve Yatırım), Yabancı Sermaye ve Serbest Bölgeler Başkanlıkları, Genel Müdürlük haline dönüştürülerek Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'na bağlanmıştır.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı 11 yıl hizmet gördükten sonra 9 Aralık 1994 tarihinde kabul edilen ve 20 Aralık 1994 tarih ve 22147 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4059 sayılı Kanunla, Başbakanlığa bağlı Hazine Müsteşarlığı ve Dış Ticaret Müsteşarlığı isimleri ile iki ayrı kuruluş haline getirilmiştir.

Söz konusu Kanuna göre, dış ticaret politikalarının tespitine yardımcı olmak, tespit olunan bu politikalar çerçevesinde ihracat, ihracatı teşvik, ithalat, yurtdışı müteahhitlik hizmetleri ve ikili ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkileri düzenlemek, uygulamak, uygulamaları izlemek ve geliştirmek görevlerini üstlenen ve İhracat, İthalat, Anlaşmalar, Avrupa Birliği, Serbest Bölgeler, Dış Ticarete Standardizasyon, Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüklerinden oluşan Dış Ticaret Müsteşarlığı 2011 yılına kadar 17 yıl görevini sürdürmüştür.

Dünya ticaretinin ekonomik bütünleşme süreçlerinin derinleştiği, küresel ölçekte pazara giriş stratejilerinin yoğun şekilde uygulandığı ve ihracat pazarlarında rakip ülkelerin aktif stratejiler geliştirerek, ihracatta pazar paylarını artırmaya çalıştığı bir dönemden geçilirken, bu dönem ve ülkemizin 2023 vizyonu, ekonomi ve dış ticaret politikalarının yeni bir anlayış ve yapıyla yürütülmesi zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu kapsamda, Cumhuriyet tarihinde ilk kez, ihracata dayalı büyüme modeli çerçevesinde, mal ve hizmet sektörlerinde yatırım-üretim-ihracat zincirine ilişkin politikaların bir bütün olarak ele alınmasını sağlayacak bir kurumsal yapılanmaya duyulan ihtiyaç dikkate alınarak, 8 Haziran 2011 tarihli 637 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın tüm hizmet birimleri ile Hazine Müsteşarlığı'nın Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlükleri birleştirilerek Ekonomi Bakanlığı kurulmuştur.

2. Fiziksel Yapı

Bakanlık merkez teşkilatı, Hazine Müsteşarlığı ile ortak kullandığı ve toplam 67.068 m² kapalı alana sahip olan hizmet binasının % 49'unda hizmet vermektedir. Ayrıca, Bakanlığımıza tahsisli 1 adet ek hizmet binası bulunmakta ve başka kurumların da bulunduğu bir hizmet binasının üç katı Bakanlığımızca kullanılmaktadır.

Diğer taraftan, Hazine Müsteşarlığı ile ortak kullanılmakta olan hizmet binasının her iki kurumun artan personel sayısı sonucu yetersiz kalması nedeniyle, Bakanlığımız merkez hizmet binası olarak kullanılmak üzere Söğütözü Mahallesi 2180.Cadde No:63 Çankaya – Ankara adresinde bulunan Halk Bankası Genel Müdürlük Ek Hizmet Binası (C Blok hariç) kiralanmış olup, 2016 yılı başında taşınmaya yönelik çalışmalara başlanılmıştır.

Bakanlığımız yurt dışı teşkilatı 160 merkezden oluşmakta olup, bunlardan 4 adedi hariç (Niamey, Libreville Ticaret Müşavirlikleri ile Misurata ve Chennai Ticaret Ataşeliği) olmak üzere, 156 merkezde faaliyetler sürdürülmektedir. 2014 yılında kançılara dışında 69 merkez kiralık ofislerde faaliyetlerini sürdürürken, 2015 yılında 4 temsilciliğin kira kontratının sonlandırılmasına karşın 2 temsilciliğe kançılara dışında ofis kiralanmasıyla bu sayı 67'ye inmiştir. Ayrıca, Tahran Ticaret Müşavirliğine Kançılara dışında ofis kiralanmasına ilişkin Başbakanlıktan kiralama izni alınmış olup, ülke içi onay süreci tamamlandıktan sonra kiralama işlemi gerçekleştirilecektir. Diğer taraftan, 2014 yılında Sahra altı Afrika ülkelerinde yer alan temsilciliklerimizde kiralama şartlarının ağır olması, güvenlik riski ve yaşam zorlukları nedeniyle 12 merkezde lojman kiralaması yapılmıştır. 2015 yılında Nairobi Ticaret Müşavirliği için Başbakanlıktan izin alınmış ve kiralama süreci devam etmektedir. Hartum Ticaret Müşavirliği için ise Başbakanlığa izin yazısı yazılmış ve gerekli izin beklenmektedir.

Bakanlık merkez teşkilatında 105 adedi sıra tahsisli, 32 adedi ise görev tahsisli olmak üzere toplam 137 adet, taşra teşkilatında ise 40 adet lojman bulunmaktadır.

3. Teşkilat Yapısı

637 sayılı Ekonomi Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye göre, Bakanlığın en üst amiri Bakan olup, Bakanlık icraatından ve emri altındaki faaliyetler ve işlemlerden Başbakan'a karşı sorumludur.

Bakanlık Merkez, Taşra ve Yurtdışı teşkilatı'ndan oluşmaktadır.

a) Merkez Teşkilatı

Merkez Teşkilatı; "İhracat", "İthalat", "Anlaşmalar", "Avrupa Birliği", "Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye", "Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler", "Ürün Güvenliği ve Denetimi" ile "Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme" Genel Müdürlükleri; Denetim Hizmetleri Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Personel Dairesi Başkanlığı, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı, Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği, Bakanlık Müşavirliği, Özel Kalem Müdürlüğü, İç Denetim Birimi Başkanlığı ve Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü'nden oluşmaktadır.

b) Taşra Teşkilatı

Bölge veya ilin dış ticaret potansiyeli dikkate alınarak kurulan, Bölge Müdürlükleri ve Bölge Müdürlüklerine bağlı Ürün Denetmenleri Grup Başkanlıkları ve Laboratuvar Müdürlükleri ile doğrudan merkeze bağlı Serbest Bölge Müdürlükleri taşra teşkilatını oluşturmaktadır.

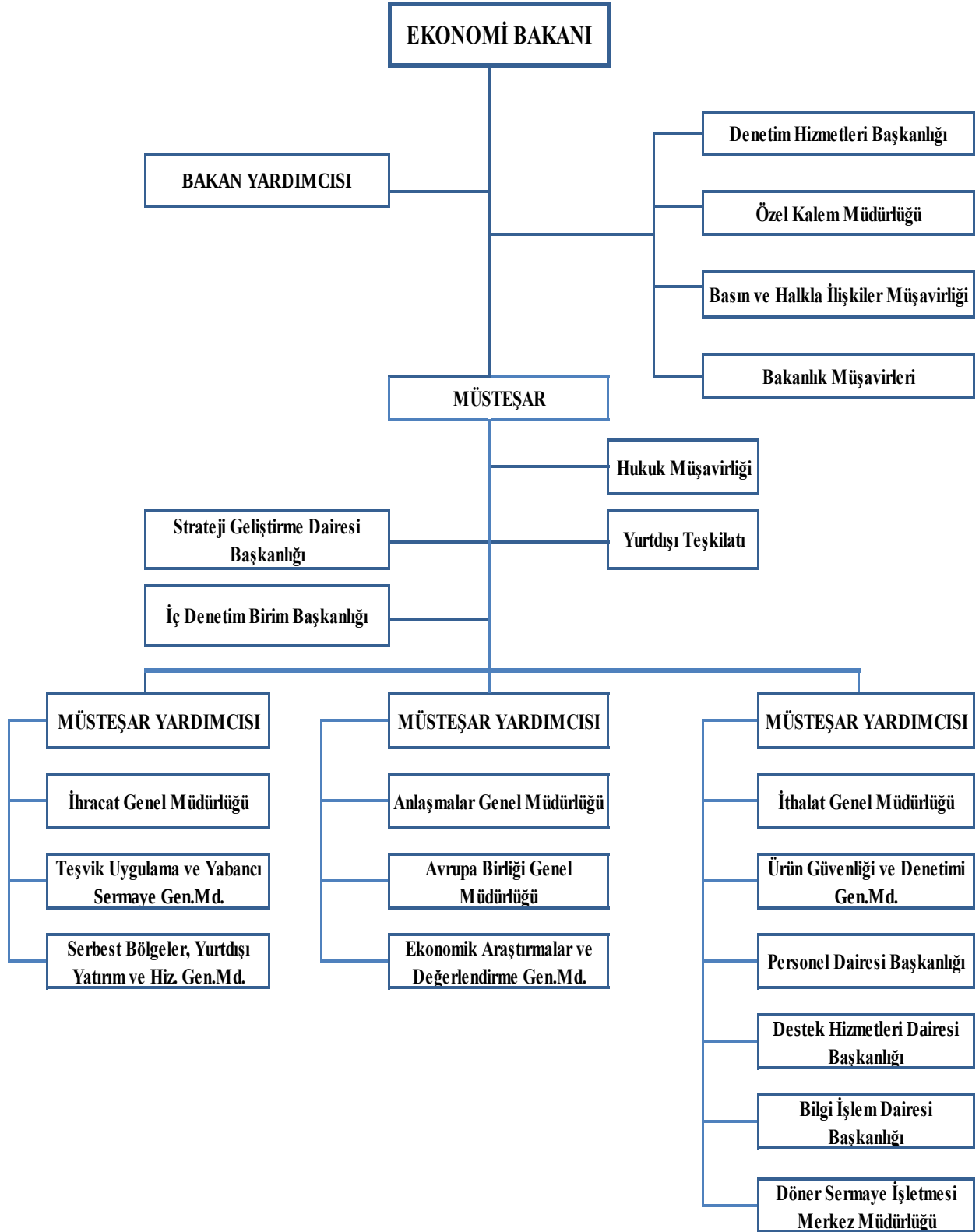
İstanbul'da Marmara, İzmir'de Batı Anadolu, Mersin'de Güney Anadolu, Samsun'da Batı Karadeniz, Trabzon'da Doğu Karadeniz, Gaziantep'de Güney Doğu Anadolu, Ankara'da İç Anadolu ve Erzurum'da Doğu Anadolu olmak üzere toplam 8 Bölge Müdürlüğü; Bölge Müdürlüklerine bağlı 36 Ürün Denetmenleri Grup Başkanlığı ile 7 ilde Laboratuvar Müdürlüğü mevcuttur.

Adana/Yumurtalık, Antalya, Avrupa, Bursa, Denizli, Ege, Gaziantep, İstanbul/Atatürk Hava Limanı, İstanbul/Endüstri ve Ticaret, İstanbul/ Trakya, İzmir, Kayseri, Kocaeli, Mardin, Mersin, Rize, Samsun, Trabzon ve TÜBİTAK MAM Teknoloji, Zonguldak/Filyos Çaycuma Serbest Bölge Müdürlükleri olmak üzere, doğrudan merkeze bağlı toplam 20 adet Serbest Bölge Müdürlüğü'nden 19'u fiilen faaliyetlerini sürdürmektedir.

c) Yurtdışı Teşkilatı

İhracatın geliştirilmesine, ürünlerimizin tanıtımına, yabancı sermayenin ülkemize çekilmesine ve serbest bölgelerin tanıtımı ile işadamlarımıza yardımcı olmak ve Bakanlığın görev alanına giren diğer konularda bulundukları ülkelerdeki resmi ve özel kuruluşlar nezdinde faaliyette bulunmak üzere, 2015 yılı sonu itibarıyla, 108 Ticaret Müşavirliği, 49 Ticaret Ataşeliği, 4 ofis ile uluslararası kuruluşlar nezdinde 3 Daimi Temsilcilikten (OECD/Paris, DTÖ/Cenevre ve AB/Brüksel) oluşan 164 yurtdışı temsilciliğimiz bulunmaktadır.

Bakanlık Organizasyon Şeması

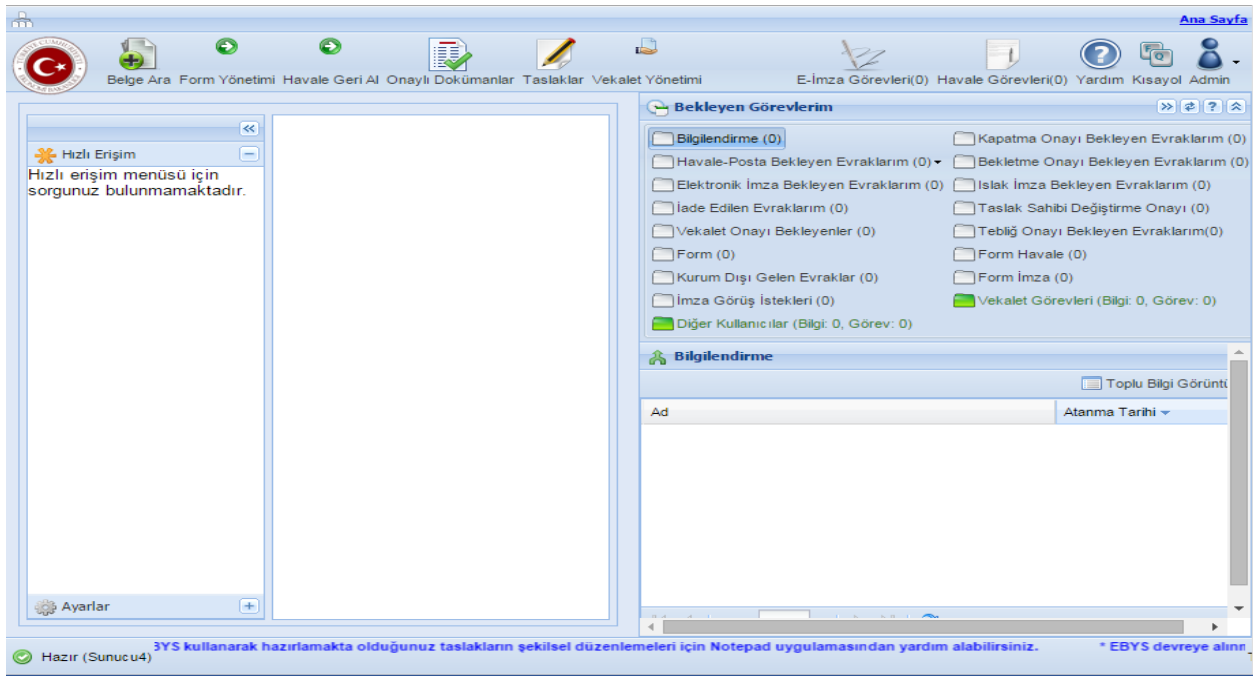
T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI BÖLGE MÜDÜRLÜKLERİ

MARMARA BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	BATİ ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	GÜNEY ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	İÇ ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	BATİ KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	DOĞU KARADENİZ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	GÜNEYDOĞU AND. BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ	DOĞU ANADOLU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
İSTANBUL Lab. Md.	İZMİR Lab. Md.	MERSİN Lab. Md.	ANKARA Ürün Den.Grp.Bşk.	SAMSUN Ürün Den.Grp.Bşk.	TRABZON Lab. Md.	MALATYA Lab. Md.	İĞDIR Ürün Den.Grp.Bşk.
İSTANBUL AVRUPA YAKAŞI Ürün Den.Grp.Bşk.	İZMİR Ürün Den.Grp.Bşk.	ADANA Lab. Md.	KONYA Ürün Den.Grp.Bşk.		TRABZON Ürün Den.Grp.Bşk.	ŞANLIURFA Lab. Md.	
İSTANBUL ANADOLU YAKAŞI Ürün Den.Grp.Bşk.	AYDIN Ürün Den.Grp.Bşk.	MERSİN Ürün Den.Grp.Bşk.	NİĞDE Ürün Den.Grp.Bşk.		ORDU Ürün Den.Grp.Bşk.	GAZİANTEP Ürün Den.Grp.Bşk.	
BURSA Ürün Den.Grp.Bşk.	ANTALYA Ürün Den.Grp.Bşk.	ADANA Ürün Den.Grp.Bşk.			GIRESUN Ürün Den.Grp.Bşk.	DIYARBAKIR Ürün Den.Grp.Bşk.	
EDİRNE Ürün Den.Grp.Bşk.	BALIKESİR Ürün Den.Grp.Bşk.	ANTAKYA Ürün Den.Grp.Bşk.			RİZE Ürün Den.Grp.Bşk.	KAHRAMAN MARAŞ Ürün Den.Grp.Bşk.	
ADAPAZARI Ürün Den.Grp.Bşk.	DENİZLİ Ürün Den.Grp.Bşk.	ISKENDERUN Ürün Den.Grp.Bşk.				ŞANLIURFA Ürün Den.Grp.Bşk.	
AÇIKÖZÜ Ürün Den.Grp.Bşk.	MANİSA Ürün Den.Grp.Bşk.					MALATYA Ürün Den.Grp.Bşk.	
YENİŞEHİR Ürün Den.Grp.Bşk.	ALAYUN Ürün Den.Grp.Bşk.						
	SÖKE Ürün Den.Grp.Bşk.						
	ÖDEMiŞ Ürün Den.Grp.Bşk.						
	FETHİYE Ürün Den.Grp.Bşk.						
	KUMLUCA Ürün Den.Grp.Bşk.						

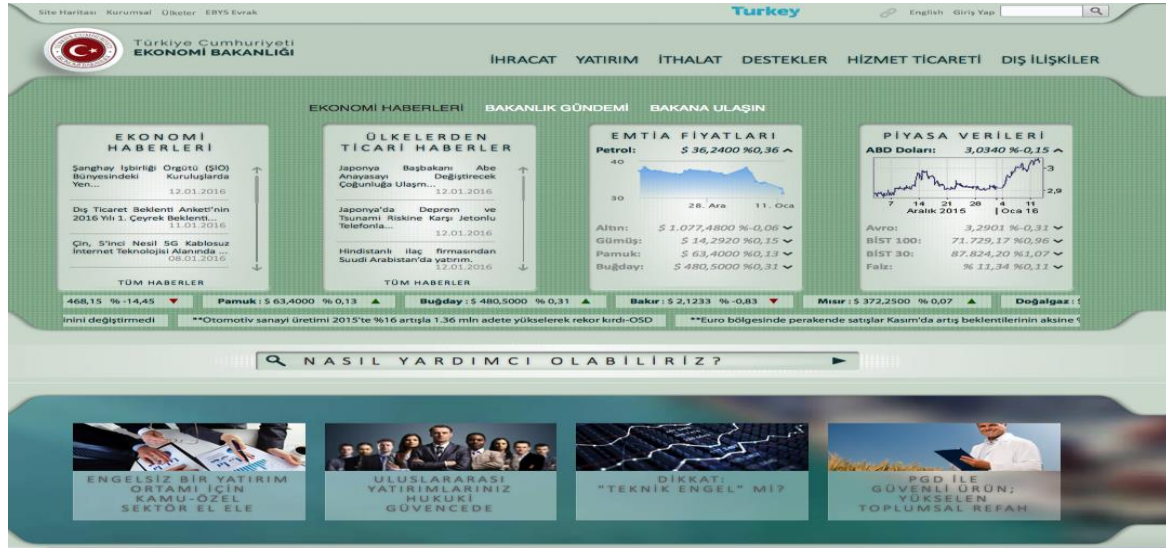
4. Bilgi ve Teknoloji Kaynakları

Elektronik Belge Yönetim Sistemi (EBYS); Bakanlık'ta kamu hizmetlerinin elektronik ortamda yürütülmesi etkin bir yönetim için temel araç niteliğindedir. Güvenli bilgi ve iletişim teknolojileri donanımı ile azami tasarruf, düşük maliyet, kaliteli ve hızlı hizmet esasına dayalı e-kurum anlayışının hayata geçirilmesi amaçlanmaktadır. Bu konudaki vizyonumuz, hizmetleri elektronik ortamda hızlı, şeffaf ve etkin sunan örnek bir kamu kurumu haline gelmektir.

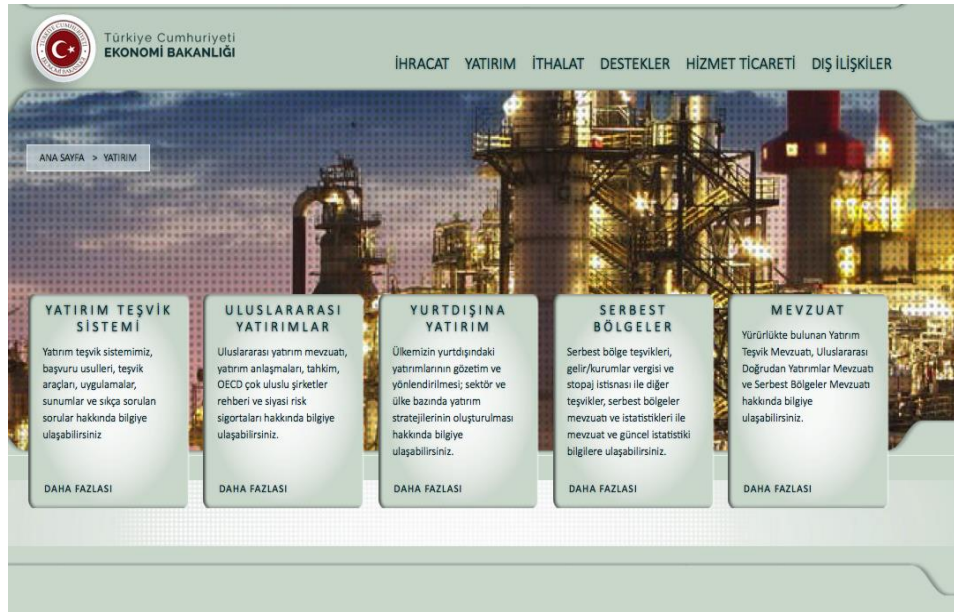
Bu kapsamda, 16/07/2008 tarihli ve 26938 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan elektronik belge standartları hakkındaki 2008/16 sayılı Başbakanlık Genelgesi gereğince ve TS 13298 standardı çerçevesinde, Bakanlığımız belgelerinin elektronik ortamda üretilmesi, e-imza ile imzalanması, evrak akışı, arşivleme ve raporlama işlemlerinin elektronik ortamda hızlı ve güvenilir bir şekilde gerçekleşmesini sağlayacak olan "Elektronik Belge Yönetim Sistemi" (EBYS) 21 Kasım 2014 tarihinde Bakanlık merkez teşkilatında devreye alınmıştır. 2015 yılı içinde Bakanlığımız taşra teşkilatının tamamı ile yurtdışı teşkilatından 88 yurtdışı ofisimiz EBYS'ye dahil edilmiştir. 2016 yılı içerisinde EBYS dahil edilmeyen yurtdışı teşkilatlarından alt yapısı uygun olanların EBYS'ne dahil edilmesi planlanmaktadır. Yine 2015 yılında mobil uygulama da devreye alınarak personelin kullanımına açılmıştır.

Bakanlık Web Portalı; Çeşitli amaçlarla ve değişik zamanlarda hizmete sunulmuş olan bakanlığımıza ait yirmiyeye yakın internet sitesi 2014 yılında birleştirilerek tek bir internet portalı çatısı altında toplanmış, içerik, tasarım ve teknolojik anlamda yenilenmiştir. Bakanlığımız internet portalının geliştirilme çalışmaları sırasında bilgi mimarisi metodları kullanılmış ve kullanıcı deneyimini en iyi hale getirmek amaçlanmıştır. Web sayfasından web portalı anlayışına geçtiğimiz bu yeni yapıda, Bakanlığımız ve ekonomi ile ilgili tüm ve güncel bilgilerin yer aldığı, ziyaretçilerin geri dönüş yapabildikleri, kullanıcı dostu bir bilgi paylaşım platformu oluşturulmuştur.

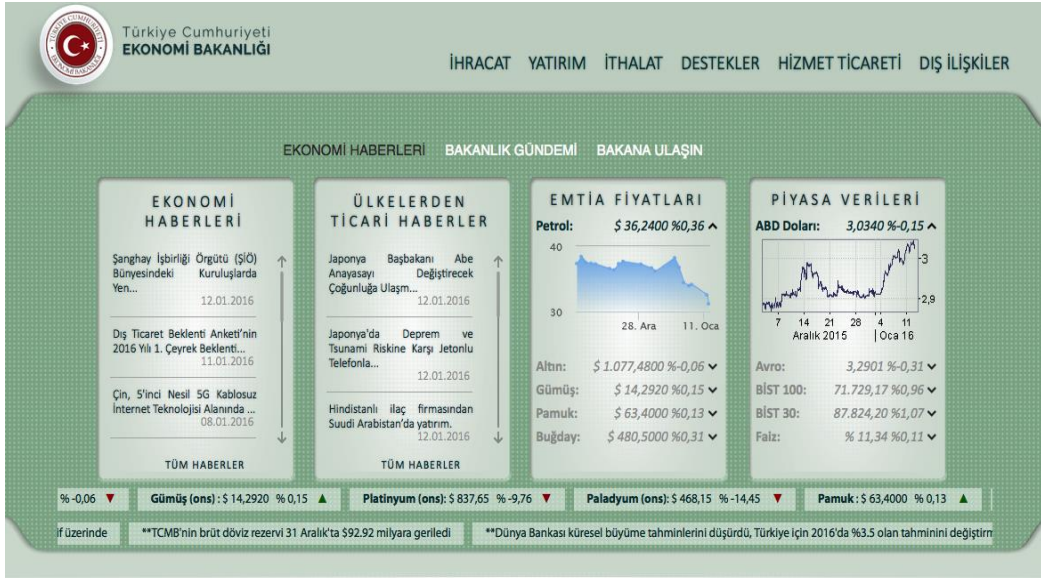
Çağdaş anlamda bilgi paylaşımının sağlandığı, genişletilebilir, interaktif iletişimin mümkün olduğu bir platform haline getirilen Yeni Portal ile birlikte Bakanlık hizmetlerinin vatandaşlarımıza daha hızlı ve etkin ulaştırılmasını da amaçlıyoruz.

Bu kapsamda Bakanlık internet portalında daha önce sunulmakta olan hizmetlerin yanısıra şu hizmetler de eklenmiştir:

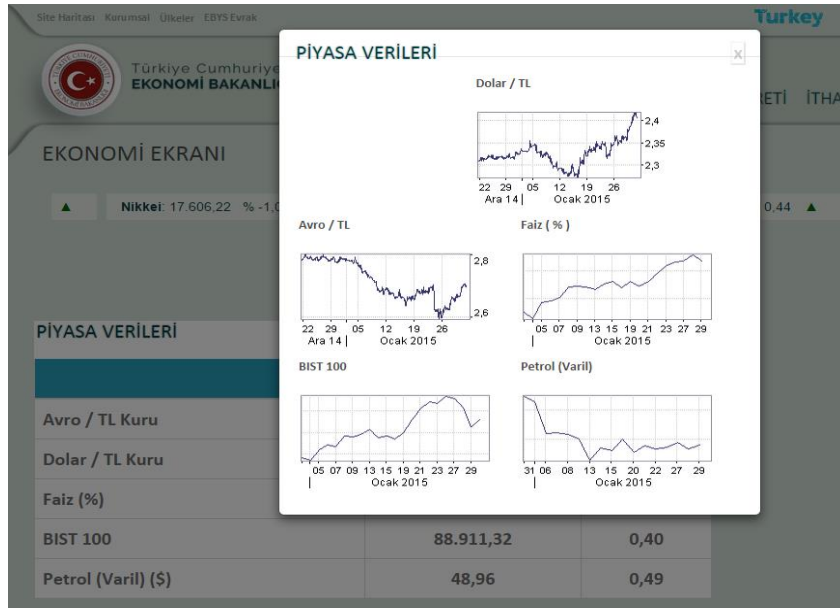
Ekonomi Haberleri

Portal ana sayfasında ekonomiye ilişkin güncel piyasa verileri, emtia fiyatları gibi bilgiler sunulmaktadır. Ayrıca, güncel dış ticaret ve yurt dışı müteahhitlik hizmetleri rakamları ve teşvik sistemi istatistikleri gibi bilgiler de ana sayfada görüntülenmektedir. Ekonomi haberleri alt bölümünde ülke ve dünya ekonomisine ilişkin öne çıkan haberler sunulmaktadır. Buna ek olarak ticaret temsilciliklerimizde görev yapan personelimiz tarafından bulundukları ülkelerdeki önemli ekonomik gelişmelere ilişkin portale girilen haberler 'Ülkelerden Ticari Haberler' bölümünde yayınlanmaktadır.

Ekonomi Ekrani

Yeni internet portalımız ile birlikte sunulan yeniliklerden birisi de ekonomiye ilişkin detaylı veriler ve grafiklerin sunulduğu 'Ekonomi Ekrani' bölümüdür. Bu bölümde güncel piyasalara ilişkin verilerin yanı sıra dış ticaret verileri, cari işlemler dengesi, serbest bölge istatistikleri, düzenlenen yatırım teşvik belgelerine ait rakamlar, doğrudan yabancı yatırım istatistikleri gibi veriler ve tablolar da sunulmaktadır.

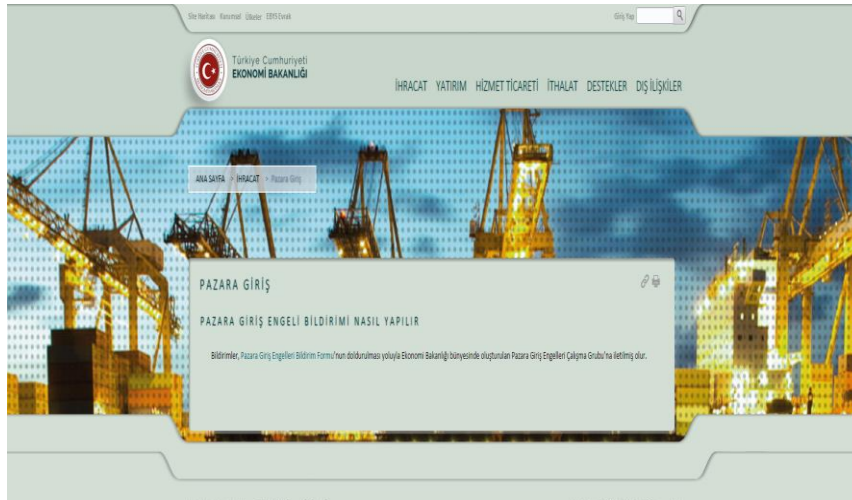
Ticaret Müşavirlikleri

Daha önce Bakanlığımız internet sitesinden farklı olarak hizmet vermekte olan <http://www.musavirlikler.gov.tr> sitesi, portal kapsamına alınmış ve hem Bakanlığımız internet sitesinde hem de müşavirlikler sitesinde yayınlanmakta olan ülkelere ait veri ve bilgiler portalde ülke sayfaları şeklinde yeniden düzenlenmiştir. Bu sayede kullanıcıların bilgi edinmek istedikleri ülkeye ait haber, duyuru, istatistik, rapor gibi bütün verilere aynı bölüm üzerinden ulaşmaları sağlanmıştır. Ayrıca 'Müşavire/Ataşeye Danışın' uygulaması geliştirilmiş ve bu uygulama ile kullanıcıların doğrudan ilgilendikleri ülke müşaviri yada ataşesine soru sorması sağlanmıştır. Bu uygulama yardımıyla daha önce e-posta yoluyla gelen bu tür soruların bir veritabanında tutulması ve dış temsilciliklerimizde bir kurumsal hafıza oluşturulması hedeflenmiştir. Oluşan bu veritabanında sorulan soru tiplerine bağlı olarak bilgi bankalarının oluşturulması da mümkün hale gelmiştir.

Pazara Giriş

İhracatçıların ilgilendiği ülkelerdeki tarife ve tarife dışı politika uygulamaları konularında bilgi sağlamakta ve karşılaşılabilecekleri engelleri aşmalarında yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Portal projesi kapsamında daha önce Bakanlığımız internet sitesinde bulunan Pazara Giriş Engelleri Bildirim Hattı ve Formu yenilenmiş ve başvuruların ilgili birime iletilmesini sağlayacak altyapı oluşturulmuştur.

Ülke Sayfaları

Daha önce Ticaret Müşavirlikleri Sitesi adı altında hizmet vermekte olan ve Türk firmaların hedef ülkelerle kuracakları ilişkilerde daha gerçekçi ve doğru bilgilerle donatılmasına yardımcı olmak ve yabancı firmaların Türkiye ve Türk firmaları ile kuracakları temasları desteklemek amacıyla hizmete sunulan internet sitesi ile Bakanlığımızın bir önceki internet sitesinde çeşitli bölümlerde yer alan ülkelere yönelik bilgi ve raporlar tek bölüm altında birleştirilmiştir. Ülke sayfaları olarak adlandırılan bu bölümler hem merkez birimlerimiz hem de dış temsilcilik personelimiz tarafından güncellenmektedir.

Bu kapsamda, Dış Temsilciliklerimizde görev yapan Müşavir ve Ataşelerimiz tarafından görev yaptıkları ülkedeki ekonomik gelişmeler hakkında bilgi verebildikleri bir blog sistemi de kurulmuştur. Ayrıca, bu personel tarafından görev yaptıkları ülkelere ait haberler ve duyurular, ticari fırsatlar (alım, satım, işbirliği talepleri), pazarlara ilişkin sektörel bilgiler de günlük olarak yayınlanmaktadır.

Bu bölümde, Bakanlığımıza ait çeşitli internet sitelerinde yer almakta olan ve Bakanlığımız uzmanları tarafından hazırlanmış ilgili ülkenin genel ekonomik durumu, temel sosyal ve ekonomik göstergeler, siyasi ve idari yapı, sektörler, dış ticaret, dış ticaret politikası ve vergiler, Türkiye ile ticari ilişkiler, yabancı yatırımlar, pazarla ilgili bilgiler ve iş adamlarının pazarda dikkat etmesi gereken hususlar gibi bilgileri içeren ülke raporları ile yerinde veya masa başı pazar araştırmaları gibi bilgiler ülke bazında bir araya getirilerek sunulmaktadır. Ülke sayfalarında bu raporlara ek olarak ülke hakkında bilgi alınabilecek kurumlar, internet siteleri yer almaktadır. Bu bölümden kullanıcıların dış temsilciliklerde görevli personele doğrudan soru sorabilmesini sağlayan Müşavire/Ataşeye Danışın uygulamasına da erişilebilmektedir.

İhracatçılar Rehberi

İhracatçı Birlikleri'nin firma, ürün ve ülke bilgilerini içeren Türkiye'nin en kapsamlı ve en güncel bilgi bankasıdır. Bu uygulama yeni portal projesi kapsamında yenilenmiş ve portal uygulamasına entegre edilmiştir.

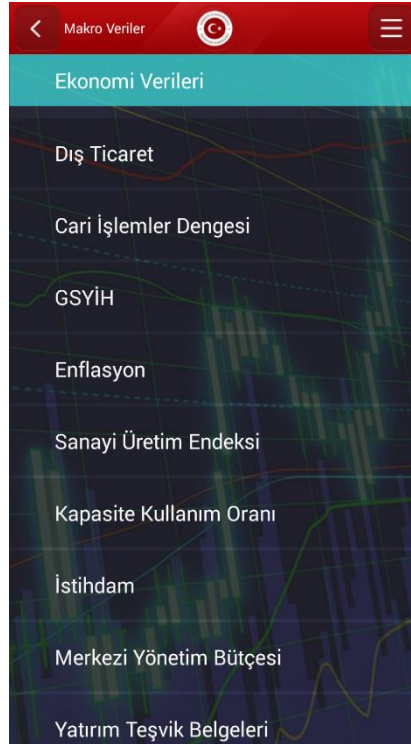
Ürün Adı	Adres	Posta Kodu	Şehir	Web	E-Posta	Telefon
PAMUK (KARDELLİ PENYELİ)	YAKIŞ MAH. YAKIŞ CAD. No:6	16973	İSTANBUL	www.durak.com.tr	durak@durak.co	4600000
PAMUKTAN DIKİŞ İPLİĞİ (PAMUK <= 85) (T...	Keresteciler Sitesi Fidan Sok. No:...	34010	İSTANBUL	www.herry.com.tr	info@herry.com.tr	5077878
PAMUKTAN DIKİŞ İPLİĞİ (PAMUK <= 85) (T...	P.K.277 Antakya	31100	HATAY	alfateksil.net	alfateksil@hotmail.com	2216361
PAMUKTAN DIKİŞ İPLİĞİ (PERAKENDE)	Organize Sanayi Bölgesi 1. Cadde	44225	MALATYA	www.mertsocks.com	production@mert...	2376010
PAMUK İPLİĞİ (TEK KAT, PENYESİZ, PAM...	Ekişehir Yolu No:294		ANKARA	www.ispartamens...	burol@ispartamen...	2898910
BAKIRCI İPLİK TEKSTİL SAN. VE TİC. A.Ş.	Evren Mah. Otlubahar Cad. No:12...	34120	İSTANBUL	www.teknikiplik...	info@teknikiplik...	5507139
ÇAKAN TEKSTİL GIDA İNŞ. SA...	Sunur Mh. Hacıosman Sok. Hacıosman...	24050	ERZİNCAN	www.hediyeshir...	ucurahmet@hotmail.com	2241863
SEVGİSER TEKSTİL GIDA SAN...	Belediye Yeraltı Çarşısı No:29-30	24050	ERZİNCAN	www.hediyeshir...	ucurahmet@hotmail.com	2241863
LUNA İÇ VE DIŞ TİCARET	Bulgurlu Cad. Market Sok. Vatanl...		BURSA	www.lunatextile...	info@lunatextile...	4129795
AVRUPA PASİFİK TEKSTİL SAN...	Yalova Yolu Cad. No:354/3	16139	BURSA	export@ete.com.tr		2616269
SERENGETİ TURİZM DIŞ TİC. A.Ş.	Müşpapa Mah. Mushpapa Cad. E...	34093	İSTANBUL	www.serengeti.co...	serengeti.com.tr	5179236
KOZA TEKSTİL İPLİK ÖRME VE...	Organize Sanayi Bölgesi 16. Cad. ...		KAYSERİ	www.kozateks.co...	koza@kozateks.co...	3211454
Seğen Tekstil İlt. Org. Tur. Rekl. Ltd...	Dosab papatya sok. No:8 Seğen Te...		BURSA	www.secentekstil...	askinsan@hotmail.com	2610501
HASKON İNŞAAT TEKSTİL TUR...	İstasyon Caddesi Bahadgılar Işık	20100	DENİZLİ		hondemir@hasko...	2642358

Ekonomi Bakanlığı Mobil Uygulaması

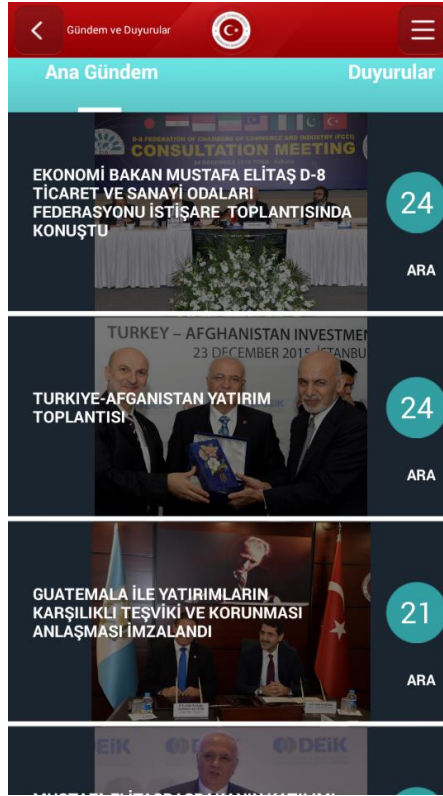
Bakanlığımızın sunduğu bilgi ve hizmetlere hızlı ve kolay ulaşılabilmesi amacıyla yenilenen internet portalı cep telefonu ve tablet gibi mobil cihazlardan da rahatça kullanılabilecek şekilde tasarlanmıştır. Buna ek olarak cep telefonu ve tablet platformlarına kurularak internet tarayıcısı ile Bakanlığımız portaline bağlanmaya gerek kalmadan erişimi sağlayan mobil uygulamalar geliştirilmiş ve uygulama marketlerinde hizmete sunulmuştur.

Mobil Uygulamada ***Ekonomi Ekranı*** bölümünde dünya ve ülkemizdeki ekonomik gelişmelere ve piyasa verilerine ilişkin bilgiler sunulmaktadır.

Gündem ve Duyurular bölümünde Bakanlığımız internet portalında yayınlanmakta olan ana gündem haberleri ve duyurular portal sistemimizle eş zamanlı olarak mobil uygulamada da yayınlanmaktadır.

Mobil uygulamanın **Etkinlik Takvimi** bölümünde ise Bakanlığımız etkinlik takvimine göz atılabilmekte ve kullanıcı istediği etkinliği kendi mobil cihazının takvimine ekleyebilmektedir. Böylece eklenen etkinlik yaklaştığında kullanıcının takvim uygulaması kullanıcıyı uyarabilmektedir.

Uzmana Danış bölümü, mobil uygulama kullanıcılarının Bakanlığımız uzmanlarına sormak istedikleri soruları doğrudan mobil cihazlarını kullanarak sormalarını ve yaptıkları bu başvuruları takip etmelerini sağlamaktadır.

Uzmana Danış

YENİ BAŞVURU TALEP SÖRGÜLAMA

Lütfen sorunuz için uygun bir başlık ve açıklama giriniz.

Sorun Kategorisi

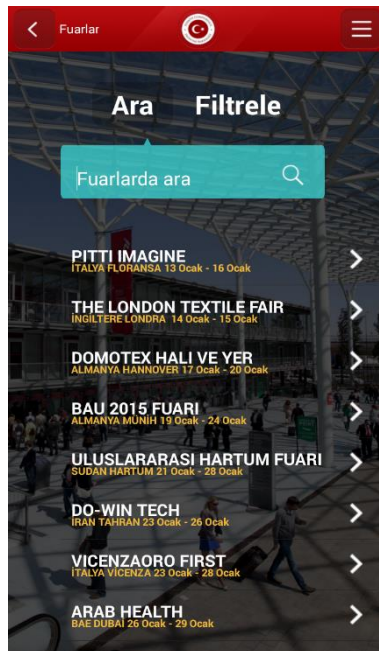
Sorun Başlığı

E-Posta Adresiniz

Talebinizle ilgili bir güncelleme olduğunda size e-posta gönderilecektir.

Sorunuzun açıklaması

Fuarlar bölümünde kullanıcılar dünyadaki çeşitli sektörlerde ait fuarların listesine ulaşabilmekte, bu fuarlar arasında filtreleme yapabilmektedirler.

Fuarlar

Ara Filtre

Fuarlarda ara

PITTI IMAGE
İTALYA FLORENSA 13 Ocak - 16 Ocak

THE LONDON TEXTILE FAIR
İNGİLTERE LONDRA 14 Ocak - 15 Ocak

DOMOTEX HALI VE YER
ALMANYA HANNOVER 17 Ocak - 20 Ocak

BAU 2015 FUARI
ALMANYA MUNİH 19 Ocak - 24 Ocak

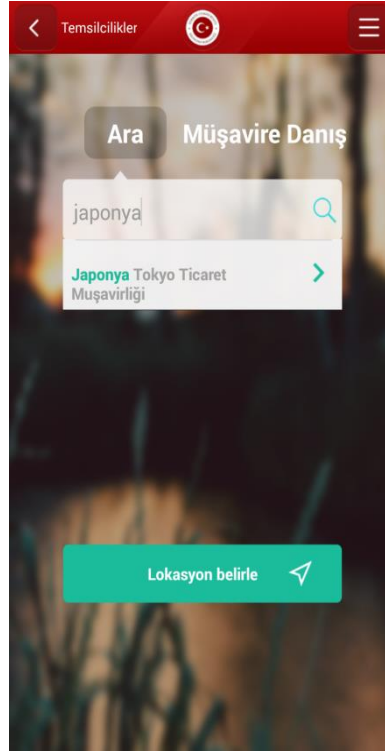
ULUSLARARASI HARTUM FUARI
SUDAN HARTUM 21 Ocak - 28 Ocak

DO-WIN TECH
İRAN TEHRAN 23 Ocak - 26 Ocak

VICENZAORO FIRST
İTALYA VİCENZA 23 Ocak - 28 Ocak

ARAB HEALTH
BAE DUBAİ 26 Ocak - 29 Ocak

Temsilcilikler bölümünde kullanıcılar, Bakanlığımıza ait dış temsilciliklerin listesine ulaşabilmektedirler. Ayrıca istenirse, bulundukları konum algılanarak bulundukları ülkeye göre en yakın dış temsilciliğimizin adresi görüntülenebilmekte ve kullanıcının bu adrese gidebilmesi için yol tarifi alabilmesi sağlanmaktadır.

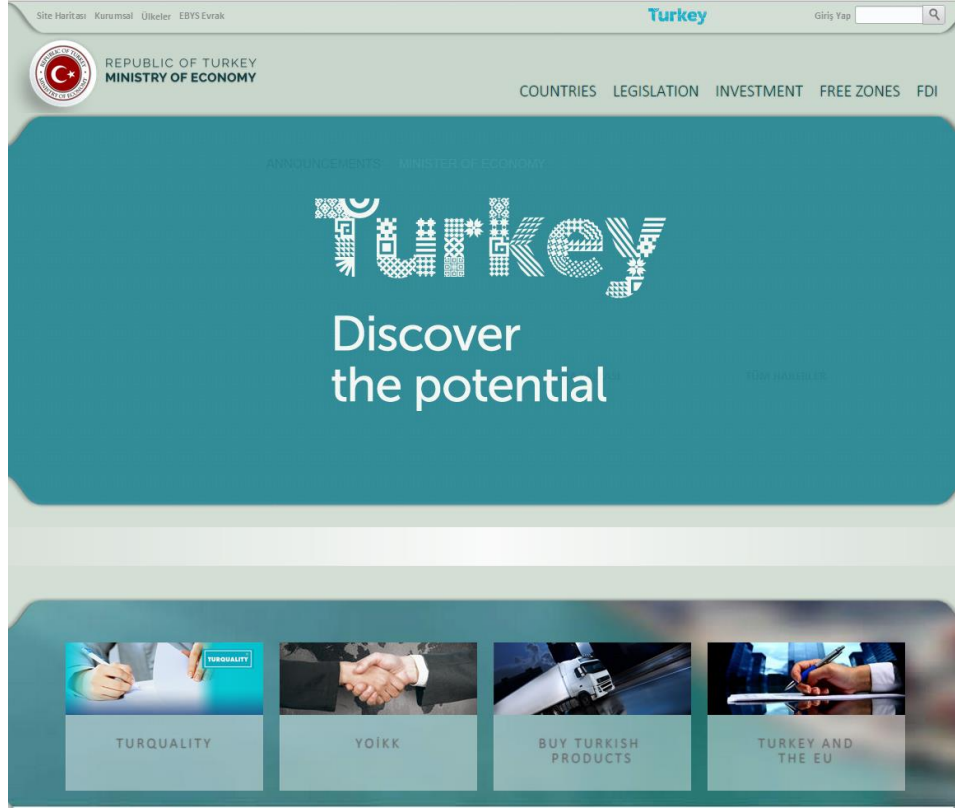

Kurumsal bölümünde ise Bakanlığımız merkez ve taşra teşkilatı ile dış temsilcilikler ve serbest bölge müdürlüklerine ilişkin bilgiler sunulmaktadır. Ayrıca bu bölümdeki Bakana Ulaşın kısmı kullanılarak doğrudan Bakanımıza mesaj gönderilebilmektedir. Benzer şekilde daha genel sorular için bize ulaşın bölümü de bu başlık altında bulunmaktadır.

Ekonomi Bakanlığı İngilizce web sayfası

İngilizce olarak sayfamızdan istifade etmek isteyen kullanıcılara hizmet vermek maksadıyla hazırlanmış olup, Bakanlığımız Türkçe web sayfasında bulunan tüm içeriğe ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) Portalı

Türkçe ve İngilizce olarak hazırlanmış olup, YOİKK platformunun yapısı, işleyişi, Türkiye'deki yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik çalışmaların güncel durumu ile yatırımcıları ilgilendiren temel süreçlere ilişkin ayrıntılı bilgiye erişim imkânı sağlamaktadır. Ayrıca, Sayın Başbakan başkanlığında toplanan Yatırım Danışma Konseyi toplantılarının dokümanlarına da yer verilen portal kapsamında, yatırımcıların yatırım süreçleriyle ilgili yaşamakta oldukları sorunları ilgili teknik komitelere iletmelerine imkân sağlayacak bir yapı da yer almaktadır.

Dahilde İşleme Rejimi (DİR)

Firmalara verilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri ile ilgili firma başvurularının alınmasından başlayarak, ihracat işleminin kapatılmasına kadar geçen süreçteki tüm işlemlerin elektronik imza kullanılarak yapılabilmesini sağlamaktadır.

Serbest Bölgeler Uygulama Programı (SBUP)

Serbest bölgelerde gerçekleştirilen işlemlerin daha düzenli ve güvenilir bir şekilde takip edilmesi ve ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalar arasındaki bilgi paylaşımının web tabanlı bir yazılım üzerinden elektronik imza kullanılarak gerçekleştirilmesini sağlayan projedir.

Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Bilgi Sistemi (PGDBİS)

Bakanlığımız koordinasyonunda 10 farklı kamu kuruluşunca yürütülen piyasa gözetimi ve denetimi (PGD) sonuçlarının elektronik ortamda kaydedilmesi amacıyla PGDBİS kurulmuştur. PGDBİS'in temel amacı, yetkili tüm kuruluşlarca yürütülen denetimlerin sonuçlarının diğer kuruluşların da bilgisine ve kullanımına açılarak, denetimlerin programlanması ve önceliklendirilmesinde kuruluşlara destek olmaktır. Sistem bu anlamda sadece kamu kuruluşlarının kullanımına açıktır. Sisteme, PGD sonuçlarına ilişkin dönemsel ve yıllık denetim verilerinin yanı sıra, denetimlerde tespit edilen güvensiz ve uygunsuz ürünlerle ilgili bilgiler de kaydedilmektedir.

Sistemin günümüz ihtiyaçlarına karşılık verebilmesini teminen kullanıcı dostu bir yapıya kavuşması, daha verimli bir biçimde çalışabilmesi amacıyla gerek sistem ve teknik altyapı, gerekse ara yüz olarak yeniden yapılandırılması için bir hizmet alımı gerçekleştirilmiş olup, 2015 yılı itibarıyla çalışmalarda son aşamaya gelinmiştir.

Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS)

Güvenlik, kalite ve standartlara uygunluk açısından tüketicimizi ve üreticimizi korumak amacıyla gerçekleştirilen ithalat ve ihracat denetimlerinin risk esaslı olarak yapılmasına imkân veren web tabanlı bir yazılımdır. TAREKS'in amacı, ihracat ve ithalat aşamalarında uygulanan denetimlerin, ekonomik ve ticaret koşullarına uygun, son teknolojinin imkânlarından yararlanarak çağdaş bir anlayışla gerçekleştirilmesini sağlamaktır.

Böylece, kaynakların daha zamanlı, etkin ve verimli şekilde kullanılmasını sağlar. TAREKS'in öncelikle ithalatta ürün güvenliği denetimine tabi tutulan kişisel koruyucu donanımlar, pil ve akümülatörler, oyuncak, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar, telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları gibi sanayi ürünleri ile ihracatta ve ithalatta kalite denetimine tabi tutulan tarım ürünlerini kapsamı öngörülmüştür. Ekonomi Bakanlığı tarafından Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğleriyle yapılacak mevzuat düzenlemeleriyle birlikte aşamalı olarak TAREKS kapsamına ek ürün grupları dahil edilmektedir.

İthalat iş süreçleri geliştirilerek Bakanlığın ve firmaların kullanımı kolaylaştırılırken, ihracatta oluşturulan belgeler AB mevzuatına uygun hale getirilmiş, ithalat verilerinde firma bazlı denetimin yanında kullanıcı bazlı denetim imkanı sağlanmıştır.

TAREKS uygulamasının Bakanlığımız ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında imzalanan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı arasında Veri Paylaşımına İlişkin Protokol" çerçevesinde geliştirilmesi ve karşılıklı veri değişiminin sağlanmasına yönelik çalışmalara başlanmış ve belirli bir aşamaya getirilmiştir.

Ayrıca, 2016 yılında PGDBİS verilerinin TAREKS risk analizinde kullanılması ve raporlamalarda İş Zekası (Business Intelligence-BI) aracı kullanımına geçilmesi öngörülmektedir.

MUHAMMET TAHİR YEŞİLOVA - ABC 23 Mayıs 2013 Perşembe, 11:53

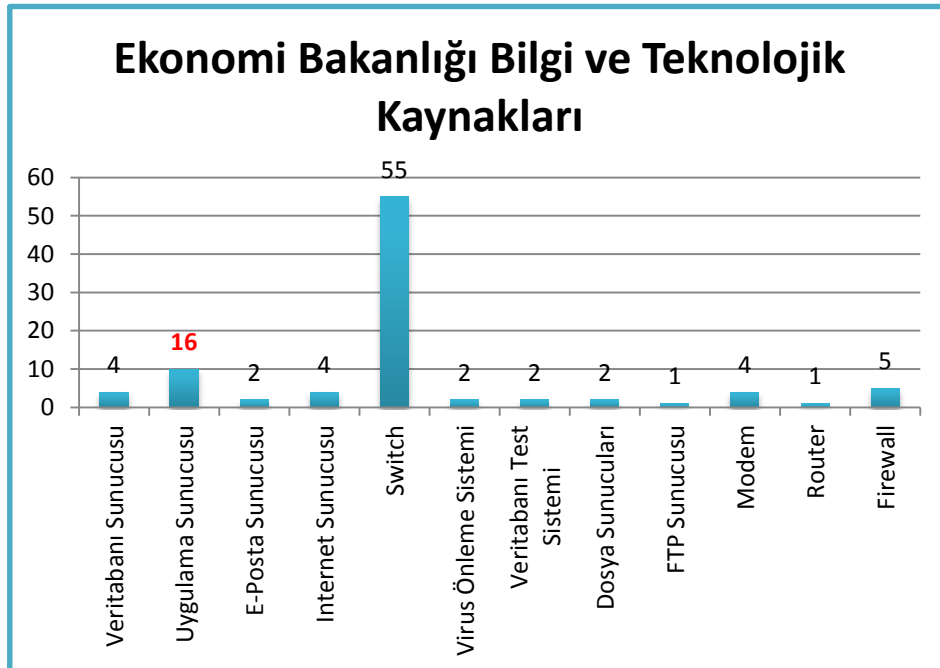
T.C. EKONOMİ BAKANLIĞI
DİŞ TİCARETTE RİSK ESASLI KONTROL SİSTEMİ (TAREKS)

ANA SAYFA E-POSTA YARDIM ÇIKIŞ

BASVURU	GÜNCELLEME	KREDİ 1230.0	MESAJ	RANDEVULAR	SORGULAMA
DUYURULAR					
1. BAŞVURU ÜCRETLERİ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ AÇIKLAMA - 9 NİSAN 2013					
2. STANDART DIŞI İHRACAT BAŞVURULARINA İLİŞKİN AÇIKLAMA - 8 ŞUBAT 2013					
3. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI TEBLİĞLER KAPSAMI ÜRÜNLERE İLİŞKİN BAŞVURULAR HAKKINDA ÖNEMLİ DUYURU - 15 ŞUBAT 2013					
4. LPG İTHALATI İLE İLGİLİ ÖNEMLİ DUYURU - 15 ŞUBAT 2013					
5. ZEYTİN DENETİMLERİNE İLİŞKİN ÖNEMLİ DUYURU - 1 MART 2013					
6. TSE TARAFINDAN DENETLENECEK ÜRÜNLER İLE İLGİLİ DUYURU - 1 MART 2013					
7. İRAK'A STANDART DIŞI TURUNÇGİL İHRAC EDECEK FİRMALARIN DİKKATİNE - 14 MART 2013					
8. AQAP, GMP, İMALAT YETERLİLİK VE TIP ONAY BELGESİ SAHİBİ SANAYİCİLER HAKKINDA DUYURU- 18 MART 2013					
9. 15.02.2013 TARİHİNDEN ÖNCE ÇIKIŞ ÇIKIŞINDAN İHRAC AMACIYLA TAŞIMA BELGESİ DÜZENLENMİŞ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013					
10. 2013/1 SAYILI ÜGD TEBLİĞİ EKİNDE GTİP1 BULUNAN ANCAK STANDARDI BELİRTİLMİYEN ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013					
11. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLİĞLERİ KAPSAMI ATR'LI ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013					
12. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLİĞLERİ DENETİM İŞLEMLERİ BİLGİ EDİNME BAŞVURULARI HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013					
13. 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLİĞLERİ EMSAL UYGULAMALARI HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013					
14. TSE YURTDIŞI UYGUNLUK DEĞERLENDİRMESİ YAPILMIŞ 2013/1 VE 2013/9 SAYILI ÜGD TEBLİĞLERİ KAPSAMINDAKİ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013					
15. GRAFİK ORANLARI UYGUN OLMAYAN CE İŞARETİ İLİŞTİRİLMİŞ ÜRÜNLER HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013					
16. BAŞVURU İŞLEMLERİ HAKKINDA DUYURU-18 MART 2013					
17. CE İŞARETİNİN İLGİLİ YÖNETMELİKLERDE BELİRTİLEN GRAFİKTEKİ ORANLARA VE TASARIMA UYGUN OLARAK KONULMADIĞI DURUMLARA İLİŞKİN DUYURU					
18. GERİ GELEN EŞYALARA İLİŞKİN BAŞVURU İŞLEMLERİ HAKKINDA DUYURU					

DİŞ TİCARETTE RİSK ESASLI KONTROL SİSTEMİ SADECE EB TARAFINDAN YETKİLENDİRİLMİŞ GERÇEK KİŞİLERCE KULLANILABİLİR.
COPYRIGHT ©2013 EKONOMİ BAKANLIĞI

Bakanlık'ta kullanılan bilgi teknolojisi donanımının dağılımı ise aşağıdaki gibidir:

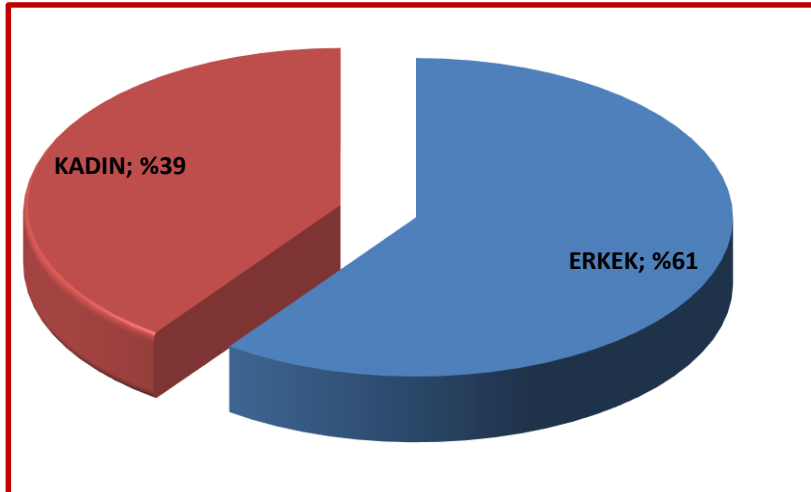

5. İnsan Kaynakları

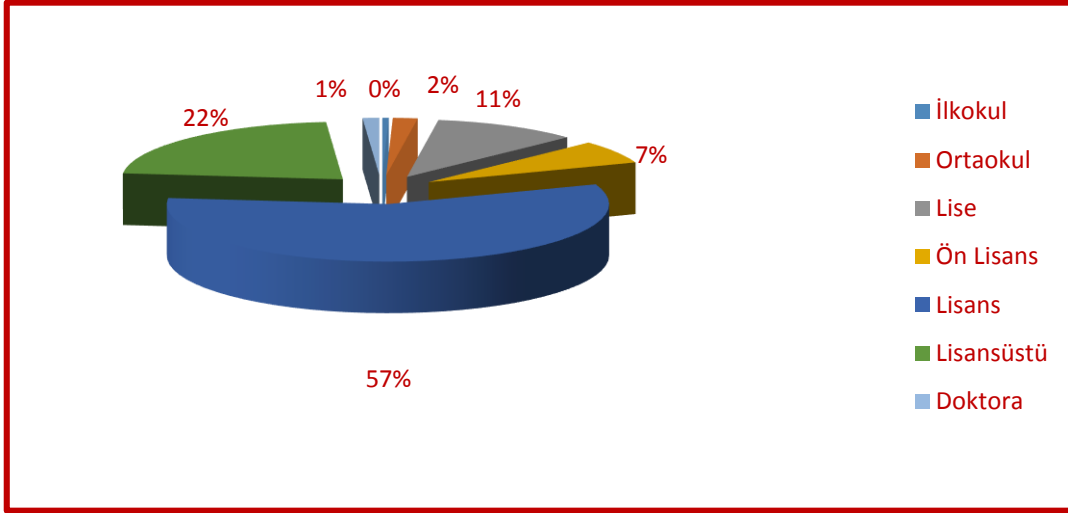
2015 yılı sonu itibariyle Bakanlık Merkez, Taşra ve Yurtdışı teşkilatında görevli personelin kadro statüsü ve cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

	Statü	Erkek	Kadın	Toplam
MERKEZ	657 Kadrolu	650	396	1046
	Kadro Karşılığı Sözleşmeli	311	293	604
	506 Sözleşmeli Personel	13	24	37
	Sürekli İşçi	14	7	21
	933 sayılı Kanun gereği sözleşmeli	4	3	7
Merkez Toplam		992	723	1715
TAŞRA	657 Kadrolu	329	150	479
	Kadro Karşılığı Sözleşmeli	58	14	72
	506 sözleşmeli	4	1	5
	Sürekli İşçi	1	3	4
Taşra Toplam		392	168	560
YURTDIŞI	657 kadrolu	128	28	156
	Sekreter-Uzman	40	70	110
	Sürekli İşçi	0	1	1
Yurtdışı Toplam		168	99	267
GENEL TOPLAM		1552	990	2542

Bakanlık personelinin cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki grafikte olduğu gibidir:

Bakanlık personelinin eğitim durumunu gösterir grafik aşağıda yer almaktadır:

6. Sunulan Hizmetler

Bakanlık, faaliyetlerini 637 sayılı Ekonomi Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile ilgili diğer mevzuat çerçevesinde sürdürmektedir. Bu kapsamda yürütülen faaliyetlerin bazıları aşağıda özetlenmiştir:

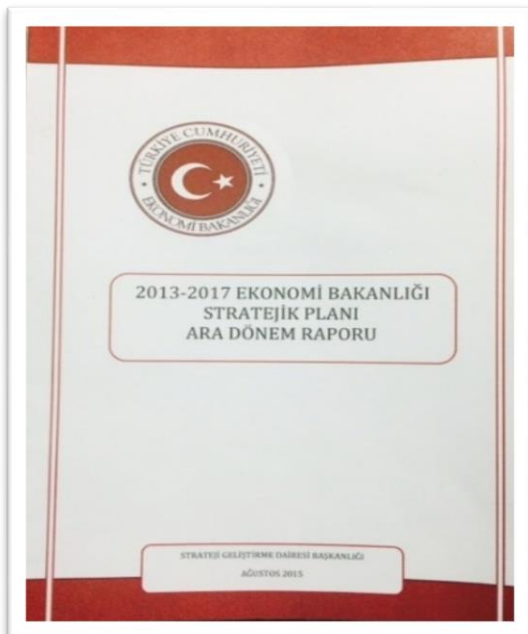
- Dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikalarının belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikasını geliştirmek ve yürütmek, bu süreçte kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarını koordine etmek
- Ekonomik faaliyetlerin dış ticarete dönük olarak yapılandırılması için gerekli tedbirleri almak, uygulamak ve bu tedbirlerin ilgili kamu ve özel kurum ve kuruluşlarınca uygulanmasının ve koordinasyonunun sağlanması konusunda çalışmalar yürütmek
- Mal ve hizmet ihracatının geliştirilmesi ve sürdürülebilir ihracat artışının sağlanmasına yönelik pazara giriş, devlet destekleri, tanıtım, bilgilendirme, ihracat engellerinin bertarafı, vb. faaliyetleri yürütmek ve koordine etmek
- Üreticilerimizin ve ihracatçılarımızın uluslararası pazarlarda rekabet gücünü artırmaya yönelik yardım ve teşvikleri uygulamak
- Ülkemiz üreticilerine ihracat yapabilecekleri pazarları araştırmak ve üreticileri bu pazarlara yönlendirmek
- Mal ihracatının yasal olarak düzenlenmesini ve kontrolünü yürütmek
- Mal ithalatının, yerli üretici açısından haksız rekabete sebep olmayacak ve daha elverişli rekabet koşulları oluşturacak şekilde düzenlenmesini ve kontrolünü yürütmek
- Dış ticarete konu ürünlerin güvenli, mevzuata ve standartlara uygun olmasını sağlamak, bu amaçla ithalatta ve ihracatta denetim yapmak ve yaptırmak, ticarete teknik engellerin önlenmesine ilişkin çalışmalar yürütmek, ürün güvenliği, teknik düzenlemeler ve denetimlere dair mevzuat, politika ve uygulamaları koordine etmek
- Yabancı sermayeyi ülke kalkınmasına beklenen katkıları sağlayacak şekilde yönlendirmeye dönük faaliyetler yürütmek
- Yatırım teşviklerinin ülke ekonomisi yararına etkin bir şekilde düzenlenmesini temin amacıyla ihtiyaç duyulan mevzuatı hazırlamak ve uygulamak
- Yurtdışındaki Türk yatırımlarının korunmasına yönelik tedbirleri almak
- Ülkemiz ihracatçı ve iş adamlarının yurtdışındaki haklarının ve çıkarlarının korunmasına yönelik girişimleri yapmak ve gerekli tedbirleri almak
- Serbest bölgeleri ülke ekonomisi yararına faaliyet gösterecek şekilde düzenlemek; özel ekonomi bölgeleri, lojistik merkezler, dış ticaret merkezleri kurulması, yönetilmesi ve işletilmesine dair düzenlemeleri yapmak ve uygulamak

- Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının dış ticareti ilgilendiren uygulamalarının koordinasyonunu yapmak
- Ülkemizin uluslararası ticari ve ekonomik platformlarda temsilini sağlamak, bu platformlarda uluslararası düzenlemelerin ülkemiz ticareti ve ekonomisi lehine sonuçlanması için katkıda bulunmak; ülkemizin yabancı devletler ve uluslararası kuruluşlarla olan ikili, bölgesel ve çok taraflı ticari ve ekonomik ilişkilerini düzenlemek, yürütmek ve bu konularda ilgili mevzuatı çerçevesinde anlaşmalar yapmak; uluslararası kuruluşların Bakanlığın yetki ve görev alanına giren konulardaki çalışmalarını takip etmek ve bu konularda görüş oluşturmak
- Dünyadaki sektör ve piyasa eğilimlerini takip etmek ve bu doğrultuda milli politikalar üretmek
- Bakanlığın görev alanları çerçevesinde AB ile ilişkiler ve Gümrük Birliği kapsamında koordinasyon ve uyum çalışmalarını yürütmek
- Bakanlık faaliyet alanları ile ilgili iç ve dış gelişmelerden ilgili kamu ve sektör kuruluşlarını bilgilendirmek

7. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu idarelerinde etkin bir iç kontrol sistemi kurulması öngörülmüştür. 5018 sayılı Kanun'un 55'inci maddesinde, iç kontrol, "idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak, faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünü" olarak tanımlanmıştır.

5018 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde, kamu idarelerinin; kalkınma planları, programlar, ilgili mevzuat ve benimsedikleri temel ilkeler çerçevesinde geleceğe ilişkin misyon ve vizyonlarını oluşturmak, stratejik amaçlar ve ölçülebilir hedefler saptamak, performanslarını önceden belirlenmiş olan göstergeler doğrultusunda ölçmek ve bu sürecin izleme ve değerlendirmesini yapmak amacıyla katılımcı yöntemlerle stratejik plan hazırlayacakları hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlık Makamı'nın 04/08/2011 tarihli ve 2011/392 sayılı Onayları ile hazırlık çalışmaları başlayan "2013-2017 Ekonomi Bakanlığı Stratejik Planı" tamamlanarak, 10 Aralık 2012 tarih ve 2012/781 sayılı Bakanlık Makamı Onayı ile 01 Ocak 2013 tarihinden itibaren uygulamaya konulmuştur.

Kamu İdarelerinde Stratejik Planlamaya İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 15'inci maddesi gereğince, 2013-2017 Stratejik Planı, Bakanlığımız internet sitesi üzerinden kamuoyuna duyurulmuş, basımı yaptırılarak Türkiye Büyük Millet Meclisi, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Sayıştay Başkanlığı'na gönderilmiştir.

Ayrıca, 2013-2017 Stratejik Planı'nın uygulanmasına ilişkin olarak, Maliye Bakanlığı'nın e-bütçe sistemine girilen üçer aylık raporlamaların yanısıra iki buçuk yılın uygulama sonuçlarını gösteren 2015 Yılı Ara Dönem Raporu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı'nca konsolide edilerek Üst Yönetici ve Bakanlık Birimleri'ne sunulmuştur.

Diğer taraftan, 2013 yılında Müsteşarlık Makamı'nın Onayı ile Üst Yönetici, Üst Yönetici Yardımcıları ve harcama birimlerinin amirlerinin katılımıyla "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" ve teknik düzeyde çalışmaları yürütmek üzere de "İç Kontrol Çalışma Grupları" oluşturulmuş; ancak 2014 yılı içinde Bakan değişikliğinin yanı sıra İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu üyeleri ile Çalışma Gruplarında yer alan personelin çeşitli sebeplerden dolayı değişmesi neticesinde, İç Kontrol Sisteminin Kurulması çalışmaları başlatılamamıştır.

Bu nedenle, 2014 yılı Kasım ayı içinde Müsteşarlık Makam Onayı ile Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı koordinasyonunda, Bakanlık bünyesindeki mevcut iç kontrol uygulamalarının iç kontrol standartlarına göre gözden geçirilmesi ve geliştirilmesi çalışmaları başlatılmıştır. Bu kapsamda, çalışmaları izlemek ve iç kontrol sisteminin işleyişi ve geliştirilmesine ilişkin politika düzeyinde yönlendirmeler yapmak amacıyla, Üst Yönetici, Üst Yönetici Yardımcıları ve harcama yetkililerinin katılımıyla "İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu" ve birimlerde teknik düzeyde çalışmaları yürütmek üzere, Bakanlığımız harcama birimleri bünyesinde bir ekip liderinin Başkanlığında işler ve süreçler hakkında yeterli tecrübe sahibi personelin katılımıyla "İç Kontrol Çalışma Grupları"nın yeniden oluşturulması uygun görülmüştür.

Ancak, Maliye Bakanlığı Merkezi Uyumlaştırma Birimi tarafından İç Kontrol Standartlarına ilişkin değişikliğe gidileceğine dair bilgilendirme yapıldığından İç Kontrol Sisteminin Kurulması ve Uygulanması yönündeki çalışmalara İç Kontrol Standartlarına ilişkin değişikliğin tamamlanmasından sonra devam edilecektir.

8. Ön Mali Kontrol

Maliye Bakanlığı'nca hazırlanan "İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar" kapsamında; taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları, seyahat kartı listeleri, yan ödeme cetvelleri, kadro dağılım cetvelleri, ödenek aktarma işlemleri, sözleşmeli personel sayı ve sözleşmeleri ile yurtdışı kira katkısı ödemelerine ilişkin belgelerin ön mali kontrolü yapılmaktadır.

Ayrıca, Kamu Zararlarının Tahsiline İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Kişilerden Alacaklara ilişkin 16 Seri No.lu Genel Tebliğ uyarınca açılan alacak takip dosyalarının bir sureti muhasebe birimine gönderilerek, ilgililer adına muhasebe kayıtlarına alınması sağlanmakta ve bahse konu dosyaların takibi yapılmaktadır.

Buna ilaveten, riskli alanlar dikkate alınarak Bakanlığımız tarafından hazırlanan Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi kapsamında;

- Bakanlığımız merkez teşkilatı harcama birimleri tarafından 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda belirtilen ihale usulleriyle gerçekleştirilmesi öngörülen mal ve hizmet alımları ile yapım işlerine ilişkin olarak düzenlenen ihale işlem dosyalarının ön mali kontrolü,
- Bakanlığımız merkez teşkilatı harcama birimlerinin "03-Mal ve Hizmet Alım Giderleri" ile "06-Sermaye Giderleri" ekonomik kodlarından yapılacak harcamalarında, tutarı 10.000 TL' yi geçen ödeme emri belgelerinin ön mali kontrolü,
- Bakanlığımız yurtdışı teşkilatı idari gider harcamalarından tutarı 10.000 TL'yi aşan ödeme emri belgelerinin ön mali kontrolü,
- "05 Cari Transferler" ekonomik kodundan yapılan harcamalara ilişkin ödeme emri belgelerinin ön mali kontrolü

Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilmektedir.

II. AMAÇ VE HEDEFLER

STRATEJİK AMAÇ 1	Mal ve hizmet üretimi ve ihracatının geliştirilmesini sağlamak; sürdürülebilir ihracat artışını desteklemek amacıyla katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracatını artırmak
STRATEJİK HEDEF 1.1.	Yenilikçi fikirlerle ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin yatırım, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacaktır.
STRATEJİK HEDEF 1.2.	Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücü arttırılacak ve istikrarlı şekilde büyümesi sağlanacaktır.
STRATEJİK HEDEF 1.3.	İhracatçılarımızın dünya pazarlarında rekabet gücünün ve ihraç ürünlerimizin dünya pazarlarındaki payının artırılması sağlanacaktır.
STRATEJİK HEDEF 1.4.	Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.
STRATEJİK HEDEF 1.5.	İhracatçılarımızın karşılaştıkları pazara giriş engelleri çözüme kavuşturulacak ve muhatabımız ülkelerin DTÖ mal ve hizmet ticaretine ilişkin düzenlemelere uyumu izlenecektir.
STRATEJİK AMAÇ 2	Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek ve yatırım ortamını iyileştirmek
STRATEJİK HEDEF 2.1.	Yatırımların teşvikine ve uluslararası doğrudan yatırımların arttırılmasına yönelik destek mekanizmaları geliştirilecek; uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyon güçlendirilecek; uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyacının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır.
STRATEJİK HEDEF 2.2.	Yeni nesil serbest bölge anlayışı ile serbest bölgelerdeki altyapı ve faaliyet alanlarının geliştirilmesi dâhil, gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik imkânları oluşturulacaktır.
STRATEJİK HEDEF 2.3.	Yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler, öngörülen program çerçevesinde yürütülecektir.

STRATEJİK AMAÇ 3	İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditleri önleyecek tedbirleri almak
STRATEJİK HEDEF 3.1.	İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditlere karşı ülkenin üretim dallarının, uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde etkin bir şekilde korunması sağlanacaktır.
STRATEJİK AMAÇ 4	Kaliteli ve güvenli ürün arzını sağlamak
STRATEJİK HEDEF 4.1.	Piyasaya güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik yatay teknik mevzuat, uluslararası yükümlülüklerimiz göz önünde bulundurularak geliştirilecek ve uygulanacaktır.
STRATEJİK HEDEF 4.2.	Piyasa gözetimi ve denetiminde (PGD) etkin koordinasyon sağlanacaktır.
STRATEJİK HEDEF 4.3.	İthal edilen ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliği ile ihracat ve ithalata konu ürünlerin ticari kalite yönünden uygunluğunun tespitine yönelik hukuki, teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.
STRATEJİK HEDEF 4.4.	Güvenli ve kaliteli ürün arzına yönelik ikili ve çoklu platformlarda uluslararası gelişmeler ve ülkemiz hakları takip edilecek; ülkemiz uygulamalarının tanıtılması ve kabulü sağlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 5	İkili, bölgesel ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerini ülkemizin çıkarları doğrultusunda yürütmek
STRATEJİK HEDEF 5.1.	İkili, bölgesel ve çok taraflı stratejilerimizin oluşturulmasında nicel ve nitel analiz yöntemlerinin etkin kullanımı sağlanacaktır.
STRATEJİK HEDEF 5.2.	İkili ve çok taraflı platformlarda mal ve hizmet ticaretine ilişkin konularda ülkemiz çıkarları etkin şekilde takip edilecektir.
STRATEJİK HEDEF 5.3.	Avrupa Birliği ile ticari ve ekonomik ilişkilerde ülkemizin çıkarları etkin bir şekilde savunulacaktır.
STRATEJİK HEDEF 5.4.	Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri kapsamında mevzuat uyumunun koordinasyonu etkin bir şekilde sürdürülecektir.
STRATEJİK HEDEF 5.5.	Gelişmekte olan ülkelerin çok taraflı ticaret sistemine entegrasyonu desteklenecektir.
STRATEJİK HEDEF 5.6.	Türkiye ile diğer ülkeler arasında ekonomik ve ticari konularda üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulacaktır.
STRATEJİK HEDEF 5.7.	Türkiye'nin yatırımlar alanındaki ikili ve çok taraflı ilişkileri geliştirilecektir

STRATEJİK AMAÇ 6	Ülke genelinde dış ticaret ve yatırımlar konusunda bilgi ve bilinci artırmak
STRATEJİK HEDEF 6.1.	Dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması sağlanacaktır.
STRATEJİK HEDEF 6.2.	Dış pazarlardaki ticari ve ekonomik gelişmeler ve fırsatlar takip edilerek, ihracatçılarımızın dış pazarlar hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

STRATEJİK AMAÇ 7	Kurumsal gelişimi sürdürmek
STRATEJİK HEDEF 7.1.	Genel kabul gören standartlarda bilgi güvenliği uygulamaları hayata geçirilecektir.
STRATEJİK HEDEF 7.2.	E-devlet uygulamaları geliştirilecektir
STRATEJİK HEDEF 7.3.	İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.
STRATEJİK HEDEF 7.4.	Fiziksel çalışma ortamı iyileştirilecektir.
STRATEJİK HEDEF 7.5.	Bakanlık'ta iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.

A. TEMEL POLİTİKALAR VE ÖNCELİKLER

Bakanlığımız, 2015 Performans Programı dönemindeki temel politikalarını 62.Hükümet Programı, 10.Kalkınma Planı, 2015-2017 Orta Vadeli Program ve 2013-2017 Ekonomi Bakanlığı Stratejik Planı ile uyumlu olarak belirlemiştir.

62. Hükümet Programı'nda aşağıdaki ifadeler yer verilmektedir:

“İhracatımızda Ar-Ge, inovasyon, tasarım ve markaya dayalı ürünlerinin payının artırılmasına yönelik çalışma ve destekler devam edecektir.

Türk Lirasının dış ticaretimizde kullanımının artırılması için çalışmalar sürdürülecektir.

Dünya ekonomisi ve ticaretinin gelişen haritası proaktif bir şekilde izlenerek, ülkemizin çıkarlarını koruyacak şekilde firmalarımıza uluslararası pazarlara giriş kolaylığı sağlayacak yeni ticari oluşum ve işbirlikleri ile ikili ve çok taraflı müzakereler yürütülecektir.

Yeni yatırımlar ve imalat sanayiimizde yaşanacak dönüşümlerle 2023 yılında 500 milyar dolar mal 150 milyar dolar da hizmet ihracatı hedefimize ulaşacağız.

Önümüzdeki dönemde başta makine ve otomotiv olmak üzere, demir-çelik, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon, elektrik ve elektronik ile kimyevi maddeler ihracat stratejimizin lokomotif sektörleri olmaya devam edecektir. Bununla birlikte, yeni rafineri inşaatı, elektrikli otomobil imalatı, ileri teknoloji içeren hava taşıtı motorları ve parçalarının üretimi konularında teşvik sistemi güçlendirilerek yurtiçi üretim kapasitesi artırılabilecektir.”

Sektörlerin uluslararası rekabet gücünün ve ülkemizin dünya ölçeğinde pazar payının artırılması, dış ticaret dengesi ve cari dengenin makul seviyelerde tutulması amacıyla etkin şekilde dış ticaret politikaları uygulanacaktır.

İhracatta firmaların küresel rekabet gücünü artırmak amacıyla yenilikçiliğe ve Ar-Ge'ye dayalı katma değeri yüksek markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenecektir.

2023 ihracat hedefine ulaşmak için bu dönemde üretim stratejimizi ihracat odaklı bir eksene oturtacağız. Bu kapsamda; orta-yüksek teknoloji sektörlerinde üretim artışını gerçekleştirecek, özellikle yüksek teknoloji sektörlerinde yeni yatırımların artırılmasının yolunu açacağız.

Hizmet ticareti, Dış ticaret dengemizi sadece mal ticareti ile değil, giderek büyüyen hizmet ticareti ile de iyileştireceğiz.

Hizmet ticaretinde ülkemizin rekabetçi sektörleri tespit edilerek, hizmet ticareti politikamız kendi hedef ve stratejilerimiz çerçevesinde oluşturulacak, öncelikli sektörler belirlenecek ve bu sektörleri destekleyici önlemler alınacaktır.

Girişimcilik, Yeni Türkiye'nin ekonomi anlayışının temellerinden birisidir.

Uluslararası yatırımcıların ülkemize yönelik ilgilerini somut yatırımlara dönüştürmek üzere yürütülmekte olan yatırım ortamı ve teşvik sistemi tanıtım faaliyetleri sürdürülerek, Türkiye'nin yatırım yapılabilir ülke algısı daha da güçlendirilecektir.

Ülkemize gelen uluslararası doğrudan yatırımların yanısıra girişimcilerimizin yurtdışında yaptığı yatırımlara da uluslararası hukuk çerçevesinde önemli güvenceler sağlayan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması ağının geliştirilmesi için çalışmalar yapılacaktır.

Bu hedefe ulaşabilmek için yatırım ve iş ortamını iyileştirmeye devam edecek, rekabet gücümüzü artıracak şekilde altyapıyı güçlendirmeye yönelik çalışmalar sürdürülecektir.

Yenilikçi fikirlerle dayalı, katma değeri yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçleri desteklenecek, dış Pazar çeşitliliği ve bölgesel üretim kapasitesinin geliştirilmesiyle istikrarlı yüksek büyüme sağlanacaktır.

10. Kalkınma Planı (2014-2018) içerisinde yer alan politikalarda,

- İthalat bağımlılığını azaltmayı esas alan büyük ölçekli yatırımları ve stratejik sektör boyutlarını içeren yeni teşvik sistemi etkili olarak hayata geçirilecektir.
- Tüketime yönelik ihraç ürünlerinde özgün tasarım faaliyetleri özendirilecek, nitelikli tasarımcı yetiştirilmesi sağlanacak, patent tescili ve uluslararası marka oluşturulması desteklenecek, tanıtım ve pazarlama konusundaki destekler ihracatçıların ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilecektir.
- Türkiye'nin geleneksel ihracat pazarlarındaki payını düşürmeden ihracatta pazar çeşitlendirilmesi sağlanarak mal ve hizmet ihracatının artırılmasını teminen ihracatta hedef ve öncelikli ülkeler belirlenecektir.
- İhracat desteklerinde etkililik esas alınacak, gelişme potansiyeli olan sektörlerde öncelik verilecektir.
- Kredi artış hızını kontrol altında tutmaya yönelik alınan kararların yatırım ve istihdam üzerindeki olumsuz etkilerini önlemek amacıyla ihtiyaca göre kredi türlerinde farklılaştırmaya gidilecektir.
- Türkiye'nin ikili ve çok taraflı yükümlülükleri çerçevesinde yurtiçi üretimde yerli ara malı kullanımının ve katma değer artırılması sağlanacaktır.
- E-Ticaretin, ihracatın artırılmasında etkili bir araç olarak kullanılması amacıyla gerekli mekanizmalar geliştirilecektir.

- Yerli ürünler gibi ithal ürünlerin de sağlık, çevre, enerji verimliliğine dair teknik düzenlemelere uygunluğu sağlanacaktır.
- Uluslararası hizmet ticareti müzakereleri kapsamında ülkemiz yatırımcılarının yurt dışında haklarının teminat altına alınması ve korunması sağlanacaktır.

denilmektedir.

2015-2017 Orta Vadeli Program'ın "Temel Amaç" başlığı altında,

- Onuncu Kalkınma Plan'ında uzun vadeli kalkınma amacı, Türkiye'nin uluslararası değer zinciri hiyerarşisinde üst basamaklara çıkmış, yüksek gelir grubu ülkeler arasına girmiş ve mutlak yoksulluk sorununu çözmüş, gelir dağılımını iyileştirmiş bir ülke haline gelmesi hedeflenmiştir. Bu hedefler doğrultusunda ülkemizin büyüme performansının daha yüksek, istikrarlı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması, rekabet gücünün ve toplumun refah seviyesinin artırılması öngörülmüştür.
- Ayrıca, Plan'da sermaye birikimi ve sanayileşme sürecinin hızlandırılması, üretim faktörlerinin verimlilik düzeylerinin artırılması, ekonominin ithalat bağımlılığı azalmış bir yapıya dönüştürülmesi, ekonominin yenilik üretme kapasitesinin yükseltilmesi ve yeniliklerin mevcut üretim yapısıyla bütünleştirilerek üretim yapısında dönüşümün sağlanması hedeflenmiştir.
- Onuncu Kalkınma Planının temel hedeflerine erişme yolunda, Orta Vadeli Programın temel amacı; enflasyonla mücadeleye kararlılıkla devam etmek ve cari işlemler açığını tedricen düşürerek büyümeyi artırmaktır. Bu amaca yönelik olarak, para ve maliye politikasında sıkı duruş devam ettirilecek, gelirler politikasıyla da bu duruş desteklenecek ve yapısal reformlara hız verilecektir.
- Yurt içi tasarrufları artırmak, mevcut kaynakları üretken alanlara yönlendirmek, ekonominin verimlilik düzeyini yükseltmek, istihdamı artırmak, enflasyonu düşürmek ve kamu maliyesinde güçlü duruşu devam ettirmek Orta Vadeli Programın öncelikli müdahale alanlarıdır.
- Yatırım ortamının iyileştirilmesi, mali piyasalarda ürün ve hizmet çeşitliliği ile derinliğin artırılması, kamu gelir ve harcamalarının kalitesinin yükseltilmesi ve işgücü piyasası, eğitim ve yargı sistemi, kayıt dışılık, devlet yardımları, iyi yönetim, yerel yönetimler ve bölgesel gelişme alanlarında başlatılan yapısal dönüşüm ve reformların tamamlanması önem arz etmektedir. Bu doğrultuda Onuncu Kalkınma Planında yer alan 25 öncelikli dönüşüm programı OVP döneminde etkin bir şekilde uygulanacaktır.

ifadelerine;

2015-2017 Orta Vadeli Program'ın "Program Dönemi Hedef ve Göstergeleri" başlığının "Ödemeler Dengesi" altbaşlığı altında,

- Program döneminde yıllık ortalamada reel olarak ihracatın yüzde 8,4, ithalatın ise yüzde 7,6 oranında artacağı tahmin edilmektedir.
- 2015 yılında 173 milyar dolar olması beklenen ihracatın dönem sonunda 203,4 milyar dolara, 258 milyar dolar olması beklenen ithalatın dönem sonunda 297,5 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir. Böylece 2015 yılında 85 milyar dolar olan dış ticaret açığı dönem sonunda 94,1 milyar dolara yükselecektir.
- Program döneminde yurt içi tasarrufları artırmaya ve ekonominin üretim yapısının ithalata olan yüksek bağımlılığını azaltmaya yönelik politika önceliklerinin katkısıyla, büyümede öngörülen artışa rağmen, 2015 yılında yüzde 5,4 olarak gerçekleşmesi beklenen cari işlemler açığının GSYH'ya oranının dönem sonunda yüzde 5,2'ye inmesi hedeflenmektedir.
- 2015 yılı sonunda 57,3 milyar dolar olacağı tahmin edilen enerji ithalatının, büyüme performansı ve petrol fiyatlarındaki beklentilere göre dönem sonunda 63,9 milyar dolara yükselmesi beklenmektedir.

- 2015 yılında 31,5 milyar dolar olacağı tahmin edilen turizm gelirlerinin Program dönemi sonunda, yıllık ortalama yüzde 6,4 oranında artışla, 35,5 milyar dolara ulaşacağı tahmin edilmektedir.

ifadelerine;

2015-2017 Orta Vadeli Program'ın "Makro Ekonomik Politikalar" başlığının "Büyüme" başlığı altında;

- Onuncu Kalkınma Planı uzun dönemde potansiyel büyümenin artırılmasına yönelik yapısal politikaları ortaya koymuştur. OVP döneminde bir yandan bu yapısal politikalar sürdürülecek, diğer yandan büyümenin potansiyel seviyelerine doğru yükseltilmesi için gerekli kısa vadeli politikalar uygulanacaktır.
- Program döneminde yüksek büyüme ortamına geçişin sağlanmasında verimliliğin ve tasarrufların artırılması, iş ve yatırım ortamının iyileştirilmesi, işgücü piyasasının etkinleştirilmesi ve özel yatırımların canlandırılması kritik önem taşımaktadır. Bununla birlikte, daha uzun vadede potansiyel büyümenin artırılması hedefi doğrultusunda kaynakların üretken alanlara yönlendirilmesi ve sanayileşme sürecinin güçlendirilmesi gereği bulunmaktadır. Bu şekilde istikrarlı verimlilik artışları sağlanarak ve rekabetçi üretim yapısı desteklenerek cari açık sürdürülebilir düzeylere indirilebilecektir. Büyümenin kapsayıcılığı ve sürdürülebilirliği açısından ise bir taraftan işgücü piyasası politikalarının güçlendirilmesine, diğer taraftan ise bölgelerin gelişme potansiyellerinin harekete geçirilmesine yönelik politikalara ihtiyaç bulunmaktadır.
- Makroekonomik istikrarın güçlendirilerek korunması amacıyla para, finansal sektör, maliye ve gelirler politikaları eşgüdüm içerisinde yürütülecektir.
- Yurt içi kaynakların artırılması, kaynakların daha üretken alanlara yönlendirilmesi ve özel sektör imalat sanayii yatırımlarının artırılması, imalat sanayiinin GSYH içindeki payının yükseltilmesi ve işgücü verimliliğinin artırılması büyümenin sürdürülebilirliği açısından önem arz etmektedir.
- Program döneminde özel tüketimin özel harcanabilir gelir artışının üzerinde artmaması, özel yatırımların güçlü seyretmesi, kamu tasarruflarının tedrici bir şekilde artması hedeflenmektedir. Yeniden dengelenme süreciyle oluşan ortamın bozulmayarak net ihracatın büyümeyi olumsuz etkilememesine gayret edilecektir.
- Hem kamu hem de özel kesimde israfı azaltmaya ve tasarruf bilincinin yerleştirilmesine yönelik politikalar uygulanacaktır.
- Ar-Ge tabanlı, yenilikçi, çevre dostu ve yüksek katma değer yaratan üretim yapısı desteklenecek, elde edilecek ürünlerin ticarileştirme ve markalaştırma süreçlerine işlerlik kazandırılacak ve bu alanlardaki mikro reformlar hızlandırılacaktır.
- İmalat sanayii başta olmak üzere yeni yatırımların gerçekleştirilmesi, ihracatın artırılması ve teknolojik gelişme için mevcut teşvik politikaları etkin şekilde uygulanacak, ihtiyaçlara göre yatırım teşvik sistemi gözden geçirilecektir.
- Yatırımcılara ve işletmelere yönelik bürokratik ve hukuki süreçler iyileştirilecek, uluslararası standartlara ve en iyi uygulamalara göre mevzuat güncellenecektir.
- Yatırımcılara uygun nitelikte yatırım yeri tahsisı yapabilmek için yeterli arsa üretimi sağlanması amacıyla, hazine arazileri başta olmak üzere yatırıma elverişli arazilerin envanteri çıkarılacak ve tahsis süreçleri etkinleştirilecektir.
- Yurt içi tasarrufları artırmak amacıyla, uluslararası yükümlülükler gözetilerek, lüks ve/veya ithalat yoğunluğu yüksek tüketim malları tespit edilerek caydırıcı vergilendirme yapılacaktır.
- Teknolojik gelişme ve yerli üretimin artırılmasında kamu alımları etkin bir araç olarak kullanılacaktır.
- KOBİ'lerin Ar-Ge, yenilik ve ihracat yapabilme kapasiteleri geliştirilecek, markalaşmaları, kurumsallaşmaları ve yenilikçi iş modelleri geliştirmeleri etkin bir şekilde desteklenecektir.

- Girişimcilik ekosisteminde hizmet ve destek sağlayan tüm kurum ve kuruluşların kurumsal kapasiteleri ve işbirliği düzeyleri artırılacaktır.
- Organize sanayi bölgeleri, teknoloji geliştirme bölgeleri, küçük sanayi siteleri ve endüstri bölgeleri uygulamaları geliştirilecek; kuluçka ve iş geliştirme merkezlerinin nicelik ve nitelikleri artırılarak etkin bir şekilde hizmet vermeleri sağlanacak; kümelenme desteklenecektir.

ifadelerine,

2015-2017 Orta Vadeli Program'ın "Makro Ekonomik Politikalar" başlığının "Ödemeler Dengesi" başlığı altında;

- İthalata olan bağımlılığın azaltılması ve yüksek katma değerli ürünlerin ihracatının artırılması yoluyla dış ticaret açığının azaltılması ve finansmanın mümkün olduğunca doğrudan yatırımlar ve uzun vadeli kaynaklarla karşılanması esastır.
- Geleneksel pazarlara ihracat artırılırken, ihracatta hedef ve öncelikli ülkeler belirlenecek ve pazar çeşitlendirmesi sağlanacaktır. Bu kapsamda, pazara giriş imkânlarını kolaylaştırmaya yönelik çalışmalar yapılacaktır.
- İthalata bağımlılığı ve teknoloji yoğunluğu yüksek olan sanayi girdilerinin yurt içinde üretilmesini sağlayacak yatırımlar desteklenecektir.
- Kamu alımlarında yurt içinde üretilen ve yerli girdi kullanan ürünler tercih edilecektir.
- İthal ürünler yerine yurt içinde üretilen malların daha fazla tercih edilmesi için tüketicilerin bilgi ve farkındalık düzeyi artırılacaktır.
- Piyasaların ve rekabet ortamının iyi işlemesi, fikri mülkiyet haklarının korunması, iş ve yatırım ortamının cazip ve öngörülebilir hale gelmesi desteklenerek yerli ve uluslararası doğrudan yatırımların artırılması sağlanacaktır.
- Girdi Tedarik Stratejisi kapsamında; ihracata dönük üretimde daha etkin ve düşük maliyetli girdi tedarikine, üretim ve ihracatın ara malı ithalatına bağımlılığının azaltılmasına ve bu suretle ihracatta sürdürülebilir rekabet gücüne katkı sağlanmasına yönelik eylemler hayata geçirilecektir.
- İhracata yönelik üretimin yanı sıra stratejik sektörlerde yerinde üretimle rekabet şartlarına uyum gösterilmesi ve ülkemizde üretimi mümkün olmayan stratejik hammadde ve girdilerin yurt dışında yatırım yapılması suretiyle uygun maliyetlerle tedarik edilmesi sağlanacaktır.
- Yurt içinde üretilen ara malların standardının, kalitesinin ve teknoloji seviyesinin yükseltilmesi desteklenecektir.
- Tüketime yönelik ihraç ürünlerinde özgün tasarım faaliyetleri özendirilecek, nitelikli tasarımcı yetiştirilmesi sağlanacak, patent tescili ve uluslararası marka oluşturulması desteklenecek, tanıtım ve pazarlama konusundaki destekler ihracatçıların ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilecektir.
- Dış talebe uygun nitelik ve nicelikteki ürünlerin ihracatı amacıyla üretim aşamasını dikkate alan destek programları uygulanacaktır.
- İhracat desteklerinde etkililik esas alınarak, gelişme potansiyeli olan sektörler öncelikli biçimde desteklenecektir.
- Başta makine ve otomotiv olmak üzere, demir-çelik, tekstil, hazır giyim ve konfeksiyon, elektrik ve elektronik ile kimyevi maddeler ihracat stratejimizin lokomotif sektörleri olmaya devam edecektir. Bununla birlikte, yeni rafineri inşası, elektrikli otomobil imalatı, ileri teknoloji içeren hava taşıtı motorları ve bunların parçalarının üretimi, ilaç ve tıbbi cihaz üretimi konularında Ar-Ge ve yatırım teşvik sistemi güçlendirilerek yurt içi üretim kapasitesi artırılacaktır.
- Gümrük Birliği daha etkin hale getirilerek AB ülkelerindeki pazar payımızın artırılmasına, AB ile ticaret ve yatırım ilişkilerimizin güçlendirilmesine önem verilecektir.

- Başta Avrupa Birliği ve ABD arasında görüşmeleri devam eden Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı anlaşması olmak üzere ülkemizi doğrudan etkileyecek serbest ticaret anlaşmalarının dış ticaretimizi olumlu yönde etkilemesi yönünde çalışmalara hız verilecektir.
- Hizmetler ve yatırımları da içeren serbest ticaret anlaşmalarına ağırlık verilecektir.
- Dâhilde işleme rejimi uygulamaları yurt içi üretim koşulları ve dış ticaret dengesi açısından yeniden değerlendirilecektir.
- Serbest bölgelerin faaliyetlerine; doğrudan yabancı yatırımı ve teknoloji girişini hızlandıracak ve firmaları ihracata yönlendirecek şekilde yön verilecektir.
- Gümrük işlemlerinde ihracatçıların maliyetini azaltıcı tedbirler alınacaktır.
- İhracat hedeflerine ulaşılmasına katkı sağlamak amacıyla büyük ölçekli liman kapasitesi oluşturulacak, limanların demiryolu ve karayolu bağlantıları tamamlanacaktır.
- Önemli üretim ve tüketim bölgelerinde bölgesel ve küresel ihtiyaçlara cevap verebilecek, ülkemizin ana ihracat sektörlerinin rekabet gücünü destekleyecek lojistik merkezler oluşturulacaktır.
- e-Ticaretin, ihracat artışına katkı yapması ve tüketim malı ithalatını artırmaması için gerekli mekanizmalar geliştirilecektir.
- İthalatta piyasa gözetimi ve denetim sisteminin etkinliği artırılarak ithal ürünlerin teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olmaları sağlanacaktır.
- Turizm sektöründe hizmet kalitesini artıran, pazarlama kanallarını çeşitlendirerek üst gelir gruplarını hedef alan, koruma-kullanma dengesini gözetken, karşılaştırmalı rekabet üstünlüğüne uygun turizm çeşitlerini öne çıkaran bir yapı oluşturulacaktır.
- Turizm yatırımlarının gelişmiş ve yoğun kullanıma konu olan yörelerden diğer alanlara kaydırılarak çeşitlendirilmesine ve turizm faaliyetlerinin tüm yıla yayılmasına dönük politikalar uygulanacaktır.
- Türkiye'nin dünyada yükselen pazar konumunda olduğu sağlık turizmi alanındaki altyapısı geliştirilerek hizmet kalitesi ve rekabet gücü artırılabilecektir. Bu alanda hedef pazarlarda etkin bir tanıtım ve pazarlama stratejisi yürütülecektir.
- Yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinde kaliteyi artıran ve yapı malzemelerinin ihracat potansiyelini yükselten faaliyetler desteklenecek, yurt dışında yüksek nitelikli ve bilgi yoğun projelere ağırlık verilmesiyle yurt dışı müteahhitlik hizmet gelirlerinin artırılması sağlanacaktır.
- Yurt dışı teknik danışmanlık ve teknik servis hizmet ihracatına yönelik destek verilecektir.
- Ülkemiz yatırımcılarının yurt dışında haklarının teminat altına alınması ve korunması sağlanacaktır.
- Yurt dışında mağazalaşma faaliyetleri ve bu mağazalarda kaliteli, yüksek katma değerli ürün satışı desteklenecektir.
- Ülkemizin ikili ve çok taraflı işbirlikleri kapsamında, ihracatın artırılmasına katkı sağlamak amacıyla küresel ölçekte ve bölgesinde etkinliği güçlendirilecek, ihtiyaç duyan ülkelere teknik destek sağlanacaktır.

ifadelerine yer verilmektedir.

III. FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

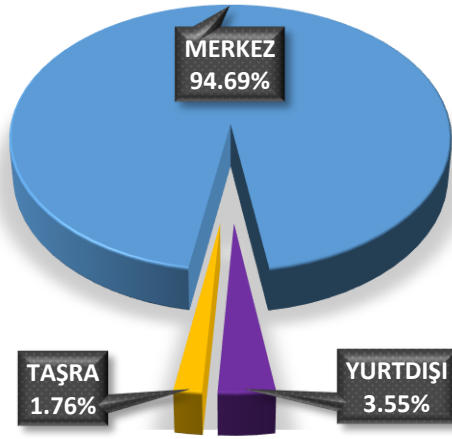
A. MALİ BİLGİLER

2015 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile Ekonomi Bakanlığı'na 1.481.672.000 TL ödenek tahsis edilmiş, yıl içerisinde eklenen yedek ödeneklerle birlikte toplam ödenek miktarı 1.911.952.000 TL olmuştur.

1. Bütçe Uygulama Sonuçları ve Mali Tablolar

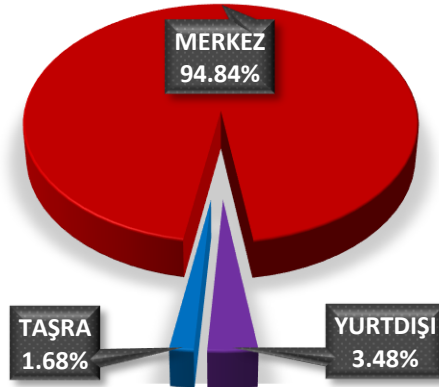
Bakanlık 2015 yılı bütçesine ait 1.911.952.000 TL ödeneğin (yıl içindeki eklemeler ve düşmeler dahil), aşağıdaki grafikteki gibi; % 94.69 oranı ile 1.810.404.200 TL'si merkez, % 3.55 oranı ile 67.957.300 TL'si yurtdışı ve % 1.76 oranı ile 33.590.500 TL'si taşra teşkilatına aittir.

2015 Yılı Bütçe Ödeneklerinin Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatı Bazında Dağılımı

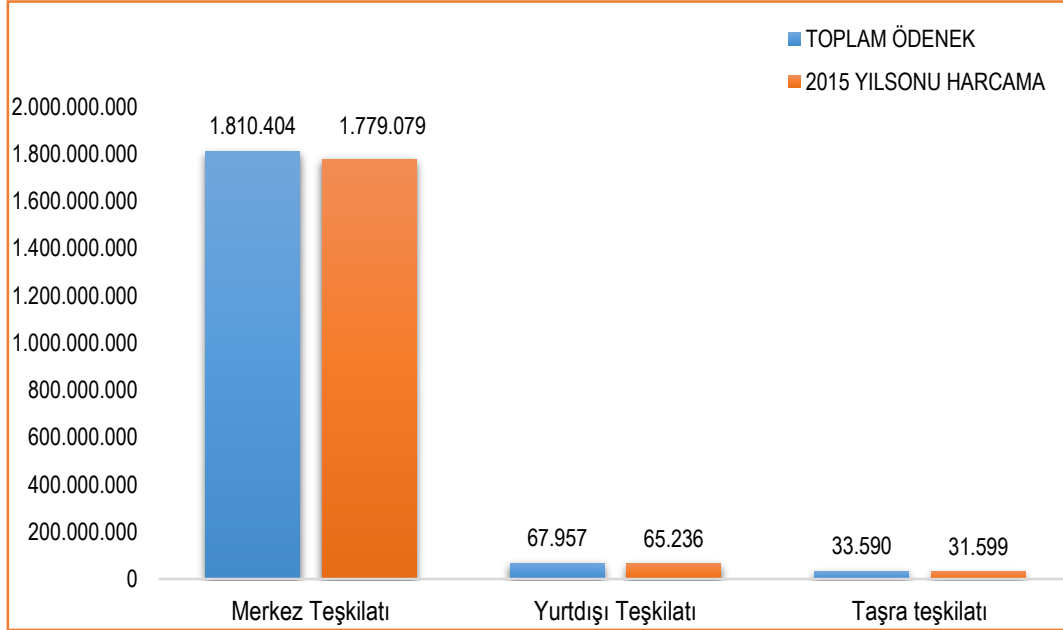
Bu ödenekler kapsamında yapılan toplam 1.875.913.114 TL'lik harcamanın, % 94.84'lük payı olan 1.779.078.511 TL'si Merkez Teşkilatı'na, % 3.48'lik payı ile 65.235.688 TL'si Yurtdışı Teşkilatı'na ve % 1.68'lik payı ile 31.598.916 TL'si Taşra Teşkilatı'na aittir.

Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatının 2015 Yılı İçindeki Harcama Payları

2015 Yılı Merkez, Yurtdışı ve Taşra Teşkilatına Göre Ödenek-Harcama Dağılımı

Bin TL

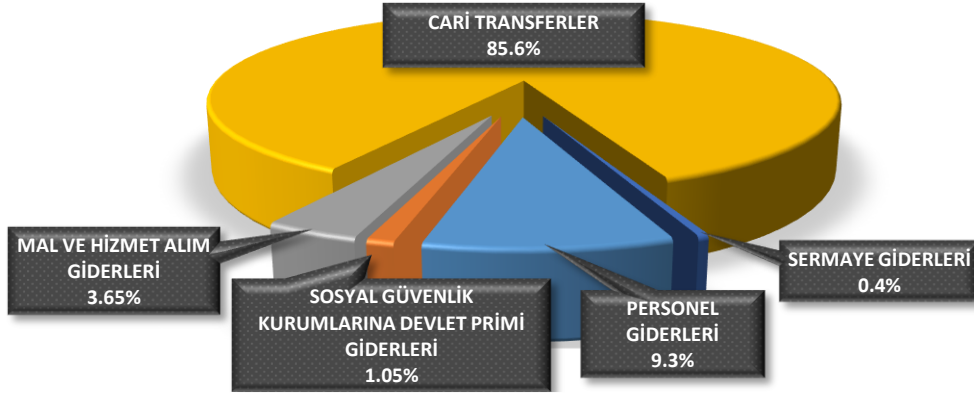
Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır.

2015 yılı içinde yapılan toplam harcamaların birinci düzeyde ekonomik kod bazında dağılımı müteakip tabloda gösterilmektedir.

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre 2015 Yılı Harcama Dağılımı

Ekonomik Sınıflandırma		2015 Ödenek Toplamı	2015 Toplam Harcama	2015 Harcama İçindeki Payı %
01	Personel Giderleri	177.970.500	174.295.714	9.30
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	20.744.500	19.716.933	1.05
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	75.813.000	68.468.208	3.65
04	Faiz Giderleri	0	0	0
05	Cari Transferler	1.611.044.000	1.605.564.979	85.60
06	Sermaye Giderleri	16.380.000	7.867.279	0.40
07	Sermaye Transferleri	0	0	0
08	Borç Verme	10.000.000	0	0
09	Yedek Ödenekler	0	0	0
TOPLAM		1.911.952.000	1.875.913.114	100

Buna göre, yapılan harcamalar arasında en büyük paya % 85.6 ile Cari Transferler kalemi sahip olmuştur.

Bakanlık 2015 yılı bütçesinin 1.875.913.114 TL'si yılsonu itibarıyla kullanılmış olup, bu miktarın, % 97,94'lük gerçekleşme payı ile 174.295.714 TL'si Personel Giderlerine, % 95,05'lik gerçekleşme payı ile 19.716.933 TL'si Sosyal Güvenlik Kurumuna Devlet Primi Giderlerine, % 90,31'lik gerçekleşme payı ile 68.468.208 TL'si Mal ve Hizmet Alım Giderlerine, % 99,66'lık gerçekleşme payı ile 1.605.564.979 TL'si Cari Transferlere, % 48,03'lük gerçekleşme payı ile 7.867.279 TL'si Sermaye Giderlerine aittir.

Ekonomik sınıflandırmaya göre 2015 yılında en yüksek gerçekleşme oranı % 99.66 ile "Cari Transferler"de, en düşük gerçekleşme oranı ise % 48.03 ile "Sermaye Giderleri"nde olmuştur.

2014-2015 yılları bütçe giderlerinin gerçekleşme oranları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri

Bin TL

Ekonomik Sınıflandırma		2014			2015			Harcama Artış Oranı
		Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Gerçekleşme Oranı (%)	
01	Personel Giderleri	167.881	166.134	98.96	177.970	174.295	97.94	4.91
02	Sosyal Gv. Kur. Devlet Primi Gid.	19.149	18.556	96.90	20.745	19.717	95.05	6.25
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	47.852	43.689	91.30	75.813	68.468	90.31	56.51
05	Cari Transferler	1.199.758	1.188.165	99.03	1.611.044	1.605.565	99.66	35.12
06	Sermaye Giderleri	14.997	11.475	76.52	16.380	7.867	48.03	-31.44
08	Borç Verme	10.000	0	0	10.000	0	0	0
TOPLAM		1.459.637	1.428.018	97.83	1.911.952	1.875.913	98.12	31.35

Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır.

Bakanlık harcama birimlerinin, 2014 ve 2015 yılları itibarıyla gerçekleştirdikleri bütçe giderleri ve ödeneklerine göre gerçekleşme oranları müteakip tabloda gösterildiği şekildedir.

2014-2015 Yılları Harcama Birimlerine Göre Bütçe GiderleriBin TL

Harcama Birimleri	2014			2015		
	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Yılsonu Gerçekleşme Oranı	Toplam Ödenek	Yılsonu Gerçekleşme	Yılsonu Gerçekleşme Oranı
Özel Kalem Müdürlüğü	11.063	10.978	99.23	12.890	12.694	98.48
İç Denetim Birim Başkanlığı	193	138	71.35	198	53	26.65
Denetim Hizmetleri Başkanlığı	2.628	2.580	98.18	3.022	2.933	97.06
Destek Hizmetleri Başkanlığı	20.898	19.176	91.76	21.008	20.745	98.74
Personel Dairesi Başkanlığı	3.667	3.604	98.28	3.965	3.802	95.90
Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı	16.367	14.334	87.57	18.789	11.332	60.30
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı	849	833	98.08	959	931	97.05
Hukuk Müşavirliği	1.643	1.593	96.95	1.568	1.488	94.90
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği	557	518	92.97	604	542	89.79
Yurtdışı Teşkilatı	64.515	62.495	96.86	67.957	65.235	95.86
İhracat Genel Müdürlüğü	947.807	945.606	99.76	1.214.810	1.207.719	99.41
İthalat Genel Müdürlüğü	10.712	10.637	99.30	11.203	11.012	98.29
Anlaşmalar Genel Müdürlüğü	11.290	10.909	96.62	14.131	13.408	94.88
Avrupa Birliği Genel Müdürlüğü	6.221	6.165	99.09	7.049	6.960	98.73
Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü	279.587	265.435	94.93	423.629	410.893	96.99
Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü	44.693	37.300	83.46	69.825	67.829	97.14
Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü	28.787	27.725	96.31	31.564	29.755	94.26
Ekonomik Araştırmalar ve Değerlendirme Genel Müdürlüğü	8.160	7.992	97.94	8.781	8.581	97.71
TOPLAM	1.459.637	1.428.018	97.83	1.911.952	1.875.913	98.12

Not: Rakamların son üç hanesi 1.000 TL'ye yuvarlanmıştır.

2. Temel Mali Tablolara İlişkin Açıklamalar

Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri toplam gerçekleşme oranı %98,12 olmakla birlikte, 06-Sermaye Giderleri harcama kalemi gerçekleşme oranı % 48.03 dür. Söz konusu harcama kaleminde eksik kullanımın gerekçeleri aşağıda yer almaktadır;

- “Bakanlık Network ve Kablolama Alt Yapısının Yenilenmesi” projesi kapsamında yapılması düşünülen harcama, Bakanlığımızın yeni hizmet binasına taşınması ve bu nedenle mevcut binanın kullanılmayacak olması nedeniyle 2015 yılı içinde yapılmamıştır.
- “Bakanlığın Microsoft Ürünlerinin Yeni Versiyon Lisanslarının alımı” projesi kapsamında, 2015 yılında yeni Microsoft lisansına ihtiyaç duyulmaması ve kamu kaynaklarının etkin kullanılması gerekçeleriyle herhangi bir alım gerçekleştirilmemiştir.
- Benzer şekilde, “Halen Kullanılmakta olan Oracle Ürünlerinin Eksik Lisans Sayılarının Tamamlanması” projesi kapsamında, kamu kaynaklarının etkin kullanılması amacıyla mevcut lisanslarla devam edilmesi kararlaştırılmış ve ilave lisans alımı yapılmamıştır.
- “Bakanlık Portalı ve Mobil Uygulaması İyileştirme Çalışması” kapsamında yapılacak etkinlikler Başkanlık personeli tarafından yapılmış olup, bu nedenle hizmet alımı ihtiyacı hasıl olmamıştır.
- “Log Yazılımı Yenilenmesi” kapsamında ise, mevcut log yazılımının yeni versiyonu bakım sözleşmesi çerçevesinde temin edilmiş olup, bu nedenle 2015 yılında yenileme işleme gerçekleştirilmemiştir.
- “E-Dönüşüm Türkiye Projesi Kapsamında öngörülemez Güvenlik, yazılım, danışmanlık ve Eğitim İhtiyaçları için (E-DTR)” başlığı kapsamına girecek türden öngörülmemeyen bir ihtiyaç çıkmadığından söz konusu kalemden bir harcama yapılmamıştır.

2014-2015 Yılları Harcama Birimlerine Göre Bütçe Giderlerinden İç Denetim Birim Başkanlığı gerçekleşme oranı %26,65 tir. Personel yetersizliği nedeniyle birim faaliyetleri gerçekleştirilememiş, demirbaş mal ve malzeme alımı yapılamamış olup, “01 Personel Giderleri” tertibinde bulunan 137.800 TL ödeneğin 40.410 TL’si, “02. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri” tertibinde yer alan 16.300 TL ödeneğin 5.988 TL’lik kısmı ile “03. Mal ve Hizmet Alım Giderleri” tertibinde bulunan 44.000 TL ödeneğin 6.411 TL’si harcamıştır.

2015 YILI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ MALİ BİLGİLERİ

AYLAR	GELİR (TL)	GİDER (TL)
OCAK	3.741.210,00	1.086.957,65
ŞUBAT	3.096.131,65	464.419,80
MART	3.236.853,87	1.814.576,02
NİSAN	4.378.288,38	462.309,37
MAYIS	3.131.920,07	1.566.181,16
HAZİRAN	3.702.740,34	831.579,38
TEMMUZ	3.125.694,01	1.021.107,76
AĞUSTOS	3.474.127,33	1.063.355,06
EYLÜL	5.806.522,74	2.051.768,63
EKİM	3.813.925,59	913.131,65
KASIM	3.633.650,25	731.930,13
ARALIK	4.023.256,25	17.313.286,54
TOPLAM	45.164.320,48	29.320.603,15
BANKA MEVCUDU	45.121.508,87 TL	
SERMAYE	20.002.891,00 TL	

Döner Sermaye İşletme Merkez Müdürlüğünün ödenmiş sermayesi 20.002.891,00 (YirmimilyonikibinsekizyüzdoksanbirTürkLirası) TL olup, 31.12.2015 tarihi itibarıyla 45.121.508,87 (KırkbeşmilyonyüzyirmibirbinbeşyüzsekizTürkLirasıseksenyedikuruş) TL banka mevcudu bulunmaktadır.

Döner Sermaye İşletmesi 2015 Yılı Gelirleri

Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi 2014 yılı bütçe gelirleri 39.873.142,71 (OtuzdokuzmilyonsekizyüzyetmişüçbinyüzkırkikiTürkLirasıyetmişbirKuruş) TL olup, 2015 yılında bütçe gelirleri yaklaşık %13,27 artarak 45.164.320,48 (KırkbeşmilyonyüzaltmışdörtbinüçyüzyirmiTürkLirasıkırksekizKuruş) TL olarak gerçekleşmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi Gelir Kalemleri

GELİR KALEMLERİ	2014	2015
KONTROL VE DENETİM GELİRLERİ	29.394.062,07	29.970.722,14
KATKI PAYLARI (İHRACATÇI BİRLİKLERİ VE TOBB)	7.337.944,95	11.257.974,71
DİĞER GELİRLER (FAİZ)	3.141.135,69	3.935.623,63
GENEL TOPLAM	39.873.142,71	45.164.320,48

Döner Sermaye İşletmesi 2015 Yılı Giderleri

Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesinin 2014 yılı bütçe gideri 10.699.829,66 (OnmilyonaltıyüzdoksanokuzbinsekizyüzyirmidokuzTürkLirasıaltmışaltıKuruş) TL olup, 2015 yılında bütçe giderleri yaklaşık % 274,03 artarak 29.320.603,15 (Yirmidokuzmilyonüçyüzyirmibinaltıyüzüç TürkLirasıonbeşKuruş) TL olarak gerçekleşmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi Gider Kalemleri

GİDER KALEMLERİ	2014	2015
PERSONEL GİDERLERİ (Maaş)	388.841,54	421.289,53
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	54.596,67	78.808,94
MAL VE HİZMET ALIM GİDERLERİ	3.544.194,35	19.452.201,38
CARİ TRANSFERLER	5.605.386,95	7.158.654,64
SERMAYE GİDERLERİ	1.106.810,15	2.209.648,66
GENEL TOPLAM	10.699.829,66	29.320.603,15

İHRACATÇI BİRLİKLERİ MÜŞTEREK HESABI

5910 sayılı “ Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Kanun” un 19 uncu maddesinin 5 inci fıkrası gereğince; dış ticaret hizmetleri ve alt yapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi için tayin ve tespit olunacak, işlerin, faaliyetlerin, projelerin ve amaçların gerçekleştirilmesine yönelik ortaya çıkan giderler ile bu amaçla yapılan hizmet ve idari giderlerin karşılanmasını teminen oluşturulan İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından “ Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Yönetmelik”in 48 inci maddesi 3 üncü fıkrası çerçevesinde Bakanlığımızca, Birlik faaliyetlerinin desteklenmesi ile Birlikler ve Bakanlığımızca işbirliği halinde yapılan dış ticaretimizin geliştirilmesine ilişkin faaliyetler kapsamında gerçekleşen giderleri karşılamak üzere 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde toplam 16.685.051,-TL tutarında harcama gerçekleştirilmiştir.

3. Mali ve Diğer Denetim Sonuçları

2015 yılında 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, Sayıştay ikincil mevzuatı, denetim rehberleri ve uluslararası denetim standartlarına istinaden Bakanlığımızın 2014 yılına ilişkin “Dış Mali Denetimi” Sayıştay Başkanlığı tarafından yerine getirilmiştir. Sayıştay Başkanlığı tarafından Ekonomi Bakanlığında yürütülen denetimler ile ilgili 2014 yılı Taslak Denetim Raporu hazırlanarak Bakanlığımıza gönderilmiştir.

2014 Yılı Düzenlilik Denetim Raporuna ilişkin olarak ilgili birimlerle oluşturulan görüş ve cevaplar 14/05/2015 tarihinde Sayıştay Başkanlığı’na iletilmiştir. Sayıştay Başkanlığı verilen cevapları değerlendirerek 2014 yılı Nihai Denetim Raporunu hazırlamış ve Ağustos ayında Bakanlığımıza göndermiştir.

Denetim ve inceleme çalışmaları; Bakanlığın merkez ve taşra muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimlerindeki cetvel ve belgeler ile bu birimlerdeki yevmiye kayıtları yapılan Ödeme Emri Belgeleri (ÖEB) ve bunların ekinde yer alan kanıtlayıcı belgeler ile bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimleri arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler; tamlik, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

Söz konusu Düzenlilik Denetim Raporunda 5 adet bulgu yer almaktadır.

- 2 adedi Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonuna,
- 1 adedi İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabına,
- 1 adedi Serbest Bölgelerde Tahakkuk eden ve Tahsil Edilmeyen Kira Gelirlerine,
- 1 adedi 666 sayılı KHK’nın uygulanmasında yapılan hesaplama teşvik ikramiyesinin de dahil edilmesine

ilişkindir.

Ayrıca, Sayıştay Başkanlığı tarafından gönderilen “Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi 2014 Yılı Düzenlilik Denetim Raporu”nun “Denetim Görüşü” ne ilişkin bölümünde; mali rapor ve tabloların tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varıldığı ifade edilmektedir.

2014 yılı Performans Denetim Raporuna ilişkin olarak ilgili birimlerle oluşturulan görüş ve cevaplar 22/05/2015 tarihinde Sayıştay Başkanlığına iletilmiştir. Sayıştay Başkanlığı verilen cevapları değerlendirerek 2014 yılı Nihai Denetim Raporunu hazırlamış ve Ağustos ayında Bakanlığımıza göndermiştir.

Performans Denetimi Ekonomi Bakanlığının hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla; 2013-2017 Stratejik Planı, 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu, Faaliyet sonuçları ölçümünü yapan veri kayıt sistemleri üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Ekonomi Bakanlığı 2014 yılı Performans Denetimi sonucunda;

- Ekonomi Bakanlığının 2013 -2017 dönemine ait Stratejik Planı’nın zamanında hazırlanarak ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine uygun şekilde yayımladığı,

- Kurum stratejik planını hazırlarken amaçlarını üst politika belgelerine uygun şekilde belirlediği ve hedeflerini de bu amaçları gerçekleştirecek şekilde tespit ettiği,
- Hedef ve performans göstergelerinin, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında, ilgili, ölçülebilir ve iyi tanımlanmış olduğu,
- 2014 yılı Performans Programının ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine uygun olarak hazırlandığı ancak programın zamanında yayımlanmadığı,
- 2014 yılı Faaliyet Raporunun ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine kısmen uygun olduğu,
- Faaliyet Raporunda, performans programında yer verilen performans hedef ve göstergelerine tutarlı bir şekilde yer verildiği Ayrıca, Kurumca tutarlı ve doğrulanabilir olduğu değerlendirilen hedef ve göstergelere ilişkin, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında, gerçekleştirmelerde meydana gelen sapmalar hakkında faaliyet raporunda geçerli ve ikna edici gerekçeler sunulduğu,
- Faaliyet Raporunun raporlama gerekliliklerine kısmen uyduğu,
- Ekonomi Bakanlığı'nın, kurumsal performansını ölçmek için kullandığı sistemlerin değerlendirilmesi amacıyla 2014 yılı Performans Programında yer alan göstergelerden dört tanesi seçilmiş; seçilen gösterge ve hedefler çerçevesinde veri kayıt sistemlerinin incelenmesi sonucunda, ilgili performans hedeflerinin gerçekleşmesine ilişkin verilerin, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında, güvenilir şekilde toplandığı ve raporlandığı

sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, 2015 yılında Bakanlığımız Denetim Hizmetleri Başkanlığı tarafından Makam Onayı ile verilen yetkiler çerçevesinde, 2015 yılı içerisinde Onay bazında toplam 64 adet inceleme, denetim veya soruşturma gerçekleştirilmiş ve bu denetim faaliyetleri sonucunda, 35 adet İnceleme Raporu, 8 adet Suç Duyurusu Raporu, 12 adet Denetim Raporu, 1 adet Ön İnceleme Raporu, 7 adet Soruşturma Raporu ve 1 adet Sistem Uygunluk ve Denetim Raporu düzenlenmiştir.

Bu kapsamda 2015 yılında, Yurtdışı Ticaret Müşavirlikleri ve Ticaret Ateşelikleri nezdinde 10 adet, İhracatçı Birliği Genel Sekreterliği nezdinde 3 adet birlik ile 1 adet Tanıtım Grubunun ve Bakanlığımız Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü'nün uhdesinde bulunan "İrtibat Ofisleri"nin, yemek servisi hizmetlerine ait 2014 yılı işlem ve hesapları ile Silifke Eğitim ve Dinlenme Tesisleri hesaplarının denetimi gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, Dahilde İşleme, Devlet Yardımları ve Serbest Bölgeler Mevzuatı çerçevesinde, firmalar bazında çeşitli incelemeler yapılmıştır.

B. PERFORMANS BİLGİLERİ

1. Faaliyet ve Proje Bilgileri

a) TEMEL STRATEJİLER

i. Komşu ve Çevre Ülkeler İle Ticaretin Geliştirilmesi

“Komşu ve Çevre Ülkeler Stratejisi” kapsamına alınacak ülkelerin belirlenmesinde, Türkiye’yi çevreleyen ülkelerin oluşturduğu coğrafi konumumuz dikkate alınmakla birlikte, yalnızca coğrafi bir tanımlamanın ötesinde, daha geniş anlamda; etnik, kültürel, politik, tarihsel ve sosyal unsurları da içeren bir tanım yapılması tercih edilmiştir. Oluşturulan strateji ile Türkiye’nin ekonomik etki alanının genişletilmesi hedeflenmektedir.

Komşu ve Çevre Ülkeler ile Ticaretin Geliştirilmesi Stratejisi Kapsamındaki Ülkeler

Afganistan	Eritre	Kazakistan	Moldova	Tacikistan
Arnavutluk	Etiyopya	Kırgızistan	Özbekistan	Tunus
Azerbaycan	Fas	Kosova	Pakistan	Türkmenistan
Bahreyn	Filistin	Kuveyt	Romanya	Ukrayna
Bangladeş	Gürcistan	KKTC	Rusya	Umman
Beyaz Rusya	Hırvatistan	Libya	Sırbistan	Ürdün
BAE	Irak	Lübnan	Slovenya	Yemen
Bosna-Hersek	İran	Macaristan	Somali	Yunanistan
Bulgaristan	İsrail	Makedonya	Sudan	
Cezayir	Karadağ	Mısır	Suriye	
Cibuti	Tataristan	Moğolistan	S. Arabistan	

Amaçları arasında; kapsam içindeki pazarlara yönelik pazar ihtiyaçlarının saptanması, bu çerçevede mal ve hizmet üretilmesinin teşvik edilmesi ve bu ülkelerden Türk sanayiinin ihtiyacı olan ham ve yarı-mamul malların avantajlı fiyattan temin edilmesini sağlayarak, mamul madde üretiminde girdi maliyetlerini düşürmek bulunan stratejinin hayata geçirilmesiyle, ekonomileri birbirlerini tamamlayıcı yapıda bulunan bu ülkelerdeki ticaret potansiyelinin değerlendirilmesi ve 1990’lı yıllarda belirli ürün ve belirli ülke grubu çerçevesine sıkışan ihracatımıza ivme kazandırılması hedeflenmiştir.

Strateji kapsamında, Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmalarını geliştirmek, Serbest Ticaret Anlaşmaları imzalamak, yasal çerçeve anlaşmaları imzalamak, lojistik hizmetlerini geliştirmek ve bölge ülkelerine yönelik ihracatımızda alternatif güzergahlar tespit etmek, teknolojik altyapıyı geliştirmek ve gümrük kapılarını iyileştirmek, bankacılık ilişkilerini geliştirmek, iş konseylerini teşvik etmek ve desteklemek gibi hususlar bulunmaktadır.

Gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, Komşu ve Çevre Ülkelerle olan ticaret hacmi, 2000 yılında yaklaşık 20 milyar dolar iken, 2015 yılında 122,8 milyar dolara yükselmiştir.

Söz konusu ülkelere ihracatımız ise, 2000 yılında 6,9 milyar dolar iken, 2015 yılında 60,3 milyar dolara yükselmiştir.

Öte yandan, “Komşu ve Çevre Ülkeler ile Ticaretin Geliştirilmesi Stratejisi” başta olmak üzere, dünya ekonomisinde 2023 yılında ilk 10 ülke arasında yer alma hedefimizi gerçekleştirebilmek amacıyla birçok ülke ve bölgeye yönelik politika ve enstrümanlar geliştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda, Balkanlara yönelik daha sistemli, istikrarlı ve uzun vadeli bir yaklaşım benimsenmiş, başta Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek arasındaki ticaret ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesi ve aynı zamanda bölgesel istikrarında güçlendirilmesi amacıyla üç ülke Cumhurbaşkanları önderliğinde gerçekleştirilen “Üçlü Balkan Zirveleri” neticesinde, 14 Mayıs 2013 tarihinde üç ülkenin dış ticaret ve ekonomiden sorumlu Bakanları tarafından “Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek Üçlü Ticaret Komitesi” mekanizması oluşturulmuştur. Türkiye-Sırbistan-Bosna Hersek Üçlü Ticaret Komitesi’nin ilk dönem toplantısı 17-18 Ağustos 2015 tarihinde Ankara’da, ikinci dönem toplantısı ise 19 Ekim 2015 tarihinde Belgrad’da yapılmıştır.

2015 yılı içinde ayrıca, Bosna Hersek, Kosova, Sırbistan ve Arnavutluk Serbest Ticaret Anlaşmalarına hizmet ticaretinin de eklenmesi amacıyla ön görüşmelere başlanmıştır.

Türkiye-Kosova Serbest Ticaret Anlaşması Bakanlar Kurulu’nun 2015/7801 sayılı kararı ile onaylanarak 14/07/2015 tarihli ve 29416 sayılı Resmi Gazete’nin mükerrer sayısında yayımlanmıştır. Söz konusu anlaşma Kosova tarafının iç onay sürecini tamamlamasını müteakip yürürlüğe girecektir.

ii. Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Türkiye’nin Ortadoğu bölgesi ile ticari ve ekonomik ilişkileri son yıllarda büyük bir gelişme göstermiştir. 2004 yılında 11,1 milyar dolar düzeyinde olan bölge ülkeleri ile ticaret hacmimiz, 2015 yılında 41 milyar dolara yükselmiştir.

2015 yılında, Ortadoğu bölgesine ihracatımız 2014 yılına göre göre % 9,6 düşüş ile 28 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında, ihracatımızın en hızlı arttığı ülkeler Kuveyt ve Katar olmuştur.

2014 yılında başlayan ve 2015 yılında da devam eden petrol fiyatlarındaki düşüşün de etkisi ile Ortadoğu ve Körfez Ülkelerinden ithalatımızda düşüş yaşanmıştır. 2015 yılında bölgeden toplam ithalatımız, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 34 düşüş göstererek 13,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2015 yılında Ortadoğu ve Körfez ülkelerinden gelen yatırım tutarı yıllık 476 milyon dolar seviyesindedir. Öte yandan, Türk firmalarının Irak, BAE ve İran başta olmak üzere, Ortadoğu ve Körfez Ülkelerine yayılan yatırımları aynı dönemde 130 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemiz müteahhitlik firmaları Ortadoğu ve Körfez ülkelerinde 2014 yılında 7 milyar dolar, 2015 yılında ise 6 milyar dolar tutarında proje üstlenmişlerdir. 2015 yılında müteahhitlik firmalarımız Suudi Arabistan’da 1 milyar dolar tutarında 5 proje, Irak’ta ise 391 milyon dolar tutarında 19 proje üstlenmişlerdir. 2015 yılında bölgede üstlenilen toplam proje sayısı 32’dir.

Ortadoğu ülkeleri ile ticari ve ekonomik ilişkilerin yasal altyapısını günün koşullarına göre yeniden düzenleme çalışmaları devam etmektedir. 29 Ocak 2014 tarihinde imzalanan Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) 01 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu anlaşma ile firmalarımıza İran’da 5,8 milyar dolar değerindeki bir pazarda gümrük tarifesi avantajı sağlanmıştır. 2015 yılı içinde TTA’nın kapsamında yer alan ürün sayısının artırılması için müzakereler devam etmiştir.

Son toplantısı 2006 yılında gerçekleştirilen Türkiye-Irak Karma Ekonomik Komisyon (KEK) mekanizmasının 17. Dönem Toplantısı 9 yıl aradan sonra, 17-18 Ocak 2015 tarihlerinde Bağdat’ta gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan, uluslararası toplantı ve platformların bölge ülkeleri ile ülkemiz arasındaki ticarete önemli bir ağırlığı olduğu dikkate alınarak kurulan organizasyonlardan biri olan Türk-Arap Ligi İşbirliği Forumu çerçevesinde, Türk-Arap Ligi Ekonomi, Ticaret ve Yatırım Bakanları II. Toplantısı 20 Nisan 2015 tarihinde Kuveyt’te gerçekleştirilmiştir.

Bununla birlikte, bölge ülkeleri ile Devlet Başkanı, Başbakan ve Bakan seviyelerinde gerçekleştirilen temaslara iştirak edilmiş ve ticari ve ekonomik konuların üst düzeyde ele alınması sağlanmıştır.

Ayrıca, Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) üyesi Katar ile Türkiye arasında ikili bir Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşması imzalamaya yönelik I. tur müzakereler 2015 yılı Mart ayında Doha’da gerçekleştirilmiştir.

iii. Avrasya Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Kafkasya, Hazar ve Orta Asya bölgelerinde yer alan ülkelerin oluşturduğu, Bağımsız Devletler Topluluğu ülkeleri ile Türk Cumhuriyetlerini de kapsayan bir bölge olarak tanımlayabileceğimiz Avrasya coğrafyası, yaklaşık 350 milyona yakın nüfusu, 2,6 trilyon dolara yakın toplam milli geliri, 1,31 milyar doların üzerindeki ticaret hacmi ile küresel ekonomi ve siyasetin önemli aktörlerinden biri konumundadır.

Ülkemizin bölge ülkelere ihracatı 2014 yılı itibarıyla 18,3 milyar dolar, bölge ülkelerinden ithalatı ise 36,6 milyar dolar olarak kaydedilmiştir. 2015 yılı ihracatımız ise 2014 yılına kıyasla % 24 oranında bir düşüşle 12,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. 2015 yılında bölgeden ithalatımız ise yine bir önceki yıla göre % 13 düşmüş ve 29,1 milyar dolar olmuştur.

Avrasya ülkelerinin tamamıyla Ticaret Ekonomik İşbirliği/Ticaret, Ekonomik Teknik İşbirliği, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması ile Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları imzalanmıştır. Bölge ülkelerinden Gürcistan ve Moldova ile Serbest Ticaret Anlaşmamız (STA) bulunmaktadır. Moldova ile imzalanan STA henüz yürürlüğe girmemiştir. 2014 yılında imzalanan Moldova STA'sı ise her iki tarafın iç onay süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir. Ukrayna ile STA müzakereleri halen devam etmektedir. Ukrayna'da yaşanan iç karışıklıklardan dolayı bir süredir ilerleme sağlanamayan Türkiye-Ukrayna STA müzakerelerine yeniden hız kazandırılması amacıyla 09-10 Kasım 2015 tarihlerinde taraflar arasında Kiev'de teknik bir toplantı gerçekleştirilmiştir.

Ülkemiz ile Azerbaycan arasında bir Tercihli Ticaret Anlaşması imzalanmasına yönelik olarak 24 Nisan 2015 tarihinde Bakü'de Azeri yetkililer ile müzakerelere başlanılmıştır. Bu görüşmeler çerçevesinde Azerbaycan ile taviz talep listeleri teati edilmiş olup 2016 yılı içerisinde müzakerelerin devam etmesi öngörülmektedir.

Bölge ülkeleriyle her yıl, düzenli olarak gerçekleştirilmeye çalışılan ve ikili ticari-ekonomik ilişkilerimizin takibi bağlamında azami önemi bulunan KEK toplantılarıyla, enerjiden ulaştırmaya, bankacılıktan tarım alanına kadar birçok konu etrafında ele alınarak yeni projelere zemin hazırlama imkânı bulunmaktadır. 2015 yılında gerek ülkemizde gerek sözkonusu ülkelerdeki gelişmeler çerçevesinde KEK Toplantıları gerçekleştirilememiş olmakla birlikte çok sayıda ikili görüşme yapılmış ve toplantılar düzenlenmiştir. 2016 yılında anılan ülkelere yönelik yoğun bir KEK takvimi mevcuttur.

Bölge ülkelerinden Rusya Federasyonu, Azerbaycan, Ukrayna, Kırgızistan ve Kazakistan ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi mekanizması bulunmaktadır. Sayın Cumhurbaşkanımız ile ilgili ülkenin Devlet Başkanı eşbaşkanlıklarında düzenlenen ve Ekonomi Bakanımızın da katılımlarıyla gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantılarında da, bölge ülkeleriyle gündemimizde yer alan konular görüşülmekte, ticari-ekonomik ilişkilerimiz masaya yatırılmaktadır. Bu çerçevede, 2015 yılı içerisinde Ukrayna ve Kazakistan ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi Toplantıları gerçekleştirilmiştir.

Rusya Federasyonu ile ilişkilerimiz 2015 yılında iş çevrelerinin de katılımıyla yoğun bir şekilde yürütülmüştür. 2015 yılında Kazan'da, Ankara'da, Denizli'de ve Antalya'da İş Forumları düzenlenerek iki ülke iş adamları bir araya getirilmiş, Sayın Bakanımız bu forumlara başkanlık etmiştir. Rusya ile Aralık ayında yapılması planlanan toplantı ise iptal edilmiştir.

Türk müteahhitlik firmalarının bölge ülkelerinde üstlendikleri projelerin toplam bedeli 2015 yılı sonu itibarıyla 158 milyar dolara, üstlenilen proje adedi ise 4.422'ye ulaşmıştır. Bu kapsamda, Rusya Federasyonu, 2015 yılında Türk müteahhitlerinin yurt dışında en fazla iş üstlendikleri ülke olmuştur. 5,04 milyar dolar tutarında 24 projenin üstlenildiği Rusya'yı, Avrasya ülkeleri arasında 3 milyar doları aşkın tutarla Türkmenistan ve 848 milyon dolarla Azerbaycan takip etmiştir. Avrasya coğrafyasında 2015 yılında toplam 9,7 milyar dolar değerinde 73 proje üstlenilmiştir.

Türkiye, Azerbaycan, Kazakistan ve Kırgızistan'ın üyesi olduğu Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (Türk Konseyi), devlet başkanları düzeyinde her yıl yapılan zirve toplantıları öncesinde, üye dört ülkenin ekonomiden sorumlu Bakanlarının katılımıyla Türk Konseyi Ekonomiden Sorumlu Bakanlar Toplantısı gerçekleştirilmektedir. Söz konusu toplantıların ülkemiz tarafındaki koordinasyonu Bakanlığımızca yürütülmekte olup, her yıl düzenli olarak yapılan ve Türk Konseyi'ne üye dört ülke arasında ticari-ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi hedefi çerçevesinde toplanan Türk Konseyi Ekonomiden Sorumlu Bakanlar Toplantısı, 29 Ekim 2015 tarihinde üye dört ülkenin ekonomiden sorumlu Bakanlarının katılımıyla Astana'da gerçekleştirilmiştir.

iv. Afrika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Afrika kıtası, zengin yer altı ve yer üstü kaynakları, kentleşmeye bağlı olarak zenginleşen orta sınıf, enerji kaynaklarından elde edilen gelirlerin alt ve üst yapı projelerine harcanması sonucu ortaya çıkan milyarlarca dolarlık müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörü ile ülkemiz için ayrıca önemli bir pazar niteliği taşımaktadır.

Son dönemde Afrika kıtası ile giderek yoğunluk kazanan ilişkilerimizin temelinde 2003 yılında uygulamaya koyduğumuz Afrika Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkileri Geliştirme Stratejisi yatmaktadır.

2015 yılında Afrika'ya ihracatımız 12,5 milyar dolar, Afrika'dan ithalatımız 7 milyar dolar, toplam ticaret hacmimiz ise 19,5 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2015 yılında Afrika kıtasına en çok ihraç ettiğimiz ürünler sırasıyla demir-çelik (%10,5), makine ve ekipman (%9,6) ve işlenmiş yakıtlardır (%7,2). İthalatımızda ise mineral yakıtlar (%44,5), kakao (%5,7) ve plastik ürünleri (%4,7) öne çıkmaktadır.

Türk firmalarının Afrika kıtasında gerçekleştirmiş olduğu yatırımların stok değeri yaklaşık 6,2 milyar dolar seviyesinde olup, Türk müteahhitleri Afrika'da, 55 milyar dolar tutarında toplam 1152 proje üstlenmiştir.

Afrika ülkeleri ile yasal altyapının tamamlanmasına yönelik çalışmalar kapsamında ise, 2015 yılında Burundi ile Ticari ve Ekonomik İşbirliği (TEİ) Anlaşması imzalanmıştır. Ayrıca, Gana, Kongo Cumhuriyeti, Mali, Uganda, Tunus ve Ruanda ile Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları imzalanması için yürütülen müzakereler tamamlanarak Anlaşmalar imzaya hazır hale getirilmiştir.

Ruanda TEİ Anlaşmasının müzakereleri ise tamamlanmış olup imzaya hazır hale getirilmiştir. Ayrıca 2015 yılı içerisinde 13 Afrika ülkesine TEİ Anlaşması taslağı iletilmiş olup, cevap beklenmektedir. 2015 yılı içerisinde 2 ülke (Çad ve Kongo Cumhuriyeti) ile Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantıları, 1 ülke (Etiyopya) ile de KEK İzleme Toplantısı gerçekleştirilmiş, 3 ülkeye (Etiyopya, Somali ve Cibuti) yönelik Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında ve Sayın Bakanımızın da iştirakleri ile Ticaret ve Müteahhitlik Heyetleri, 3 ülkeye (Mozambik, Angola ve Fas) yönelik Sayın Bakan Yardımcımız başkanlığında teknik heyet ziyaretleri düzenlenmiştir. Ayrıca, sözkonusu dönemde Sayın Bakanımız tarafından ülkemizi ziyaret eden 4 ülkenin ilgili Bakanları ile ikili düzeyde görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan, 2014 yılı Kasım ayında Ekvator Ginesi'nin başkenti Malabo'da Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında gerçekleştirilen II. Türkiye-Afrika Zirvesi esnasında 2003 yılından itibaren uygulanan Afrika ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkileri Geliştirme Stratejisi ikili ilişkilerimizin ulaştığı nokta ve kıtanın ihtiyaçları doğrultusunda "Afrika ile Ortaklık Stratejisi" adıyla yeniden yapılandırılmış ve Afrika'nın kalkınma sürecine daha çok destek olacak şekilde güncellenmiştir.

Sözkonusu strateji bağlamında 2016 yılının son çeyreğinde İstanbul'da Türk ve Afrikalı işadamlarının katılımı ile Türkiye-Afrika İş Forumu programının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca, 2015 yılında Mali'de pamuk sektörünün geliştirilmesini teminen Kalkınma Bakanlığı koordinasyonunda Bakanlığımız ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı işbirliğinde bir çalışma başlatılmıştır. Bu kapsamda önümüzdeki dönemde Mali'ye bir teknik heyet ziyareti gerçekleştirilecek olup, Mali'li üreticilere pamuk yetiştiriciliği hakkında eğitim verilmesi başta olmak üzere çeşitli projeler ele alınacaktır.

Afrika ile Ortaklık Stratejisi kapsamında Türkiye ile Çad arasında bir Ticaret ve Ekonomik Ortaklık Anlaşması akdedilmesine yönelik I. tur müzakereler 2015 yılı Mayıs ayında Encemine'de gerçekleştirilmiştir.

v. Asya – Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Asya-Pasifik ülkelerinin toplam GSYH'si 2014 yılında 24 trilyon \$ seviyesine ulaşmış olup toplam dünya ticaretinin %30'u bu bölge ile gerçekleşmektedir. Bölgede, Çin ve Hindistan gibi dev ülkelerin yanında, Tuvalu ve Nauru gibi çok küçük ada devletlerinin de dahil olduğu 45 ülke yer almaktadır. Dünya nüfusunun yarısından fazlasını barındıran Asya-Pasifik Bölgesinin toplam nüfusu yaklaşık 4 milyar kişiyi bulmaktadır.

Bölgenin gelecekte dünyanın büyüme merkezi olarak kalacağı; Çin Halk Cumhuriyeti ve Hindistan'ın 2050 yılında dünya ekonomisinin 1. ve 3. sıralarında yer alacağı, ayrıca toplam dünya ticaretinin %40-50'sinin bölge kaynaklı olacağı öngörülmektedir.

Ülkemiz de bölgenin öneminin bilincinde olarak bölge pazarından daha fazla pay alabilmek amacıyla, 2005 yılında, "Asya-Pasifik Ülkeleri ile Ticari ve Ekonomik İlişkileri Geliştirme Stratejisi"ni uygulamaya koymuştur.

2004 yılında 17 milyar dolar civarında olan Asya-Pasifik ülkeleri ile olan ikili ticaret hacmimiz, 2015 yılında 58,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılında bölge ülkeleri ile gerçekleşen ticaretin % 12,6'sını ihracatımız oluştururken, 43,8 milyar \$ dış ticaret açığı gerçekleşmiştir. Bölge ile ticaretimizde ilk üç sırayı Çin, Güney Kore ve Hindistan almaktadır.

Asya Pasifik bölgesine ihracatımızda Çin'in payı 2004 yılında % 19 iken, yıllar içinde düzenli artış göstererek 2015 yılında % 32'ye çıkmıştır.

Asya-Pasifik ülkelerinden 2014 yılında 53,9 milyar dolar olan ithalatımız 2015 yılında düşerek 51,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu ithalatın 24,8 milyar doları, yani yarıya yakını Çin'den gerçekleştirilmektedir. 2015 yılında toplam dış ticaret açığımızın (63,2 milyar \$) yaklaşık % 69,3'ü Asya-Pasifik bölgesinden (43,8 milyar \$) kaynaklanmaktadır.

2015 yılında Asya Pasifik Bölgesine ihraç ettiğimiz ilk 3 ürün grubu, mermer ve traverten, petrol ürünleri ve boratlar olmuştur. En çok ithal ettiğimiz ilk 3 ürün grubu ise telefon cihazları, petrol ürünleri ve otomatik bilgi işlem makineleri olmuştur.

Asya-Pasifik ülkelerinde, ülkemiz tarafından bugüne kadar (1972-2015) 9,4 milyar dolarlık toplam taahhüt bedeliyle 683 müteahhitlik projesi üstlenilmiştir. Söz konusu tutar, ülkemizin toplam yurtdışı müteahhitlik projelerinin %2,9'una tekabül etmektedir.

Öte yandan, Asya Pasifik bölgesinin ülkemize gerçekleştirdiği yatırımlarda da artış olduğu gözlenmektedir. 2002-2011 döneminde bölgeden ülkemize gelen yatırımların toplam tutarı 2,1 milyar dolar seviyesindeyken son dört yılda gerçekleşen 3 milyar dolar yatırım ile bu rakam toplamda 5,1 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Asya-Pasifik Bölgesi ile ticaretimizde görülen dengesizliğin giderilmesi, bu bölgeye yönelik dış ticaret stratejimizin temel hedefidir.

Bölgeyle ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin artırılması yönünde 2015 yılı içinde Güney Kore ve Kamboçya ile Karma Ekonomik Komisyon (KEK) Toplantısı, Pakistan ile Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi (YDSK) Toplantısı kapsamında Ticaret ve Yatırım Ortak Çalışma Grubu Toplantısı gerçekleştirilmiş, ilgili ülkelerin iş adamlarının da katılımıyla DEİK koordinasyonunda işadamları toplantısı, ticaret ve yatırım forumları organize edilmiştir. 2015 yılı Temmuz ayında Sayın Cumhurbaşkanımız başkanlığında Çin Halk Cumhuriyeti'ne gerçekleştirilen ziyarette son altı yıldır müzakereleri sürdürülen Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşması ve Türkiye ile Çin arasında Ekonomik ve Ticari İşbirliği Orta ve Uzun Vadeli Kalkınma Planı imzalanmıştır.

Ayrıca, 26 Şubat 2015 tarihinde Seul'da imzalanan Türkiye - G. Kore Hizmet Ticareti Anlaşması ile Yatırımlar Anlaşması, ülkemizin hizmet ticareti ve yatırımlar alanında bir STA kapsamında sonuçlandırdığı ilk anlaşmalar olarak özel önem taşımaktadır.

Malezya ile Serbest Ticaret Anlaşması 01 Ağustos 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Türkiye ile Japonya arasında ise hizmet ticareti, yatırımlar ve kamu alımlarının da dâhil edildiği kapsamlı bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması amacıyla 2014 yılı sonunda başlatılan görüşmeler çerçevesinde, 13-17 Nisan 2015 tarihlerinde ikinci tur, 07-10 Eylül 2015 tarihlerinde üçüncü tur müzakereler gerçekleştirilmiştir.

Türkiye ile Singapur arasında hizmet ticareti, yatırımlar ve kamu alımlarının da dâhil edildiği, ileri derecede liberalizasyon sağlayacak bir Serbest Ticaret Anlaşması (STA) da 14 Kasım 2015 tarihinde imzalanmıştır.

Öte yandan, 2015 yılı Şubat ayında ülkemiz ile Pakistan arasında İslamabad'da gerçekleştirilen Yüksek Düzeyli Stratejik İş Birliği Konseyi (YDSK) toplantısı sırasında iki ülke arasında hizmet ticaretini de kapsayan bir Serbest Ticaret Anlaşması imzalanması kararlaştırılmıştır. Bu çerçevede, STA Müzakereleri açılış toplantısı 12-13 Ekim 2015 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, STA Çerçeve Anlaşmasının imzalanması, mal ve hizmet ticaretine ilişkin bölümlerin müzakere edilmesi beklenmektedir.

Bunun yanında, bölge ülkeleri ile Karma Ekonomik Komisyon toplantıları yapılmaya devam edilecektir. Çin, Hindistan ve Pakistan'a eyalet ve bölgesel bazlı olarak yaklaşılabilecektir. Asya ve Pasifik Ülkeleri Stratejisi çerçevesinde Çin, Japonya ve Hindistan Eylem Planları hazırlanmaktadır. Bu ülkeler ile ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizi daha da derinleştirmeye yönelik çalışmalar bu doğrultuda sürdürülmektedir. Çin Eylem Planı vesilesiyle hazırlanan, Çince'ye tercüme ettirilen Anket Formları aracılığıyla ilk kez Çinli firmaların ülkemiz ekonomisi ve yatırım ortamına dönük nabız tutulmaktadır. Benzer bir Anket Formu Çin piyasasına girmek isteyen Türk firmalarına da uygulanmakta, pazara girişte karşılaşılan sorunların tespiti amaçlanmaktadır. Anket formları sonucunda elde edilen verilere Çin Eylem Planında yer verilerek kamuoyu ile de paylaşılacaktır.

Çin'in öncülüğünde başlatılan ve tarihi İpek Yolu'nun yeniden canlandırılmasını amaçlayan "Bir Kuşak Bir Yol Projesi" ülkemiz açısından stratejik görülmektedir. Çin bu projenin finansmanında ülkemizin de % 2,5 oy ağırlığı ile kurucu üyeler arasında yer aldığı Asya-Altyapı Yatırım Bankasının fonlarından yararlanmayı planlamaktadır. Bakanlığımızca, bu tür inisiyatif ve platformların ülkemiz firmalarının pazara giriş imkanlarını nasıl kolaylaştırabileceği konusunda çalışmaya devam edilmektedir.

vi. ABD ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Türkiye ve ABD arasındaki siyasi ilişkiler "model ortaklık" seviyesinde devam etmektedir. Benzer seviyede bir işbirliğinin ekonomik ve ticari ilişkilerde de yakalanması için çalışmalar yürütülmektedir.

Bu çerçevede, ABD Başkanı Barack Obama, göreve başladıktan sonra, 2009 yılı Nisan ayında ilk deniz aşırı ziyaretini Türkiye'ye gerçekleştirmiş, bu ziyaret vesilesi ile gerçekleştirdiği üst düzey temaslara kapsamında, "Türkiye-ABD Ekonomik ve Ticari Stratejik İşbirliği Çerçevesi (ETSİÇ)"nin kurulmasına karar verilmiştir. Söz konusu mekanizma, Türk tarafından Başbakan Yardımcısı Sayın Mehmet Şimşek ve Ekonomi Bakanı Sayın Mustafa Elitaş, ABD tarafından ise, ABD Ticaret Bakanı Penny Pritzker ve ABD Ticaret Temsilcisi Michael Froman tarafından yürütülmektedir.

ETSİÇ mekanizması iki ülke arasındaki en üst düzey platform olma niteliğini taşımaktadır. ETSİÇ, gündem itibarıyla ikili ekonomik ve ticari ilişkilerimize konu olan her hususun görüşüldüğü stratejik öneme sahip bir oluşumdur. ETSİÇ 3. Bakanlar Toplantısı 14 Mayıs 2014 yılında Washington'da gerçekleştirilmiştir. ETSİÇ 4. Bakanlar Toplantısı'nın ise 2016 yılında Ankara'da gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Ayrıca, ETSİÇ bünyesinde kurulan Türkiye-ABD İş Konseyi ile iki ülke işadamları da sürece dahil edilmektedir. Türkiye-ABD İş Konseyi 3. Dönem Üyeleri göreve başlamıştır. Türkiye-ABD İş Konseyi 4. Bakanlar Toplantısı'nın 2016 yılında yapılması planlanmaktadır.

ETSİÇ mekanizmasının yanı sıra, Türkiye-ABD'nin ekonomik ve ticari ilişkilerinin ele alındığı başka mekanizmalar da mevcuttur. Ticaret ve Yatırım Çerçeve Anlaşması (TIFA) dönemsel toplantıları ile ekonomik ve ticari konular da teknik seviyede ele alınmaktadır. X. Dönem TIFA Toplantısının 2016 yılı içinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Diğer taraftan, ABD ile Avrupa Birliği (AB) arasında Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı (TTIP) bağlamında başlatılan süreç ülkemiz için ayrı bir öneme sahiptir.

Ülkemiz TTIP'e paralel bir şekilde ABD ile STA müzakerelerine bir an evvel başlamak istemektedir. Muhtemel bir Türkiye-ABD STA'sı konusunda, AB ve ABD makamlarının desteğinin sağlanabilmesini teminen siyasi ve teknik düzeyde yoğun girişimlerimiz sürdürülmektedir. Bu girişimlerimiz neticesinde, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Başbakanlığı döneminde ABD Başkanı Barack Obama ile 16 Mayıs 2013 tarihinde Washington'da gerçekleştirdiği görüşmede, TTIP'in ülkemiz üzerindeki muhtemel etkileri de dikkate alınarak, Türkiye ile ABD arasında ticaretin serbestleştirilmesi ve ekonomik ilişkilerimizin derinleştirilmesi nihai hedefiyle bir "Yüksek Düzeyli Komite" kurulması kararlaştırılmıştır. YDK teknik çalışmaları devam etmektedir.

Diğer taraftan, konuyla ilgili olarak AB nezdinde yapılan girişimlerimiz neticesinde, TTIP müzakerelerine ilişkin bilgi akışı sağlanmış olup; ülkemizin TTIP sürecine dâhil olmasının Gümrük Birliği açısından bir gereklilik olduğu hususuna ilişkin AB tarafının desteği alınmıştır.

ABD ile olan ticaretimize ilişkin verilere baktığımızda, 2015 yılında ABD'ye ihracatımız %0,9 artışla 6,4 milyar dolar, ithalatımız ise %12,6 düşüşle 11,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde, toplam ticaret hacmimiz yaklaşık 17,5 milyar dolar olarak gerçekleşirken ülkemiz aleyhine 4,7 milyar dolarlık bir açık söz konusudur.

Öte yandan, karşılıklı yatırımlar noktasında da yatırım miktarlarının istenilen seviyede olmadığı görülmektedir. 2002-2015 döneminde ABD'den Türkiye'ye toplam 10,8 milyar dolar doğrudan yatırım gelmiştir. 2015 yılında ise ABD kaynaklı doğrudan yatırımlar 1,6 milyar dolardır. Diğer taraftan, Türk yatırımcıların ABD'deki yatırımları her geçen gün artmaktadır. ABD'de ülkemiz kaynaklı doğrudan yatırım tutarı 3,1 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

vii. Latin Amerika ile Ticari ve Ekonomik İlişkilerin Geliştirilmesi

Latin Amerika bölgesi, son dönemde hızla gelişen bir bölge olarak öne çıkmaktadır. Latin Amerika, yüzölçümü ve nüfusuyla çok büyük bir pazar olmanın yanı sıra, ekonomik anlamda son yıllarda kaydettiği gelişmelerle gelecek vadeden önemli bölgelerin başında gelmektedir. Uzun bir süre, Türkiye ile Latin Amerika ülkelerinin aralarındaki coğrafi uzaklık ve birbirlerini yeterince tanımamaları gibi çeşitli nedenler, ikili ve bölgesel ilişkilerin potansiyelin çok altında seyretmesine sebep olmuştur. Ancak, son dönemde bu durum, her iki tarafın da girişimleriyle yerini birçok alanda işbirliğine ve gün geçtikçe artan ticari ve ekonomik ilişkilere bırakmış ve Latin Amerika bölgesi Türkiye için önemli ticaret ortaklarından biri haline gelmiştir.

Latin Amerika'da birçok bölgesel oluşum mevcuttur. Bölgede; MERCOSUR (Mercado Comun Del Sur, Güney Ortak Pazarı), ANDEAN Topluluğu ve CARICOM (Caribbean Community, Karayipler Topluluğu) gibi son derece köklü ve derin bir ekonomik entegrasyonu ifade eden bölgesel ekonomik birliktelikler bulunmaktadır. Ayrıca, 2012 yılında Kolombiya, Meksika, Peru ve Şili tarafından kurulan Pasifik İttifakı, hem Latin Amerika ve Karayipler bölgesinde hem de dünya ekonomisinde önemli bir büyüklüğe sahiptir.

Bölgenin ticaretine bakıldığında, daha ziyade komşu ülkeler ile ticaret yapma eğilimi olduğu gözlenmektedir. Bu çerçevede, birçok Latin Amerika ülkesinin en büyük ticaret ortağının ABD olduğu görülmektedir. Ancak, başta Çin olmak üzere Uzakdoğu ülkelerinin yanı sıra, Avrupa Birliği'nin de bölge ülkeleri ile ticaretini yıllar içinde geliştirdiği gözlenmektedir.

Son yıllarda, Türkiye ve Latin Amerika ülkeleri arasında pek çok sektörde, pek çok işbirliği olanağının bulunduğu ve bu olanakların en iyi şekilde değerlendirilmesi ile ticaret hacmimizin yakın zamanda büyük ölçüde artacağı mütalaa edilmektedir.

2015 yılında, Latin Amerika ile dış ticaret hacmimiz 6,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiş söz konusu bölgeye ihracatımız yaklaşık 2 milyar dolar, adigeçen bölgeden ithalatımız ise 4,9 milyar dolar seviyesinde olmuştur.

Latin Amerika bölgesi ile ticaretimiz uzun yıllardır Türkiye aleyhine açık vermekte olup, dış ticaret açığımız 2015 yılında 2,9 milyar dolar olmuştur.

Ülkemizin Latin Amerika bölgesinde 2015 yılında ihracat yaptığı ilk beş ülke; Brezilya, Meksika, Peru, Şili ve Kolombiya iken, aynı dönemde ithalat yaptığı ilk beş ülke; Brezilya, Kolombiya Meksika, Şili ve Arjantin olmuştur.

Bakanlığımızca Latin Amerika Bölgesine yönelik olarak yürütülen çalışmalar çerçevesinde, öncelikli olarak ikili ticari ve ekonomik ilişkilerin altyapısının oluşturulmasını teminen, bölge ülkeleriyle ticaret ve ekonomik işbirliği anlaşmaları imzalanması yönünde müzakerelere başlanmış olup, Honduras ve Nikaragua ile Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları 2015 yılında imzalanmıştır. Ayrıca, Panama, Venezüella ve Kosta Rika ile Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmaları imzalamak üzere müzakereler diplomatik kanallar yolu ile sürdürülmektedir. Ekvator ile Ekonomik ve Ticari Ortaklık Komitesi (JETCO) 3. Dönem Teknik Toplantısı 26-27 Şubat 2015 tarihinde Kito'da yapılmıştır. İş çevrelerinin ihtiyaç duyduğu hukuki altyapı temellerinin sağlam bir zemine oturtulması önem arz etmektedir. Bu bağlamda, akdedilecek STA'lar ile Latin Amerika ülkeleri ile istenilen seviyenin altında olan ticaret hacmimizin önemli ölçüde artacağı, artan ticaret ve karşılıklı temasların ise yeni yatırım ve ekonomik işbirliği imkanlarını beraberinde getireceği düşünülmektedir.

Bu kapsamda, ülkemiz ile Şili arasında Serbest Ticaret Anlaşması (STA) 2009 yılında imzalanmış, 2011 yılı Mart ayında da yürürlüğe girmiştir. Latin Amerika bölgesinde yapılan ilk STA olması nedeniyle önem arz eden Anlaşmayı diğer ülkeler ile imzalanacak STA'ların takip etmesi planlanmaktadır. Peru ile III. Tur görüşmeler 05-08 Mayıs 2015 tarihlerinde Ankara'da, IV. Tur müzakereler ise 24-27 Kasım 2015 tarihlerinde Lima'da gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Meksika ile 04-06 Şubat 2015 tarihinde III. Tur, 12-15 Mayıs 2015 tarihlerinde IV. Tur, 21-24 Temmuz 2015 tarihlerinde V. Tur ve 19-21 Ekim 2015 tarihlerinde VI. Tur STA müzakereleri gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, Latin Amerika ülkeleri ile yatırım ilişkilerimizin geliştirilmesini teminen Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları önem arz etmektedir. Bu çerçevede, 2015 yılında Guatemala ile YKTK Anlaşması imzalanmıştır.

viii. 2023 Türkiye İhracat Stratejisi

Ülkemizin uluslararası pazarlarda rekabetçiliğini artırmayı, ihracatımızın üretim yapısının modernize edilerek günümüz ve geleceğin ticaret dünyasının taleplerine cevap verebilir ileri teknoloji ve Ar-Ge'ye dayalı esnek bir yapıya kavuşmasını ve önündeki yapısal sorunlara çözüm bulunmasını hedefleyen "2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı"na yönelik çalışmalar, 2011 yılı Ocak ayından itibaren Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülmektedir.

13 Haziran 2012 tarihinde Resmi Gazete'de Yüksek Planlama Kurulu kararı şeklinde yayımlanarak kabul edilen 2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı'nda yer alan stratejik hedef ve performans göstergelerine ulaşılmasını sağlamaya yönelik gerekli eylemler ve bu eylemlerden sorumlu kurum ve kuruluşlar Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kamu ve özel sektör işbirliğinde tespit edilmiş ve nihai haline getirilmiştir.

En başta yatırım, finansman, altyapı, girdi tedarik, eğitim, çevre, mevzuat ile tanıtım ve pazarlama kalitesi olmak üzere ihracatı doğrudan etkileyen birçok alanda uzun vadede dönüşüm sağlayacak olan ve azami düzeyde paydaşlarla birlikte şekillendirilen Strateji'nin uygulama aşamasında Türkiye'nin bütün kurumlarıyla ihracat seferberliğine destek vermesi başarı ve ülkemizin ihracat atılımının gerçekleştirebilmesi için büyük önem taşımaktadır. İzleme ve Değerlendirme eylem alanının altında yer alan 71. Eylem, "2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı'nın yürütülmesi, izlenmesi ve koordinasyonu ile Strateji'de gerekli revizyonların yapılması hususunda yetkili olan '2023 Türkiye İhracat Stratejisi ve Eylem Planı Koordinasyon Kurulu'nun kurulması" şeklinde belirlenmiştir.

Strateji ile 2023 yılında Dünya'nın ilk 10 ekonomisi içinde yer almak hedefiyle uyumlu şekilde, 500 milyar dolarlık ihracat ve Dünya ihracatında %1,5'luk paya ulaşmak için 9 ana eylem alanı, 19 stratejik hedef ve 76 stratejik eylem tespit edilmiştir.

ix. E-İhracat Stratejisi

06.03.2015 tarihli ve 29287 sayılı Mükerrer Resmi Gazete’de Kalkınma Bakanlığı tarafından oluşturulan 2015-2018 Bilgi Toplumu Stratejisi (BTS) ve Eylem Planı yayınlanmıştır. Söz konusu stratejide Bakanlığımızın sorumluluğunda yer alan 53 no’lu eylem “e-İhracat Stratejisinin Oluşturulması” başlığını taşımaktadır. BTS’nin 53’üncü maddesinde sorumlu kuruluş olarak belirlenen Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda ve Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Gelir İdaresi Başkanlığı, TOBB, TİM ve STK’ların katılımıyla, e-ticaret kanalıyla ihracatın gelişmesi için ihtiyaç duyulan stratejinin belirlenmesi öngörülmektedir. Bu çerçevede 2015 yılında E-ihracat Stratejisinin oluşturulması kapsamında 09-11 Ekim 2015 ve 25 Kasım 2015 tarihlerinde ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları ve sektörde önde gelen firmaların temsilcilerinin iştirak ettiği geniş katılımlı Arama ve Karar Konferansları gerçekleştirilmiştir.

Bu kapsamda ihracatımızda potansiyel değeri taşıyan ve yeni pazara giriş yöntemlerinden biri olan e-ihracat konusunda, dünyadaki genel yönelimle uyumlu biçimde ihracatçı firmalarımızın yeni pazarlara e-ihracat araçları ile daha etkin kanallar üzerinden ulaşabilmesine, pazar çeşitlendirmesine ve sürdürülebilir ihracat modelinin yakalanabilmesine katkı sağlamak amacıyla e-ihracatın mevcut durumunun, gelişme potansiyelinin, fırsatların ve küresel konumunun değerlendirilmesi; sektördeki sorunların ve risklerin tanımlanması; paydaşların tespit, görüş ve değerlendirmelerinin alınmasını müteakip 2016 yılında bahsi geçen tespitler ışığında e-ihracatın geleceğine yön verecek “E-ihracat Stratejisi ve Eylem Planının” nihai hale getirilmesi hedeflenmektedir.

x. Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticareti Stratejisi

Son yıllarda hizmet ticaretinde çarpıcı gelişmeler gözlenmektedir. Ülkemiz de söz konusu gelişmeleri yakından takip etmekte ve aktif politikalar uygulamaktadır. Bu çerçevede, mal ihracatının yanı sıra hizmet ihracatında da sürdürülebilir artışın sağlanmasına yönelik tedbirleri alma görevini yürütmekte olan Bakanlığımız, 2011 yılından itibaren hizmet sektörlerine yönelik kapsamlı devlet yardım programları uygulamaktadır. Sektörel gelişmeler ve talepler doğrultusunda güncellenmekte olan söz konusu programların temel amacı, katma değeri yüksek hizmet sektörlerinin uluslararası pazarlara açılmasını ve bu pazarlarda kalıcı olmalarını sağlayarak Cumhuriyetimizin 100 üncü yıldönümü olan 2023 yılında 150 milyar Dolar hizmet ihracatı gerçekleştirme hedefimize en etkin şekilde ulaşılmasını ve bu hedefin istikrarlı artışlarla aşılmasını sağlamaktır.

xi. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetleri Stratejisi

Döviz kazandırıcı hizmetler arasında halihazırda en gelişmiş sektör yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörüdür. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörümüz, ülkemizin yetişmiş insan gücü, teknik birikimi ve teknolojiye adaptasyonu, iş deneyimi ve disiplini, coğrafi konumu, bölge ülkeleri ile siyasi ve kültürel yakınlığı gibi avantajlarının kullanılması ve kamu kuruluşları ile özel sektör arasındaki koordinasyon, işbirliği ve ortak hareket etme bilincinin sağlam bir şekilde yerleştirilmesi sayesinde, yurtdışında ilk defa 1972 (Libya) yılından 2015 yılı sonuna kadar, 108 farklı ülkede üstlenilen 8.720 projenin toplam değeri 323,2 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Üstlenilen proje bedeli 2002 yılında 4,1 milyar dolar seviyesindeyken, Türk firmalarınca 2014 yılında üstlenilen 328 projenin toplam değeri 26,5 milyar dolar seviyesine, 2015 yılında ise bu rakam 177 projede 20,2 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Gelişim sadece nicelik olarak değil, nitelik açısından da olmuştur. Firmalarımızca yurtdışında üstlenilen projelerin ortalama değerlerinde artış, üstlenilen projelerdeki nitelik artışlarının bir sonucu olarak dikkat çekmektedir. 2015 yılında üstlenilen büyük ölçekli projeler ile ortalama proje bedeli 114 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Ortalama proje bedelindeki söz konusu artış, müteahhitlerimizin bugün havalimanı, metro, endüstriyel tesisler, doğalgaz-petrol rafinerileri, otoyol ve enerji santralleri gibi büyük ölçekli ve katma değeri daha yüksek projeleri üstlenmelerinden kaynaklanmaktadır.

Hedefimiz 2023 yılında üstlenilen proje tutarının 100 milyar dolara çıkartılmasıdır. Bakanlığımız, bu kapsamda müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörlerimizin yurtdışına açılımlarını koordine etmekte ve desteklemektedir. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri çerçevesinde, 2014 yılında Nijerya ve Cezayir’e, 2015 yılında ise Mozambik’e Müteahhitlik Heyetleri, yine 2015 yılında Kazakistan’a teknik müşavirlik heyeti gerçekleştirilmiştir.

Teknik müşavirlik sektörünün desteklenerek yurt dışındaki hedef pazarlarda etkin bir şekilde konumlandırılmasını teminen teknik müşavirlik firmalarının devlet yardımları programı kapsamına alınması kararı çerçevesinde, 2004/5 ve 2011/4 sayılı Tebliğler uygulamaya konmuş, ardından sırasıyla 2012/3 sayılı Tebliğ ve 2014/10 sayılı Karar ile ilgili mevzuatta değişikliklere gidilerek teşvik mekanizmasının etkinliği arttırılmaya çalışılmıştır. 2014/10 sayılı Karar sonrası 2015 yılında ise 4.679.604,75 TL destek ödemesi yapılmıştır. Bu kapsamda bugüne kadar ödenen toplam tutar 10.669.870,66 TL olarak gerçekleşmiştir.

2012/3 sayılı Tebliğ’de “Sözleşme Desteği” adı altında uygulamaya konulan destek kalemi 2014/10 sayılı Karar’da “Proje Desteği” adını alarak destek üst limitlerinde değişikliğe gidilmiş ve proje başına 300 bin dolardan 1 milyon dolara yükseltilmiştir.

2015 yılı sonu itibarıyla 35 ülkede 168 projeye ilişkin proje desteği başvurusu uygun görülmüş ve bunlara yaklaşık 58 milyon dolar destek garantisi verilmiştir. Sonuçları açıklanan 91 ihaleden 18’i firmalarımızca kazanılmıştır.

xii. İhracata Dönük Üretim Stratejisi

İhracat, büyümeyi ve istihdamı artıran, üretimi yönlendiren önemli bir itici güçtür. Bu nedenle, dış ticaretimizde Cumhuriyetimizin 100. kuruluş yıldönümü olan 2023’e yönelik stratejik hedefimiz dünya mal ticaretinden aldığımız payın artırılması, ihracatımızın 500 milyar dolara çıkarılmasıdır. Dış ticarete konu sektörlerde geliştirilecek politikalar yoluyla, sürdürülebilir ihracatta ve ihracatçının rekabet gücünde artışın sağlanması, dış ticarete konu sektörlerde yurt içinde yaratılan katma değerin artırılması yakın gelecekte ulaşılması gereken hedefler olarak belirlenmiştir.

Bu hedeflere ulaşabilmek amacıyla, ilgili tüm politika araçlarının birbiriyle etkileşimli olarak, bütünsel bir yaklaşımla kullanılması gerekmektedir. 2010/12 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile kurulan İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu, bu anlamda önemli bir görev üstlenmiştir.

İhracata Dönük Üretim Stratejisi Değerlendirme Kurulu, Ekonomi Bakanı başkanlığında; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Ekonomi Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığı’nın Müsteşar düzeyinde; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Türkiye İhracatçılar Meclisi’nin (TİM) başkan düzeyinde; Türkiye İhracat Kredi Bankası’nın (Türk Eximbank) ise Genel Müdür düzeyinde katılımıyla toplanmaktadır.

Ayrıca, ihtiyaç duyulması halinde ilgili diğer bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ile sivil toplum ve meslek kuruluşlarının temsilcilerinin de Kurul çalışmalarına katılımı, Kurul Başkanı tarafından değerlendirilmektedir.

Söz konusu Kurul, bugüne kadar dokuz toplantı gerçekleştirmiştir. Kurul toplantılarının ana gündemini, Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan “Girdi Tedarik Stratejisi” çalışması teşkil etmektedir.

Ekonomi Bakanlığı’nca çalışmaları 2010 yılında başlatılan “Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) ve Eylem Planı (2013-2015)”, Yüksek Planlama Kurulu’nun 2012/32 Sayılı Kararı ile kabul edilmiştir. Böylece, “yatırım-üretim-istihdam-ihracat” zincirini etkileyen politikaların birbirini destekleyecek şekilde etkileşimli olarak kullanılması ve imalat sanayii üretim potansiyelinin ihracat odaklı değerlendirilmesi ihtiyacından hareketle oluşturulan GİTES ve Eylem Planı dinamik bir strateji belgesi olarak resmîyet kazanmıştır ve 2013 yılı içerisinde uygulama safhasına başlanmıştır. GİTES Eylem Planı, 6’sı yatay 31’i sektörel olmak üzere toplam 37 hedef ve bu hedeflere dönük 91 eylem içermektedir.

2013–2015 yıllarını kapsayan GİTES’in genel amacı; sanayinin ihtiyaç duyduğu ve yeni ürün üretimi ile teknolojik gelişmenin gerektireceği girdilerin tedarikinde süreklilik ve güvenliğin sağlanması, etkinliğin ve verimliliğin artırılması, ihracatta sürdürülebilir küresel rekabet gücü artışının temini, daha fazla katma değerin Türkiye’de bırakılması ve ara malı ithalat bağımlılığının azaltılmasıdır. Özellikle, tüm sektörlerle ilişkin temel politika hedeflerini içeren GİTES Yatay Eylem Planında yer alan eylemlerin hayata geçirilmesi Bakanlığımızca oldukça önem arz etmektedir. GİTES ve Eylem Planı çalışmaları kapsamında 2015 yılı sonuna kadar kaydedilen başlıca gelişmeler aşağıda yer almaktadır.

GİTES çalışmaları sayesinde, daha önce hiç uygulanmamış olan ve Türkiye'nin güncel ihtiyaçları çerçevesinde oluşturulan kriterler ile "stratejik yatırım" kavramının teşvik mevzuatına eklenmesi önemli bir adım olmuştur. Rafineri, petrokimya, madencilik, cevher zenginleştirme ve ilaç başta olmak üzere GİTES'te yatırımların artırılması öngörülen alanlar olarak belirlenmiş ithalat bağımlılığımızın yüksek olduğu sektörlerde birçok yatırım başvurusu onaylanmıştır. Bu yatırımların tam kapasitede üretime geçmeleri cari açığımızın azaltılmasına ve sanayimizin ihtiyaç duyduğu dikey entegrasyona önemli katkı sağlayacaktır.

Stratejik yatırımların hayata geçirilmesinde hızlandırılmış süreçlerin benimsenmesine ilişkin, büyük ölçekli yatırım projeleri için kamu arazilerinin tahsis süreçlerindeki problemleri ele almak ve çözüm önerileri geliştirmek üzere bir çalışma grubu oluşturulmuştur. Söz konusu çalışma grubu, olası çözüm alternatiflerinin yer aldığı bir eylem planı hazırlamış olup, eylemlerin bir kısmı Öncelikli Dönüşüm Programları (ÖDÖP) Eylem Planları çerçevesinde, bir kısmı ise YOİKK çerçevesinde takip edilmektedir.

Eylem Planlarında atıfta bulunulan ara mallarının üretimine dönük ve/veya teknoloji transferi sağlayacak yabancı yatırımların ülkemize çekilmesine ilişkin ürün bazlı özel projelerin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Bu çerçevede, eyleme ilişkin izlenecek yol haritası hazırlanmış ve sektör eylem planlarında bu maddeye atıfta bulunulan her bir ürün/ürün grubu için, hazırlanan yol haritası takvimine uygun olarak çalışmalar gerçekleştirilmiş ve belirlenen firmalar ile görüşmeler yapılmıştır. Bu çalışmalarımızda da GİTES çerçevesinde belirlenen, Türkiye'deki sanayicinin ihtiyaç duyduğu, teknoloji veya ölçek yetersizliği nedeniyle ülkemizde üretilemeyen ancak, ülkemizin dünyanın sayılı ithalatçıları arasında yer aldığı ürünler bizim için önemli bir başlangıç noktası olmuştur.

GİTES kapsamında, Dâhilde İşleme İzin Belgesi (DİİB) kapsamındaki yurt içi tedarik ile ithalat yoluyla tedarik uygulamalarındaki yurtiçi tedarik aleyhine farkın ortadan kaldırılmasına dönük düzenlemelerin hayata geçirilmesi ve tecil, terkin sistemi ile KDV iade sürecinin etkinleştirilmesi, hızlandırılması ve maliyetinin düşürülmesine yönelik olarak düzenlemeler yapılması öngörülmüştür. Bu düzenlemeler kapsamında, Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan KDV Genel Uygulama Tebliği, 26 Nisan 2014 tarih ve 28983 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ve Mayıs ayında yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Tebliğ ile DİİB kapsamında yurtiçinden eşdeğer eşya uygulaması kabul edilmiş; terkin işlemlerinde YMM raporları konusunda kolaylıklar sağlanmış, KDV ihracat istisnası ile iade uygulamalarına ilişkin usul ve esaslar mükellef lehine yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede, yurt içi temin ile yurt dışı temin arasında oluşan dengesizlik önemli ölçüde giderilmiştir.

Kamu ihaleleri çerçevesinde yerli üretime dönük mevcut tanımın gözden geçirilmesi, "Yerli Üretim" in yeniden tanımlanması" öngörülmüştür. Eyleme ilişkin çalışmalar doğrudan 6518 sayılı "Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" içinde yer almış ve Bakanlığımız çalışmalarda doğrudan yer alarak, gerekli desteği sağlamıştır. Kanun 19 Şubat 2014 tarihli ve 28918 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır. 13 Eylül 2014 tarihinde ise, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından "Yerli Malı Tebliği" çıkarılmıştır. Yine aynı konuyla bağlantılı olarak, Sanayi İşbirliği Programı Yönetmeliği 15 Şubat 2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

GİTES Yatay Eylem Planları kapsamında, ithalat bağımlılığını azaltacak, teknoloji transferini sağlayacak yatırımların hayata geçirilmesinde kamu alımları gücünün kullanılabilmesi için kamu alımlarını yıllar itibarıyla uluslararası sınıflamalar bazında izlenebilir ve analiz edilebilir olması hedeflenmektedir. Benzer bir eylem, 10. Kalkınma Planı "Kamu Alımları Yoluyla Teknoloji Geliştirme ve Yerli Üretim Öncelikli Dönüşüm Programı" içinde de yer almaktadır. Bu kapsamda, kamu alımlarının analiz edilebilir olması için tüm kurumların gerçekleştiren mal alımlarını (KİK kapsamı ve dışında (doğrudan temin, istisnalar, vb.) olanlar dahil) EKAP'ta geliştirilecek yeni bir modül aracılığıyla, belli dönemler itibarıyla, kalem bazında düzenli olarak kaydetmelerinin zorunlu hale getirilmesine ilişkin Kamu İhale Kurumu tarafından yürütülen çalışmanın 2016 yılı ilk çeyreğinde tamamlanması planlanmaktadır.

GİTES kapsamında, Bakanlığımız ilgili biriminde yurt dışı yatırımların teşvikine dönük mevzuat çalışmaları devam etmektedir. Bunun dışında, yurt dışı yatırımlara ilişkin olarak ilgili BTYK kararı çerçevesinde yurt dışında yüksek teknolojiye sahip şirketlerin satın alınmasına dönük 2011/1 Sayılı Tebliğ (Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ) önemli eklemeler yapılmış ve Tebliğ 17 Ocak 2015 tarihli ve 29239 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanmıştır.

GİTES Yatay Eylem Planları Kapsamında, “Ulusal Geri Dönüşüm Stratejisi”nin (UGDS) oluşturulması” hedeflenmiş olup bu strateji 30 Aralık 2014 tarihinde yayınlanarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda yürürlüğe girmiştir.

GİTES Yatay Eylem Planları çerçevesinde, “Türkiye’nin girdi tedarik ihtiyacı envanteri oluşturulması” hedeflenmiştir. Bu kapsamda Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yürütülen Girdi-Çıktı Tablosunun güncellenmesi çalışmaları takip edilmektedir. 2012 yılı verilerini içeren Girdi-Çıktı Tablosunun tamamlanması ve kamuoyu ile paylaşılması beklenmektedir. Ayrıca, TOBB Yönetim Kurulunca onaylanan 21/10/2014 tarihli ve 635 sayılı “Kapasite Raporlarının Düzenlenmesi Usul ve Esasları” değişikliği ile 01 Ocak 2015 tarihinden itibaren, TOBB Kapasite Raporlarında tüketim bilgilerinin Prodcod düzeyinde kodlanması zorunlu hale getirilmiştir.

GİTES Yatay Eylem Planları kapsamında, “yurtiçi üretimi bulunmayan veya yetersiz seviyede olan ara mallarının ithalatında KKDF uygulamasının yarattığı finansman yükünün ortadan kaldırılmasına ilişkin bir yöntem geliştirilmesi” amaçlanmıştır. 10 Nisan 2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 08 Nisan 2015 tarihli ve 2015/7511 sayılı kararnameyle, kararname ekinde yer alan ve GİTES ile tespit edilmiş olan ürünlerin de bulunduğu bir listedeki malların kabul kredili, vadeli akreditif ve mal mukabili ödeme şekillerine göre ithalatında KKDF kesintisi oranı %0 olarak tespit edilmiştir.

GİTES Eylem Planlarının hayata geçirilmesi sürecine dönük olarak; uygulama dönemi boyunca her 3 ayın sonunda eylemlere yönelik gerçekleştirilen faaliyetler sorumlu kurum/kuruluşlar tarafından raporlanıp, bir sonraki 3 aya ilişkin detaylı faaliyet planı ile Bakanlığımıza iletilmektedir. Öte yandan, GİTES Eylem Planı’nın uygulama döneminin 2015 yılında sona ermesi nedeniyle söz konusu raporlama yerine; sorumlu kurum ve kuruluşlar ile Bakanlığımız birimlerinden tüm eylem dönemine ilişkin olarak eylem bazında değerlendirmeleri alınmıştır. Ayrıca, GİTES uygulama dönemindeki gelişmelerin değerlendirilmesinde ve gelecek dönem çalışmalarında kullanılmak üzere; 2015 yılı son çeyreğinde, firma ziyaretleri gerçekleştirilmiştir.

xiii. Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi

Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) alanında 2015- 2017 yıllarına yönelik stratejiyi belirleyen Ulusal PGD Stratejisi Ekonomi Bakanı evsahipliğinde, diğer PGD kuruluşlarının Bakan ve Kurum Başkanı düzeyinde katılımıyla 4 Kasım 2014 tarihinde toplanan Piyasa Gözetimi, Denetimi ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu tarafından kabul edilmiştir.

Stratejide PGD’ye yönelik hukuki ve idari altyapının güçlendirilmesi; denetimlerde stratejik planlamanın geliştirilmesi, kimyasal risklerin denetimine ağırlık verilmesi ve internet satışlarına yönelik denetimlerin etkinleştirilmesi ile denetimlerin etkinliğinin genel olarak artırılması; bilgi teknolojilerinin etkin kullanımı; ürün güvenliğine dair farkındalığın artırılması; paydaşların aktif katılımının sağlanması ve uluslararası alanda işbirliğinin geliştirilmesi planlanmaktadır.

Öngörülen bu çalışmalarla ülkemizde PGD faaliyetlerinin çok daha etkin, işlevsel ve verimli hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmalar ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda 2015 yılında başlatılmıştır.

b) İKİLİ VE ÇOK TARAFLI TİCARİ İLİŞKİLER

i. Dünya Ticaret Örgütü ve Türkiye

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesinde yürütülen müzakere ve çalışmaların takibine 2015 yılında da devam edilmiştir.

Bu çerçevede, mutad DTÖ Komite ve Çalışma Grubu faaliyetleri ülkemiz ticari menfaatleri doğrultusunda takip edilmiş, Daimi Temsilciliğimiz söz konusu organlarda yürütülen çalışmalara ilişkin düzenli olarak bilgilendirilmiş/talimatlandırılmıştır. 2015 yılında uluslararası kuruluşların faaliyetlerinin etkin bir şekilde ve yerinde izlenebilmesi amacıyla, söz konusu kuruluşlar (DTÖ, UNCTAD, Birleşmiş Milletler bağlı kuruluşları, OECD, G20 ve diğer uluslararası örgütler) tarafından düzenlenen toplantılara düzenli katılım sağlanmıştır.

Öte yandan, 2015 yılı boyunca, Doha Kalkınma Gündemi Müzakereleri çerçevesinde; DTÖ Genel Konseyi'nin 27 Kasım 2014 tarihli Kararı uyarınca, 2015 yılı Temmuz ayı itibarı ile belirlenmesi gereken "Bali Sonrası Çalışma Programı"nın tesis edilmesi yönünde devam eden müzakere ve görüşmelere de ayrıca katkı ve katılım sağlanmıştır.

DTÖ Genel Konseyi 27 Kasım 2014 tarihli Genel Konsey Toplantısı'nda, Bali Paketi'ni, üç alanda (Gelişme Yolundaki Ülkelerde Gıda Güvenliği Amaçlı Kamu Stokları, Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşmasının Yürürlüğe Konulmasına İlişkin Tadilat Protokolü, Bali Sonrası Çalışma Programı) revize etmiş ve yeniden onamış, böylelikle, gıda güvenliği amaçlı kamu stokları bulunan ülkelerin, bu amaca müteallik iç destek uygulamalarının Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması'nda dava edilememesine ilişkin "Barış Hükümü" nün (Peace Clause), kalıcı çözüm tesis edilene kadar uzatılması kararlaştırılmıştır. Bali'de 2014 yılı sonu itibarıyla tüm detaylarıyla belirlenmesi yönünde karar alınmış olmakla birlikte, Hindistan ve ABD arasındaki anlaşmazlık nedeniyle ilerletilemeyen Bali Sonrası Çalışma Programı'nın 2015 yılı Temmuz ayı itibarıyla tamamlanması hedefi konulmuşsa da, bu yönde anılan tarih itibarı ile bir karar alınamamıştır.

Bali Paketinin en önemli unsuru olan Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması DTÖ'nün kurulmasından itibaren çok taraflı olarak müzakeresi tamamlanan ilk anlaşma olmuştur. Anlaşma metninin kaleme alınmasına ülkemizce ciddi katkı sağlanmış ve ülkemiz açısından büyük önem arz eden transite ilişkin kota ve ücretlerin yasaklanması ile ilgili olan "Transit Serbestisi" maddesi de yine büyük ölçüde ülkemiz talepleri doğrultusunda nihai Anlaşma metninde yer almıştır. Ticaretin Kolaylaştırılması Anlaşması DTÖ üyelerinin 2/3 çoğunluğunun onay işlemlerini tamamlaması sonucunda yürürlüğe girecektir. Ülkemiz açısından onay sürecinin 2016 yılı içerisinde tamamlanması öngörülmektedir.

DTÖ üyesi 25 ülke arasında 2012 yılından beri devam etmekte olan Bilgi Teknolojisi Anlaşması (BTA) ürün kapsamının genişletilmesine yönelik müzakerelere 2015 yılında da katılım sağlanmıştır.

Son olarak, 15-19 Aralık 2015 tarihlerinde düzenlenen 10. DTÖ Bakanlar Konferansı kapsamında görüşülen BTA, dünya ticaretinde toplam değeri yaklaşık 1,3 trilyon ABD Doları olarak hesaplanan 201 üründe gümrük vergilerini tamamen kaldıracak şekilde 16 Aralık 2015 tarihinde 24 üye arasında sonuçlandırılmıştır.

Ancak, ülkemiz açısından son aşamada, ithalat politikalarında hareket alanımızı çok fazla daraltacağı değerlendirilen ilave değişiklik talepleri konusunda geri adım atılmaması tercih edilmiş ve Anlaşma dışında kalınmıştır. Bununla birlikte, anlaşmanın tarafları arasında bulunan AB ile Gümrük Birliği ilişkisi nedeniyle, ülkemiz anlaşmanın sonuçlarından doğrudan etkilenecektir.

Yine, ilk turu 2014 yılının Temmuz ayında gerçekleştirilen "Çevresel Ürünler Anlaşması" müzakereleri, 2015 yılında da aralarında ülkemizin de bulunduğu 17 DTÖ (Avrupa Birliği, ABD, Avustralya, Çin, Güney Kore, Hong Kong, İsviçre, Japonya, Kanada, Kosta Rika, Norveç, Singapur, Tayvan, Yeni Zelanda) üyesi ülke tarafından devam ettirilmiştir. Çevresel ürünlerin ticaretinde serbestleşmeyi sağlayacak bir anlaşma imzalanması planlanan söz konusu müzakerelerde, tarifeleri sıfırlanacak olan ürün listesinin 2015 Aralık ayında gerçekleştirilen 11. turda nihai hale getirilmesi hedefi tutturulamamış, anılan müzakerelere 2016 yılının Mart ayı başında devam edilmesi kararı alınmıştır.

DTÖ kapsamındaki bir diğer önemli faaliyet olan, 15-19 Aralık 2015 tarihlerinde Kenya'nın Nairobi kentinde gerçekleştirilen DTÖ X. Bakanlar Konferansına Ekonomi Bakanımız başkanlığında bir heyetle iştirak edilmiştir. Konferans, bir "Bakanlar Deklarasyonu" ile "Tarım", "Pamuk" ve "En Az Gelişmiş Ülkeler"le ilgili konularda toplam 6 adet Bakanlar Kararından oluşan bir "mini paket" in kabulü ile sonuçlanmıştır. Konferans vesilesiyle Ekonomi Bakanımız Japonya, Filistin, Pakistan, Peru, Ukrayna, Suudi Arabistan, Kenya, İran, İngiltere, Malezya, Endonezya, Kanada ve Meksika temsilcileri ile ikili görüşmeler gerçekleştirmiştir.

DTÖ'yü kuran Marakeş Anlaşması'nın Ticaret Politikası Gözden Geçirme Mekanizmasına (TPRM) ilişkin Mutabakat Metni çerçevesinde, üye ülkelerin ticaretle bağlantılı mevzuat ve uygulamaları ile bunların çok taraflı ticaret sistemi üzerindeki etkileri periyodik olarak DTÖ Ticaret Politikalarını Gözden Geçirme Organi (TPRB) bünyesinde ele alınmaktadır.

DTÖ Sekretaryasının hazırladığı bir "Sekretarya Raporu" ile gözden geçirilen ülke tarafından hazırlanan "Hükümet Raporu" olmak üzere iki ayrı belge temelinde yürütülen sözkonusu incelemeler, ilgili ülkenin genel ekonomik ve ticari durumu ile politika ve uygulamaları konusunda üye ülkelerin bilgilendirilmesinin yanı sıra, üye ülkelerin ilgili ülkenin genel ve/veya münferit politikalarına ilişkin tecrübe, tespit ve önerilerinin gündeme getirilebildiği şeffaflığa hizmet eden bir platform vazifesi görmektedir.

Bu çerçevede, 2016 yılı Mart ayında yapılacak müteakip ülkemiz incelemesine yönelik olarak, 2015 yılı içinde ilgili Bakanlık, kurum ve kuruluşlarla kapsamlı bir koordinasyon gerçekleştirilmiş, söz konusu incelemeye mesnet teşkil edecek Hükümet ve Sekretarya Raporu hazırlıkları tamamlanmıştır. Sekretarya Raporu temelinde, ilgili kamu ve özel sektör temsilcileri ile görüşmek, Raporda konu edilen başlıklarda Rapor hazırlıklarının tamamlanması açısından yararlı olabilecek olası ilave bilgi ve yorumlarını almak ve nihayetinde Sekretarya Raporunun en güncel ve en doğru verileri içermesini sağlayacak şekilde gerekli düzeltmeleri metne dercetmek üzere, DTÖ Sekretaryasından bir heyet 03-06 Kasım 2015 tarihlerinde Ankara ve İstanbul'da temaslarda bulunmak üzere ülkemize bir ziyaret gerçekleştirmiştir. Ülkemiz tarafından hazırlanan Hükümet Raporu ise, 25 Aralık 2015 tarihinde DTÖ Sekretaryası'na iletilmiştir.

Dünya Ticaret Örgütü Anlaşmazlıkların Halli Mekanizması kapsamında ele alınan uyuşmazlıklara taraf/üçüncü taraf olunması suretiyle ülkemizin uluslararası ticaret sistemi içerisinde aktif ve etkin bir oyuncu olarak yer almasını sağlamaya devam edilecektir. Ülkemizin ticari haklarının savunulması amacıyla bir uyuşmazlık süreci başlatılmakta veya ülkemizin muhatap olduğu uyuşmazlıklara ilişkin ülkemiz adına gerekli savunmanın gerçekleştirilmesi temin edilmektedir. Nitekim, 2015 yılı sonu itibarıyla ülkemizce üçüncü taraf olarak katılım sağlanan uyuşmazlık sayısı 70'e ulaşmıştır.

G20 Kapsamında Yürütülen Faaliyetler

2015 yılında ülkemiz, G20 platformunu yönlendirme görevini ifa etme sorumluluğunu üstlenmiş ve yıl boyunca yapılan çalışmalar ve düzenlenen toplantılar aracılığıyla G20 gündemini başarılı bir şekilde ilerletme imkânı bulmuştur. Ticaret, kapsayıcı ve sağlam büyümeye sağlayabileceği önemli katkılar çerçevesinde Dönem Başkanlığımızın odak konularından biri olmuş ve Bakanlığımız G20 ticaret gündeminin belirlenmesi ve yıl boyunca ilerletilmesi anlamında temel rol üstlenmiştir.

Bu kapsamda, G20 Dönem Başkanlığımız süresince ticaret alanındaki önceliklerimiz aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

- Küresel ticaretteki yavaşlamanın döngüsel ve yapısal nedenlerinin araştırılması,
- Bölgesel Ticaret Anlaşmaları'nın (ikili ve çoklu anlaşmaları da kapsamaktadır) küresel ticaret sistemi üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi,
- Çok taraflı ticaret sisteminin güçlendirilmesi,
- KOBİ'lerin, özellikle de düşük gelirli ülkelerdekilerin, küresel değer zincirlerine katılımının artırılması.

Ticaret alanındaki önceliklerimiz, Sekretaryası Bakanlığımız tarafından üstlenilen "Ticaret İç Çalışma Grubu"nun çalışmaları ve Uluslararası Kuruluşlar ile yapılan istişareler neticesinde belirlenmiş ve 2015 yılı içinde yapılan çalışmalarla olgunlaştırılmıştır.

Ticaret alanında ülkemiz başkanlığında bir çalışma grubu oluşturulmuş olmasına rağmen, G20 bünyesinde, ticaret alanında bir çalışma grubu bulunmaması nedeniyle G20 ticaret gündeminin takibi “Sherpa - Şerpa” kanalı aracılığıyla yapılmıştır. Bu çerçevede, ticaret önceliklerimizin ayrıntılı olarak ele alındığı dönem başkanlığımızdaki Şerpa Toplantılarına katılım sağlanmıştır. Üçüncü Şerpa Toplantısı öncesinde, 15 Haziran 2015 tarihinde, G20 Ticaret Uzmanları Toplantısı düzenlenmiştir. Ayrıca, 02 Haziran 2015 tarihinde Paris’te G20 Türkiye Dönem Başkanlığı ve OECD tarafından gerçekleştirilen Seminerde, Dönem Başkanlığımız öncelikleri arasında yer alan Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin (KOBİ) ve Düşük Gelirli Gelişmekte Olan Ülke (LIDC)’lerin Küresel Değer Zincirlerine katılımının artırılması konusu detaylı olarak ele alınmıştır. Dördüncü ve son Şerpa Toplantısı, 13-14 Ekim 2015 tarihinde Ankara’da gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantılara gereken katkı, Bakanlığımız tarafından sağlanmıştır.

Ülkemizin G20 Dönem Başkanlığı etkinlikleri kapsamında, yatırım-ticaret konularının birlikte ele alındığı G20-OECD işbirliğinde “Uluslararası Yatırım Küresel Forumu” Bakanlar, Büyükelçiler, üst düzey kamu yetkilileri ve uluslararası örgütlerin temsilcilerinin katılımlarıyla Bakanlığımız ev sahipliğinde 05 Ekim 2015 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirilmiştir.

Dönem Başkanlığımızın en önemli etkinliklerinden biri olan “G20 Ticaret Bakanları Toplantısı” ise 06 Ekim 2015 tarihinde İstanbul’da gerçekleştirmiştir. Söz konusu toplantı ticaret önceliklerimizin G20 Ticaret Bakanları seviyesinde ele alınması ve G20 Liderlerine sunulması bakımından önemli bir fırsat teşkil etmiştir. Söz konusu Toplantının lojistik ve içerikle ilgili tüm boyutları Bakanlığımız tarafından takip edilmiştir.

Öte yandan, 15-16 Kasım 2015 tarihlerinde Antalya’da düzenlenen G20 Liderler Zirvesi sonunda yayımlanan “Liderler Bildirgesi”nin ticarete ilişkin paragraflarına da Bakanlığımızca gereken katkı sağlanmış, Liderler Zirvesi’nde yapılan yazım komitesi çalışmalarına iştirak edilerek, ilgili paragrafların Ticaret Bakanlar Toplantısı sonuçları ile uyumlu bir şekilde kaleme alınması yönünde çaba gösterilmiştir.

OECD İstanbul Rekabetçilik Merkezine Yönelik Faaliyetler

OECD ile ilgili çalışmalar çerçevesinde, OECD’nin İstanbul’da bir OECD Rekabetçilik Merkezi kurulmasına ilişkin önerisi çerçevesinde, Teşkilat ile görüşmeler yapılmış ve Merkezin kuruluşuna ilişkin Mutabakat Zaptı, Rekabetçilik Merkezi’nde çalışacak Türk vatandaşları ve daimi ikameti Türkiye olan kişilerin vergi muafiyetinden istifade edip edemeyecekleri hususları dışında şekillenmiş bulunmaktadır. Merkez, gelişme yolundaki ülkelerin (GYÜ) rekabet güçlerinin Türkiye ve diğer başarılı reform uygulayıcısı ülkelerin deneyimleri ışığında iyileştirilmesi ve OECD üyesi ülkelerdeki iyi uygulamaların üye olmayan GYÜ’lere aktarılabilmesi gibi amaçlarla çalışmalar yürütecektir. İlk etapta beş yıllık bir süre için kurulması öngörülen ve ülkemiz tarafından temin edilecek bir taşınmazda yer alacak olan Merkez, çalışmalarını ülkemiz tarafından sağlanacak yıllık 1 milyon Avroluk katkı ile yürütecektir. Merkezin çalışmalarını yürütebileceği alternatif mekânların tespiti için üniversiteler ve Maliye Bakanlığı ile temas edilmiş olup, tespit edilen alternatifler OECD Sekreteryasından gelen temsilcilerle birlikte ziyaret edilerek incelenmiştir.

ii. Türkiye’nin Üye Olduğu Bölgesel Kuruluşlar ve Taraf Olduğu Bölgesel Ticaret Anlaşmaları

Ülkemizin bölgesinde oynadığı ekonomik ve ticari öncü rolün bir yansıması olarak, kurucu üyesi olduğumuz bölgesel kuruluşlarda yürütülen tercihli ticaret anlaşmalarının hayata geçirilmesine özel önem verilmektedir.

Gerek Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması (ECOTA), gerek İslam İşbirliği Teşkilatı (İİT) Tercihli Ticaret Sistemi (TPS/OIC) gerekse Gelişen Sekiz Ülke (D-8) Tercihli Ticaret Anlaşmasını uygulamaya koymamız ülkemizin bölge ticaretinden alacağı payı arttıracaktır.

D-8 ile ilgili geline aşamada, tüm ülkelerin taviz listelerini sunmasıyla Anlaşmanın fiilen uygulanmasının önü açılmıştır. Ülkemiz ve Malezya uygulamaya yönelik iç prosedürlerini tamamlamıştır. Nitekim 16-17 Şubat 2016 tarihlerinde İslamabad’da gerçekleştirilen D-8 Gözetim Komitesi ve D-8 Ticaret Bakanları Toplantılarında Anlaşmanın 01 Temmuz 2016 tarihinde uygulamaya konulması kararlaştırılmıştır.

Diğer taraftan, ülkemiz için büyük önem arz eden İslam coğrafyasında bir diğer tercihli ticaret anlaşması TPS-OIC'nin hayata geçirilmesi konusunda da önemli adımlar atılmıştır. 2014 yılı Kasım ayı itibarıyla 12 ülkenin Anlaşma yükümlülüklerini yerine getirmeleriyle anlaşmada yer alan asgari 10 ülke sayısı aşılmıştır. 2015 yılında İSEDAK Sekreteryası TPS-OIC taviz listelerinin güncellenmesini talep etmiş, bu kapsamda ülkemizin güncellenmiş taviz listesi 2015 yılı Ağustos ayında Sekreteryaya iletilmiştir. Anlaşmanın yürürlüğe giriş sürecini hızlandırmak amacıyla, 31. İSEDAK Toplantısı kapsamında 24 Kasım 2015 tarihinde anlaşma ile ilgili tüm yükümlülüklerini tamamlayan üye ülkelerin heyet başkanları Sayın Bakanımız ile bir araya gelmiştir. Görüşmede, ülkeler, taviz listelerini güncelleme çalışmasının 01 Ocak 2016'ya kadar tamamlanarak Anlaşmanın 01 Mart 2016 tarihinde yürürlüğe konulması için gerekli adımları atmaya davet edilmiştir. Nitekim bu husus 31. İSEDAK Toplantısı Raporuna da yansıtılmıştır. Son olarak, 2015 Aralık ayı sonunda yazılan Sayın Bakanımız imzalı bir mektupla, muhatap üye ülkeler bir kez daha listelerini güncellemeye davet edilmiştir.

İran ve Pakistan başta olmak üzere, bölge ile ticaret hacmimizi önemli ölçüde artırması öngörülen Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ticaret Anlaşması'nı (ECOTA) yürürlüğe koyma konusundaki girişimlerimiz de devam etmektedir. Bu kapsamda ECOTA İşbirliği Konseyi 6. Toplantısı 15 Haziran 2015 tarihinde Bakanlığımız ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir.

Öte yandan 13-14 Aralık 2015 tarihlerinde Tahran'da gerçekleştirilen Bölgesel Planlama Konseyi Ticaret ve Yatırım Komitesi Toplantısında İran tarafından, ECOTA'nın uygulamaya konulmasına ilişkin Anlaşmanın yeniden müzakere edilmesini gerektirecek bir öneri sunulmuştur. Bu konunun 2016 yılında İran'da yapılacak olan 7. ECOTA İşbirliği ve 5. Ticaret Bakanları Toplantılarında gündeme gelmesi beklenmektedir.

Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) bünyesinde bir tercihli ticaret anlaşması yapılması, ülkelerin farklı bölgesel entegrasyonlar içinde bulunmaları sebebiyle, kısa ve orta vadede mümkün görünmemekle beraber, bölgede ticaretin geliştirilmesi ve kolaylaştırılması için KEİ hala önemli bir platform olarak işlev görmektedir. Nitekim bu doğrultuda KEİ Ticaret ve Ekonomik Kalkınma Çalışma Grubu'nda ticaretin kolaylaştırılması bölgesel stratejisi oluşturulması yönünde bir çalışma yürütülmektedir.

iii. Hizmet Ticaretinin Geliştirilmesi

Hizmet ticaretinde ülke veya bölgesel bazda karşılaşılan pazara giriş engellerinin giderilmesi, girişimcilerimizin yurtdışındaki yatırımları yoluyla sundukları hizmetlerin sunumunun kolaylaştırılması, artırılması ve hatta yeni pazarlar yaratılması amacıyla, ikili, bölgesel ve çok taraflı ticaret anlaşmalarının imzalanmasına ilişkin çalışmalar Bakanlığımızca yürütülmüştür.

Bu kapsamda, başta "DTÖ Kurucu Anlaşması"nın eklerinden biri olan Hizmet Ticareti Genel Anlaşmasına (GATS) ilişkin ülkemiz koordinasyonu, GATS çerçevesinde yürütülen çok taraflı hizmet ticareti, pazara giriş müzakereleri ve diğer teknik müzakerelere yönelik ülkemiz pozisyonunun oluşturulması ile ikili hizmet ticareti anlaşmaları kapsamındaki benzer görevler de Bakanlığımızca yürütülmektedir.

Öte yandan, Doha Kalkınma Gündemi müzakerelerindeki tıkanmaya bağlı olarak, 2012 yılının başından itibaren bir grup gelişmiş ve gelişmekte olan ülke tarafından, hizmet ticaretinde pazara giriş olanaklarının artırılmasını ve bu alanda uluslararası kuralların güçlendirilmesini amaçlayan bir anlaşma (TiSA - Trade in Services Agreement) imzalanmasına yönelik müzakereler sürdürülmektedir.

Ülkemizin de Mayıs 2012 itibarıyla, içinde bulunduğu TiSA müzakerelerinin tarafları, uluslararası hizmet ticareti alanında serbestiyi arttırma konusunda istekli ve dünya hizmet ticaretinin yaklaşık % 70'ini gerçekleştiren DTÖ üyelerinden oluşmaktadır. Bu çerçevede, müzakereler, hâlihazırda ülkemizin yanı sıra AB, ABD, Avustralya, Güney Kore, Hong Kong, İsrail, İsviçre, İzlanda, Japonya, Kanada, Kolombiya, Kosta Rika, Lihtenştayn, Meksika, Norveç, Pakistan, Panama, Peru, Şili, Tayvan ve Yeni Zelanda arasında yürütülmektedir. Çin Halk Cumhuriyeti'nin müzakerelere katılım talebi halen değerlendirilme aşamasındadır.

Ülkemiz bu müzakerelerde Karayolu Yük Taşımacılığı, Sağlık Hizmetleri ve Hasta Hareketliliği ile Gerçek Kişilerin Geçici Dolaşımı alanlarında üç ayrı müzakere kâğıdı sunmuştur.

Yeni Nesil Serbest Ticaret Anlaşmalarının (STA) kapsamlı ekonomik bütünleşme anlaşmalarına dönüşmesiyle birlikte, hizmet ticareti de STA'ların önemli bir parçası haline gelmiştir. Bu amaçla, Türkiye ile Kore Cumhuriyeti arasında ilk yeni nesil Serbest Ticaret Anlaşması 25 Şubat 2015 tarihinde imzalanmıştır. Öte yandan 2015 yılında Singapur ile hizmet ticareti, yatırımlar ve kamu alımlarının da dahil edildiği, ileri derecede liberalizasyon sağlayacak bir STA 14 Kasım 2015 tarihinde imzalanmıştır.

Ayrıca, EFTA, Meksika, Peru, Japonya ve Pakistan ile hizmet ticaretini de kapsayan STA müzakereleri 2015 yılında sürdürülmüştür. Hizmet ticareti müzakerelerinin yanı sıra, OECD'nin markası olarak nitelendirilen ve en önemli projelerinden biri olarak anılan "Hizmet Ticareti Kısıtlılık Endeksi (STRI)" projesine ilişkin koordinasyon çalışmaları da Bakanlığımızca yürütülmektedir. Bu amaçla STRI projesinin ilk 12 hizmet sektöründeki çalışmaları tamamlanmış olup veriler kullanıma açılmıştır. 2015 yılının ilk yarısında başlatılan diğer hizmet sektörleri ile ilgili eş-denetim ve güncelleme süreçleri devam etmektedir. Projenin bir sonraki aşama çalışmaları çerçevesinde eğitim, sağlık ve çevre gibi sektörlerin, ülke kapsamı genişletilerek çalışılması 2016 yılı için planlanmaktadır. Ülkemiz hizmet sektörlerinin mevcut durumunun, hizmet sektörlerinin karşılaştırmalı uluslararası rekabet gücünün ve hizmet sektörlerindeki serbestleştirmelerin ülke ekonomisi üzerindeki olası etkilerinin ölçülmesi amacıyla Türkiye "Hizmet Sektörleri Rekabet Gücü Analizi Projesi" çalışmaları, Eylül 2014 itibarıyla başlatılmıştır. Bu projenin öngörülen adımları da 2015 yılı Ekim ayı itibarıyla başarıyla tamamlanmıştır.

Hizmetler ticaretine ilişkin koordinasyonun etkin biçimde gerçekleştirilebilmesi, birçok kurum ve kuruluşu ilgilendiren hizmet ticareti konularının paydaşlarımıza süratle iletilmesi ve görüşlerinin alınması amacıyla, Bakanlığımızca 2012 yılında başlatılan "GATS ve Türkiye" Internet Portalı projesi, Bakanlığımızın web sayfasının portal haline getirilmesiyle birlikte söz konusu portal içerisine "hizmet ticareti" başlığı içerisinde gerekli bilgilendirmeler yapılmaya devam edilmiştir.

iv. Avrupa Birliği ve Türkiye

Türkiye, Gümrük Birliği ile birlikte bugün 500 milyonu aşan nüfusa, 13,1 trilyon Avro GSYİH'a sahip bir pazar haline gelmiş olan Avrupa Birliği (AB) ile ticari bütünleşmesini büyük ölçüde gerçekleştirmiştir.

Gümrük Birliği'ni tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı gereğince dış ticaret rejimimiz büyük ölçüde AB ile uyumlu hale getirilmiştir. Bu çerçevede, malların serbest dolaşımı ile ortak ticaret politikasına ilişkin düzenlemelerin yanı sıra teknik mevzuat, fikri ve sınai mülkiyetin korunması, devlet yardımları, ticari nitelikli devlet tekelleri ve rekabet hukuku alanlarındaki AB mevzuatı, ülkemizin ihtiyaçları da dikkate alınarak dış ticaret rejimimize yansıtılmış olup, AB'deki gelişmelere bağlı olarak uyum çalışmalarına devam edilmektedir.

Gümrük Birliği, Türkiye'nin dış ticaret rejimini yeniden yapılandırmakla kalmamış, AB ile geleneksel olarak sürdürülen ticari ilişkilerin geliştirilmesinde de önemli rol oynamıştır. Gümrük Birliği süreci aynı zamanda üçüncü ülkelerle ticarette de önemli sonuçlar doğurmuştur. Gümrük Birliği sonrasında gerek AB pazarına gerekse diğer ülkelere olan ihracatımızda düzenli bir artış gerçekleşmiş, özellikle ihracatımızın AB pazarında istikrarlı bir paya sahip olması sağlanmıştır. 2015 yılında %44,5'lik pay ve 64 milyar dolarlık tutarla AB en fazla ihracat gerçekleştirdiğimiz bölge olmuştur. Ancak Gümrük Birliği'nin dünya ekonomisinde yaşanan büyük dönüşüm karşısında giderek yetersiz kalması nedeniyle, güncellenmesi gereği hasıl olmuştur. Bu amaçla, Avrupa Komisyonu ile 2014 yılının Ocak ayında bir diyalog başlatılmıştır. Gerçekleştirilen teknik ve üst düzey görüşmeler neticesinde, Gümrük Birliği kapsamındaki asimetriklerin giderilmesi ve AB ile ticari ilişkilerimizin tarım, hizmetler ve kamu alımları gibi yeni alanlara genişletilmesi konusunda AB ile mutabakat sağlanmış olup, söz konusu mutabakat 12 Mayıs 2015 tarihinde resmîyet kazanmıştır. En erken 2016 yılının son çeyreğinde başlaması öngörülen resmi müzakereler öncesinde tarafların iç istişare, iç onay ve etki analizi çalışmaları yürütmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, tüm ilgili Kurum/Kuruluş ve Sivil Toplum Kuruluşlarımızın (STK) Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecine ve süreçte ele alınacak hususlara ilişkin olarak bilgilendirilmesi amacıyla toplantılar düzenlenmiştir. İlgili tüm Kurum/Kuruluş ve STK'lara iletilen görüş bildirme formları ile tüm ilgili paydaşların görüş ve değerlendirmeleri alınmıştır. Halihazırda müzakerelerde ele alınacak hususlara ilişkin olarak konu bazlı toplantılar düzenlenmekte ve etki analizi çalışmaları yürütülmektedir. Söz konusu çalışmaların 2016 yılının ilk yarısında tamamlanması öngörülmektedir. AB ile entegrasyon düzeyimizin artması ve üyelik sürecimizin ivme kazanması açısından Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecine büyük önem verilmektedir.

Bakanlığımız, 2005 yılında başlayan katılım müzakereleri sürecinde de şimdiye kadar önemli bir rol üstlenmiştir. Bu bağlamda, 03 Ekim 2005 tarihinde başlayan ve Ekim 2006'da tamamlanan tarama sürecine aktif olarak katılım sağlanmış ve 33 başlıkta yürütülen müzakerelerde 24 fasılda görev alınmıştır. Ayrıca, AB ülkeleri arasındaki Gümrük Birliği'nin temelini oluşturan mevzuatı içeren ve bu anlamda büyük önem taşıyan Malların Serbest Dolaşımı faslı ile yine AB'nin dış ticaret rejimini düzenleyen mevzuatın yer aldığı Dış İlişkiler faslındaki tarama ve tarama sonrası teknik çalışmalar yine Bakanlığımız tarafından koordine edilmektedir. Bakanlığımız halen doğrudan ya da dolaylı olarak ilgili olduğu tüm fasıllardaki çalışmalarda ve ülkemizin tam üyelik hedefinin önündeki engellerin aşılmasına yönelik tedbirlerin alınmasında önemli rol oynamaktadır.

Ülkemizin AB'ye tam üyelik hedefi doğrultusunda diğer kurum ve kuruluşlarca yürütülen çalışmalara da Bakanlığımızca gerekli destek verilmektedir. Bu kapsamda, Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından 2014-2019 döneminde yürütülecek olan mevzuat uyum çalışmalarını kapsayan yeni 'Eylem Planı' hazırlık çalışmaları Bakanlığımız birimleri ile koordinasyon halinde sürdürülmüş ve gerekli katkı sağlanmıştır.

Ayrıca, katılım müzakereleri ve AB müktesebatına uyum sürecini hızlandırmak amacıyla oluşturulan İç Koordinasyon ve Uyum Komitesi'nin fasıl bazlı toplantılarından ilgili olanlarına Bakanlığımızca da katılım sağlanmıştır. Ülkemiz ve AB özel sektör temsilcileri arasında daimi nitelikte bir İş Konseyi kurulması amacıyla hazırlık çalışmaları Bakanlığımız ve AB Komisyonu koordinasyonunda gerçekleştirilmiş olup, İş Konseyi'nin ilk toplantısının Sayın Bakanımızın katılımıyla 2016 yılının Mart ayında gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Diğer taraftan, katılım sürecinde mali işbirliğinin önemi dikkate alınarak, AB mali yardım programlarına katılım çerçevesinde gerçekleştirilen proje hazırlama, yürütme ve yönetimi konularında düzenlenen eğitim çalışmaları ile Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA)'nın 2014-2020 yıllarını kapsayan ikinci dönemine ilişkin gerçekleştirilen bilgilendirme toplantılarına katılım sağlanmıştır.

AB'nin Sınır-Ötesi Sağlık Hizmetleri Direktifi, internet üzerinden satışı gerçekleştirilen ürünlerin güvenliği ve mevzuata uygunluğu, piyasa gözetimi ve denetiminde stratejik planlama, ve standardizasyon konu başlıklarında TAİEX çalışmaları/çalışma ziyaretleri gerçekleştirilmiş ve Bakanlığımızca hazırlanan proje önerilerinin takibine devam edilmiştir. TAİEX kapsamında, AB tarım piyasasında ortak düzenlemeler getiren 1308/2013/EU sayılı Avrupa Konseyi Tüzüğü hakkında ülkemizdeki ilgili kurum ve kuruluşları bilgilendirmek ve farkındalık yaratmak amacıyla yapılan çalıştay başvurusu kabul edilmiş olup, çalıştayın 2016 yılı içinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Yine, AB'nin Hammadde Stratejisi, 2010-2015 Ticaret, Büyüme ve Dış ilişkiler Stratejisi, Yeni Bütünleşik Sanayi Politikası, AB'nin yeni kimyasallar politikasının önemli unsurları olan REACH mevzuatı, CLP mevzuatı, tehlikeli kimyasalların ithalatı-ihracatı ve biyosidal ürünlere ilişkin AB mevzuatı yakından izlenmiştir. AB kamu alımları mevzuatının modernizasyonu, AB rekabet politikası ve devlet yardımları uygulamaları ile AB teknik mevzuatı başta olmak üzere, ihracatımızı etkilemesi muhtemel konular takip edilmiş ve ilgili taraflar bilgilendirilmiştir.

AB ile Akdeniz ülkeleri arasında hizmetler ticareti ve iş kurma hakkı, bölgede ticari anlaşmazlıkların halli için bir mekanizma oluşturulması, tarım ticaretinde ileri serbestleşme, sanayi ürünlerinde uygunluk değerlendirme süreçlerinin karşılıklı tanınması konularında sürdürülen anlaşma müzakerelerine ilişkin gelişmeler; Akdeniz ülkeleri arasındaki STA ağının tamamlanması hususundaki ilerlemeler; Pan-Avrupa Akdeniz Menşe Kümülasyonu Sistemine ilişkin Bölgesel Konvansiyon; ticaret ve yatırımların kolaylaştırılması mekanizması; sahte ve korsan mallarla mücadele konusunda işbirliği yapılması başlıkları altındaki çalışmalara da devam edilmiştir.

27 Mart 2015 tarihinde Brüksel'de gerçekleştirilen AB ile tarım ürünleri ticaretinde sağlık ve bitki sağlığı (SBS) kaynaklı sorunların ele alındığı çalışma grubu toplantısına katılım sağlanmıştır.

1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı uyarınca, AB üretici örgütleri ile ülkemiz ilgili kurum ve ihracatçı Birlikleri'nin katılımıyla düzenli olarak yapılan fındık danışma toplantısı 02 Ekim 2015 tarihinde Akçakoca'da gerçekleştirilmiştir.

19-20 Ekim 2015 tarihleri arasında Brüksel'de gerçekleştirilen 1 No'lu Tarım ve Balıkçılık Alt Komitesi'nin 12. toplantısına katılım sağlanmıştır.

Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA)

Ülkemiz, Gümrük Birliği'nin bir gereği olarak AB'ye paralel STA müzakereleri yürütmektedir.

2015 yılı itibarıyla, ülkemizce 34 adet STA imzalanmış olup bunlardan Merkezi ve Doğu Avrupa ülkeleriyle akdedilmiş olan 11 adet STA, bu ülkelerin AB üyelikleri nedeniyle feshedilmiştir. Geriye kalanlardan 18 adet STA (EFTA, İsrail, Makedonya, Bosna-Hersek, Filistin, Tunus, Fas, Suriye (askıda), Mısır, Arnavutluk, Gürcistan, Karadağ, Sırbistan, Şili, Ürdün, Malezya, Morityus ve Güney Kore) halen yürürlüktedir. Türkiye-Malezya STA'sı 17 Nisan 2014 tarihinde imzalanmış olup, 01 Ağustos 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Öte yandan, Lübnan STA'sı Lübnan tarafının, Kosova STA'sı Kosova tarafının, Moldova ve Faroe Adaları STA'ları ise her iki tarafın iç onay süreçlerinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girecektir. Singapur ve Gana ile yürütülen STA müzakereleri tamamlanmış olup, Singapur STA'sı 14 Kasım 2015 tarihinde G20 Liderler Zirvesi'nde imzalanmıştır. Söz konusu Anlaşmanın 2016 yılı içerisinde iç onay sürecinin tamamlanması beklenmektedir. Gana STA'sının ise yakın zamanda imzalanması hedeflenmektedir.

Ülkemiz artık, hizmet ihracatımızın artırılması ve daha fazla yabancı sermaye çekebilmek için mal ticaretinin yanı sıra hizmetler ticareti ve yatırımları da içeren derin ve kapsamlı STA'lar müzakere etmektedir. Bu bağlamda, Türkiye-Kore STA'sına hizmetlerin ve yatırımların dahil edilmesine dair anlaşmalar 26 Şubat 2015 tarihinde imzalanmış olup, iç onay sürecinin tamamlanmasını müteakip yürürlüğe girmesi beklenmektedir. Japonya, Meksika, Pakistan, Peru ve Ukrayna ile halen devam eden STA müzakerelerinde hizmetler ve yatırımlar fasılları da görüşülmektedir. Ayrıca, mevcut STA'mızın günün koşullarına uyarlanarak hizmetler ticareti ve uzlaşılacak diğer alanları içerecek şekilde genişletilmesi için EFTA devletleri ile müzakereler başlatılmış, Bosna-Hersek, Makedonya, Sırbistan ve Arnavutluk ile müzakerelerin başlatılması hususunda prensipte mutabık kalınmıştır. Bu kapsamda, ülkemiz ile EFTA arasında, son olarak III. Tur müzakereler 01-04 Haziran 2015 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş olup, IV. Tur müzakerelerin 15-19 Şubat 2016 tarihlerinde yapılması hususunda uzlaşılmıştır. Mevcut STA'nın hizmet ticaretini kapsayacak şekilde genişletilmesi amacıyla Bosna Hersek ile 30 Kasım 2015 tarihinde, Sırbistan ile 01 Aralık 2015 tarihinde Ankara'da birer istişare toplantısı gerçekleştirilmiştir.

2015 yılı itibarıyla, ihracatımızın %59'u AB ve STA ülkelerinden oluşan tercihli pazarlara yönelik olup, ithalatımızın %46'sı bu pazarlar kaynaklıdır. Bununla beraber, üçüncü ülkelerle STA akdedilmesine yönelik çabalar yoğun bir şekilde sürdürülmektedir. Bu çerçevede, 12 ülke/ülke grubu (Peru, Ukrayna, Kolombiya, Ekvator, Meksika, Japonya, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Kamerun, Seyşeller, Körfez İşbirliği Konseyi, Libya, MERCOSUR) ile STA müzakereleri devam etmektedir. Söz konusu müzakerelere ilaveten; 10 ülke/ülke grubu (ABD, Kanada, Tayland, Hindistan, Endonezya, Vietnam, Orta Amerika Topluluğu, Afrika Karayip Pasifik Ülkeleri, Cezayir ve Güney Afrika Cumhuriyeti) nezdinde de STA müzakerelerine başlama girişimleri sürdürülmektedir.

c) POLİTİKA ARAÇLARI

i. İhracat Politikaları

İhracat politikalarının ana eksenini, ülkemizde ihracatçı sayısının artırılması, ihraç ürünlerimizin uluslararası pazarlarda rekabet gücünün yükseltilmesi, ihraç ürünlerimizin dış pazarlarda marka haline getirilmesi, ihraç ürünlerimizde ve pazarlarımızda çeşitliliğin sağlanması gibi unsurlar oluşturmaktadır.

İhracat Destekleri

Başta Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeler (KOBİ) olmak üzere ihracatçı firmalarımız, üretim alt yapıları ile Ar-Ge ve inovasyon yeteneklerinin geliştirilerek uluslararası pazarlarda rekabet güçlerinin artırılması, ihracat faaliyetine yönlendirilmeleri ve uluslararası pazarlarda tanınmalarının sağlanması amaçlarıyla Yurtiçi Uluslararası İhtisas Fuarları ve Yurtdışı Fuarlara Katılım, Ar-Ge, Pazara Giriş Belgeleri Yardımı, Pazar Araştırması Yardımı, Yurt Dışı Ofis-Mağaza Yardımı, İstihdam, Tasarım, Eğitim ve Danışmanlık, Marka, TURQUALITY®, Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi programları kapsamında çok çeşitli alanlarda desteklenmektedir.

2015 yılında Türk ihraç ürünlerinin yurt dışında tanıtılması ve firmalarımıza yeni iş imkânlarının sağlanması amacıyla, yurt dışında düzenlenen ve Bakanlığımızca yetkilendirilen yurt dışı fuar organizatörlerince Çin, Almanya, B.A.E., Rusya, A.B.D., İtalya, İran ve Fransa başta olmak üzere 53 ülkede gerçekleştirilen toplam 257 fuara milli düzeyde iştirak edilmiş, 2.723 yurtdışı fuar ise bireysel düzeyde desteklenmiştir. 2015 yılında milli katılım sağlanan 257 fuarın bölgesel dağılımı incelendiğinde; 60 fuar Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkelerine, 74 fuar Avrupa ülkelerine, 44 fuar Asya ülkelerine, 30 fuar BDT ülkelerine, 27 fuar Amerika ülkelerine, 22 fuar ise Afrika ülkelerine aittir.

İhracatçı firmalarımızın daha yüksek katma değerli, markalı ve tasarım sahibi ürünlerle yurtdışı pazarlarda etkin olabilmeleri ve ülkemizde tasarım kültürünün yaygınlaştırılması için 2008/2 sayılı “Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ” uygulanmaktadır. Söz konusu destek kapsamında İşbirliği Kuruluşları, Endüstriyel Ürün Tasarımı veya Moda Tasarımı alanlarında faaliyet gösteren Tasarımcı Şirketleri, Tasarım Ofisleri ile Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince kurulmuş şirketlerin faaliyetleri desteklenmektedir.

Söz konusu Tebliğ kapsamında ihracatçı birlikleri tarafından gerçekleştirilen tasarım yarışmalarında dereceye giren genç tasarımcıların yurtdışında alacakları eğitimlerine ilişkin giderleri ve yaşam masrafları da desteklenmektedir. Bu bağlamda, tasarım yarışmalarında dereceye giren yıllık en fazla 30 (otuz) adet tasarımcının yurtdışındaki eğitim giderlerinin tamamı ile aylık 1.500 ABD Dolarını aşmamak kaydıyla oluşacak yaşam giderlerine ilişkin Birliklerin gerçekleştirecekleri harcamaların iki yıl süresince desteklenmesi amaçlanmış ve böylece genç Türk tasarımcılarının tüm dünyaya açılabilmesi ve dünyaca tanınmış profesyoneller ile birlikte çalışmalarına imkan sağlanmıştır.

2015 yılında toplam 3 tasarım şirketi ve 1 tasarım ofisi 2008/2 sayılı Tebliğ kapsamında desteklenmiştir. 2015 yılı içerisinde düzenlenen İhracatçı Birliklerinin kendi faaliyet alanlarında düzenledikleri 21 farklı tasarım yarışması desteklenmiş ve söz konusu yarışmalarda dereceye giren 30 tasarımcının eğitiminin onaylanmasıyla birlikte; 2011 - 2015 yılları arasında düzenlenen tasarım yarışmalarında dereceye giren 92 tasarımcının da yurtdışı eğitimleri desteklenmiştir.

Buna ek olarak, kendi tasarım ve arge departmanı bulunan ihracatçı şirketlerimizin ürettikleri katma değer artırılabilmesini teminen “Tasarım ve Ürün Geliştirme Projeleri Desteği”ne yönelik çalışmalar, hâlihazırda yürütülmekte olan 2008/2 sayılı “Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ” kapsamında kurgulanmış olup, revize edilen 2008/2 sayılı Tebliğe ilişkin mevzuat değişikliği, 21/12/2014 tarihli ve 29212 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. 2015 yılı içerisinde 65 adet Tasarım ve Ürün Geliştirme Proje başvurusu alınmış olup, yapılan değerlendirmeler neticesinde mevzuat hükümlerine uygun bulunan 28 adet başvuru destek kapsamına alınmıştır.

2010/6 sayılı “Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” kapsamında kullandırılan destek miktarı yıllar itibarıyla katlanarak artmakta olup, 2012 yılında desteklenen firma sayısı 796 iken bu sayı 2013 yılında 834’e; 2014 yılında ise 1051’e ulaşmıştır. 2015 yılı itibarıyla söz konusu rakam 1371’e ulaşmıştır. Diğer taraftan, söz konusu Tebliğ’de yapılan ve 12.12.2014 tarih ve 29203 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklik ile firmalarımızın yurtdışında pazarlama ve satış ağını oluşturmak ve kuvvetlendirmek üzere Türkiye Ticaret Merkezleri’nin (TTM) kurulması ve desteklenmesine ilişkin mevzuat altyapısı oluşturulmuştur. Bu çerçevede, TİM ve İşbirliği Kuruluşları ortaklığında Dubai/BAE ve Tahran/İran’da TTM açılması için son aşamaya gelinmiştir.

Uluslararası piyasalarda rekabet eden Türk markalarının geliştirilmesini teminen; yurtdışında markalaşma faaliyetleri 2006/4 sayılı “Türk Ürünlerinin Yurtdışında Markalaşması, Türk Malı İmajının Yerleştirilmesi ve TURQUALITY®’nin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” çerçevesinde desteklenmektedir. 2006/4 sayılı Tebliğ ile ilgili süreçlerin tamamı “TURQUALITY® Otomasyon Sistemi” üzerinden yürütülmektedir.

“10 yılda 10 Dünya Markası” vizyonu ile çıktığı yolda hızla ilerleyen TURQUALITY®, etki alanını giderek genişletmektedir. Hali hazırda gastronomi sektörünün de aralarında bulunduğu tüm sektörlerdeki firmaların uluslararası markalaşma çalışmaları TURQUALITY® çerçevesinde desteklenmektedir.

TURQUALITY® Programı kapsamına alınan firmalara sağlanan en önemli imkanlardan biri Markalaşma Gelişim Yol Haritası Çalışması çerçevesinde firmaların Markalaşma Yol Haritası oluşturmaya ve bu haritanın hayata geçirilmesine sağlanan destektir. Markalaşma Gelişim Yol Haritası oluşturulmasına ilişkin danışmanlık giderleri %75 oranında ve 200.000 ABD Dolarına kadar 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklenmektedir.

Söz konusu Tebliğ’de yapılan ve 27.08.2014 tarih ve 29101 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren en son değişiklikler ile 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklerden faydalanan firmaların destek başvurularının daha hızlı sonuçlandırılabilmesini teminen çeşitli düzenlemeler yapılmış ve Tebliğ kapsamında desteklenebilecek tanıtım ve danışmanlık giderlerine ilişkin kalemler kesinleştirilmiştir.

Diğer taraftan, 2015 yılı içerisinde 14’ü TURQUALITY®, 19’u ise Marka Destek Programı’na olmak üzere 33 yeni marka daha destek kapsamına alınmış ve destek kapsamında marka sayısı 2015 yılı sonu itibarı ile 187’ye ulaşmıştır.

Ayrıca, 2006/4 sayılı Tebliğ kapsamında desteklerden faydalanmakta olan şirketlerin orta ve üst düzey yetkililerinin katılımıyla gerçekleştirilen Yönetici Geliştirme Programı’nın (YGP) 12’inci dönem katılımcılarına sertifikaları, Sayın Bakanımızın himayelerinde 14 Ekim 2015 tarihinde gerçekleştirilen bir organizasyonla verilmiştir. Yine aynı organizasyonla YGP 13’üncü Dönem Eğitimleri de başlatılmıştır. Bu çerçevede, YGP’nin 13’üncü Dönem Eğitimleri bu sene Koç, Sabancı, Bilkent Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi olmak üzere toplam dört üniversitede gerçekleştirilmektedir.

Öte yandan, hedef pazarlarda Türk ürünlerine yönelik algıyı değiştirmek ve Türkiye’nin yurtdışı tanıtımlarında referans bir kavram ve logo oluşturmak amacıyla başlatılan “Türkiye Markası” çalışmaları tamamlanmış olup “Turkey - Discover The Potential / Türkiye - Gücünü Keşfet” logolu Türkiye Markası oluşturulmuştur. Konuya ilişkin Başbakanlık Genelgesi, 11 Nisan 2015 tarih ve 29323 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Logo ve Markanın kullanımına başlanılmış olup, başta hedef pazarlar olmak üzere çeşitli ülkelerde tanıtımlara başlanmıştır. Önümüzdeki süreçte söz konusu markaya ilişkin tanıtım çalışmaları artarak devam edecektir.

Ekonomi Bakanlığı, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Endüstriyel Tasarımcılar Meslek Kuruluşu’nun (ETMK) işbirliği ile bir TURQUALITY® Programı etkinliği olarak 2016 yılında beşincisi düzenlenecek olan, ülkemizde tasarım farkındalığının artırılmasını hedef alan “Design Turkey Endüstriyel Tasarım Ödülleri” organizasyonuna ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Buna ek olarak, 2023 Hedefleri doğrultusunda hazırlanan Hükümet Programı çerçevesinde ülkemiz yüksek teknoloji grubu ürünlerinin uluslararası piyasalarda rekabet gücünün artırılması ve ihracatımız içindeki payının önümüzdeki 10 yıl içerisinde %15’e yükseltilmesini teminen çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

2010/8 sayılı “Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ” ile kümelenme anlayışı ve proje yaklaşımı çerçevesinde proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık, istihdam, yurt dışı pazarlama veya alım heyeti ve bireysel danışmanlık programlarının birbirine bağlı şekilde uygulanabileceği bütünleşik bir destek mekanizması tasarlanmıştır.

Proje bazlı eğitim ve/veya danışmanlık programları kapsamında, Program’a katılacak KOBİ’lerimiz için gerçekleştirilen ihtiyaç analizi çerçevesinde, şirketlerin ihtiyaç, ölçek ve donanımlarına göre gruplandırılmasıyla her bir grup için ayrı eğitim ve danışmanlık programları tasarlanması öngörülmüştür. Söz konusu programlarla KOBİ’lerimizin bir sonraki aşama olan yurt dışı pazarlama programlarına hazır hale getirilmesi ve yurt dışı pazarlardaki rekabet gücünün artırılması amaçlanmaktadır.

Eğitim ve/veya danışmanlık programına katılan şirketler, proje bazlı yurt dışı pazarlama programları (ortak pazar araştırmaları, pazar ziyaretleri, küme tanıtım faaliyetleri, ticaret heyetleri, yurt dışı fuar ziyaretleri, eşleştirme vb. organizasyonlar) ile proje bazlı alım heyetleri organizasyonlarına dâhil edilerek şirketlerimizin uluslararası pazarlara açılmalarına ve yurt dışındaki alıcıların ülkemizden alım yapmalarına yönelik faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, eğitim ve/veya danışmanlık programına/programlarına ve yurt dışı pazarlama veya alım heyeti programına/programlarına katılan şirketler, proje bazlı bireysel danışmanlık desteği alabilmektedir.

Bunların yanında, kümelenme potansiyeli olan bölgelerdeki küme oluşumlarının ortaya çıkartılması ve söz konusu küme oluşumlarının desteklenmesi amacıyla İşbirliği Kuruluşlarına istihdam desteği sağlanmaktadır. Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi kapsamında 2015 yılı sonu itibariyle 161 aktif proje bulunmaktadır. Projeler kapsamında 2015 yılında 390, toplamda ise 1.269 proje faaliyeti gerçekleştirilmiştir.

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ ile, “pazar araştırması, rapor ve yurtdışı şirket alımları, sektörel ticaret ve alım heyetlerine katılım, elektronik ticaret sitelerine üyelik” konularında dört çeşit destek verilmektedir. Bu yardımımız KOBİ’lerin en fazla ilgi gösterdiği yardım programıdır. KOBİ çalışanı veya ortağı iki kişinin yurt dışı pazar araştırmaları sırasındaki ulaşım, konaklama masrafları %70 oranında, e-ticaret sitesi üyelikleri %70 ve pazar araştırması rapor alımları da %60 oranında desteklenmektedir. Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği kapsamında ise 2015 yılında toplam 4.927 adet başvuru sonuçlandırılmıştır.

İşbirliği kuruluşlarımızın sektörel ticaret heyetleri ve alım heyetleri organizasyonuna yönelik giderleri %50 oranında ve 150.000 \$’a kadar desteklenmektedir. Böylece her bir işbirliği kuruluşu yıllık 2.250.000 \$’a kadar destek alabilmektedir. Söz konusu destek, Bakanlığımızca belirlenen hedef ve öncelikli ülkelere yönelik heyetlerde %60 oranında uygulanmaktadır.

Yurtdışında şirket satın almaların ihracatımıza marka ve dağıtım kanallarından faydalanma açısından olumlu katkıda bulunacağı düşüncesiyle, firmalarımıza bu konuda bilgilendirme ve teknik destek sağlanmasına yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmaların bir sonucu olarak bu tebliğ ile yabancı şirket alımlarına yönelik danışmanlık hizmetlerine ilişkin giderler destek kapsamına alınmıştır. Yabancı şirket satın almaya yönelik danışmanlık giderleri mali ve hukuki danışmanlığı da kapsamaktadır. Yabancı şirket alımına yönelik danışmanlık desteği ile rapor desteği kapsamında şirketler için %60 ve İşbirliği Kuruluşları için %75 oranında ve toplam 200.000 \$’a kadar destek verilmektedir.

İleri teknolojiye sahip şirketlerin alımına yönelik iki farklı destek mekanizması oluşturulmuştur. İlk olarak ileri teknolojiye sahip olan yurtdışında yerleşik şirketlerin alımına yönelik danışmanlık giderlerinin %75’i, 500.000 ABD Dolarına kadar desteklenmektedir. Diğer taraftan, Türkiye’de ilk defa yürürlüğe giren yeni destek mekanizması ile ileri teknolojiye sahip şirketlerin alımına yönelik kredi faiz giderleri Türk Lirası kredilerde 5 puan, döviz ve dövizde endeksli kredilerde 2 puan oranında ve 3.000.000 ABD Dolarına kadar desteklenmektedir.

E-ticaret siteleri dış ticarete önemli rol oynamaktadır. Etkin bir tanıtım mekanizması olarak da öne çıkan e-ticaret sitelerine üyelik giderleri %70 oranında ve 10.000 \$’a kadar desteklenmektedir.

Dahilde İşleme Rejimi (DİR)

Dahilde İşleme Rejimi ihracatçılarımızın dünya fiyatlarından hammadde ve ara malı temin etmesine imkan sağlayan ve bu yolla ihracat aşamasında önemli bir maliyet avantajı yaratan bir uygulamadır. Dahilde İşleme İzin Belgelerinin düzenlenmesi esnasında göz önünde bulundurulmuş en önemli unsurların başında iç piyasadaki üretim dengelerinin ve rekabetin bozulmasını önlemek gelmektedir.

Dahilde İşleme Rejiminin Elektronik Ortama Aktarılması Projesi kapsamında, 01 Ocak 2006 tarihinden itibaren sadece elektronik ortamda yapılan başvurular kabul edilmeye başlanmıştır. Söz konusu proje ile DİR sisteminin denetim ve takibi kolaylaştırılmıştır. Proje ile Dahilde İşleme İzin Belgelerine etkinlik, güvenlik ve sürat kazandırılmış olup, firmaların belge ve bu belgelere ilişkin her türlü revize başvuruları elektronik ortamda yapılmakta ve bu başvuruların Bakanlığımız ve Bölge Müdürlüklerimiz tarafından değerlendirilmesi işlemleri de yine elektronik ortamda yapılmaktadır.

2015 yılında Dahilde İşleme Rejimi kapsamında 57,5 milyar dolar ihracat (genel ihracatımızın %40'ı), 25,5 milyar dolar ithalat gerçekleştirilmiş (genel ithalatımızın %12,3'ü) olup, Döviz Kullanım Oranı (DKO) %44,3 olarak gerçekleşmiştir.

Tanıtım Faaliyetleri

İhraç ürünlerimizin uluslararası pazarlarda tanıtımını sağlama, pazar payını artırma ve söz konusu pazarlarda ticari ve ekonomik işbirliğinde ilerleme kaydedilmesi amaçlarına yönelik olarak, Bakanlığımız koordinasyonunda Ticaret Heyeti, Alım Heyeti, uluslararası fuarlara iştirak gibi çeşitli tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Potansiyel pazar niteliğindeki ülkelere yönelik ihracatımızda artış sağlanması ve ihraç ürünlerimizin tanıtımı amacıyla, Bakanlığımız koordinasyonu ve Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) organizasyonunda, İhracatçı Birliklerince ve/veya özel sektör kuruluşlarınca Ticaret Heyeti programları gerçekleştirilmektedir. Bakanlığımızca yürütülen ihracat stratejileri doğrultusunda belirlenen hedef ülkeler çerçevesinde, 2015 yılında Güney Kore, ABD, Hindistan, Angola, İtalya, Çin Halk Cumhuriyeti, Endonezya, Botswana ve Namibya'ya olmak üzere 9 ülkeye yönelik 7 genel ticaret heyeti programı gerçekleştirilmiştir.

2015 yılında, genel ticaret heyetlerinin yanı sıra spesifik sektörlerle yönelik tanıtım çalışmaları kapsamında sektör temsilcilerimiz ile çeşitli ülkelere ziyaretlerde bulunulmuştur. 2015 yılında gerçekleştirilen sektörel ticaret heyetleri kapsamında, katılımcılar yurtdışındaki potansiyel iş ortaklarıyla bir araya getirilmiştir. Bu çerçevede, 2015 yılında ABD (23), Almanya (17), İran (14), Çin Halk Cumhuriyeti (12), Birleşik Arap Emirlikleri (14), Rusya Federasyonu (12), Fas (9), İtalya (6), Fransa (6), Cezayir (5), İngiltere (4), Brezilya (4), Azerbaycan (4), Etiyopya (3), Şili (3), Kolombiya (3), Polonya (3), Hindistan (3), Tanzanya (3), İsveç (3), İspanya (2), Katar (2), Güney Afrika (2), Endonezya (2), Hollanda (2), Kazakistan (2), Kırgızistan (2), Kamboçya (2), Panama (2), Peru (2), Vietnam (2), Finlandiya (2), Tunus (2), Kuveyt, Nijerya, Gana, Danimarka, Norveç, Özbekistan, Çek Cumhuriyeti, Malezya, Filipinler, Japonya, Avustralya, Kanada, Türkmenistan, Belçika, Bahreyn, İsrail, Ürdün, Sudan, Suudi Arabistan, Tayvan, Meksika, Laos, Myanmar, Tayland, Singapur, İskoçya ve Dominik Cumhuriyeti olmak üzere 60 farklı ülkeye toplam 176 adet sektörel ticaret heyeti programı düzenlenmiştir.

2015 yılında gerçekleştirilen 63 Alım Heyeti Programı çerçevesinde, hedef ülkelerden basın mensupları, resmi temsilciler ve firma yetkilileri hedef sektörlerle yönelik olarak ülkemize getirilmiştir. Yurt içinde organize edilen fuarlarla eşzamanlı olarak düzenlenen Alım Heyeti Programları; 2015 yılında ev tekstili, tekstil ve konfeksiyon, gıda, makine, maden ve metal, ağaç mamulleri, yapı malzemeleri, bilişim, kimyevi madde ve mamuller, hazır giyim, otomotiv ve doğal taş başta olmak üzere çeşitli sektörlerle yönelik olarak gerçekleştirilmiştir.

Anılan dönem zarfında gerçekleştirilen söz konusu 63 Alım Heyeti Programına;

Afganistan, Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, Arnavutluk, Avusturya, Azerbaycan, Bahreyn, Bangladeş, Belçika, Birleşik Arap Emirlikleri, Bosna Hersek, Bulgaristan, Cezayir, Çek Cumhuriyeti, Çin Halk Cumhuriyeti, Danimarka, Fas, Filistin, Fransa, Guatemala, Güney Afrika Cumhuriyeti, Güney Kore, Gürcistan, Hırvatistan, Hindistan, Hollanda, Irak, İngiltere, İran, İspanya, İsrail, İsveç, İsviçre, İtalya, Japonya, Kamerun, Kanada, Karadağ, Katar, Kırgızistan, KKTC, Kosova, Kuveyt, Libya, Litvanya, Lübnan, Macaristan, Makedonya, Malezya, Mısır, Moldova, Norveç, Özbekistan, Pakistan, Polonya, Romanya, Rusya Federasyonu, Suudi Arabistan, Sırbistan, Slovakya, Tacikistan, Tayland, Tunus, Ukrayna, Umman, Ürdün, Yemen ve Yunanistan olmak üzere toplam 67 ülkeden 1.795 yabancı temsilci katılım sağlamıştır.

Dünyada ulusal, bölgesel ya da küresel bazda faaliyet gösteren zincir mağazalara yönelik olarak Bakanlığımızca gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda, çeşitli ülkelerdeki büyük ithalatçı firmaların, önemli kamu şirketlerinin ve ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının üst düzey yöneticilerinden müteşekkil kısıtlı katılımlı Özel Nitelikli Alım Heyetleri Türkiye'ye getirilerek sektörleriyle ilgili özel firma ziyaretleri gerçekleştirilmektedir. Özel Nitelikli Alım Heyeti programları kapsamında ülkemize getirilen zincir mağaza ve ilgili kurum-kuruluş temsilcilerinin yol ve konaklama giderleri Bakanlığımızca karşılanmaktadır.

2015 yılında gerçekleştirilen 73 Alım Heyeti programı içerisinde 16 organizasyon Özel Nitelikli Alım Heyeti niteliğinde olup, bu faaliyetler kapsamında ABD, Çin Halk Cumhuriyeti, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, Japonya, Hollanda, Norveç, Özbekistan, Rusya Federasyonu ve Ürdün'den firma temsilcileri, kurum-kuruluş yetkilileri ve basın editörleri ülkemize getirilerek seçilmiş firma ve kurum kuruluşlarımızla birebir görüşmeler yapmaları, fabrika ve tesis ziyaretleri gerçekleştirmeleri sağlanmıştır.

Tüm bunlara ilaveten, ihracatımızın geliştirilmesi, ürünlerimizin tanıtılması ve yeni pazarlara girilmesi amacıyla ihtiyaç duyulan ürünlerde tanıtım grupları kurulmakta olup, faaliyet gösteren tanıtım gruplarımız ve kuruluş tarihleri ise şu şekildedir:

- Seramik Tanıtım Grubu (STG), 1997
- Fındık Tanıtım Grubu (FTG), 1998
- Deri Tanıtım Grubu (DTG), 2005
- Makine Tanıtım Grubu (MTG), 2007
- Zeytin ve Zeytinyağı Tanıtım Komitesi (ZZTK), 2007
- Narenciye Tanıtım Grubu (NTG), 2007
- Su Ürünleri Tanıtım Grubu (STG), 2008
- Kanatlı Tanıtım Grubu (KTG), 2010
- Süs Bitkileri Tanıtım Grubu (SBTG), 2011
- Şekerli Mamuller Tanıtım Grubu (ŞTG), 2012
- Makarna Bulgur Bakliyat ve Bitkisel Yağlar Tanıtım Grubu (MBTG), 2012
- Un ve Unlu Mamuller Tanıtım Grubu (UTG), 2012
- Kuru Meyve Tanıtım Grubu (KMTG), 2012
- Savunma ve Havacılık Tanıtım Grubu (SHTG), 2013
- Kozmetik Tanıtım Grubu (KTG), 2013

Pazara Giriş Çalışmaları

2008 yılı son çeyreğinden itibaren dünya ekonomilerini etkisi altına alan küresel ekonomik kriz, ticarete yeni yaklaşımlar benimsenmesine yol açarken, ihracatın artırılması, söz konusu krizden çıkışta benimsenen en önemli strateji olarak ön plana çıkmıştır. Uluslararası piyasalarda rekabetin daha da çetin hale geldiği bu yeni ortamda hem fırsatları hem de tehditleri en iyi biçimde tespit ederek küresel ticaretten daha fazla pay almaya yönelik bir yaklaşım benimsemek, ticari ilişkilerde pro-aktif olmak, artan rekabet koşulları altında “yeni pazarlara girmek” ve “mevcut pazarlarımızdaki payımızın artırılması” gittikçe daha önemli hale gelmiştir.

Buna ek olarak, kriz sonucunda yeniden şekillenen uluslararası ekonomik ortamda kamu ve özel sektör arasındaki iletişimin artırılması, kurumlar arası bilgi akışının etkin hale getirilmesi ve tüm bunların neticesinde ihracatçılarımızın hem dış pazarlarda karşılaştıkları sorunlara süratle çözüm bulunması hem de yeni iş imkânlarının rakiplerimizden önce tespit edilerek yeni pazarlara giriş çalışmalarının gerçekleştirilmesi büyük önem kazanmıştır.

Tüm bu gelişmeler ışığında, 2009 yılında yapılan çalışmalar neticesinde, ihracatçılarımızın yurt dışı pazarlarla ilgili ihtiyaçlarına hızlı ve etkin şekilde cevap verme ile gerçekleştirilecek faaliyetlerin planlamasından icrasına ve son olarak takibine kadar her aşamada verimliliğin sağlanmasını teminen, ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile ticarete ilişkin faaliyetleri bulunan başlıca sivil toplum kuruluşlarının temsil edildiği iki ayaklı yeni bir yapı oluşturulmuştur.

Söz konusu yapılanmada “Enformasyon” ayağının ana gövdesini Web Portal üzerinden sunulan “Ülke Raporları”, “İhracat İletişim Noktası” ve “Eğitim” başlığı altında gerçekleştirilen “Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri” oluşturmaktadır.

Bu kapsamda firmalara ticari bilgi hizmeti sunulmakta, Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikleri ile istişare içinde bilgi paylaşımını sağlanmakta, ülke raporları hazırlanmakta, gerçekleştirilen seminer ve bilgilendirme toplantılarında ülke sunuşları yapılmakta, ticaret heyeti organizasyonlarına katkı sağlanmaktadır. Bu çerçevede hazırlanan ve sürekli güncellenen 150 ülke raporu 49 ülke profili Bakanlığımız web portalında firmalarımızın istifadesine sunulmuştur.

Bakanlığımız tarafından, aktif ve potansiyel ihracatçı KOBİ’lerimizin dış pazarlarla ilgili güncel ticari bilgi ihtiyacının karşılanması amacıyla yeni Web Portalı ile hizmet sunulmaktadır.

Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) gibi işbirliği kuruluşları organizasyonunda iş çevrelerinin bilgilendirilmesi amacıyla Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri düzenlenmektedir. 2015 yılında 69 ilde, 17 işbirliği kuruluşu ile 74 Dış Ticaret Bilgilendirme Semineri düzenlenmiş ve 2446 kişi katılım sağlamıştır.

Diğer taraftan, Bakanlığımızca organize edilen söz konusu Dış Ticaret Bilgilendirme Seminerleri ile STK, Ticaret ve Sanayi Odaları ve İhracatçı Birlikleri ve diğer kuruluşlarca organize edilen seminer ve bilgilendirme toplantılarında bugüne kadar 81 ilde toplam 425 adet ülke sunumu gerçekleştirilmiştir. 2015 yılında ise çeşitli illerde toplam 56 ülke sunumu gerçekleştirilmiştir.

Aktif ve potansiyel ihracatçı firmalarımızın güncel ticari bilgi ihtiyacının 7 gün 24 saat karşılanması amacıyla hizmet veren İhracat İletişim Noktası üzerinden aynı zamanda temel ihracat süreçlerine ilişkin yol haritası hakkında sorular yanıtlanmaya ve yönlendirme yapılmaya devam edilmiştir. 2015 yılında İhracat İletişim Noktası kanalıyla yaklaşık 13.500 çağrı karşılanmış, 25.203 firma bilgisi güncellenmiştir.

Bakanlığın web portalındaki “uzmana danışın” bölümünden, Çağrı Merkezinden, e-mail veya telefonla gelen ya da Bakanlığımızı bizzat ziyaret eden ihracatçılarımızın ticari bilgi talepleri cevaplanmaktadır.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler (BM) kuruluşlarının mal ve hizmet satın alımlarında ülkemiz firmalarının payının artırılmasını teminen bilgilendirilmelerini sağlamak üzere, Bakanlığımız koordinasyonu, TİM, ilgili İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği ve BM Satın Alma Hizmetleri Birimi yetkilileri işbirliğinde 16-17-18 Eylül 2015 tarihleri arasında sırasıyla Denizli, İstanbul ve Gaziantep’te seminer programları gerçekleştirilmiştir.

01 Ağustos 2015 tarihi itibarıyla yürürlüğe giren Türkiye-Malezya Serbest Ticaret Anlaşması ve Malezya'nın sahip olduğu pazar potansiyeli konusunda ihracatçı firmalarımızın bilgilendirilmesi amacıyla Bakanlığımız koordinasyonunda ve TİM ile ilgili İhracatçı Birlikleri organizasyonunda 23 Aralık 2015 tarihinde Ankara'da, 28 Aralık 2015 tarihinde Bursa'da Seminerler düzenlenmiştir.

Öte yandan, oluşturulan yeni yapının ikinci bölümü ise "Aksiyon" ayağı olup, bu ayağın üst düzey karar alma mercii olan "Pazara Giriş Komitesi"'nin başkanlığı Ekonomi Bakanlığı Müsteşarı tarafından yürütülmektedir. Sekreteryası Bakanlığımız İhracat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen bu Komite'nin daimi üyeleri ise Bakanlığımızın ilgili Genel Müdürlükleri'nin Genel Müdürleri, Dışişleri Bakanlığı İkili Ekonomik İlişkiler Genel Müdürü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) Başkanı, Eximbank Genel Müdürü, Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri, TOBB Yönetim Kurulu Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri, ve çeşitli meslek kuruluşlarının Yönetim Kurulu Başkanı ve/veya Başkan Vekilleri olarak belirlenmiştir.

Pazara Giriş Komitesi'nin başlıca görev ve yetkileri şunlardır;

- Belirlenen yıl ve/veya dönem için ekonomik ve ticari ilişkilerin yoğunlaştırılacağı "Hedef ve Öncelikli Ülkeler"i kararlaştırmak ve gözden geçirmek,
- "Hedef Ülke"lere yönelik hazırlanacak "Pazara Giriş Faaliyet Planları"nı (ilgili ülkeye yönelik ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimize ilişkin gelişmeleri ve anılan ülkeye yönelik pazara giriş faaliyetlerini içeren eylem planları) karara bağlamak,
- Türkiye'nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık "İhraç Pazarları İzleme Raporu"nu (Türkiye'nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık raporlar) onaylamak,
- İlgili birimlere intikalinden itibaren kısa dönemde çözüme ulaştırılamamış pazara giriş engellerini, çözüm planlarını ve çözüm planları doğrultusunda yapılan girişimler ve sonuçlarını içeren yıllık "Pazara Giriş Engelleri Raporu"nu (belli başlı ihraç pazarlarımızda ihracatçılarımızın karşılaştığı engelleri ve söz konusu engellerin bertarafına ilişkin Bakanlığımızca yapılan faaliyetleri içeren yıllık raporlar) onaylamak,
- İhtiyaç duyulması halinde Pazara Giriş Faaliyetleri ve Pazara Giriş Engelleri Çalışma Gruplarını yapılacak farklı çalışmalar kapsamında görevlendirmek.

Pazara Giriş Komitesinin altında ise iki ayrı Çalışma Grubu oluşturulmuştur.

Bu grumlardan ilki, başkanlığı Bakanlığımız İhracat Genel Müdürü, sekreteryası ise İhracat Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen "**Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu**" olup, Grubun daimi üyeleri Bakanlığımızın ilgili Genel Müdürlüklerinin temsilcileri, TİKA Başkan Yardımcısı, Eximbank Genel Md. Yardımcısı, TİM Genel Sekreteri/Yardımcısı, DEİK Genel Sekreteri, TOBB Genel Sekreter Yardımcısı ve çeşitli meslek kuruluşlarının Genel Sekreter Yardımcılarıdır. İhtiyaç duyulması halinde ve Çalışma Grubu Başkanı'nın daveti ile, ilgili diğer kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının temsilcileri toplantılara katılım sağlayabilmektedir. Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu'nun başlıca görevleri ise;

- "Hedef ve Öncelikli Ülkeleri" belirlemek üzere Sekreterya tarafından yapılan çalışmaları görüşmek ve Komite'nin onayına sunmak,
- Hedef Ülkelere yönelik "Pazara Giriş Faaliyet Planları"nı Komite'nin onayına sunmak,
- Komite tarafından onaylanan Faaliyet Planlarını takip etmek,
- Türkiye'nin ülkeler bazında ihracat performansını, gerçekleştirilen faaliyetleri ve sonuçlarını içeren yıllık "İhraç Pazarları İzleme Raporları"nı hazırlamak,
- Gerekli durumlarda, hedef ve öncelikli ülkeleri gözden geçirmek ve değişiklik önerilerini Komite'nin onayına sunmak,
- İhtiyaç duyulması halinde Komite tarafından verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Pazara Giriş Komitesi altında görev yapan çalışma gruplarından diğeri olan ve başkanlığı Bakanlığımız Anlaşmalar Genel Müdürü, sekretaryası Anlaşmalar Genel Müdürlüğü tarafından yapılan “**Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grubu**”nun daimi üyeleri Bakanlığımızın ilgili Genel Müdürlüklerinin temsilcileri, TİM Genel Sekreteri ve Yardımcısı, DEİK Genel Sekreteri, TOBB Genel Sekreter Yardımcısı, ve çeşitli meslek kuruluşlarının Genel Sekreter Yardımcılarıdır. İhtiyaç duyulması halinde ve Çalışma Grubu Başkanı’nın daveti ile ilgili diğeri kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının temsilcileri toplantılara katılım sağlarlar.

Pazara Giriş Engelleri Çalışma Grubu’nun başlıca görevleri ise;

- Firmalarımızın dış pazarlarda karşılaştıkları pazara giriş engellerinin hızlı ve sistematik olarak Çalışma Grubu’na aktarılmasını sağlamak,
- Firmaların pazara giriş engelleri konusunda bilgilendirilmelerini sağlamak amacıyla toplantı, seminer gibi bilgilendirme faaliyetleri düzenlemek, bu doğrultuda Çalışma Grubu üyeleri arasında işbirliğini sağlamak,
- Çalışma Grubu’na intikal eden pazara giriş engelleri hakkında, Sekretarya tarafından verilerin toplanması, sorun hakkında mütalaa hazırlanması ve çözüm planlarının geliştirilmesi konusunda yönlendirmede bulunmak,
- Sekretarya tarafından hazırlanan mütalaa ve çözüm planları çerçevesinde Bakanlığımız birimlerince yapılacak girişimler hakkında görüş bildirmek,
- Kısa vadede çözüme ulaştırılamamış pazara giriş engellerini çözüm planı önerileri ile birlikte Komite’ye sunmak,
- Çalışma Grubu üyelerine intikal eden pazara giriş engelleri ve çözüm planları hakkında Çalışma grubu üyeleri arasında mümkün olduğunca elektronik iletişim araçları kullanılarak iletişimi sağlamak,
- Çalışma Grubu’na intikal eden pazara giriş engellerini ve engeller hakkında o güne kadar yapılan ve yapılması öngörülen girişimleri ve sonuçlarını içeren Pazara Giriş Engelleri Raporu” nu Komite’nin onayına sunmak,
- Bakanlığımız web sayfasında yer alacak pazara giriş engellerine ilişkin bilgiler hakkında ilgili Bakanlığımız birimine (EAD Genel Müdürlüğü) görüş bildirmektir.

17 Aralık 2013 tarihinde gerçekleştirilen 5 inci Pazara Giriş Komitesi toplantısı neticesinde Ekonomi Bakanı’nın da Olur’u ile 2014-2015 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler listesi nihai halini almıştır. Buna göre 2014-2015 dönemi için belirlenen hedef ve öncelikli ülkeler aşağıda yer almakta olup, hedef ülkelere yönelik 2015 yılı Eylem Planları Pazara Giriş Komitesi üyelerinin değerli katkılarıyla hazırlanmış ve ilgili faaliyetler hayata geçirilmeye başlanmıştır.

2015 yılında hedef ve öncelikli ülkelerde gerçekleştirilen faaliyetler ile 2016-2017 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler listesinin tespitine ilişkin olarak, Pazara Giriş Komitesi bünyesinde çalışmalarını sürdüren Pazara Giriş Faaliyetleri Çalışma Grubu toplantısı 30 Kasım 2015 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

2014-2015 dönemi hedef ve öncelikli ülkeler listesi aşağıda yer almaktadır.

HEDEF ÜLKELER		ÖNCELİKLİ ÜLKELER		
A.B.D	KAZAKİSTAN	ALMANYA	GANNA	MEKSİKA
BREZİLYA	LİBYA	ANGOLA	G.AFRİKA C.	MISIR
CEZAYİR	NİJERYA	ARJANTİN	GÜRCİSTAN	PERU
ÇİN	POLONYA	AZERBAYCAN	İNGİLTERE	ŞİLİ
GÜNEY KORE	ROMANYA	B.A.E.	KANADA	TANZANYA
HİNDİSTAN	RUSYA FEDERASYONU	BANGLADEŞ	KATAR	TAYLAND
İRAK	SUUDİ ARABİSTAN	BULGARİSTAN	KOLOMBİYA	TÜRKMENİSTAN
İRAN	UKRAYNA	ENDONEZYA	KUVEYT	UMMAN
JAPONYA		ETİYOPYA	MALEZYA	VİETNAM

Ticaret Politikası Önlemleri (TPÖ) ve Soruşturmaları

Ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı yürütülen veya ihracatımıza olumsuz etkide bulunabilecek ticaret politikası önlemleri (anti-damping, telafi edici vergi ve korunma önlemleri) süreçleri kapsamında 2015 yılında da Bakanlığımız çalışmaları sürdürülmüştür. Bu bağlamda; bir yandan mevcut önlemlerin ortadan kaldırılması ya da iyileştirilmesine ilişkin çalışmalarımız devam ederken; diğer yandan da açılan soruşturmaların önlemsiz olarak kapatılması amacıyla Bakanlığımız tarafından ülkemiz görüşlerini içerir teknik mahiyetli yazılı metinler hazırlanarak ilgili ülke yetkili otoritelerine sunulmuş, soruşturmalar boyunca ülkemiz görüşleri düzenlenen tarafları dinleme toplantılarında veya istişare görüşmelerinde şifahi olarak dile getirilmiş, Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) bünyesinde yer alan komiteler nezdinde ve gerçekleştirilen ikili üst düzey görüşmelerde de değerlendirmelerimiz karşı taraflara tevdi edilmiştir. Tüm bu çalışmalar, İhracatçı Birliklerimiz, firmalarımız ve sektör demekleri ile işbirliği ve karşılıklı fikir teatisi çerçevesinde ilerlemiş olup ihracatçılarımız, soruşturma öncesinde, soruşturma sürecinde ve soruşturma sonrasında izleyebilecekleri yol haritası ve ilgili DTÖ Anlaşmaları ile ithalatçı ülke mevzuatı çerçevesindeki hak ve yükümlülükleri hakkında bilgilendirilmiştir.

Anti-Damping Soruşturmaları:

2015 yılında, ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı Avrupa Birliği (Gökkuşluğu Alabalıkları), ABD (3 adet: Kesiti Dikdörtgen Kalın Karbon Kaynaklı Çelik Tüp ve Borular, Sıcak Hadde Yassı Çelik Mamulleri ve Hat Boruları), Kanada (2 adet: İnşaat Demiri ve OCTG), Avustralya (2 adet: Filmaşın ve İnşaat Demiri), Endonezya (Buğday Unu), Mısır (2 adet: Islak Mendil ve Kaynak Teli), ÇHC (Poliakrilonitril Elyaf) ve İsrail (Düz Cam) tarafından açılmış olan 13 adet orijinal anti-damping soruşturması yürütülmüştür. Bu soruşturmalardan Kanada - İnşaat Demiri ve OCTG, Mısır - Islak Mendil ve ABD - Hat Borular Davaları nihai önlemlerle sonuçlanırken; Avrupa Birliği - Gökkuşluğu Alabalıkları, Avustralya - Filmaşın ve İnşaat Demiri Davaları ülkemiz adına önlemsiz olarak kapatılmıştır.

ÇHC - Poliakrilonitril Elyaf, Endonezya - Buğday Unu, Mısır - Kaynak Teli, İsrail - Düz Cam ve ABD - Kesiti Dikdörtgen Kalın Karbon Kaynaklı Çelik Tüp ve Borular, Sıcak Hadde Yassı Çelik Mamulleri davaları kapsamında ülkemiz menşeli ürünlerin herhangi bir önleme maruz kalmaması için çalışmalar ise halen devam etmektedir.

Korunma Önlemleri Soruşturmaları

2015 yılında, Fas (Soğuk Haddelenmiş Sac ve Kaplanmış Sac), Mısır (3 adet: İnşaat Demiri, Polietilen Teraftalat ve Otomobil Aküleri), Tunus (Seramik Karolar) ve Hindistan (2 adet: Sıcak Haddelenmiş Yassı Mamüller) tarafından ihracatımızı doğrudan etkileyen 7 adet korunma önlemleri soruşturması yürütülmüştür.

Mısır - Otomobil Aküleri davası herhangi bir önleme hükmedilmeden kapatılırken, Mısır - İnşaat Demiri ve Fas - Soğuk Haddelenmiş Sac/ Kaplanmış Sac soruşturmalarında korunma önlemleri tatbik edilmesine karar verilmiştir. Tunus - Seramik Karolar, Hindistan - Sıcak Haddelenmiş Yassı Mamüller ve Mısır - Polietilen Teraftalat soruşturmaları kapsamında ülkemiz menşeli ürünlerin herhangi bir önlemden etkilenmemesi adına çalışmalar halen devam etmektedir.

Sübvansiyon Soruşturmaları

2015 yılında ABD (3 adet: Sıcak Hadde Yassı Çelik Mamulleri, Hat Boruları ve Kesiti Dikdörtgen Kalın Karbon Kaynaklı Çelik Tüp ve Borular) ve Avrupa Birliği (2 Adet: Gökkuşluğu Alabalıkları ile Çipura ve Levrek) tarafından ülkemiz menşeli ihraç ürünlerine karşı toplamda 5 adet orijinal sübvansiyon soruşturması yürütülmüştür. Bu soruşturmalardan, ABD tarafından yürütülmekte olan Hat Boruları ile AB tarafından yürütülmekte Gökkuşluğu Alabalığı soruşturmalarında nihai önleme hükmedilirken; ABD - Sıcak Hadde Yassı Çelik Mamulleri ve Kesiti Dikdörtgen Kalın Karbon Kaynaklı Çelik Tüp ve Borular ile Avrupa Birliği – Çipura/Levrek soruşturmalarında ülkemiz menşeli ürünlerin herhangi bir önlemden etkilenmemesi adına çalışmalar halen devam etmektedir.

2015 yılında 143,9 milyar dolarlık toplam ihracatımızın yaklaşık %1,52'lik kısmı (2,1 milyar dolar) bir ticaret politikası önlemine ya da bir ticaret politikası önlemleri sürecine tabidir.

Sınır Ticareti

Sınır Ticareti uygulaması halihazırda; "Sınır Ticaretinin Düzenlenmesine İlişkin 2008/14451 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı" ile "Sınır Ticaretinin Uygulanmasına İlişkin 2009/7 sayılı Tebliğ" kapsamında yürütülmektedir.

Sınır ticaretinin amacı; ekonomik ve sosyal yönden geri kalmış ve işsizliğin yoğun olduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerindeki sınır illerimizde yaşayan halkın ihtiyacı olan ürünlerin bölgede yerleşik esnaf ve tacirler tarafından komşu ülkelere daha ucuza tedarik edilmesi suretiyle teminine ve bu şekilde bu bölgelerdeki ticaretin gelişmesine ve dolayısıyla bu illerdeki istihdamın artırılmasına yardımcı olmaktır.

Söz konusu Kararname çerçevesinde 12 sınır ilimiz (Artvin, Ardahan, Iğdır, Ağrı, Van, Hakkâri, Şırnak, Mardin, Şanlıurfa, Gaziantep, Kilis ve Hatay) sınır ticareti için yetkili kılınmıştır. Bir esnaf veya tacir; ilgili il için belirlenen yıllık kota dâhilinde ayda en fazla 50 bin dolara kadar ithalat yapma imkânına sahiptir. Sınır Ticareti kapsamındaki ithalat gümrük vergisinden muaftır. Ancak, KDV ve ÖTV'nin tamamı tahsil edilmektedir.

Ülkemiz üretiminin korunması ve iç piyasada haksız rekabetin önlenmesi amacıyla; çay, şeker, fındık, antepfıstığı, canlı hayvan, et ve süt ürünleri ile petrol ve petrol ürünleri gibi bazı ürünlerin ithalatına yasaklama getirilmiştir. İthalat, İran ağırlıklı olmak üzere, birkaç tarım ürününden (Karpuz, Kivi, Kabuklu-Kabuksuz Ceviz, Lahana, Hurma, v.b.) ibarettir. Uygulama, ülkemiz lehine ihracat ağırlıklı yürümektedir. Sınır Ticareti kapsamında 2015 yılında gerçekleşen ihracat 240,3 milyon dolarken ithalat 11,8 milyon dolardır.

ii. İthalat Politikaları

Bakanlığımız, ülkemiz ithalat politikalarını yerli üretimin rekabet gücü ve girdi ihtiyaçlarını dikkate alarak uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde, diğer ilgili tüm kamu ve özel sektör paydaşlarıyla işbirliği içinde belirlemekte ve yürütmektedir.

İthalat Rejimi Kararı'nın ekinde yer alan Listeler ve İthalat Tebliği her yıl güncellenmektedir.

Tarife ve Kotalar

Ülkemiz sanayicilerinin, maliyetlerini azaltarak rekabet gücünü artırmak amacıyla, gümrük vergisinin askıya alınmasını talep ettikleri Gümrük Birliği alanı içinde üretimi bulunmayan maddelere ilişkin olarak Avrupa Birliği Komisyonu Ekonomik Tarife Sorunları Grubu'nda (ETSG) müzakerelere katılım sağlanmıştır.

ETSG'de yapılan müzakereler kapsamında yıllık olarak tespit edilen bazı sanayi ürünlerindeki %0 gümrük vergili tarife kontenjanlarının açılması ve dağıtımına devam edilmiştir.

%12 ve %15 olan filmaşın ve inşaat demirlerinin gümrük vergilerinin %30 ve %40'a yükseltilmesi ve ilave gümrük vergisi uygulanmasına yönelik olarak hazırlanan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar 18/10/2014 tarihli ve 29149 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

7321.19.00.00.00. Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonlu mangallara yönelik olarak birim gümrük kıymeti 7 ABD Doları/Kg'nin altında olanların ithalatı gözetim uygulamasına tabi tutulmuştur.

Askıya Alma Sistemi çerçevesinde; Avrupa Birliği (AB) bünyesinde yer alan Ekonomik Tarife Sorunları Grubunun toplantılarına Gümrük Birliği kapsamında ülkemiz de AB üyesi ülkelerle eşit statüde iştirak etmekte, ülkemiz sanayileri tarafından getirilen talepler Komisyonda müzakere edilmekte, diğer ülkeler tarafından talep edilen ürünlerde ülkemizde üretimleri olanlara ise itiraz edilerek sanayicilerimizin pazar kaybı önlenmektedir. Askıya alınacak ürünlere ilişkin liste, AB ile eş zamanlı olarak yürürlüğe girecek şekilde İthalat Rejimi Kararı eki V sayılı listeye yansıtılmaktadır. Bu çerçevede, gümrük vergisi askıya alınacak veya askıya alma Listesinden çıkartılacak ürünlere ilişkin bilgiler Bakanlığımız web adresinde güncellenerek sanayicilerimiz bilgilendirilmiştir.

Askıya Alma Sistemi kapsamında 2016 yılı itibarıyla ACN (Akrilonitril) için 75.000 ton, butil akrilat için 65.000 ton, MEG (mono etilen glikol) için 230.000 ton, fosforöz asit 2.000 ton, vinil asetat 67.000 ton, doğal reçine ve reçine asitleri 40.000 ton, titanyum oksit ve tungsten trioksit içeren katalizör 450 ton, özel tanımlı polipropilen 7.500 ton, çamaşır makinesi ve buzdolabı üretiminde kullanılan ABS (akrilonitril butadien stiren) kopolimeri 4.000 ton, klimaların üretiminde kullanılan kompresörler için 450.000 adet ve arka ışık ünitelerinin imalinde kullanılan led diyotlu baskılı devre kartları için 40.000.000 adet tarife kontenjanı açılmıştır.

08/09/2014 tarihli ve 2014/6739 sayılı "Türkmenistan Menşeli Bazı Tekstil Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar" ile bu Karara istinaden 26/9/2014 tarihli ve 29131 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Türkmenistan Menşeli Bazı Tekstil Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ" uyarınca; Türkmenistan menşeli bazı tekstil ürünlerinin (pamuk ipliği ve pamuklu mensucat ürünleri) ithalatında 31/01/2015 tarihine kadar geçerli olmak üzere tarife kontenjanı açılmış olup, 31/01/2015 tarihli ve 29253 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Türkmenistan Menşeli Bazı Tekstil Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar" ile söz konusu ürünlerin gümrük vergisi ile ilave gümrük vergisinden muaf olarak gerçekleştirilecek ithalatı 30/06/2015 tarihine kadar uzatılmıştır. Geçerlilik süresi sonunda firmalar söz konusu lisansları Bakanlığımıza iade etmişlerdir.

"Kimyasal Silahlar Sözleşmesi Ekinde Yer Alan Kimyasal Maddelerin İthaline İlişkin Tebliğ" hükümleri kapsamında 2015 yılı için 149 adet izin belgesi düzenlenmiştir. Tebliğ ekinde yer alan maddelerden gerçekleştirilen ithalat verileri derlenerek, her yıl Kimyasal Silahları Yasaklama Örgütü (KSYÖ) sekreterliğine gönderilmek üzere Anlaşmalar Genel Müdürlüğüne iletilmektedir. Ayrıca, diğer ülkeler tarafından KSYÖ'ye yapılan bildirimler ile ülkemiz tarafından yapılanlar arasında farklılık olması halinde bahse konu farklılıklar Genel Müdürlüğümüzce araştırılarak neticelendirilmektedir.

31/12/2014 tarihli ve 29222 sayılı (2 nci mükerrer) Resmi Gazete’de yayımlanan 2014/7098 sayılı İthalat Rejimi Kararı’na Ek Karar kapsamında 01/01/2015 tarihinde yürürlüğe girmek üzere tarım ürünlerinde aşağıda yer alan değişiklikler yapılmıştır:

- 0701.10.00.00.00 GTİP’li patates tohumu, 1207.70.00.00.00 GTİP’li kavun karpuz tohumu, 1209.91.80.00.11 GTİP’li kabak tohumu, 1209.91.80.00.12 GTİP’li domates tohumu, 1209.91.80.00.13 hiyar tohumu, 1209.91.80.00.24 GTİP’li biber tohumu, 1209.91.80.00.25 GTİP’li patlıcan tohumu ve 1209.91.80.00.29 GTİP’li diğer sebze tohumlarının ithalatında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığınca düzenlenen "ithal ön izin yazısı"nın ilgili gümrük idaresine ibraz edilmesi halinde gümrük vergisi %15, ithalat amacının çoğaltım olması halinde gümrük vergilerinin %1 olarak uygulanması yönünde düzenleme yapılmıştır.

- 1207.40.90.00.11 GTİP’li ham susam ve 1207.40.90.00.12 GTİP’li soyulmuş susam ithalatında %23,4 oranında uygulanan gümrük vergisi 19.05 GTP’li ekmekçilik ürünlerinin imalinde kullanılmak kaydıyla nihai kullanım mevzuatı kapsamında %10 olarak uygulanmaktayken, söz konusu uygulamaya son verilerek kullanım amacına bakılmaksızın ham susamda %10 ve soyulmuş susamda %23,4 oranında gümrük vergisi uygulanmaya başlanmıştır.

- 1513.19.30.00.00 GTİP’li teknik veya sınai amaçlarla kullanılan rafine hindistan cevizi yağı ithalatında uygulanan %10 oranındaki gümrük vergisi gümrük mevzuatının nihai kullanıma ilişkin hükümlerine tabi olmak kaydıyla %0’a indirilmiştir.

- 1515.90.99.00.00 GTİP’li egzotik yağların, kakao yağı eşdeğeri (CBE) üretiminde kullanılmak kaydıyla ithal edilmesi durumunda gümrük vergisi, %19,5’ten nihai kullanım çerçevesinde %0’a indirilmiştir.

- 1702.90.50.00.19 GTİP’li maltodekstrin ithalatında uygulanan gümrük vergisi %25’ten %40 seviyesine çıkartılmıştır.

- 1703.10.00.00.00 ve 1703.90.00.00.00 GTİP’li kamış melası ve diğer melaslarda uygulanan gümrük vergisi %0’dan %31,5’e yükseltilmiş, 19.05 pozisyonunda bulunan ekmek ve pastacılık ürünlerinin imali ile yem sanayiinde kullanılmak kaydıyla ithal edilmesi halinde ise nihai kullanım mevzuatı kapsamında gümrük vergisinin %0 olarak uygulanması yönünde düzenleme yapılmıştır.

04/11/2014 tarihli ve 29165 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Karar ile onaylanan “Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasındaki Tercihli Ticaret Anlaşması” çerçevesinde İran menşeli bazı tarım ve işlenmiş tarım ürünlerinde miktar sınırlaması olmaksızın çeşitli oranlarda (%20-30-50-70-100) gümrük vergisi indirimleri şeklinde tanınan tavizler İthalat Rejimine yansıtılmıştır.

“Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasındaki Tercihli Ticaret Anlaşması” kapsamında İran menşeli bazı tarım ürünleri ithalatında belirli miktarlar için tanınan tavizler için 31/12/2014 tarihli ve 29222 (4 üncü Mükerrer) sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İran İslam Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar” ile 1/1/2015 itibarıyla tarife kontenjanı açılmıştır.

24/01/2015 tarihli ve 29246 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “İran İslam Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünlerinde Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ” ile de söz konusu tarife kontenjanlarının dağıtım usul ve esasları belirlenmiştir.

İkili anlaşmalar çerçevesinde bazı tarım ve işlenmiş tarım ürünleri ithalatında açılan tarife kontenjanları Bakanlığımızca hazırlanan Tebliğ hükümlerine göre tahsis edilmekte olup, başvurularda ibrazı aranan evrakın süre sınırlaması kaldırılarak, başvuru sahiplerine kolaylık sağlanması ve yaşanabilecek sorunların önüne geçilmesi amacıyla yapılan değişiklikler 31/12/2014 tarihli ve 29222 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak 01 Ocak 2015’ten itibaren yürürlüğe girmiştir.

04/02/2015 tarihli ve 29257 Resmi Gazete’de yayımlanan İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2009/8 sayılı Tebliğde değişiklik yapılmasına ilişkin Tebliğ çerçevesinde, ayçiçeği tohumu ile ayçiçek tohumunun unu ve kaba unları gözetim fiyatı 800 \$/Ton’dan 675 \$/Ton’a, ham ayçiçek yağında uygulanan gözetim fiyatı ise 1.500 \$/Ton’dan 1.400 \$/tona indirilmiştir. Bilahare 01/04/2015 tarihli ve 29313 sayılı Resmi Gazete’de yapılan düzenleme ile ayçiçeği tohumu gözetim fiyatı 675 \$/Ton’dan 640 \$/Ton’a indirilmiş, ham ayçiçek yağındaki gözetim fiyatı ise 1.400 \$/Ton’dan 1.500 \$/Ton’a çıkarılmıştır. Son olarak, 18/11/2015 tarihli ve 29536 sayılı Resmi Gazete’de yapılan düzenleme ile ayçiçeği kaba ununda uygulanan CIF 675 \$/Ton gözetim fiyatı CIF 800 \$/Ton’a yükseltilmiştir.

Morityus Cumhuriyeti Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına Dair Tebliğ’de 20/06/2015 tarihli ve 29392 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan düzenleme ile değişiklik yapılarak 1905.90 GTP’li bazı pasta/ekmekçilik ürünleri için bir defada başvurulabilecek azami tarife kontenjanı miktarı 1 tondan 2,5 tona yükseltilmiştir.

Gürcistan Menşeli Bazı Tarım ve İşlenmiş Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ’de 08/07/2015 tarihli ve 29410 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan düzenleme ile 11. Fasılda yer alan hububat unları için bir defada talep edilebilecek azami tarife kontenjanı miktarı 20 tondan 100 tona yükseltilmiştir.

03/08/2015 tarihli ve 29434 sayılı (1 inci mükerrer) Resmi Gazete’de yayımlanan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar ile Türkiye - Malezya STA’sı uyarınca tarım ürünlerinde ülkemizin tanıdığı tavizler ve tarife indirimleri yürürlüğe girmiştir.

14/08/2015 tarihli ve 29445 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Avrupa Birliği Menşeli Bazı Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar’da Değişiklik Yapılmasına Dair Karar” ile AB menşeli bazı büyükbaş hayvanlar ve dondurulmuş etteki tarife kontenjanında uygulanan vergilerin 2015 yılı sonuna kadar %0 olarak uygulanması şeklindeki düzenleme yapılmıştır.

28/08/2015 tarihli ve 29459 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü’nce Kullanılmak Üzere Sığır Eti İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar” uyarınca 30.000 ton kırmızı et için Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü tarafından 31/12/2015 tarihine kadar kullanılabilecek %0 vergili tarife kontenjanı açılmıştır.

18/11/2015 tarihli ve 29536 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan İthalat Rejimi Kararına Ek Karar uyarınca, Ukrayna menşeli cevizde karşı korunma önlemi hakkımız kullanılarak 2013 yılında uygulamaya konulan 23 puanlık ek gümrük vergisi ve bilahare 2014 yılında kısmi liberalizasyona gidilen söz konusu karşı korunma önlemi, Ukrayna’nın binek otomobillerde uyguladığı korunma önlemini 2015 yılında sonlandırması nedeniyle mütekabiliyet esasına göre tamamen kaldırılmıştır.

31/12/2015 tarihli ve 29579 sayılı (4’üncü mükerrer) Resmi Gazete’de yayımlanan; Arnavutluk, Fas, İran, Makedonya, Mısır, Sırbistan ve Şili ile ülkemiz arasındaki anlaşmalar çerçevesinde bazı tarım ve işlenmiş tarım ürünleri ithalatında tarife kontenjanı uygulanmasına ilişkin 7 adet tebliğ ile “Bazı Tarım Ürünleri İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ” ile 2016 yılında uygulanacak Türk Gümrük Tarife Cetveli değişikliklerinin yansıtılması amacıyla teknik düzenlemeler yapılmıştır.

31/12/2015 tarihli ve 29579 sayılı (1’inci mükerrer) Resmi Gazete’de yayımlanan 2015/8306 sayılı İthalat Rejimi Kararı’na Ek Karar kapsamında tarım ürünlerinde yapılan değişiklikler aşağıda yer almaktadır:

- 0102.29.10.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonunda (GTİP) yer alan "Ağırlığı 80 kg.ı geçmeyenler besilik sığırlar" için gümrük vergisi %15’ten %10 seviyesine indirilmiştir.
- Fasılda yer alan karabiber, yenibahar, karanfil, zencefil, hindistan cevizi, tarçın, kakulenin ezilmemiş ve öğütülmemiş olanları ve zerdeçal ile 12. Fasılda yer alan kına kına kabuklarında uygulanan gümrük vergileri %30-%35’ten %20’ye indirilmiştir.

- 1512.11.10.00.00 GTİP'li teknik ve sınai amaçlı ayçiçek yağı ithalatında uygulanan %0 gümrük vergisi %22,5'e yükseltilmiştir.
- 1008.60.00.00.11 GTİP'nde yer alan tohumluk tritikale (buğday ve çavdar melezi) için gümrük vergisi %0 olarak belirlenmiştir.
- 0710.40.00.00.00, 0711.90.30.00.00, 2001.90.30.00.00, 2004.90.10.00.00, 2005.80.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyonları (GTİP) altında yer alan tatlı mısır ile 2008.99.85.00.00 GTİP'li soslu mısır ithalatında tarım payları 23,32 €/100 kg, 2905.44.11.00.00 GTİP'li D-glusitol ithalatında tarım payı 1,99 €/100 kg, 3824.60.19.00.00 GTİP'li sorbitol ithalatında tarım payı 3,28 €/100 kg olarak belirlenmiştir.
- Ayrıca, Güney Kore ile ülkemiz arasında akdedilen Serbest Ticaret Anlaşması (STA) ile 2015 yılı içerisinde yürürlüğe giren Malezya STA kapsamında ülkemizin taviz verdiği ürünlere ilişkin takvim indirimleri İthalat Rejimi Kararı eki listelerde ilgili sütunlara yansıtılmıştır.

İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine Dair Tedbirler

Yerli sanayinin haksız rekabetin zarar verici etkilerinden korunması amacıyla 1989 yılından bu yana yürürlükte bulunan İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesi Hakkında Mevzuat 2015 yılı boyunca etkin bir biçimde uygulanmıştır.

2015 yılı sonuna kadar olan dönemde, çok sayıda ülke menşeli ürünleri kapsayan 259 adet damping ve sübvansiyon soruşturması, 159 adet nihai gözden geçirme soruşturması, 2 adet yeni ihracatçı gözden geçirme soruşturması, 18 adet ara gözden geçirme soruşturması ve 29 adet önlemlerin etkisiz kılınması soruşturması olmak üzere toplam 467 adet soruşturma başlatılmıştır. Söz konusu dönemde 310 adet damping ve sübvansiyona karşı kesin önlem alınmıştır. 2015 yılı sonu itibarıyla 22 farklı ülkeye karşı 62 üründe, önlemlerin etkisiz kılınması önlemleri hariç olmak üzere, toplam 123 adet damping ve sübvansiyona karşı kesin önlem yürürlükte bulunmaktadır. Hali hazırda, Bakanlığımızca 21 anti-damping, 1 sübvansiyon 25 nihai gözden geçirme olmak üzere toplam 47 soruşturma yürütülmektedir.

2015 yılı itibarıyla önleme tabi olan ürünler arasında poliester elyaf, iplikler ve mensucat, battaniyeler, perdeler, suni deri, pet film, dioktil ftalat, klimalar, fan coiller, ağır vasıta, iş makinesi, zirai araç ve motosiklet lastikleri, bebek arabaları, çakmaklar, kalemler, cam elyaf, PVC, kablolar, zincirler, kilitler, kontrplaklar, termosifon, granit, kapı kilitleri, parkeler, boru bağlantı parçaları, cam, dizel motor gibi ürünler bulunmaktadır.

2015 yılı içerisinde çapa makineleri, laminat parkeler, beyazlatılmamış kraftlayner kağıtlar, kaynak makineleri, emniyet camları, renksiz düzcama yönelik damping soruşturmaları; sentetik filament iplikten dokunmuş mensucat (giyim için olanlar), suni ve sentetik devamsız liflerden iplikler, koagüle suni deri, halkalı zincirler, mutfak robotu bıçakları, vulkanize edilmiş kauçuktan iplikler ve ipler, PVC-S, kapı kilitleri, motosiklet lastikleri, bisiklet lastikleri, tükenmez kalemler, pet filmlere yönelik nihai gözden geçirme soruşturmaları; cam elyafı takviye malzemelerine yönelik ara gözden geçirme soruşturması sonuçlandırılarak anılan ürünler için önlem alınmış ya da mevcut önlemlerin devamı sağlanmıştır.

Ayrıca, anılan yıl içerisinde sıcak haddelenmiş yassı çelik, sodyum formiat, poliester tekstüre iplikler, demir (dökme demir hariç) ve çelikten dikişsiz çekme borular, kondenserleri ısı değiştiricisi fonksiyonu gören kompresörlü üniteler, boyalı saclar, paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri, çerçevesiz cam aynalar için damping soruşturması açılmıştır. Demir (dökme demir hariç) ve çelikten dikişsiz çekme borular için ayrıca sübvansiyon soruşturması başlatılmıştır. Benzer şekilde demir veya çelikten belirli boru bağlantı parçaları, suni veya sentetik liflerden belirli mensucat veya tekstil ürünleri, belirli salon tipi sıcak ve soğuk hava cihazları, muhtelif mafsallı halkalı zincirler ve aksamı, bebek arabalar ve şasileri, cam kapaklar, menteşeler/askılıklar/şapka askıları/dirsekler/çekmece rayları, halatlar ve kablolar, bisiklet lastikleri, motosiklet lastikleri, metalize iplikler, fermuarlar, suni deri, çakmaklar, cam elyafı takviye malzemeleri, matkap uçları ve parmak freezelere yönelik olarak nihai gözden geçirme soruşturması açılmıştır.

2015 yılı içerisinde açılan soruşturmalar, alınan önlemler ve yapılan diğer faaliyetlere ilişkin olarak 51 adet İthalatta Haksız Rekabetin Önlenmesine İlişkin Tebliğ yayımlanmıştır. Söz konusu çalışmalar kapsamında her tam başvuru için birer inceleme raporu, nihai bildirim raporu ve soruşturma raporu hazırlanmış firma bildirimleri ve resmi bildirimler ilgili yerlere iletilmiş ve kamu dinleme toplantıları ile firma talebi üzerine firma özel dinleme toplantıları düzenlenmiştir. Ayrıca, bu yıl içinde yürütülen soruşturma çalışmaları kapsamında soruşturmaya konu ülkelere yerleşik ihracatçı firmalar ile yerli üreticiler nezdinde, sağlanan bilgi ve belgelerin doğrulanması amacıyla yerinde doğrulama soruşturmaları gerçekleştirilmiştir.

Korunma Önlemleri

Artan ithalatın yerli üreticiler üzerinde oluşturduğu zararın ortadan kaldırılabilesini ve yerli üreticilerin yeni duruma uyum sağlayabilmelerini teminen, İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat etkin bir şekilde uygulanmaktadır.

Korunma önlemleri mevzuatı, bir malın ithalatının benzer veya doğrudan rakip mallar üreten yerli üreticiler üzerinde ciddi zarar veya ciddi zarar tehdidi yaratacak şekilde artan miktar ve şartlarda ithal edilmesi halinde, bu zarar veya zarar tehdidini ortadan kaldırmak üzere, söz konusu zarar veya zarar tehdidiyle sınırlı ve geçici olmak kaydıyla korunma önlemi alınabilmesine imkân tanımaktadır.

Bu çerçevede, 2015 yılı sonu itibarıyla toplam 10 ürün/ürün grubunda korunma önlemi uygulanmaktadır. 5 ürün/ürün grubunda (motosiklet, gözlük çerçeveleri, seyahat çantaları el çantaları-benzeri mahfazalar, PTA ve PET) tüm ülkelere yönelik olarak ek mali yükümlülük şeklinde korunma önlemi uygulanmaktadır. Ayrıca, İran menşeli 5 ürün grubunun (cam eşya, düz cam, çerçevesiz cam ayna, ambalaj filmi (BOPP) ve polyester elyaf) ithalatında spesifik (ülke bazında) korunma önlemi uygulanmaktadır.

Diğer taraftan, 2015 yılı sonu itibarıyla cep telefonu ile porselen ve seramikten sofras mutfak eşyası ithalatına yönelik korunma önlemi soruşturmaları olmak üzere toplam 2 adet soruşturma İthalatta Korunma Önlemlerine İlişkin Mevzuat çerçevesinde sürdürülmektedir.

Gözetim Uygulaması

İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin Mevzuat çerçevesinde 2015 yılı sonu itibarıyla 137 ürün/ürün grubu ithalatında tüm ülkelere yönelik olarak gözetim uygulanmaktadır. Ayrıca, İran menşeli polistren ve AYPE ithalatında ülke bazlı gözetim uygulanmaktadır.

İthalat Politikalarının İzlenmesi ve Önlemlerin Etkisiz Kılınmasına Karşı Tedbirler

Yürürlükte bulunan bir ithalat politikası önlemi; menşe ülke, GTİP, madde tanımı, ithalatçı-ihracatçı (yabancı) firma, nihai kullanım alanı ve gümrük kıymeti gibi parametrelerde yapılabilecek yanıltma yoluyla etkisiz kılınabilmektedir. Bunun önlenmesi amacıyla 2010/21 sayılı Bazı Ticaret Politikası Önlemleri Mevzuatına Tabi Eşyanın İthalatının İzlenmesine İlişkin Tebliğ yayımlanarak, damping ve korunma önlemi soruşturması açılan ve önlem uygulanan eşyanın ithalatının izlenmesi sağlanmıştır.

Bu kapsamda, dampinge karşı önleme tabi sentetik mensucat (2006), demir veya çelikten halat ve kablolar (2006), kurşun kalemler (2007), menteşeler (2008), çakmaklar (2008), duvar tipi split klimalar (2009 ve 2011), kayarak işleyen fermuarlar (2012), transmisyon zincirleri, boru bağlantı parçaları (2013), sentetik veya suni devamsız liflerden dokunmuş mensucat (2015) ve sentetik filament ipliklerinden dokunmuş mensucat (2015) olmak üzere 10 ürün grubunda 12 ülkeye karşı 22 adet önlem alınmıştır.

Ayrıca, Vietnam menşeli "granitler" ile Vietnam ve Malezya menşeli "paslanmaz çelik borular" için 12/12/2014 tarihinde; Bulgaristan ve Vietnam menşeli "kontrplak" için 27/05/2015 tarihinde ve Tayvan menşeli "kesik elyaf ipliği" için ise 22/08/2015 tarihinde olmak üzere toplam 6 adet önlemlerin etkisiz kılınması soruşturması başlatılmıştır.

Diğer yandan, belirli tekstil ve konfeksiyon eşyası ile ayakkabı ithalatında ilave gümrük vergisi (İGV) uygulanmaktadır.

AB ve STA ülkelerinden gerçekleştirilecek 5407, 5513, 5514, 5515 ve 5516 GTP'lerinde yer alan mensucat eşyası ile ayakkabı ithalatının söz konusu İGV kapsamı dışında olması nedeniyle üçüncü ülkeler menşeli söz konusu eşyanın AB ve STA ülkeleri üzerinden İGV ödenmeden ülkemize ithal edilmesi ihtimali bulunmaktadır.

Bu durumun engellenmesi ve ithalatın yakından takip edilmesi amacıyla söz konusu eşya ithalatı kayda alma uygulaması kapsamına alınmıştır.

Anılan uygulama kapsamında başvuru esnasında eşyanın menşei AB ve STA ülkesi olarak beyan eden ithalatçı firmalardan üreticiye ait bilgi talep edilmektedir. Beyan edilen üretici firma bilgilerinin doğrulanması ilgili ülkelerde yer alan Ticaret Müşavirliklerimiz aracılığı ile yapılmaktadır.

Diğer taraftan, Kasım 2009 tarihinden bu yana, tekstil, konfeksiyon, deri ürünleri ve ayakkabıların ithalatında riske dayalı denetleme sistemi çerçevesinde sağlığa zararlı boyar madde bakımından anılan eşyaların mevzuata uygun olup olmadığı denetlenmektedir.

iii. Uluslararası Doğrudan Yatırımlar, Teşvik ve Yatırım Ortamı Politikaları

Uluslararası Doğrudan Yatırımlar

2015 yılında uluslararası doğrudan yatırım girişi (net yükümlülük oluşumu) 16 milyar 583 milyon dolara ulaşmış olup, 2014 yılının aynı dönemine göre %32,4'lük artışla (4 milyar 60 milyon dolarlık artış), 2008 yılından sonraki en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

Uluslararası Doğrudan Yatırımlar 2014-2015

(Milyon ABD Dolar)	2014	2015	Değişim (%)
Uluslararası Doğrudan Yatırım Girişi (Net Yükümlülük Oluşumu)	12.523	16.583	32,4
Sermaye	8.315	11.414	37,3
Yatırım	8.576	11.778	37,3
Tasfiye	261	364	39,5
Diğer Sermaye (Net)	-113	1.013	996,5
Gayrimenkul (Net)	4.321	4.156	-3,8

KAYNAK: TCMB

Yatırımlarda Devlet Yardımları Uygulamaları

Yerli ve uluslararası yatırımcıların, mevcut Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar gereğince desteklenmesi faaliyetlerine devam edilmiştir. Bu çerçevede yatırım teşvikleri ile ilgili bilgileri kamuoyuna açıklama faaliyetleri de sürdürülmüş, teşvik belgelerinin elektronik ortamda düzenlenmesine imkan tanıyacak altyapı çalışmalarına devam edilmiştir.

2015 yılı içerisinde belgelendirilen 4.587 yatırım projesi kapsamında öngörülen yatırım tutarı 103,1 milyar TL, istihdam rakamı ise 148.427 düzeyine ulaşmıştır. Yatırım projelerinin 2.319 adedine bölgesel teşvik sistemi, 2.234 adedine genel teşvik sistemi, 25 adedine büyük ölçekli yatırımların teşviki ve 9 adedine stratejik yatırımların teşviki kapsamında teşvik belgesi düzenlenmiştir. Bu çerçevede, toplam sabit yatırım tutarının %28'inin bölgesel teşvik sistemi, %31'inin genel teşvik sistemi, %28'inin büyük ölçekli yatırımların teşviki sistemi ve %12'sinin ise stratejik yatırımların teşviki sistemi ile desteklenen yatırım projeleri ile oluşturulacağı öngörülmektedir.

2015 yılında düzenlenen 4.587 adet Yatırım Teşvik Belgesinin 4.362 adedi yerli firmalar, 225 adedi uluslararası sermayeli firmalar tarafından alınmıştır. Yerli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 70,2 milyar TL olurken, uluslararası sermayeli firmalar için düzenlenen belgelerde öngörülen toplam sabit yatırım tutarı 32,9 milyar TL'dir. Toplamda öngörülen tutar 103,1 milyar TL'dir.

Bu dönemde düzenlenen Yatırım Teşvik Belgesi adedinde I. Bölge 1.514 belge ile birinci sırada yer almıştır. I. Bölgeyi, 893 belge ile II. Bölge, 672 belge ile III. Bölge, 514 belge ile VI. Bölge, 503 belge ile IV. Bölge, 479 belge ile V. Bölge ve 12 belge ile Muhtelif Bölgeler izlemiştir. Bu yatırım projeleri kapsamında, I. Bölgede 25,8 milyar TL, II. Bölgede 16,4 milyar TL, III. Bölgede 18,3 milyar TL, IV. Bölgede 9,5 milyar TL, V. Bölgede 5,8 milyar TL, VI. Bölgede 2,3 milyar TL ve Muhtelif Bölgelerde 25 milyar TL tutarında yatırım yapılması öngörülmüştür.

2015 Yılı Bölgeler Bazında Düzenlenen Belge ADEDİ ve ÖNGÖRÜLEN Yatırım Tutarı

BÖLGE	BELGE ADEDİ	ÖNGÖRÜLEN YATIRIM TUTARI (Milyar TL)
I. BÖLGE	1.514	25,8
II. BÖLGE	893	16,4
III. BÖLGE	672	18,3
IV. BÖLGE	503	9,5
V. BÖLGE	479	5,8
VI. BÖLGE	514	2,3
MUHTELİF BÖLGELER*	12	25
TOPLAM	4.587	103,1

* Birden fazla ili kapsayan yatırımlar

İmalat sektöründe; Gıda-içki, dokuma ve giyim, orman ürünleri, kağıt, deri ve kösele, lastik ve plastik, kimya, cam, demir-çelik, demir dışı metaller, taşıt araçları, madeni eşya, makine imalat, elektrikli makineler, elektronik, çimento, pişmiş kil ve çimento gereçleri, seramik vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2015 yılında bu kapsamda 1.897 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 24,3 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 63.941 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Hizmetler sektöründe; Ulaştırma, turizm, ticaret, eğitim, sağlık, altyapı-belediye hizmetleri vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2015 yılında bu kapsamda 1.561 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 37,9 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 75.287 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Madencilik sektöründe; Maden istihracı, işleme ve zenginleştirilmesine yönelik olarak gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2015 yılında bu kapsamda 132 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 2,4 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 2.231 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Tarım sektöründe; Bitkisel üretim, hayvancılık, su ürünleri, tarımsal sanayi vb. sektörlerde gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2015 yılında bu kapsamda 151 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 744 milyon TL tutarında yatırım yapılması ve 2.677 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Enerji sektöründe; Elektrik üretimine yönelik olarak gerçekleştirilecek yatırım projeleri değerlendirilmiştir. 2015 yılında bu kapsamda 846 adet yatırım teşvik belgesi düzenlenmiş olup, 37,7 milyar TL tutarında yatırım yapılması ve 4.291 kişilik istihdam yaratılması öngörülmüştür.

Uluslararası yatırımcılara ülkemiz yatırım ortamını ve teşvik sistemini yurtdışındaki yatırımcılara tanıtmak amacıyla 4 ülkede (Portekiz, Singapur, Tayvan ve Polonya) tanıtım toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Faaliyetleri-Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK)

YOİKK Teknik Komiteleri tarafından Haziran 2015 - Haziran 2016 döneminde yürütülecek çalışmaları detaylandıran Teknik Komite Eylem Planlarının belirlenmesi amacıyla Mayıs 2015 içerisinde Teknik Komite çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalıştaylar sonucunda belirlenen 63 eylemin yer aldığı YOİKK Eylem Planları uygulamaya konulmuştur. Ayrıca, 2015 yılı içinde dört YOİKK Yönlendirme Komitesi toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Yatırım Yeri Temini Çalışması

YOİKK çalışmaları kapsamında, Türkiye’de yatırım ortamının iyileştirilmesi açısından büyük önem taşıyan yatırım yeri temini hususunda ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla 2014 yılında oluşturulan çalışma grubu çalışmaları sonucunda hazırlanan eylem planı gerçekleştirmelerinin takibine, YOİKK Yönlendirme Komitesi tarafından 2015 yılında da devam edilmiştir. Diğer taraftan, Yatırım Yeri Temininin Kolaylaştırılması hususu, 10. Kalkınma Planı Öncelikli Dönüşüm Programları kapsamında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın koordinasyonunda özel olarak takip edilen bir konu niteliğindedir.

Yatırım Politikalarına İlişkin Farkındalık Yaratılması Çalışmaları

Türkiye’nin son 10 yıllık dönemde yatırım ortamının iyileştirilmesi alanında elde ettiği kurumsal bilgi birikimini, talep eden ülkelerle paylaşmak amacıyla 2008 yılında oluşturulan Türkiye Tecrübe Paylaşım Programı kapsamında eğitim programları gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda Kırgızistan, Irak, Yemen, KKTC, Filistin ve Tunus ile ikili programlar ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ile İslam Kalkınma Bankası üyesi ülkelere yönelik olarak çok taraflı programlar düzenlenmiştir. Bu programlara 40 ülkeden yaklaşık 350 uzman katılım sağlamıştır. Bu kapsamda; Bakanlığımızca 05-09 Ekim 2015 tarihlerinde İslam Kalkınma Bankası Üyesi Ülke Uzmanlarına, 19-20 Ekim 2015 tarihlerinde ise Kolombiya Heyetine yönelik Tecrübe Paylaşım Programları düzenlenmiştir.

Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmaları

Yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu yönde potansiyel gözlemlenen ve ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesinde yarar görülen ülkelerle YKTK Anlaşmaları imzalanması kapsamında 2015 yılı içerisinde; 2 ülke (Çin Halk Cumhuriyeti ve Guatemala) ile YKTK Anlaşmaları imzalanmış ve 10 ülke (Gana, Guatemala, Gürcistan, İzlanda, Kamboçya, Kongo Cumhuriyeti, Mali, Ruanda, Tunus ve Uganda) ile müzakereler tamamlanarak, YKTK Anlaşmaları imzaya hazır hale getirilmiştir.

Mevzuat Çalışmaları

2015 yılında 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar’da 4 adet değişiklik gerçekleştirilmiştir. 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Karar’ında değişiklik yapan 2014/7273 sayılı Karar, 05/03/2015 tarihli ve 29286 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Gerçekleştirilen düzenleme ile Kimyasal madde ve ürünlerin imalatı ile rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı, İstanbul ili hariç olmak üzere diğer tüm illerde bölgesel desteklerden yararlanabilecek sektörler kapsamına alınmıştır.

Bununla birlikte, 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Karar’ında değişiklik yapan 2015/7496 sayılı Karar, 08/04/2015 tarihli ve 29320 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur. Ülkemizin yüksek katma değer ve yüksek teknoloji bir üretim yapısına geçmesi hedefiyle OECD teknoloji tanımına göre yüksek teknoloji sanayi sınıfında yer alan (ilaç, Büro, muhasebe ve bilgi işlem makineleri imalatı, Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları imalatı, Tıbbi aletler, hassas ve optik aletler ile saat imalatı, Hava ve uzay taşıtları imalatı) ürünlerin üretimine yönelik yatırımlar, 5. bölgede geçerli olan desteklerden faydalanmak üzere “öncelikli yatırımlar” kapsamına alınmıştır. Ayrıca bu düzenleme ile yatırımların daha yüksek oran ve sürelerde desteklerden yararlanabilmesi için aranan yatırıma başlama tarihi de 31/12/2015 tarihine kadar uzatılmıştır.

2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Karar’ında değişiklik yapan 2015/8050 sayılı Karar, 27/08/2015 tarihli ve 29458 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan bir diğer mevzuat düzenlemesi ile de asgari sabit yatırım tutarı üç milyar Türk Lirasının üzerinde olan öncelikli yatırımlar stratejik yatırım olarak kabul edilmiştir.

Son olarak, 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Karar'ında değişiklik yapan ve 19/11/2015 tarihli ve 29537 sayılı Resmi Gazete'de, yayımlanarak yürürlüğe giren son Karar değişikliği ile de yenilenebilir enerji üretimine yönelik türbin ve jeneratör imalatı ile rüzgar enerjisi üretiminde kullanılan kanat imalatı yatırımları "öncelikli yatırımlar" kapsamına alınarak bu yatırımların 5. bölgede geçerli olan desteklerden yararlanmalarına yönelik düzenleme yapılmıştır.

iv. Ürün Güvenliği ve Denetimi Politikaları

Ülkemizin dış ticarete ürün güvenliği ve denetimi politikaları Ürün Güvenliği ve Denetimi Mevzuatı çerçevesinde Bakanlığımız tarafından yürütülmektedir. Uluslararası ticarete teknik engellerin oluşmasını önlemek ve ticareti geliştirmek, ihraç ürünlerimizin rekabet gücünü artırmak, ithal ürünlerde düşük kaliteden kaynaklanan haksız rekabeti ve yanıltıcı uygulamaları önlemek, tüketiciyi koruyucu ve kaliteyi yükseltici tedbirleri almak, ithal ürünlerin ilgili teknik düzenlemelere uygun ve güvenli olmasını temin etmek, uluslararası anlaşmalar ve Gümrük Birliği kapsamındaki teknik mevzuatın dış ticaret sistemine uyarlanmasını sağlamak üzere dış ticarete teknik düzenlemeler, standartlar, uygunluk değerlendirmesi ve denetimlere ilişkin faaliyetleri yerine getirmek ülkemiz ürün güvenliği ve denetimi politikalarının temelini oluşturmaktadır.

Uluslararası Ticarete Teknik Engeller

Son yıllarda uluslararası ticarete tarife ve kotaların yerini giderek artan bir oranda teknik engeller almıştır. Bu durum dikkatlerin ticarete teknik engeller üzerinde yoğunlaşmasına neden olmuş, konu bütün küresel ve bölgesel platformların gündeminde ilk sıralarda yerini bulmuştur. Ülkemiz de bu alandaki gelişmeleri hem küresel hem de bölgesel platformlarda takip etmektedir.

Küresel platformların başta geleni Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) olup, ülkemiz DTÖ bünyesindeki Ticarete Teknik Engeller (TTE) Anlaşması'na taraftır. Temel olarak, üye ülkelerce hazırlanan teknik düzenlemelerin, standartların ve uygunluk değerlendirmesi prosedürlerinin uluslararası ticarete gereksiz engeller yaratmasını önlemeyi amaçlayan TTE Anlaşması kapsamında teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri konusunda "bilgi ve bildirim merkezi" görevi ülkemiz adına Bakanlığımızca yerine getirilmektedir. Bu kapsamda, DTÖ üyesi ülkelere gelen bildirimler ülkemizdeki ilgili paydaşlara (kamu kurum ve kuruluşları ile sektör) iletilmekte, paydaşlardan gelen bilgi talepleri ise ilgili ülke makamlarına iletilerek ticarete teknik engellerin ortaya çıkması öncesinde engellenmesi çabalarına ülkemiz adına katkı sağlanmaktadır. Yine bu kapsamda, ticarete teknik engel yaratma potansiyeline sahip ulusal düzenlemelerimiz de DTÖ aracılığıyla ilgili taraflara önceden bildirilmektedir.

Bu faaliyetlerin elektronik ortamda yürütülmesi aşamasına geçilerek "Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi" oluşturulmuştur. Ekonomi Bakanlığı Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesinin alt yapı ve yenileme çalışmaları tamamlanarak 2015 yılı Aralık ayı başında www.teknikengel.gov.tr adresinden erişime açılmıştır. İnternet Sitesinde, üretici ve ihracatçılarımızın dış pazarlara girişte karşılaştıkları etiketleme, işaretleme, ambalajlama, karantina şartı gibi teknik düzenlemeler ile test ve belgelendirme işlemlerinden kaynaklanan teknik engellerin önlenmesine yönelik mekanizmalara yer verilmiştir. TTE İnternet Sitesi ihracatçılarımızın karşılaştıkları sorunların öğrenilmesi ve teknik engellerin aşılması açısından temel bir platform olacaktır.

İnternet Sitesi'nin faaliyete geçmesi ile birlikte ticarete teknik engel oluşturabilecek taslak ülke mevzuatları günlük olarak üye üretici/ihracatçılarımıza e-posta ile ulaştırılmakta olup, bu çerçevede 2015 yılında 2020 adet bildirim Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesinde yayınlanmıştır. Ülkemizin bildirim yükümlülüğü çerçevesinde kurum ve kuruluşlarımız tarafından 2015 yılında hazırlanan Türkiye'nin 13 adet bildirimi DTÖ tarafından yayımlanmak suretiyle DTÖ üyesi ülkelere duyurulmuştur.

DTÖ'nün TTE bildirim sisteminin etkinliğini artırmak amacıyla oluşturduğu "Ticarete Teknik Engeller Online Bildirim İletim Sistemi (TBT NSS)"nin ilgili kurum ve kuruluşlara tanıtılması ve ülkemiz koordinasyonunun sağlanmasına dönük istişarelerin yapılmasına yönelik toplantı 23 Aralık 2015 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Ülkemiz söz konusu sistemi 2014 yılı itibarıyla uygulamaya başlamış ve bildirimlerini DTÖ Sekretermasına, oluşturulan sistem üzerinden göndermiştir. Ülkemiz böylelikle bu alandaki öncü ülkeler arasında yer almıştır.

Ayrıca, TTE Anlaşması çerçevesinde diğer ülkelerin teknik engel oluşturduğu düşünülen mevzuat, gerekli değişikliklerin yapılması talebiyle TTE Komitesi toplantılarında gündeme getirilmektedir.

Ticarette Teknik Engeller (TTE) Anlaşması ile ilgili hususların ve ülkeler tarafından yürürlüğe konulan teknik engellerin tartışıldığı bir platform olan DTÖ TTE Komitesi toplantıları ülkemiz adına takip edilmiş, ülkemizin karşılaştığı teknik engellerin ortadan kaldırılmasına yönelik çabalar sürdürülmüştür. Bu kapsamda, 18-19 Mart 2015 tarihlerinde gerçekleştirilen TTE Komitesinin “Belirli Ticari Sorunlar” başlığı altında Mısır ile yaşanan su sorunu Komite gündemine getirilmiştir. Ayrıca, 18-19 Mart ve 17-18 Haziran 2015 tarihlerinde yapılan DTÖ TTE Komite toplantıları marjında Mısır ile ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Mısır tarafından temin edilen doğal mineralli su standardı ve aralarında Türk şirketlerinin de bulunduğu yetkilendirilen ihracatçıların listesi İhracatçı Birlikleriyle paylaşılmıştır.

Diğer taraftan, oyuncaklardan riskli olanların ithalat aşamasındaki denetimlerinin her yıl yenilenen Oyuncakların İthalat Denetimi Tebliği çerçevesinde Bakanlığımızca gerçekleştirilmesine karşın, oyuncakların piyasa gözetimi ve denetiminden de sorumlu Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca 2015 yılı itibarıyla ülkemize ithal edilmek istenen oyuncak cinsi ürünlerden numune alınarak teste tabi tutulması şeklinde bir uygulamaya gidilmiş ve bu uygulama DTÖ platformunda da sorunlara yol açmıştır. 17-18 Haziran 2015 tarihlerindeki Komite toplantısında ABD, 04-06 Kasım 2015 tarihlerindeki Komite toplantısında ise ABD ile birlikte Kanada ülkemiz uygulamasını “Belirli Ticari Sorunlar” başlığı altında Komite gündemine taşımıştır. Bu çerçevede, Komitede ülkemiz adına söz alınarak görüş ve değerlendirmelerimiz DTÖ üyesi ülkelerle paylaşılmıştır. Ayrıca, ABD ve Avrupa Komisyonu ile konu hakkında ikili görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Diğer taraftan, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile gerekli koordinasyon sağlanmak suretiyle uluslararası platformda ülkemiz açısından sıkıntılar yaratan uygulamanın 2015 yılı sonu itibarıyla kaldırılması temin edilmiştir.

Ürünlerimizin ticarette teknik engellerle karşılaşmasının önlenerek pazara girişlerinin kolaylaştırılması için teknik düzenlemeler, standartlar, test ve belgelendirme, akreditasyon ve metroloji konularında teknik işbirliklerinin geliştirilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüzce ihracatımız açısından önem taşıyan hedef ülkelerle Teknik İşbirliği Anlaşmaları (TİA) imzalanmasına yönelik faaliyetlere 2015 yılı boyunca devam edilmiştir. Hâlihazırda Irak, Türkmenistan, Kırgızistan ve Türk Konseyi ile Teknik İşbirliği Anlaşmaları imzalanmasına yönelik müzakereler sürdürülmektedir.

Bu alanda yürütülen çalışmalar kapsamında, 11 Eylül 2012 tarihinde imzalanarak 16 Mayıs 2013 tarihinde yürürlüğe giren "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik Düzenlemeler, Standardizasyon, Uygunluk Değerlendirmesi, Akreditasyon ve Metroloji Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptı"na işlerlik kazandırılması ve mezkur alanlarda Azerbaycan ile işbirliğinin güçlendirilmesi amacıyla, Bakanlığımız başkanlığında Türk Standardları Enstitüsü, Türk Akreditasyon Kurumu, TÜBİTAK Ulusal Metroloji Enstitüsü üst düzey yetkililerinin de katılımıyla Azerbaycan'a 27-30 Nisan 2015 tarihlerinde üst düzey bir teknik heyet ziyareti gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, “2015-2017 Yılı Eylem Planı” Azerbaycan yetkilileriyle müzakere edilerek taraflarca imzalanmıştır.

Ukrayna ile mevcut Teknik İşbirliği Anlaşmasının 2015-2017 yıllarına yönelik Uygulama Planında Ukrayna tarafı ile mutabakat sağlanmış olup, gerçekleştirilecek bir toplantı suretiyle Uygulama Planının imzalanması ve detaylarının ele alınması hedeflenmektedir.

Türkiye-EFTA Serbest Ticaret Anlaşması'na (STA) “Ürünlerin Uygunluk Değerlendirmesinin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Protokol (Protokol E)”ün eklenmesine ilişkin 3/2009 sayılı Türkiye-EFTA (İzlanda, Lihtenştayn, Norveç ve İsviçre) Ortak Komitesi Kararı 05 Temmuz 2011 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Protokol E'nin ülkemiz ile EFTA arasındaki STA'nın revizyonu sırasında revize edilmesi gündeme gelmiştir. EFTA tarafıyla bu konuda bir dizi görüşme gerçekleştirilmiş, metin önerileri alınmıştır. Bu çerçevede, EFTA tarafına iletilmek üzere ülkemiz karşı metin önerisi hazırlanmıştır.

Sevk öncesi inceleme uygulaması sebebiyle ihracatçılarımızın karşılaştıkları maliyeti ve muhtelif sıkıntıları gidermek temel amacıyla, sevk öncesi inceleme uygulamasının yerini alabilecek yeni ve işlevsel bir sistemin oluşturulmasına yönelik çalışmalara 2015 yılında başlanmıştır. Bu çerçevede, Merkezi Irak Standardizasyon ve Kalite Kontrol İdaresi (COSQC) yetkililerinden oluşan heyetler, 06 Ocak 2015 ve 24-28 Mayıs 2015 tarihlerinde Bakanlığımıza ziyarette bulunmuştur. Ziyaretlerde, sevk öncesi inceleme uygulamasının yerini alması öngörülen ve tarafımızca oluşturulan yeni denetim modelinin esasları Irak tarafı ile görüşülmüştür. Akabinde, ülkemiz yetkili kuruluşları ve sektör temsilcilerinin katılımıyla Bakanlığımız başkanlığında ilgili alanda bir Çalışma Grubu oluşturulmuştur. Son olarak, Çalışma Grubunda, sevk öncesi inceleme uygulamasının yerini alması öngörülen denetim modeli taslağına son hali verilmiş ve taslak, 27 Ekim 2015 tarihinde Irak tarafına iletilmiştir. Ayrıca, Dışişleri Bakanlığımızın da Irak makamları nezdinde girişimlerde bulunmasını teminen konu Dışişleri Bakanlığımıza bildirilmiştir.

Sayın Başbakanımız Prof. Dr. Ahmet Davutoğlu'nun 20-21 Kasım 2014 tarihlerindeki Irak ziyareti esnasında, Irak'a yönelik farklı üretim yapıldığı yönünde bazı iddiaların Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi (IKBY) tarafından gündeme getirildiği ve Irak'a ihraç edilen ürünlerimizin güvensiz ve kalitesiz olduğu yönünde olumsuz bir algı yaratılmaya çalışıldığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede, Sayın Başbakanımızın ziyaretinin ardından bu konudaki çalışmalara hız verilerek Merkezi ve Kuzey Irak'a üst düzey teknik heyet ziyaretleri gerçekleştirilmiş, bu ziyaretlerde Kuzey Irak piyasasında bulunan Türk ürünleri incelenerek bazı numuneler alınmıştır. Ayrıca, Irak'a yapılan bitkisel yağ sevkiyatlarında ilave denetim ve analiz mecburiyeti getirilmiştir. Bu sayede, olumlu Türk malı imajının korunmasına katkı sağlanmış ve muhtemel ilave denetim ve önlemlerin önüne geçilmiştir.

Bu çerçevede, IKBY Parlamentosu Ticaret ve Tüketici Hakları Komisyonu üyesi milletvekilleri, tüketici haklarının korunması ve tüketim mallarının kalite kontrol sistemlerine dair ülkemiz tecrübesinden istifade etmek üzere 16-20 Şubat 2015 tarihlerinde ülkemize bir çalışma ziyareti gerçekleştirmişlerdir. Ziyaret kapsamında, ürün güvenliği ve denetimi sistemimiz hakkında detaylı bilgi verilmiş ve bazı üretici firma tesisleri yerinde incelenmiştir. Böylelikle, "Kuzey Irak'a ihraç edilen ürünlerin kesinlikle iç piyasaya arz edilen ürünlerden farklı olmadığı" örnekler gösterilmek suretiyle yetkililere aktarılmıştır.

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) tarafından Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO) işbirliği ile yürütülmekte olan Ticaret Kapasitesi Geliştirme Projesi Üst Düzey Çalıştayı'nın ikincisi 14-17 Eylül 2015 tarihinde ülkemiz ev sahipliğinde Bakanlığımız koordinasyonunda gerçekleştirilmiştir. Söz konusu Çalıştaya ülkemizin yanı sıra İran, Pakistan, Afganistan, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Tacikistan katılım sağlamış ve ülkemizin kalite altyapısı alanında ön plana çıkan kurum ve kuruluşlarının bilgi ve deneyimleri katılımcılar ile paylaşılmıştır. Ayrıca, EİT bölgesinde oluşturulması hedeflenen "Bölgesel Kalite Politikası" ele alınmıştır. Ülkemizin önemli katkılarıyla şekillenen Bölgesel Kalite Politikasının EİT tarafından kabul edilmesi beklenmektedir.

Dünyada helal ürüne yönelik farkındalık, dolayısıyla helal belgelendirmesine yönelik talep giderek artmaktadır. Bakanlığımızca, 2015 yılında İslam Ülkeleri Standartlar ve Metroloji Enstitüsü (SMIIC) bünyesinde helal ürünlere ilişkin ortak standartların ve belgelendirme sisteminin oluşturulmasına yönelik uluslararası faaliyetler yakından takip edilmiştir. Bu çerçevede, 4-5 Mayıs 2015 tarihlerinde Dubai'de gerçekleştirilen SMIIC 8. Genel Kurul Toplantısı ile "SMIIC Forum 2015: Helal Konusunda Standartlar ve Uygunluk Değerlendirme Çalışmaları" konulu seminere katılım sağlanmıştır. Ayrıca, "İslam İşbirliği Teşkilatı I. Helal Gıda ve Usulleri Paydaşlar Forumu" 9-10 Aralık 2015 tarihlerinde Cidde'de düzenlenmiştir. Anılan Forumda Bakanlığımız tarafından "Helal Belgelerinin Karşılıklı Tanınması" konulu bir sunum yapılmıştır. Son olarak, SMIIC, Malezya Standartlar Dairesi (DSM), Malezya İslami Kalkınma Departmanı (JAKIM) ve Helal Endüstrisi Kalkınma Kurumu (HDC) tarafından 14-15 Aralık 2015 tarihlerinde Kuala Lumpur'da düzenlenen helal konferansına iştirak edilmiş ve Malezya'nın helal belgelendirme sistemi yakından tetkik edilmiştir.

Ayrıca, Bakanlığımız bünyesinde çalışmaları süren "Helal Standartları ve Belgelendirmesi Çalışma Grubunun II. Toplantısı" 21 Ocak 2015'te gerçekleştirilmiş olup, bu çerçevede SMIIC standartlarının üye ülkeler tarafından ulusal standartlar olarak kabul edilmesi; SMIIC standartlarının uluslararası standartlar olarak kabulü ve SMIIC bünyesinde helal belgelerinin tanınmasına imkan sağlayacak akreditasyon sisteminin oluşturulması çalışmaları takip edilmekte ve Bakanlığımızca çalışmalara gerektiğinde destek verilmektedir.

Avrupa Birliği Teknik Mevzuatına Uyum Faaliyetleri

Bakanlığımız, Gümrük Birliği ve tam üyelik sürecinde ülkemizin, Avrupa Birliği (AB) teknik mevzuatına uyumu faaliyetlerinin koordinasyonunu yürütmektedir. Bakanlık aynı zamanda, AB teknik mevzuatının uyumlaştırılmasına dair çerçeve mevzuatın hazırlanması, yürütülmesi ve gerektiğinde revize edilmesinde de sorumlu kurum olarak aktif rol oynamaktadır.

4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un revizyonu amacı ile "Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu Taslağı" hazırlanmıştır. Nihai şekli verilerek Mayıs 2015 tarihinde Başbakanlığa sevk edilen Kanun Taslağı, hükümet değişikliği nedeniyle Kasım ayında Bakanlığımıza iade edilmiştir. Bu kapsamda, Kanun Taslağı, aradan geçen zaman dikkate alınarak, ilgili kurumların yeniden görüşlerine sunulmuştur. Kanun Taslağı'nın 2016 yılı Mart ayında tekrar Başbakanlığa sevk edilmesi planlanmıştır.

4703 sayılı Ürünlere İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanun'un revizyonunun yanı sıra, bu Kanun'un uygulama yönetmeliği olan Piyasa Gözetimi ve Denetimi (PGD) Yönetmeliği'nin de tadili gündemdedir. Bu tadilatın yine yukarıda bahsedilen Kanun Taslağı ile AB'nin PGD Tüzüğü taslağı çalışmaları paralelinde yapılması planlanmaktadır.

4703 sayılı Kanun'un uygulama yönetmeliklerinden "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" kapsamında, bildirim merkezi görevimize istinaden 2002 Mayıs ayından itibaren Avrupa Komisyonu'ndan intikal eden 9222 taslak mevzuat metni ilgili kamu kuruluşlarına iletilmiştir. 2004 yılından itibaren Türkiye tarafından gerçekleştirilen 3 adet bildirim ek olarak, 2006 yılında 19, 2007 yılında 2, 2008 yılında 5, 2009 yılında 3, 2010 yılında 2 ve 2011 yılında 2, 2013 yılında 6, 2014 yılında 5 ve 2015 yılında 16 adet olmak üzere toplam 63 bildirim yapılmıştır.

Gümrük Birliği kapsamında ülkemiz tarafından uyumlaştırılması gereken AB teknik mevzuatı listesi 2/97 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı (OKK) ile tespit edilmiş ve OKK'nın düzenli olarak güncellenmesine yönelik esas ve usullerin belirlenmesi amacıyla Avrupa Komisyonu ile sürdürülen görüşmeler neticesinde Türk tarafı söz konusu OKK taslağında yer alan idari hükümleri bir "Usul Rehberi" (Procedural Guideline) şeklinde yeniden düzenleyerek 30-31 Ocak 2014 tarihlerinde Brüksel'de yapılan 30. Gümrük Birliği Ortak Komitesi (GBOK) toplantısında imzalanmak üzere Komisyon'a önermiştir. Komisyon'un da önerimize olumlu yaklaşması neticesinde "Usul Rehberi" metni iki taraf eşbaşkanları tarafından imzalanmıştır. Bahse konu Usul Rehberine istinaden uyumlaştırılacak mevzuat listesi Şubat 2015 tarihinde tarafımıza iletilmiş olup, liste ilgili yetkili kuruluşların görüşüne açılmıştır. Yetkili kuruluşlarla yapılan yazışmalar ve toplantılar neticesinde, 1997-2015 yıllarını kapsayacak teknik mevzuatın listesine dair ülkemiz çalışması yapılmış ve hazırlanan liste, soru ve önerilerimizle birlikte Mayıs 2015'de Komisyona iletilmiştir. Avrupa Komisyonundan gelen görüşler neticesinde liste bir kez daha değerlendirilmiş Ekim ayı itibarıyla tamamlanarak yeniden Komisyona gönderilmiştir.

Gümrük Birliği Ortak Komitesi altında bir "Teknik Mevzuat Çalışma Grubu" kurularak, bugüne kadar yapılan 14 toplantıda Türkiye ile AB arasında sorun teşkil eden teknik hususlar müzakere edilmiştir.

Avrupa Komisyonu yetkilileri ile AB Üyesi Devletlerin temsilcilerinin bir araya gelerek teknik mevzuat, ürün güvenliği ve Yeni Yaklaşım Direktiflerinin uygulanmasına ilişkin gelişmeleri ele aldıkları "Expert Group on the Internal Market for Product (IMP)" isimli uzman grubunun Brüksel'de yapılan toplantılarına Bakanlıkça düzenli olarak katılım sağlanmaktadır.

Ayrıca, Avrupa Komisyonu bünyesinde faaliyet gösteren "Teknik Mevzuatın ve Standartların Türkiye ile Avrupa Birliği Arasında Bildirimine Dair Yönetmelik" ile uyumlaştırdığı AB'nin 98/34/EC Direktifi kapsamında faaliyet gösteren 98/34 teknik komite toplantılarına Bakanlığımızca katılım sağlanmaktadır.

Piyasa Gözetimi ve Denetimi Faaliyetlerinin Koordinasyonu

Piyasa Gözetimi, Denetimi ve Ürün Güvenliği Değerlendirme Kurulu'nun, Ekonomi Bakanı evsahipliğinde, diğer PGD kuruluşlarının Bakan ve Kurum Başkanı düzeyinde katılımıyla gerçekleştirdiği üçüncü toplantısında kabul edilen 2015-2017 yıllarına ait Ulusal Piyasa Gözetimi ve Denetimi Stratejisi kapsamında çalışmalar sürdürülmüştür. Strateji'de, piyasa gözetimi ve denetimi konusunda ilgili mevzuatın güncellenmesinden, bilgi teknolojilerinin etkin kullanımına; kimyasal risklerin denetimine ağırlık verilmesinden, toplumda ürün güvenliği bilincinin geliştirilmesine ve internet satışlarına yönelik denetimlerin etkinleştirilmesine kadar birçok çalışma öngörülmektedir. Öngörülen bu çalışmalarla ülkemizde PGD faaliyetlerinin çok daha etkin, işlevsel ve verimli hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Çalışmalara ilgili kuruluşlarla işbirliği halinde Ekonomi Bakanlığı koordinasyonunda 2015 yılında başlanmıştır. Diğer taraftan, 2015 yılının ikinci yarısında "2014 Yılı Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu" hazırlanmış, basımı yapılmış ve kamuoyuyla da paylaşılmıştır.

Bakanlığımız piyasa gözetimi ve denetiminde ulusal önlem bildirim merkezi görevini yürütmektedir. Bu kapsamda PGD kuruluşlarınca piyasada tespit edilen güvensiz ve uygunsuz ürünlerle ilgili bilgi Bakanlığımıza iletilmektedir. Bu bildirimlerin elektronik ortama alınmasına yönelik olarak kurulan Ulusal PGD Bilgi Sistemi'nin (PGDBİS) geliştirilmesi çalışmalarına devam edilmiştir. Sistemin günümüz ihtiyaçlarına karşılık verebilmesini teminen kullanıcı dostu bir yapıya kavuşması, daha verimli bir biçimde çalışabilmesi amacıyla gerek sistem ve teknik altyapı, gerekse ara yüz olarak yeniden yapılandırılması için bir hizmet alımı gerçekleştirilmiş ve 2015 yılı itibarıyla çalışmalarda son aşamaya gelinmiştir.

AB'deki internet denetimleri uygulamalarının incelenebilmesi için, ülkemize örnek oluşturabilecek sisteme sahip olan Almanya'nın "Tüketicinin Korunması ve Gıda Güvenliği Federal Ofisi (BVL)"ne bağlı "İnternet Üzerinden Ticareti Gerçekleştirilen Gıda, Yem, Kozmetik, İhtiyaç Maddeleri ve Tütün Ürünlerinin Kontrolü Merkezi Birimine (G@ZIELT)" 14-15 Ekim 2015 tarihlerinde bir çalışma ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanun Taslağı'na internet denetimlerine ilişkin bir hüküm eklenmiş ve alt mevzuatın düzenlenmesine yönelik gerekli çalışmalara başlanmıştır.

AB ülkelerindeki denetimlerin önceliklendirilmesi tekniklerinin incelenmesi amacıyla 28 Eylül 2015 tarihinde Ankara'da Fransa, İsveç, Belçika ve Litvanya'dan uzmanlar ile PGD kuruluşlarından temsilcilerin katılımı ile bir çalıştay düzenlenmiştir.

Onaylanmış Kuruluşlar

Yetkili kuruluşlarımız tarafından görevlendirilmesi uygun görülerek Bakanlığımıza iletilen ve Bakanlığımız tarafından Avrupa Komisyonu'na bildirim yapılan onaylanmış kuruluşlarımızın sayısı 2015 yılı sonu itibarıyla 36 olmuştur. Ülkemizde hangi alanlarda onaylanmış kuruluş ihtiyacı olduğuna dair bir çalışma Bakanlığımız tarafından başlatılmıştır. Bu kapsamda, onaylanmış kuruluş atayan yetkili kuruluşların, üreticilerin ve ihracatçıların görüşlerine başvurulmuştur. Bakanlığımıza iletilen görüşler çerçevesinde bundan sonraki dönemde yürütülecek çalışmalara ilişkin olarak değerlendirme süreci devam etmektedir.

Uygunluk Değerlendirmesi

Bakanlığımız, uygunluk değerlendirme sektörünün ülkemizde gelişimini ve tanıtımını desteklemek, bu alanda kamu ve özel sektör kuruluşları, yüksek öğretim kurumları, ticaret ve meslek odaları, tüketici örgütleri ve diğer sivil toplum kuruluşları arasındaki koordinasyonu sağlamak üzere 2006 yılında Bakanlığımız öncülüğünde kurulan ve üyelerini, mevzuatı hazırlayan ve denetleyen kamu kurum ve kuruluşları ile bu mevzuat çerçevesinde faaliyet gösteren özel sektör kuruluşları ve uygulamaya yardımcı olan uygunluk değerlendirme kuruluşlarının oluşturduğu Uygunluk Değerlendirmesi Derneği (UDDER) Yönetim Kurulu'nda asıl üye olarak temsil edilmektedir. 2015 yılı itibarıyla ülkemiz Bakanlığımız aracılığıyla Avrupa Akreditasyon Birliği Danışma Kurulu'nda ilk kez temsil edilme hakkını kazanmıştır. Kurul'un ilk toplantısına 21 Ekim 2015 tarihinde katılım sağlanmıştır.

İthalatta Ürün Güvenliği Denetimleri

Bakanlığımızca ithalatta yapılan ürün güvenliği denetimlerinin temel amacı sadece güvenli ürünlerin piyasaya arzının sağlanmasıdır. Bu çerçevede, belirli mevzuat kapsamı riskli ürünlerin ithalatında ürün güvenliği denetimlerine ilişkin ilgili mevzuatın hazırlanması, söz konusu mevzuatın ilgili kurumlar ile sektörün görüşleri ve uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde revize edilmesi ve bu mevzuatın uygulanmasına ilişkin usul ve esasların belirlenmesi gibi faaliyetler yürütülmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımızca ithalatta yapılan ürün güvenliği denetimlerinin etkinliğinin artırılması amacıyla “Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi” (TAREKS) oluşturulmuştur. Bakanlığımızca yürütülen ürün güvenliği ve ticari kalite denetimlerine ilişkin işlemler TAREKS üzerinden gerçekleştirilmektedir. Bu itibarla, ürün güvenliği açısından riskli görülen bazı CE işaretli ürünler, sanayi girdisi niteliğindeki ürünler, telsiz ve telekomünikasyon terminal ekipmanları, oyuncaklar, ayakkabılar, kişisel koruyucu donanımlar, yapı malzemeleri, tıbbi cihazlar ile pil ve akümülatörlerin ithalat denetimleri ile ihracatta ve ithalatta kalite denetimine tabi tutulan tarım ürünlerinin denetimleri TAREKS üzerinden yapılmaktadır.

2015 yılı itibarıyla Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliğleri’nde yapılan güncellemeler çerçevesinde yeni ürünlerin denetlenmesini teminen Tebliğler’e eklenen GTİP’ler de TAREKS kapsamına alınmıştır.

Ayrıca, 2014 yılı itibarıyla TAREKS üzerinden kayıt altına alınmaya başlanan Bakanlığımız İthalat Genel Müdürlüğü iznine tabi olmayan kullanılmış eşyaların kapsamı, 2015 yılı sonunda yapılan çalışmalar çerçevesinde 2016 yılında yürürlüğe girmek üzere hazırlanan 2016/1 sayılı İthalat Tebliği uyarınca genişletilmiş ve bu amaca yönelik olarak TAREKS üzerinde gerekli güncellemeler yapılmıştır.

İthal edilmek istenen kullanılmış eşyaların Ürün Güvenliği ve Denetimi (ÜGD) Tebliğleri kapsamında bulunması halinde, kayıt esnasında doğrudan TAREKS üzerinden ürün güvenliği denetimine yönlendirilmesi amacıyla sistem yazılımı güncellenmiştir.

TAREKS uygulamasının Bakanlığımız ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı arasında imzalanan “Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Ekonomi Bakanlığı arasında Veri Paylaşımına İlişkin Protokol” çerçevesinde geliştirilmesi ve karşılıklı veri değişiminin sağlanmasına yönelik çalışmalara başlanmış ve belirli bir aşamaya getirilmiştir. Ayrıca 2016 yılı ÜGD Tebliğlerinin “TAREKS referans numarasının gümrüklere beyanı” başlıklı maddesinin son fıkrası “Ekte belirtilen ürünlerin Serbest Dolaşıma Giriş Rejimine ilişkin gümrük beyannamelerinin tescilinde, gerekli teknik altyapının tamamlanmasını müteakip, TAREKS referans numarası yerine Gümrük ve Ticaret Bakanlığı’nın, “Tek Pencere Sistemi” çerçevesinde elektronik ortamda vereceği 20 haneli kod aranır” hükmünü amirdir.

İthalat denetimlerinin daha etkin, verimli ve işlevsel yürütülmesi amacıyla riskli ürün gruplarının belirlenmesine ve ithalat denetimlerinin söz konusu ürün grupları üzerine yoğunlaştırılmasına yönelik bir çalışma yapılmıştır.

İhracatta ve İthalatta Ticari Kalite Denetimleri

Tarım ürünleri ihracat ve ithalat aşamasında ticari kalite yönünden 2015/21 sayılı Tebliğ çerçevesinde Bakanlığımız tarafından, ürün güvenliği yönünden ise 2015/5 sayılı Tebliğ çerçevesinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından denetlenmektedir. Tütün, tütün mamulleri, alkol ve alkollü içkiler ise 2015/19 sayılı Tebliğ çerçevesinde Tütün ve Alkol Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından denetlenmektedir. Söz konusu Tebliğler, 2015 yılının sonunda ilgili kuruluşların ve sektörün görüşleri dikkate alınarak güncellenmiştir.

İhracatçılarımızın daha etkin bir denetim sürecine tabi tutulmasını teminen, İhracatta Ticari Kalite Denetimlerinin Risk Esaslı Yapılması Amacıyla Firmaların Sınıflandırılmasına İlişkin 2015/22 sayılı Tebliğ’de düzenleme yapılmış ve TAREKS’te tanımlanan risk kriterleri temelinde yeni bir denetim mekanizması oluşturulmuştur. Bu minvalde, “ihracat partilerinin denetlenmesi” yerine “firmaların denetlenmesine” odaklanan bir denetim sistemi oluşturulmasına imkan tanınmıştır. Bunun yanı sıra, ihracatçılarımızın işlemlerinin asgari sürede sonuçlanması maksadıyla, Bakanlığımızın 7 laboratuvarına ilave olarak, ISO 17025 Akreditasyonuna sahip laboratuvarların yetkilendirilmesi uygulamasına devam edilmiştir.

Uluslararası Gözetim Şirketleri

Dış ticarete konu mallarda gözetim faaliyetinde bulunmak üzere başvuruda bulunan şirket ve kuruluşların teknik ve personel yeterliliklerinin onaylanarak uluslararası gözetim şirketi statüsü verilmesine ve bunların faaliyetlerinin izlenmesine ilişkin 2006/21 sayılı Tebliğ yürürlükten kaldırılmış; bunun yerine 2015/24 sayılı Uluslararası Gözetim Şirketi Statüsüne İlişkin Tebliğ 01/07/2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu çerçevede, dış ticarete konu malların kalitesinin, miktarının, döviz kuru ve mali şartlar da dâhil olmak üzere fiyatının ve/veya gümrük sınıflandırmasının doğruluğunun saptanması ile ilgili her türlü gözetim faaliyetinde bulunmak üzere uygun görülen şirketlere Uluslararası Gözetim Şirketi Belgesi verilmekte, yükümlülüklerini yerine getirmediği tespit edilen gözetim şirketlerine müeyyideler uygulanmaktadır.

v. Serbest Bölge Politikaları

İhracata yönelik yatırım ve üretimi teşvik etmek, ülkemize doğrudan yabancı yatırımı ve teknoloji girişini hızlandırmak, firmaları ihracata yönlendirmek ve uluslararası ticareti geliştirmek amaçları doğrultusunda Bakanlar Kurulu Kararı ile yer ve sınırları tespit edilerek toplam 20 serbest bölge kurulmuş olup, bunlardan ilki 1987 yılında olmak üzere 19'u fiilen faaliyette bulunmaktadır.

Serbest bölgeler, serbest ticarete sağladıkları destek hizmetleri, yeni teknolojileri uygulama kapasiteleri ve istihdam imkanlarıyla, gerek küresel ölçekte gerek ülkemizde önemli kalkınma ve dış ticaret politikası araçları arasındadır.

Türkiye'nin dış ticaretinde önemli bir yere sahip olan serbest bölgelerimizin yıllık toplam ticaret hacmi, 2015 yılı sonu itibarıyla 20,26 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. 2014 yılında 22,43 milyar ABD doları olan toplam serbest bölge ticaret hacmi, 2015 yılında % 9,68 azalmıştır. Serbest bölgeler ticaret hacmi içinde ilk sıralarda sırasıyla Ege, Mersin, İstanbul Endüstri ve Ticaret, Avrupa, Bursa, İstanbul Trakya ve İstanbul Atatürk Havalimanı Serbest Bölgeleri yer almaktadır.

2015 yılı sonu itibarıyla serbest bölgelerdeki faaliyet ruhsatı sayısı, 1.287'si alım-satım, 941'i üretim ve 656'sı diğer olmak üzere toplam 2.884'dür. Bu faaliyet ruhsatlarının 2.162'si yerli ve 722'si yabancı firmalar adına düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, 2015 yılı sonu itibarıyla 527'si yabancı olmak üzere, 2.091 serbest bölge kullanıcısı firmanın faaliyet gösterdiği serbest bölgelerde istihdam edilen kişi sayısı önceki yıla göre % 1,19 oranında artarak 62.234'e ulaşmıştır. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmalarımızın %25'ini yabancı sermayeli firmalar oluşturmaktadır. Kullanıcılarımızın faaliyet konularına göre dağılımı incelendiğinde üretim konusunda faaliyet ruhsatına sahip olan kullanıcı oranının %32,63 olduğu görülmektedir. Serbest bölgelerle bağlantılı iş ve işlemler dikkate alındığında ise 200.000 kişilik dolaylı bir istihdamın gerçekleştirildiği tahmin edilmektedir.

Bölgelerin yatırım kapasitelerinin artırılarak ileri teknoloji üreten bölgeler haline getirilmesi, bölgelerdeki ticarete konu olan ürünlerin çeşitlendirilmesi, mevcut pazarlardaki payların korunarak artırılması, yeni pazarların araştırılması ve bölgelerimizin tanıtımının etkin bir şekilde yapılabilmesi için sürdürülen çalışmalar neticesinde serbest bölgeler, uluslararası yatırımcıların ve çevre ülkelerin ilgisini çekmeye devam etmektedir.

vi. Lojistik Politikaları

İhracatımıza konu ürünlerin dış pazarlara en hızlı şekilde ve en düşük maliyetlerle ulaştırılmasını mümkün kılacak bir lojistik altyapısının kurulması ve Türkiye'nin kuzey-güney, doğu-batı ekseninde önemli bir lojistik üs olmasının sağlanması; bu kapsamda, ihraç taşımalarımızda kullanılan güzergâhların çeşitlendirilerek gerek nakliyecilerimiz gerek ihracatçılarımız açısından rekabet avantajı yaratılması; sevkiyatların daha düşük maliyetle ve daha kısa sürelerde varış noktalarına ulaştırılmasının sağlanması ve bölgemizde yaşanan gelişmelerin dış ticaret taşımalarımız üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amaçlarına yönelik olarak, alternatif ihraç güzergâhların belirlenmesi, aktive edilmesi ve kullanıcıların hizmetine sunulmasına ilişkin çalışmalar sürdürülmektedir.

Bu çerçevede;

- İran ve Rusya ile kara ulaştırması alanında karşılaşılan sorunları aşmak ve Orta Asya'ya olan ihracatımızın devamlılığını sağlamak amacıyla Hazar Denizi üzerinden aktif transit taşımacılığın yapılmasına yönelik çalışmalara katkı sağlanmıştır.

- Ülkemizin Afrika kıtası ülkeleri ile ticaretinin gün geçtikçe artması nedeniyle, Cibuti'de, lojistik bir üs olarak da değerlendirilmesi düşünülen bir "Özel Ekonomik Bölge (ÖEB)" kurulmasını teminen çalışmalar yürütülmüş olup, bölgenin kapsamlı fizibilite raporuna ilişkin çalışmalara ise 2016 yılı içerisinde başlanması planlanmaktadır.

-İhracatımızın yarıya yakın bölümünün gerçekleştirildiği Avrupa Birliği ülkelerinin uyguladıkları karayolu geçiş belgesi kotalarının kaldırılması amacıyla Avrupa Birliği ve Dünya Ticaret Örgütü başta olmak üzere, ikili ve çok taraflı platformlarda sorunun çözümüne yönelik teknik çalışmalar yürütülmektedir.

-Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı koordinasyonunda organize edilen Ulaştırma Karma Komisyonu ve Kara Ulaştırması Karma Komisyonu toplantılarına aktif katılım sağlanmaktadır.

-Taşımacılarımızın ve ihracatçılarımızın karşılaştıkları lojistiğe ilişkin sorunların takibi ve çözülmesi amacıyla ilgili makamlar nezdinde girişimlerde bulunmaktadır.

-Onuncu Kalkınma Planı ile oluşturulan Öncelikli Dönüşüm Programları arasında yer alan, "Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı" uyarınca, Türkiye'nin lojistikteki uluslararası konumunun güçlendirilmesi, sanayi ürünlerinin toplam maliyeti içindeki lojistik maliyetin yükünün azaltılması ve nihai ürünlerin tüketim pazarlarına ulaşım süresinin kısaltılması ana hedefler olarak belirlenmiştir.

Bakanlığımız, "Taşımacılıktan Lojistiğe Dönüşüm Programı" kapsamında, "Sektörde Faaliyet Gösteren Firmaların Rekabet Güçlerinin Artırılması" konulu bileşende ilgili kurum olarak; "Yurtiçi Lojistik Yapılanmasının Yurtdışı Yapılanmalarla Desteklenmesi" konulu bileşende ise sorumlu kurum olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, anılan bileşenlere yönelik olarak ilgili kurum ve kuruluşlar ile eylem planı hazırlık çalışmaları sürdürülmektedir.

vii. Döviz Kazandırıcı Hizmetlere İlişkin Politikalar

Hizmet ihracatımızda sürdürülebilir artışın sağlanmasına yönelik olarak uygulanmakta olan devlet yardımı programı, 2015 yılında sektörel talepler ve gelişmeler doğrultusunda yenilenmiş ve bahsi geçen çalışmalar neticesinde iki temel bileşenden oluşan bir devlet yardımı sistemi oluşturulmuştur. Sistemin birinci ayağını, tüm hizmet sektörlerini kapsayan "Markalaşma Programı" oluşturmaktadır. Anılan program kapsamında uluslararası markalaşma potansiyeli olan hizmet sektörü firmalarımızın, uluslararası pazarlarda kendi markalarıyla küresel oyuncu olarak faaliyet göstermelerine yönelik harcamaları desteklenmekte olup sistemin diğer ayağını oluşturan "Genel Destek Programı" kapsamında ise sağlık turizmi, bilişim, film, eğitim, yönetim danışmanlığı ve gayrimenkul sektörlerinin yurt dışı pazarlara erişimine ve bu pazarlarda tutundurulmasına yönelik yurtiçi ve yurtdışı faaliyetlerine değişen oranlarda katkı sağlanmaktadır.

Bu doğrultuda 2015 yılında "Genel Destek Programı"nın uygulaması sürdürülmüş; bu kapsamda 770 başvuru sonuçlandırılarak 17,7 milyon TL destek ödemesi gerçekleştirilmiştir. Söz konusu ödemelerin %46'sı sağlık turizmi(8,1 milyon TL), %32'si bilişim (5,7 milyon TL), %15'i film (2,6 milyon TL), %7'si ise eğitim (1,3 milyon TL) sektörlerine aktarılmıştır.

Bunun yanı sıra, destek programlarından ilgili şirketlerin, kuruluşların ve sivil toplum örgütlerinin azami düzeyde yararlanmasını sağlamak ve sektörel talep ve ihtiyaçları belirlemek üzere Ankara, İstanbul, İzmir, Adana, Mersin, Karaman, Denizli, Kayseri, Niğde, Osmaniye ve Hatay'da düzenlenen 38 toplantıya iştirak edilerek bilgilendirici sunumlar gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, sektörel gelişmeleri takip etmek ve katılımcı kuruluşlarımızın tanıtım faaliyetlerine iştirak etmek amacıyla sağlık turizmi alanında “Moscow Medshow Fuarı”na, “Kazakhstan International Healthcare Exhibition and Conference” etkinliğine ve film-televizyon sektöründe “MIPTV” Fuarına katılım sağlanmış; sağlık turizmi sektörlerinde Güney Afrika Cumhuriyeti, Kazakistan, Ukrayna, BAE ve Sudan’da; film sektöründe Fransa’da ve bilişim sektöründe teknokentler tarafından ABD, İspanya, Almanya, BAE, Katar ve Etiyopya’da gerçekleştirilen 15 Ticaret Heyetine; ayrıca bahsi geçen sektörlerde yıl içinde farklı tarihlerde Ankara’da ve İstanbul’da gerçekleştirilen 9 Alım Heyeti organizasyonuna iştirak edilerek toplu tanıtım etkinlikleri gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca ülkemiz, Avrupa’nın en prestijli fuarları arasında yer alan “MIPCOM 2015” fuarına Bakanlığımız desteğinde “Onur Konuğu Ülke” olarak katılarak Türk film/dizi sektöründe son yıllarda sağlanan gelişmelerin uluslararası kamuoyuna başarıyla tanıtma olanağı elde etmiştir.

Bunun yanı sıra, 2016 yılı itibarıyla “Markalaşma Programı”na başvuruların alınabilmesini teminen sektörel çalışma grupları oluşturularak Programa kabul ve inceleme kriterlerinin belirlenmesi faaliyetleri yürütülmüştür. Hizmet ihracatımız açısından önemli potansiyel taşıyan “ulaştırma” ve “sağlık turizmi” sektörlerindeki çalışmalar tamamlanmış olup 2016 yılı başı itibarıyla anılan sektörlerde Program başvurularına başlanacaktır. Diğer taraftan 2016 yılında, turizm ve yazılım sektörleri başta olmak üzere diğer hizmet sektörlerimize yönelik kriter belirleme çalışmaları sonuçlandırılacak ve firmalarımızın Programdan yararlanması temin edilecektir.

“2023 Hizmet İhracatı Stratejisi”nin oluşturulması hedefine yönelik olarak ise 23-24 Mayıs 2015 tarihlerinde Bakanlığımız tarafından İzmir’de “Hizmet İhracatı Stratejisi Çalıştayı” düzenlenmiştir. Hizmet ihracatında stratejik yaklaşımların geliştirilmesine yönelik farkındalığı arttırmak ve kurumlar arası işbirliği platformu oluşturmak üzere düzenlenen, kamu ve özel sektörden geniş katılımı gerçekleşen söz konusu çalıştayda elde edilen çıktılar ışığında 2016 yılının ilk yarısı itibarıyla sektör bazlı ihracat strateji çalışmalarının tamamlanması ve “2023 Hizmet İhracatı Stratejisi”nin uygulamaya geçirilmesi öngörülmektedir.

Bunun yanı sıra, hizmet ihracatına yönelik genel bir hukuki çerçeve oluşturarak ihracat artışımıza katkı sağlamak üzere, “hizmet ihracatı”nın tanımını, ihracat yöntemlerini ve tevsiki usullerini düzenleyen bir Yönetmelik Taslağı hazırlanmıştır. İlgili kurum ve kuruluşlar ile koordinasyon halinde hazırlanan söz konusu mevzuatın, 2016 yılının ilk çeyreği itibarıyla yürürlüğe konulması öngörülmektedir.

viii. Yurtdışı Müteahhitlik ve Teknik Müşavirlik Hizmetlerine İlişkin Politikalar

Döviz kazandırıcı hizmetler arasında halihazırda en gelişmiş sektör yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörüdür. Yurtdışı müteahhitlik hizmetleri sektörümüz, ülkemizin yetişmiş insan gücü, teknik birikimi ve teknolojiye adaptasyonu, iş deneyimi ve disiplini, coğrafi konumu, bölge ülkeleri ile siyasi ve kültürel yakınlığı gibi avantajlarının kullanılması ve kamu kuruluşları ile özel sektör arasındaki koordinasyon, işbirliği ve ortak hareket etme bilincinin sağlam bir şekilde yerleştirilmesi sayesinde, yurtdışında ilk defa 1972 (Libya) yılından 2015 yılı sonuna kadar, 108 farklı ülkede üstlenilen 8.720 projenin toplam değeri 323,2 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. Üstlenilen proje bedeli 2002 yılında 4,1 milyar dolar seviyesindeyken, Türk firmalarınca 2014 yılında üstlenilen 328 projenin toplam değeri 26,5 milyar dolar seviyesine, 2015 yılında ise bu rakam 177 projede 20,2 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Gelişim sadece nicelik olarak değil, nitelik açısından da olmuştur. Firmalarımızca yurtdışında üstlenilen projelerin ortalama değerlerinde artış, üstlenilen projelerdeki nitelik artışlarının bir sonucu olarak dikkat çekmektedir. 2006 yılında ilk defa 38,6 milyon dolar seviyesine yükselen ortalama proje bedeli, 2012 yılına kadar bu seviyelerde kaldıktan sonra 2012 yılında 55,8 milyon doların üzerinde gerçekleşmiştir. 2015 yılında ise üstlenilen büyük ölçekli projeler ile ortalama proje bedeli 114 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır. Ortalama proje bedelindeki söz konusu artış, müteahhitlerimizin bugün havalimanı, metro, endüstriyel tesisler, doğalgaz-petrol rafinerileri, otoyol ve enerji santralleri gibi büyük ölçekli ve katma değeri daha yüksek projeleri üstlenmelerinden kaynaklanmaktadır.

Hedefimiz 2023 yılında üstlenilen proje tutarının 100 milyar dolara çıkartılmasıdır. Bakanlığımız, bu kapsamda müteahhitlik ve teknik müşavirlik sektörlerimizin yurtdışına açılımlarını koordine etmekte ve desteklemektedir.

ix. Yurtdışı Yatırım Politikaları

Dünya ekonomisinde artan küresel rekabet şartları, Türkiye'nin dünya ekonomisi içerisinde giderek daha önemli hale gelmesi, ülkemiz dış ticaret politikalarının çeşitlendirilmesi ve geliştirilmesi gereğini ortaya çıkarmıştır. Bu nedenle, Türk firmalarının yurtdışında yaptıkları yatırımlar da önem kazanmış ve yurtdışı yatırımlar ihracata ve döviz gelirlerinin artırılmasına dayalı ekonomi politikasının önemli bir parçası haline gelmiştir.

Ülkemizde yurt dışına yapılan doğrudan sermaye yatırımların stok verileri bugüne kadar Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar kapsamında Hazine Müsteşarlığı tarafından, TCMB'nin bankacılık sistemi üzerinden yıl içerisinde yatırım amacıyla yurtdışına sermaye transferi yaptığını tespit ettiği yurtdışı yatırımcı şirketlere ve şahıslara yönelik bir anket çalışması yapılmak suretiyle derlenmiş ve her yılın Haziran ayı başında yayımlanmıştır.

11 Haziran 2015 tarihli ve 29383 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair 2015/7603 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bugüne kadar Hazine Müsteşarlığı tarafından tutulan Türkiye'nin yurt dışı doğrudan sermaye yatırımlarına ilişkin verilerin bundan böyle Bakanlığımız tarafından yayımlanmasına imkan sağlanmıştır.

Bu amaca yönelik olarak, Bakanlığımız Bilgi İşlem Merkezi ile koordineli bir çalışma gerçekleştirilmiş olup, sözkonusu anketin Bakanlığımız web portalı üzerinden yapılmasının altyapısı hazırlanmıştır. Sistem, Mart ayı başında devreye alınacak ve Hazine Müsteşarlığı'nın geçmiş dönemde anket uyguladığı, ayrıca TCMB tarafından bu yıl içerisinde yurtdışına sermaye transferi yaptığı tespit edilen Türkiye'de yerleşik yatırımcı ana firmaların ve T.C. vatandaşı yurt dışı yatırımcı gerçek kişilerin anket çalışmasını sistem üzerinden gerçekleştirmeleri temin edilecektir. Çalışma Mayıs ayı ortasında tamamlanacak ve TCMB ile gerekli koordinasyonun sağlanmasının ardından resmi veriler, Bakanlığımız tarafından 2016 yılı Haziran ayı başında açıklanacaktır.

Diğer taraftan, Türkiye'de yerleşik şirketlerin gerçekleştirecekleri yurtdışı yatırımlara devlet desteği sağlanmasına ilişkin çalışmalar Bakanlığımız tarafından sürdürülmektedir.

Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) hedeflerinin yanı sıra pazar açılımı ve ileri teknoloji sahipliğine yönelik olarak Türk firmalarının yurtdışında gerçekleştirecekleri yatırımların desteklenmesine yönelik bir Para Kredi Koordinasyon Kurulu Karar Taslağı hazırlanmıştır. Söz konusu Karar Taslağı, Ağustos ayında Eximbank yetkilileri ile paylaşılmış, alınan görüşler çerçevesinde metin revize edilerek nihai hale getirilmiş, Kalkınma Bakanlığı'nın da görüşleri alınmıştır.

Konuya ilişkin olarak, ilgili Bakanlık ve Kurumlarla 29/12/2015 tarihinde Bakanlığımızda bir toplantı gerçekleştirilmiş olup, anılan toplantı katılımcıları tarafından iletilen görüşler neticesinde Karar Taslağı revize edilmiştir. Söz konusu Karar Taslağının uygulamaya konularak yurtdışındaki Türk yatırımlarına faiz gideri desteği, hukuki ve mali danışmanlık desteği ve politik risk sigortası prim desteği verilmesi planlanmaktadır.

Öte yandan, önümüzdeki dönemde Türk firmalarının yurtdışı yatırımlarının artırılmasına yönelik çalışmalara ışık tutmak üzere bir yurtdışı yatırım stratejisinin oluşturulmasını ve olası yatırım pazarlarının sektörel ve yapısal avantajlarının ortaya konmasını teminen analitik bir çalışma yapılmıştır.

Söz konusu çalışma kapsamında yaklaşık 160 ülkenin makroekonomik göstergelerinin yanı sıra, Doing Business, Enterprise Survey, Logistics Index gibi anket çalışmalarının ayrıca, sektörel dış ticaret verileri ile üye oldukları bölgesel entegrasyonların bir bütün halinde değerlendirildiği ve söz konusu ülkeler ile ülkemiz arasındaki ilişkilerin hukuki altyapısı, dış ticaret ve yatırım ilişkilerinin bir arada ele alındığı kapsamlı bir veriseti hazırlanmıştır.

Bu verisetinden elde edilecek sonuçların, önümüzdeki dönemde yurtdışı yatırım heyetlerine ilişkin çalışmalarda kullanılması planlanmaktadır.

Öte yandan, Bakanlığımız Web Portalında yer alan "yurtdışında yatırım" kısmında gerekli düzenlemelerin yapılarak üyelik ile çalışan bir kısmın devreye alınması, sözkonusu bölümün Bakanlığımıza ulaşan yatırım imkanlarının duyurulduğu ve özel sektörle doğrudan temasa imkan sağlayan bir modelde aktif bir biçimde işlemlerine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

d) EKONOMİK GÖRÜNÜM

2002-2014 yılları arasında ortalama %4,7 oranında büyüyen Türkiye ekonomisi, 2015 yılı ilk çeyrekte %2,5, 2.çeyrekte %3,8, 3.çeyrekte %4'lük büyüme performansı göstermiştir. 2015 ilk üç çeyrek itibarıyla da %3,4 oranında büyüyen Türkiye ekonomisinin, 2015 yılını %4'lük bir büyüme performansı ile tamamlaması beklenmektedir. 2016 yılında %4,5, 2017'de ise %5 oranında büyüme beklenmektedir. Kişi başına düşen gelir, 2002 yılında 3.570 dolar iken, 2014 yılında üç katına çıkarak 10.515 dolara yükselmiştir. Dünya Bankası verileri çerçevesinde, satın alma gücü paritesine (PPP) göre kişi başına gelir ise 2014 yılında 19.199 dolar seviyesine ulaşmıştır.

Türkiye'de son yıllarda yakalanan yüksek büyüme oranları, işsizlik oranına da olumlu yönde yansımış, 2011 yılında %9,8 seviyesinde olan işsizlik oranı 2012 yılında %9,2'ye, 2013 yılında %9'a gerilemiştir. 2014 yılında ise %9,9 düzeyinde gerçekleşmiştir. 2015 yılı Mart ayı itibarıyla işsizlik oranı %10 seviyesinin altına inmiş, Mayıs ayı ile beraber %9,3 ile 2015'in en düşük işsizlik oranları elde edilmiştir. İşsizlik oranı, yaz döneminin etkisiyle Nisan-Temmuz döneminde %10 sınırının altında seyretmiştir. Ağustos gerçekleşmesi ile birlikte işsizlik oranı %10'u aşmış, nihai olarak Kasım ayında ise %10,5'e yükselerek artış trendini sürdürmüştür.

Türkiye, kamu maliyesi alanında ise 2014 yılında %1,3 seviyesindeki bütçe açığı/GSYH oranı ile AB'nin 23 ülkesinden daha iyi bir performans ortaya koymuş ve %3 olan Maastricht kriterinin altında bir seviyeye ulaşmıştır. Benzer şekilde, Benzer şekilde, 2015 3.çeyrek itibarıyla AB tanımlı genel yönetim borç stokunun GSYH'ye oranı %34,6 seviyesinde gerçekleşmiş ve bu oranla Türkiye 28 AB ülkesinin 25'inden daha düşük genel yönetim borç stoku/GSYH oranı gerçekleştirmiştir.

Geçmişte kronik enflasyon sorunları yaşayan Türkiye, 2001 krizinden sonra fiyat istikrarına yönelik politikalar uygulamaya başlamıştır. 2002-2005 yılları arasında uygulanan örtük, 2006 yılından günümüze kadar uygulanmakta olan açık enflasyon hedeflemesi rejimi ile enflasyonu tek haneli değerlere çekmiştir. 2011 yıl sonu itibarıyla %10,4 oranında gerçekleşen enflasyon oranı 2012 yılında %6,2'ye kadar gerilemiştir. 2013 ve 2014 yıllarında enflasyon sırasıyla %7,4 ve %8,2 ile hedefin bir miktar üzerinde gerçekleşmiştir. 2015 yılı itibarıyla ise işlenmemiş gıda fiyatlarındaki artış ile enerji fiyatlarındaki baz etkisi sebebiyle Aralık ayında tüketici fiyatları yüzde 0,21 oranında artmış ve yıllık tüketici enflasyonu 0,71 puan yükselerek yüzde 8,81 olmuştur.

Ödemeler dengesi incelendiğinde Türkiye'ye doğrudan yabancı yatırım girişinin zaman içinde arttığı görülmektedir. 1984-2002 döneminde toplam doğrudan yabancı yatırım girişi 14,6 milyar dolar seviyesinde iken 2011'de yıllık bazda 16,2 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. 2012 ve 2013 yıllarında ülkemize giren doğrudan yabancı yatırımlar sırasıyla 13,3 ve 12,4 milyar dolar seviyelerinde gerçekleşmiştir. 2014 yılında 12,5 milyar doğrudan yabancı yatırım girişi olmuştur. 2015 yılında ise, doğrudan yabancı yatırım 16,6 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

2015 yılında %32,4 oranında artarak 16,6 milyar ABD Doları'na yükselen doğrudan yatırım akımları 2008 yılından beri en yüksek düzeyi işaret etmektedir.

Bankacılık sektörü ise uluslararası kıstasların üzerinde bir performansla faaliyet göstermektedir. Türkiye'nin sermaye yeterliliği rasyosu, 2014 yılı Aralık ayı itibarıyla %16,3 düzeyinde gerçekleşmiştir. Türk Bankacılık Sektörünün sermaye yeterliliği oranı Aralık 2015 döneminde %15,57 olarak gerçekleşmiştir. Rasyo, asgari yasal sınırı olan %8'in ve BDDK tarafından uygulanmakta olan %12'lik hedef rasyo değerinin üzerindedir.

2015-2017 Orta Vadeli Program Hedefleri

2015-2017 OVP				
	2014	2015	2016	2017
GSYH Artış Hızı (%)	3,3	4,0	5,0	5,0
Kamu Tüketimi	4,5	2,2	3,8	3,3
Kamu SS Yatırımı	-0,9	-2,1	7,2	3,3
Özel Tüketim	1,6	4,0	4,0	4,0
Özel SS Yatırımı	-2,1	6,1	9,3	10,9
Net İhracatın Büyümeye Katkısı	2,0	0,0	-0,2	-0,1
GSYH Deflatörü	9,1	6,0	5,3	5,0
TÜFE (Yıl Sonu)	9,4	6,3	5,0	5,0
Brent Petrol Varil Fiyatı	105,4	101,9	100,4	98,8
İHRACAT (Milyar Dolar)	160,5	173,0	187,4	203,4
İTHALAT (Milyar Dolar)	244,0	258,0	276,8	297,5
Dış Ticaret Hacmi	404,5	431,0	464,2	500,9
Enerji(27. Fası) (Milyar Dolar)	56,2	57,3	60,1	63,9
Dış Ticaret Açığı	-83,5	-85,0	-89,4	-94,1
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı(%)	65,8	67,1	67,7	68,4
Turizm Gelirleri	29,5	31,5	33,5	35,5
Cari Açık/GSYH	-5,7	-5,4	-5,4	-5,2
İşsizlik Oranı (%)	9,6	9,5	9,2	9,1
İKO	50,1	50,2	50,3	50,5
İstihdam Oranı	45,3	45,4	45,7	45,9
Kişi Başına Gelir (GSYH, Dolar)	10.537	10.936	11.541	12.229
GSYH (Milyar Dolar)	810,0	850,0	907,0	971,0

Kaynak :Kalkınma Bakanlığı

e) DIŞ TİCARET GELİŞMELERİ

Küresel kriz sonrasında 2010 yılı itibariyle Türkiye'nin toparlanma sürecine girmesiyle dış ticaret yeniden yükselmeye başlamıştır. İhracat 2012 yılında %13 oranında artarak 152,5 milyar dolar seviyesine yükselirken, 2013 yılında %0,4 oranında azalarak 151,9 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. 2014 yılında %3,9 artarak 157,7 milyar dolara yükselen ihracatımız 2015 yılında %8,8 gerileyerek 143,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

2012 yılında 236,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşen ithalat, 2013 yılında %6,4 oranında artarak 251,7 milyar dolar seviyesine yükselmiştir. 2014 yılında %3,7 daralarak 242,2 milyar dolar seviyesinde 2015 yılında ise %14,5 gerileyerek 207,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

2015 yılında dış ticaret açığı %25 oranında daralışla 63,3 milyar dolar seviyesine gerilerken, ihracatın ithalatı karşılama oranı ise %65,1'den %69,5'e yükselmiştir.

Dış Ticaretin Gelişimi

Milyar Dolar	2014	2015	Değişim (%)
İhracat	157,7	143,9	-8,8
Enerji İhracatı	6,1	4,5	-26,2
Altın İhracatı	3,2	11,3	253,1
İthalat	242,2	207,2	-14,5
Enerji İthalatı	54,9	37,8	-31,1
Altın İthalatı	7,1	4,2	-40,8
Dış Ticaret Hacmi	399,9	351,1	-12,2
Dış Ticaret Dengesi	-84,5	-63,3	-25,1
Enerji Dışı Denge (net)	-31,2	-29,9	-4,2
İhracat / İthalat (%)	65,1	69,5	6,8

KAYNAK: TÜİK

Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret

2015 yılında AB(28)'e ihracat %6,5 oranında azalmış ve 64 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. AB(28)'e ihracatımız 2015 yılında toplam ihracatımızın %44,5'ini oluşturmuştur. Almanya, 2015 yılında da en çok ihracat yapılan ülke olmuştur. 2015 yılında Almanya'ya ihracat %11,4 azalış göstererek 13,4 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. AB(28)'den yapılan ithalat 2015 yılında %11,4 oranında azalarak 78,7 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Ancak, AB(28) ülkelerinden yapılan ithalatın toplam ithalat içindeki payı 2015 yılında %38 olmuştur.

Amerika Bölgesi'ne yapılan ihracat 2015 yılında %8,5 oranında azalarak 9,2 milyar dolar seviyesine düşmüştür. Kuzey Amerika ülkelerine yapılan ihracat ise 2015 yılında %3 oranında azalarak 7 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. Ayrıca, Güney Amerika'ya yapılan ihracat %29,3 oranında düşerek 1,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Kuzey Amerika ülkelerinden yapılan ithalat ise %12,9 oranında azalarak 12 milyar dolar düzeyine gerilemiştir.

2015 yılında Asya'ya yapılan ihracat %11,8 oranında azalarak 41,4 milyar dolar seviyesine gerilemiştir. Asya ülkelerine yapılan ihracattaki azalma; büyük oranda 2015 yılı ihracatımızdan %21,6 oranında pay alan Yakın ve Ortadoğu ülkelerine olan ihracatın %12,1 oranında azalmasından kaynaklanmıştır. Yakın ve Orta Doğu ülkelerinden yapılan ithalat ise 2015 yılında toplam ithalat da azalma göstermiş ve %33,7 oranında daralarak 13,6 milyar dolar seviyesine gerilemiştir.

Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracatın toplam ihracatımızdaki payı 2014 yılında %6,2 iken, bu oran 2015 yılında %5,9'a gerilemiştir. 2015 yılında Kuzey Afrika ülkelerine yapılan ihracat oransal olarak %12,5 azalarak 8,5 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Kuzey Afrika ülkelerine ihracatımız ülke bazında incelendiğinde, oransal olarak en büyük azalışın Mısır'a ihracatımızda gerçekleştirildiği görülmektedir. 2015'te yıllık bazda %31,1 daralan Libya'ya ihracatımız, 2 milyar dolar seviyesinden 1,4 milyar dolara gerilemiştir.

Diğer Avrupa ülkelerine 2015 yılında yapılan ihracat %6,8 oranında gerileyerek 14,2 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan bu bölgeden yapılan ithalat ise 2015'in tümü için %22,7 daralarak 28,1 milyar dolar düzeyine gerilemiştir.

Ülke Gruplarına Göre Dış Ticaret

(Milyon Dolar)	İHRACAT				İTHALAT			
ÜLKE GRUPLARI	2014	2015	2015 Yılı Pay (%)	Değ. (%)	2014	2015	2015 Yılı Pay (%)	Değ. (%)
A-AVRUPA BİRLİĞİ (AB-28)	68.514	64.035	44,5	-6,5	88.784	78.670	38,0	-11,4
B-TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	2.270	1.907	1,3	-16,0	1.261	1.227	0,6	-2,7
C-DİĞER ÜLKELER	86.826	77.993	54,2	-10,2	152.133	127.307	61,4	-16,3
Diğer Avrupa Ülkeleri	15.184	14.150	9,8	-6,8	36.367	28.110	13,6	-22,7
Kuzey Afrika Ülkeleri	9.758	8.535	5,9	-12,5	3.436	3.007	1,5	-12,5
Diğer Afrika Ülkeleri	3.996	3.934	2,7	-1,6	2.502	2.093	1,0	-16,3
Kuzey Amerika Ülkeleri	7.292	7.070	4,9	-3,0	13.835	12.057	5,8	-12,9
Orta Amerika ve Karayipler	938	849	0,6	-9,5	1.124	1.040	0,5	-7,5
Güney Amerika Ülkeleri	1.852	1.310	0,9	-29,3	3.935	3.664	1,8	-6,9
Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri	35.384	31.106	21,6	-12,1	20.480	13.575	6,6	-33,7
Diğer Asya Ülkeleri	11.591	10.312	7,2	-11,0	56.162	53.331	25,7	-5,0
Avustralya ve Yeni Zelanda	600	620	0,4	3,3	638	609	0,3	-4,6
Diğer Ülkeler	231	106	0,1	-54,0	13.653	9.821	4,7	-28,1
TOPLAM	157.610	143.935	100	-8,7	242.177	207.203	100	-14,4

SEÇİLMİŞ ÜLKE GRUPLARI	2014	2015	2015 Yılı Pay (%)	Değ. (%)	2014	2015	2015 Yılı Pay (%)	Değ. (%)
OECD Ülkeleri	76.675	75.408	52,4	-1,7	116.518	101.477	49,0	-12,9
EFTA Ülkeleri	3.795	6.203	4,3	63,4	5.717	3.138	1,5	-45,1
Karadeniz Ekonomik İşbirliği	19.687	14.600	10,1	-25,8	40.927	31.524	15,2	-23,0
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	11.717	9.572	6,7	-18,3	13.444	9.311	4,5	-30,7
Bağımsız Devletler Topluluğu	15.616	10.578	7,3	-32,3	33.085	27.151	13,1	-17,9
Türk Cumhuriyetleri	7.108	5.293	3,7	-25,5	2.997	2.688	1,3	-10,3
İslam İşbirliği Teşkilatı	48.625	42.768	29,7	-12,0	29.107	22.407	10,8	-23,0

Kuzey Afrika Ülkelerine İhracat

Milyon Dolar	2014	2015	2015 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
MISIR	3.298	3.129	37	-5,1
CEZAYİR	2.079	1.827	21	-12,1
LİBYA	2.060	1.420	17	-31,1
FAS	1.407	1.338	16	-4,9
TUNUS	915	820	10	-10,4
TOPLAM	9.766	8.535	100	-12,5

KAYNAK: TÜİK

2015 Yılında En Fazla İhracat Gerçekleştirilen Ülkelerin 2014 Yılına Kıyasla Değişimleri

İHRACAT				
(Milyon \$)	Ocak-Aralık			
	2014	2015	Pay %	Değişim%
ALMANYA	15.147	13.426	9,3	-11,4
İNGİLTERE	9.903	10.565	7,3	6,7
IRAK	10.888	8.558	5,9	-21,4
İTALYA	7.141	6.891	4,8	-3,5
A.B.D.	6.342	6.399	4,4	0,9
FRANSA	6.464	5.849	4,1	-9,5
İSVİÇRE	3.208	5.676	3,9	77,0
İSPANYA	4.750	4.746	3,3	-0,1
B.A.E.	4.656	4.681	3,3	0,6
İRAN	3.886	3.665	2,5	-5,7
GENEL TOPLAM	157 610	143 935	100	-8,7

KAYNAK: TÜİK

İhracatın Sektörel Gelişimi

İhracatımızda %27,3'lük payla öne çıkan sektörlerden olan "Makinalar ve ulaşım araçları"nda Türkiye 2015 yılında 39,3 milyar dolar ihracat gerçekleştirmiştir. "Hazır giyim" ihracatı ise 2015 yılında %9,2 oranında azalış kaydederek 15,1 milyar dolar düzeyinde gerçekleşmiştir. İhracatımızda önde gelen sektörlerden olan "gıda sektörü"nde 2015 yılında 16,6 milyar dolarlık ihracat yapılırken, "demir ve çelik" sektöründe 7,9 milyar dolar seviyesinde ihracat yapılmıştır.

İhracatın Sektörel Dağılımı

Milyon Dolar	2014	2015	2015 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	18.747	17.454	12,1	-6,9
i-Gıda Maddeleri	17.747	16.571	11,5	-6,6
ii-Tarımsal Ham maddeler	1.000	883	0,6	-11,7
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	12.491	9.917	6,9	-20,6
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	3.728	2.963	2,1	-20,5
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	6.111	4.519	3,1	-26,0
iii- Demir dışı metaller	2.652	2.435	1,7	-8,2
3- SANAYİ	121.896	108.176	75,2	-11,3
i-Demir ve çelik	10.769	7.899	5,5	-26,6
ii-Kimyasallar	10.094	9.155	6,4	-9,3
iii-Diğer yarı mamuller	16.224	14.056	9,8	-13,4
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	42.747	39.278	27,3	-8,1
v- Dokumacılık ürünleri	12.647	11.174	7,8	-11,6
vi- Hazır giyim	16.668	15.131	10,5	-9,2
vii - Diğer tüketim malları	12.747	11.483	8,0	-9,9
4- DİĞER ÜRÜNLER	4.477	8.387	5,8	87,3
TOPLAM	157.610	143.935	100	-8,7

KAYNAK: TÜİK

İthalatın Sektörel Gelişimi

Geniş ekonomik sınıflamaya göre ithalatımız incelendiğinde yatırım, tüketim ve ara mallarında ithalatımızın 2015 yılında azalış gösterdiği, ancak en çok azalışın %18,9 ile ara (hammadde) malları ithalatında gerçekleştiği görülmektedir. Ara malları ithalatı %73'lük payla 2014 yılı ithalatının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. 2015 yılında ara malları ithalatı 143,3 milyar dolar seviyesinde, sermaye malları ithalatı ise 35 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Geniş Ekonomik Sınıflamaya (BEC) Göre İthalat

Milyon Dolar	2014	2015	2015 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
Sermaye (Yatırım) malları	35.996	34.897	16,8	-3,1
Ara (Ham madde) malları	176.722	143.293	69,2	-18,9
Tüketim malları	29.006	28.587	13,8	-1,4
Diğerleri	453,1	425,8	0,2	-6,0
TOPLAM	242.177	207.203	100	-14,4

KAYNAK: TÜİK

Sektörel bazda ithalat incelendiğinde, 2015 yılında oransal olarak en büyük azalış altın ithalatı haricinde %35,7 ile “maden cevherleri ve döküntüleri”nde yaşanırken, en büyük artış %0,8 ile “demir ve çelik”de gerçekleştiği görülmektedir. 2015 yılında ithalatımızda en yüksek paya sahip olan “makinalar ve ulaşım araçları” sektöründe %0,6’lık daralma gerçekleşirken, enerji sektöründeki ithalatımız %31,1 düşmüştür.

İthalatın Sektörel Dağılımı

Milyon Dolar	2014	2015	2015 Yılı Pay (%)	Değişim (%)
1- TARIMSAL ÜRÜNLER	18.060	16.062	7,8	-11,1
i-Gıda Maddeleri	12.049	10.891	5,3	-9,6
ii-Tarımsal Ham maddeler	6.011	5.171	2,5	-14,0
2- MADENCİLİK ÜRÜNLERİ	71.659	50.549	24,4	-29,5
i- Maden cevherleri ve döküntüleri	8.864	5.701	2,8	-35,7
ii- Mineral yakıtlar ve mineral yağlar	54.889	37.842	18,3	-31,1
iii- Demir dışı metaller	7.905	7.006	3,4	-11,4
3- SANAYİ	144.888	136.707	66,0	-5,6
i-Demir ve çelik	11.302	11.394	5,5	0,8
ii-Kimyasallar	33.211	28.960	14,0	-12,8
iii-Diğer yarı mamuller	11.940	10.832	5,2	-9,3
iv- Makinalar ve ulaşım araçları	65.809	65.422	31,6	-0,6
v- Dokumacılık ürünleri	7.300	6.376	3,1	-12,7
vi- Hazır giyim	3.229	3.016	1,5	-6,6
vii - Diğer tüketim malları	12.096	10.707	5,2	-11,5
4- DİĞER ÜRÜNLER	7.571	3.886	1,9	-48,7
TOPLAM	242.177	207.203	100	-14,4

KAYNAK: TÜİK

Hizmet Sektörleri İhracatı

2015 yılına ilişkin hizmet ihracat gelirlerimizin önde gelen sektörleri seyahat ve taşımacılık sektörleridir. Toplam hizmet ihracatımızın %57,6'sını oluşturan "Seyahat Sektörü"nde söz konusu dönem için yaklaşık 26,6 milyar dolar ihracat gerçekleştirilmiştir. Turizm ihracat gelirlerinde bahse konu dönem için yıllık %9,9 oranında düşüş görülmüştür.

Hizmet ihracatımızda önem arz eden diğer bir sektör "Taşımacılık" hizmetleridir. 2015 yılında toplam hizmet ihracatımızdan %30,6'lık bir pay alan taşımacılık sektöründe, söz konusu dönem itibarıyla toplam 14,1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirildiği görülmektedir. Bu değer, yıllık bazda %9,4'lük bir düşüşe tekabül etmektedir.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2015 yılı için işlem gören mallarda 124 milyon dolar, tamir ve bakım hizmetlerinde 28 milyon dolar, inşaat hizmetlerinde 374 milyon dolar, sigortacılık hizmetlerinde 1,1 milyar dolar, finansal hizmetlerde 658 milyon dolar, diğer ticari hizmetlerde 250 milyon dolar, resmi hizmetlerde 826 milyon dolar ve diğer hizmetlerde 2,1 milyar dolarlık ihracatın gerçekleştiği görülmektedir.

Bir önceki yılın aynı dönemine göre ihracat değerinde en fazla düşüş görülen alt sektörler ise sırasıyla; %65,5 ile inşaat hizmetleri, %27,3 ile diğer ticari hizmetler, %26,3 ile tamir ve bakım hizmetleri ve %20,1 finansal hizmetlerdir.

Hizmet Sektörleri İhracatı

(Milyon Dolar)	2014	2015	Pay (%) 2015	Değişim (%)
HİZMETLER	51.657	46.225	100	-10,5
1.İşlem Gören Mallar	132	124	0,3	-6,1
2.Tamir ve Bakım Hizmetleri	38	28	0,1	-26,3
3.Taşımacılık	15.605	14.142	30,6	-9,4
4.Seyahat	29.552	26.616	57,6	-9,9
5.İnşaat Hizmetleri	1.084	374	0,8	-65,5
6.Sigorta Hizmetleri	1.167	1.124	2,4	-3,7
7.Finansal Hizmetler	824	658	1,4	-20,1
8.Diğer Ticari Hizmetler	344	250	0,5	-27,3
9.Resmi Hizmetler	826	826	1,8	0
10.Diğer Hizmetler	2.085	2.083	4,5	-0,1

KAYNAK: TCMB

Hizmet Sektörleri İthalatı

2015 yılına ilişkin hizmet ithalatında ön plana çıkan sektörler taşımacılık ve seyahat sektörleri şeklindedir. Toplam hizmet ithalatımızdan %36,9 ile en yüksek payı elde eden “Taşımacılık Sektörü”nde 8,2 milyar dolarlık ithalat yapılmıştır. Sektörde gerçekleştirilen ithalat bir önceki yılın aynı dönemine göre %19 azalmıştır.

Ülkemizin en büyük hizmet gelir kaynağı olan seyahat sektöründe 2015 yılında %5,8’lik artış ile toplam 5,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirilmiştir. Sektörün ülkemizin toplam hizmet ithalatından aldığı pay aynı dönem için %24,1 olmuştur.

Diğer kategorilere göz atıldığında, 2015 yılı için işlem gören mallarda 57 milyon dolar, tamir ve bakım hizmetlerinde 343 milyon dolar, sigortacılık hizmetlerinde 1,6 milyar dolar, finansal hizmetlerde 1,8 milyar dolar, diğer ticari hizmetlerde 1,8 milyar dolar, resmi hizmetlerde 1,9 milyar dolar ve diğer hizmetlerde 1,3 milyar dolarlık ithalat gerçekleşmiştir.

Bir önceki yılın aynı dönemine göre ithalat değeri artan hizmet alt sektörler %17,5 ile tamir ve bakım hizmetleri ve %5,8 ile seyahat olmuştur. Söz konusu dönemde hizmet ithalatında daralma yaşayan başlıca sektörler ise diğer ticari hizmetler (%25,2), taşımacılık (%19) ve sigorta hizmetleri (%7,2) olmuştur.

Hizmet Sektörleri İthalatı

(Milyon Dolar)	2014	2015	Pay (%) 2015	Değişim (%)
HİZMETLER	24.889	22.266	100	-10,5
1.İşlem Gören Mallar	60	57	0,3	-5,0
2.Tamir ve Bakım Hizmetleri	292	343	1,6	17,5
3.Taşımacılık	10.157	8.227	36,9	-19,0
4.Seyahat	5.072	5.368	24,1	5,8
5.İnşaat Hizmetleri	0	0	0	0
6.Sigorta Hizmetleri	1.688	1.566	7,0	-7,2
7.Finansal Hizmetler	1.903	1.779	8,0	-6,5
8.Diğer Ticari Hizmetler	2.361	1.765	7,9	-25,2
9.Resmi Hizmetler	2.034	1.902	8,5	-6,5
10.Diğer Hizmetler	1.322	1.259	5,7	-4,8

KAYNAK: TCMB

2. Performans Sonuçları ve Değerlendirilmesi

2015 Yılı Performans Programı'nda öngörülen faaliyet ve hedefler açısından 2015 yılı Bakanlığımız için başarılı olarak değerlendirilebilir. 2015 yılı performans sonuçları, 2016 yılı tahminleri için de önemli bir dayanak olmuştur.

2015 yılı performans programında 97 adet performans göstergesi yer almaktadır. Bu göstergelerin 54 tanesinde gerçekleşme oranının %100 ve üzerinde olduğu ve hedefe ulaşıldığı tespit edilmiştir. 20 adet göstergenin gerçekleşme oranının %50 - %100 arasında, 8 adet göstergenin gerçekleşme oranının %50'nin altında ve 15 adet göstergenin de gerçekleşme oranının %0 olduğu görülmektedir. Bu göstergelerin bazılarında gerçekleştirmelerin hedeflenenden geri kalmasında dışsal faktörlerin (çevre ülkelerdeki siyasi belirsizlik, paydaşların tutumu, vb.) önemli bir rol oynadığı değerlendirilmektedir.

STRATEJİK AMAÇ 1: Mal ve hizmet üretimi ve ihracatının geliştirilmesini sağlamak; sürdürülebilir ihracat artışını desteklemek amacıyla katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin ihracatını arttırmak

STRATEJİK HEDEF 1.1: Yenilikçi fikirlere ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin yatırım, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek ürünlerin üretilmesi ve ihraç edilmesine yönelik olarak Turquality, Marka, tasarım ve Yurtdışı birim (Ofis-Mağaza) Destek Programları kapsamında ihracatçılar desteklenecektir.	Turquality Programı kapsamında desteklenen marka sayısı	196	124	%63	2015 yılı hedefi Turquality ve Marka programları beraber alınarak sevhen 196 olarak belirlenmiştir.	İHR
	Marka Destek Programı kapsamında desteklenen marka sayısı	54	62	%115		İHR
	Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen firma sayısı	18	4	%22	Beklenen düzeyde başvuru olmaması sebebiyle 2015 yılı hedefi için öngörülen rakama ulaşamamıştır.	İHR
	Tasarım Destek Programı kapsamında desteklenen yarışma sayısı	25	21	%84	Beklenen düzeyde başvuru olmaması sebebiyle 2015 yılı hedefi için öngörülen rakama ulaşamamıştır.	İHR
	Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım (Ofis-Mağaza) Destek Programı kapsamında desteklenen firma sayısı	1009	1371	%136		İHR

PERFORMANS HEDEFİ 1.1.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Mevcut serbest bölgeler ve yeni nesil serbest bölgelerde Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin payı artırılacaktır.	Mevcut serbest bölgeler ve bunların dönüştürüleceği yeni nesil serbest bölgelerde düzenlenecek faaliyet ruhsatları içerisinde, Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek üretim ve hizmet faaliyetlerinin payı	25	25	%100		SBYYH
	Mevcut serbest bölgeler ve bunların dönüştürüleceği yeni nesil serbest bölgelerin tanıtımına yönelik faaliyet sayısı	15	19	%127		SBYYH

PERFORMANS HEDEFİ 1.1.3	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik yasal altyapı tamamlanacak ve destek mekanizmaları uygulamaya konulacaktır.	Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik hazırlanacak mevzuat sayısı	3	7	%233	2015 yılında gerçekleştirilen mevzuat çalışmaları neticesinde “Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar” ile “Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar”, 02 Haziran 2015 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. Bu çerçevede, bahsi geçen mevzuat değişikliği doğrultusunda, uygulama usul ve esaslarında değişiklik yapılması ile sektörel talepler çerçevesinde Desteklenen Organizasyon Listelerinin revize edilmesi hedefin üzerinde gerçekleşme meydana getirmiştir.	SBYYH
	Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik desteklerden yararlanacak firma sayısı	800	713	%90	2015 yılının Haziran ayında gerçekleştirilen mevzuat değişikliği hakkında sektör kuruluşlarının yeterince bilgi sahibi olması ve başvurularını anılan mevzuata göre gerçekleştirilebilmesi zaman almış; bu doğrultuda, 2015 yılının ikinci yarısında destek başvuru sayısında düşüş yaşanmıştır.	SBYYH
	Döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin artırılmasına yönelik olarak yurt dışında düzenlenecek Ticaret Heyeti sayısı	7	15	%214	Döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin artırılmasını teminen özellikle organ nakli konusunda sektörel kuruluşlar yıl içerisinde, yılın başı itibarıyla öngörülemeyen Ticaret Heyetleri gerçekleştirmişler; bu durum Heyet sayısında artışa yol açmıştır.	SBYYH

	Döviz kazandırıcı hizmet ticaretimizin artırılmasına yönelik olarak yurt içinde düzenlenecek Alım Heyeti sayısı	5	10	%200	Film sektörü başta olmak üzere sektörel kuruluşlar yıl içerisinde, yılın başı itibarıyla öngörülemeyen Alım Heyetleri gerçekleştirmişler ve bu durum Heyet sayısında artışa yol açmıştır.	SBYYH
	Döviz kazandırıcı hizmet ihracatının geliştirilmesine yönelik olarak uygulanmakta olan destek programını tanıtmak üzere iştirak edilen seminer sayısı	30	48	%160	Yeni destek programının yürürlüğe girmesiyle sektörel çatı kuruluşlarından söz konusu mevzuatın tanıtılmasına ilişkin bilgi talepleri gelmiş; bu kapsamda anılan destek programının tanıtılmasına yönelik katılım sağlanan seminer sayısında artış kaydedilmiştir.	SBYYH

STRATEJİK HEDEF 1.2: Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücü artırılacak ve istikrarlı şekilde büyümesi sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetleri sektörlerinin uluslararası rekabet gücünün artırılması ve istikrarlı şekilde büyümesine yönelik tanıtım ve destek mekanizmaları uygulanacaktır.	Yurtdışına yönelik olarak düzenlenecek müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyetleri sayısı	7	3	%43	Müteahhitlik sektörümüz için hedef pazar konumunda olan ve heyet düzenlenmesi öngörülen ülkelerde yaşanan siyasi ve politik karışıklıklar programların bir kısmının iptaline sebep olmuştur. Tanzanya'daki genel seçimler ve Fas'ta yaşanan yerel seçim süreçleri heyet programlarının ertelenmesine sebep olurken, Kenya'da ülke içi bürokratik koordinasyonsuzluk nedeniyle belirli bir takvim üzerinde mutabık kalınamamıştır. Bahse konu heyet organizasyonları 2016 yılı programına dahil edilmiştir.	SBYYH

	Türk müteahhitlik sektörünün dünyanın önde gelen müteahhitlik ve finans kuruluşlarıyla üçüncü ülke pazarlarında ortaklıklar kurmasına yönelik düzenlenecek forum ve seminer sayısı	3	1	%33	Japonya ile Afrika'da belirlenen hedef ülkelerde gerçekleştirilmesi öngörülen işbirliği konferansı Japonya tarafından dönüş alınamaması sebebiyle ertelenmiştir. Kore ile gerçekleştirilmesi planlanan organizasyon takvim uyumsuzluğu sebebiyle gerçekleştirilememiştir.	SBYYH
	Yurtdışı müteahhitlik ve teknik müşavirlik hizmetlerine yönelik desteklerden yararlanacak firma sayısı	30	42	%140	2014 yılı sonunda devlet yardımları mevzuatında yapılan değişiklikler sonucunda 2014/10 sayılı Karar ile destek mekanizmasının etkinliği artırılmış ve desteklerden faydalanan firma sayısı beklenenin üzerinde artış göstermiştir.	SBYYH

STRATEJİK HEDEF 1.3: İhracatçılarımızın dünya pazarlarında rekabet gücünün ve ihrac ürünlerimizin dünya pazarındaki payının artırılması sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
İhracatçıların yurtdışı pazar paylarını artırmaya yönelik tanıtım ve destek mekanizmaları uygulanacaktır.	Sektörel ticaret heyeti sayısı (UR-GE Desteği kapsamındaki Yurtdışı Pazarlama Programları dahil)	120	173	%144		İHR
	Alım heyeti sayısı	140	63	%45	Çevre ülkelerde yaşanan gelişmeler ile organizatör kurum ve kuruluşların ve katılımcı heyetlerin iptalleri sonucunda beklenen hedefe ulaşamamıştır.	İHR

	İhracatçıların katılımının desteklediği milli ve bireysel katılımlı uluslararası fuar sayısı	3700	2989	%81	Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Rusya'da yaşanan gelişmeler sonucunda fuar organizasyonlarında iptaller olması nedeniyle hedefin gerisinde kalınmıştır.	İHR
	Uluslararası Rekabetçiliğin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ kapsamında desteklenen proje sayısı	150	162	%108		İHR
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Serbest Ticaret Anlaşmaları (STA) yoluyla yeni pazara giriş imkanları sağlanması, mevcut STA'lar ile temin edilen pazara giriş koşullarının geliştirilmesi/iyileştirilmesi hedeflenmektedir.	Mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının geliştirilmesi amacıyla başlatılacak/yürütülecek müzakere sayısı	7	5	%71	Mevcut Serbest Ticaret Anlaşmalarındaki pazara giriş koşullarının geliştirilmesi amacıyla teklif edilen ancak muhataplarımızdan yanıt alınamadığı için gerçekleştirilemeyen Ortak Komite toplantıları nedeniyle hedeflenen gösterge düzeyinin %71'ine ulaşılabilmiştir.	AB
	Yeni Serbest Ticaret Anlaşmaları akdedilmesi amacıyla başlatılacak müzakere sayısı	17	15	%88	Yeni STA akdedilmesi amacıyla Meksika, Peru, Katar, Japonya ve Singapur ile müzakereler gerçekleştirilmiştir. Ancak, başlatılacak müzakere sayısı başlığında muhataplarımızdan kaynaklanan nedenlerle hedeflenen gösterge düzeyine ulaşılabilmiştir.	AB

	Akdedilecek Serbest Ticaret Anlaşmaları sayısı	4	3	%75	26 Şubat 2015 tarihinde ülkemiz ile Güney Kore arasındaki mevcut STA'nın genişletilmesi kapsamında Hizmet Ticareti Anlaşması ve Yatırım Anlaşması imzalanmıştır. 14 Kasım 2015 tarihinde Singapur ile STA imzalanmıştır. 2015 yılı içerisinde Güney Kore ile Singapur STA'ları imzalanmıştır. Ancak, Gana ile müzakereleri tamamlanan Serbest Ticaret Anlaşmasının imzalanması öngörülmuş olmasına rağmen muhataplarımızdan kaynaklanan nedenlerle söz konusu anlaşma imzalanamamıştır.	AB
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.3	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ticaret ortağımız ülkeler ile ülkemiz arasındaki ticari ve ekonomik ilişkilerin hukuki altyapısını tesis etmek ve güçlendirmek	İİT (İslam İşbirliği Teşkilatı), EİT (Ekonomik İşbirliği Teşkilatı), D-8 (Gelişen Sekiz Ülke) bağlamındaki tercihli ticaret düzenlemelerinin uygulamaya konulma sayısı	1	0	%0	Tercihli ticaret düzenlemeleri, ülkelerin ticari beklentilerinin farklı olması, siyasi konjonktür, iç onay prosedürlerinin zaman alması ve müzakere döneminden sonra araya uzun bir zaman girmesi gibi sebeplerle öngörülen takvim içinde hayata geçirilememiştir. Ancak, anlaşmalara taraf ülkeler nezdinde, söz konusu anlaşmaların, ticaretin ve işbirliğinin geliştirilmesi anlamında önemli bir başlangıç olacağı, yürürlüğe girmelerinin ardından ülkelerin ihtiyaçları ve dünyadaki tercihli düzenlemeler dikkate alınarak yeni konuların da kapsama alınması yönünde girişimlerde bulunulabileceği çeşitli temaslarımızda önemle vurgulanmaktadır.	ANL

	İkili Bazda Akdedilecek Tercihli Ticaret Anlaşmaları sayısı	10	0	%0	Azerbaycan, Pakistan, Türkmenistan, Kazakistan, Kırgızistan, Rusya Federasyonu, Cibuti, Etiyopya, Nijerya ve Sudan'a teklif edilmiş, ancak bu ülkelerden Pakistan hariç olmak üzere olumlu cevap alınamamıştır. Pakistan ise STA'ya dönüşmüştür.	ANL
	Akdedilecek Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmalarının sayısı	7	3	%43	2015 yılında 17 ülkeye (Cabo Verde, Gine Bissau, Güney Sudan, Komorlar, Lesotho, Liberya, Madagaskar, Mozambik, Sao Tome ve Principe, Seyşeller, Svaziland, Togo, Zimbabve, Ruanda, Kosta Rika, Venezüella, Panama) TEI Anlaşması imzalanması teklif edilmiş olup, 2015 yılında yanıt alınamamıştır.	ANL
PERFORMANS HEDEFİ 1.3.4	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ülkemiz lojistik altyapısının güçlendirilmesi, ihraç ürünlerimiz için yeni ulaşım güzergahları belirlenmesi ve yurtdışında oluşturulacak lojistik merkezler yoluyla pazara giriş koşullarının geliştirilmesi ve ihracatın kesintisiz olarak sürdürülmesi hedeflenmektedir.	Ülkemiz lojistik altyapısının güçlendirilmesine yönelik faaliyetlere iştirak sayısı	10	10	%100		SBYYH
	Uluslararası kuruluş toplantı/konferans/seminer katılım sayısı	10	22	%220	İhraç taşımalarımızda kullanılan güzergâhların çeşitlendirilmesi, sevkiyatların daha düşük maliyet ve daha kısa sürelerde varış noktalarına ulaştırılmasının sağlanması ve bölgemizde yaşanan gelişmelerin dış ticaret taşımalarımız üzerindeki olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amaçlarına yönelik çalışmalar 2015 yılında hız kazanmıştır. Bu nedenle hedefin üzerinde gerçekleşme meydana gelmiştir.	SBYYH

	Yurtdışı Lojistik Merkezler oluşturulmasına yönelik faaliyet sayısı	15	5	%33	2014/3 sayılı Yurt Dışı Birim, Marka ve Tanıtım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ No: 2010/6)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" kapsamında oluşturulması öngörülen "Türk Ticaret Merkezleri"nin, yurtdışı lojistik merkezlerin yerine getireceği görev ve işlevleri kapsadığı değerlendirilerek yurtdışı lojistik merkezler TTM'lerin bünyesine alınmış olup, bu alandaki faaliyetler İhracat Genel Müdürlüğümüz ve Türkiye İhracatçılar Meclisi uhdesinde sürdürülmektedir. Bu nedenle, Genel Müdürlüğümüz tarafından yalnızca Cibuti'de kurulması öngörülen Özel Ekonomik Bölge'ye ilişkin faaliyetler gerçekleştirilmiştir.	SBYYH
	Yeni ihracat güzergahlarının belirlenmesine yönelik faaliyet sayısı	15	9	%60	Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından yürütülen yeni ihracat güzergahları belirlenmesine yönelik faaliyetlere katılım sağlanmakla beraber, bölgemizde yaşanan olumsuz gelişmeler çalışmalarını etkilemiştir.	SBYYH

STRATEJİK HEDEF 1.4: Ara malı ithalatı bağımlılığı azaltılacak, sanayinin girdi tedarikinde etkinlik, güvenlik ve süreklilik sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 1.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) kapsamında eylem planlarının hayata geçirilmesine devam edilecektir.	Girdi Tedarik Stratejisi (GİTES) eylem planlarının uygulamaya geçirilme oranı (kümülatif)	100	62	%62	GİTES eylem planlarında birçok kurum ve kuruluşun sorumlu olması, mevcut mevzuatların tekrar ele alınması, yeni mevzuat düzenlenmesi ihtiyaçlarının ortaya çıkması sebebiyle dışsal faktörlerden kaynaklanan zorluklar oluşmaktadır. Bu nedenle, eylem planlarının hayata geçirilme oranı 2015 yılı için %62 olarak gerçekleşmiştir.	EAD

STRATEJİK HEDEF 1.5: İhracatçılarımızın karşılaştıkları pazara giriş engelleri çözüme kavuşturulacak ve muhatabımız ülkelerin DTÖ mal ve hizmet ticaretine ilişkin düzenlemelere uyumu izlenecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 1.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Tespit edilen uluslararası düzenlemelere uyumsuzlukların giderilmesinde ve pazara giriş sorunlarının çözümünde ülkemiz lehine sonuç alınması sağlanacaktır.	Tespit edilen uyumsuzlukların giderilmesinde ülkemiz lehine sonuç alma oranı	50	58	%117		ANL
	Avrupa Birliği ile ilişkilerde tespit edilen sorunların ülkemiz lehine sonuçlanması oranı	40	45	%112	GBOK (Gümrük Birliği Ortak Komitesi) kapsamında belli bir üründe askıya alma talebimiz doğrultusunda söz konusu ürünlerdeki gümrük vergimiz AB'nin Ortak Gümrük Vergisi ile uyumlu hale getirilmiştir. Bununla birlikte, AB ile ilişkilerde tespit edilen sorunların ülkemiz lehine sonuçlanması neticesinde hedef beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir.	AB

PERFORMANS HEDEFİ 1.5.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Pazara giriş engellerinin azaltılması amacıyla teknik düzenlemeler ve ihrac pazarlarımızdaki mevzuat değişikliklerine ilişkin bilgilendirme ve bildirim faaliyetleri gerçekleştirilecektir.	AB ve diğer ihracat pazarlarımızdaki teknik mevzuat değişikliklerinin ilgili taraflara bildirim sayısı	AB 700 DTÖ 2000 (2700)	AB 725 DTÖ 2020 (2745)	%101		ÜGD
	Ülkemiz teknik düzenlemelerine ilişkin dış paydaşlara yönelik bilgilendirme faaliyeti sayısı	10	14	%140		ÜGD
	www.teknikengel.gov.tr sitesine üye ihracatçı firmalarımızın sayısındaki artış oranı	20	17	%85	Ticarette Teknik Engeller İnternet Sitesi yeniden yapılandırılmış olup, yazılım çalışması Aralık ayında tamamlanmıştır. Çalışmalar nedeniyle bir süre Siteye üyelik işlemi mümkün olmadığından beklenen hedefe ulaşılamamıştır.	ÜGD
	Ticaret politikası önlemleri hakkında bilgilendirme semineri sayısı	18	18	%100		İHR

STRATEJİK AMAÇ 2: Ülkemizin yatırım potansiyelini geliştirmek ve yatırım ortamını iyileştirmek

STRATEJİK HEDEF 2.1.: Yatırımların teşvikine ve uluslararası doğrudan yatırımların arttırılmasına yönelik destek mekanizmaları geliştirilecek; uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyon güçlendirilecek; uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyaçlarının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 2.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yeni teşvik sistemi ulusal ve uluslararası yatırımcıların ihtiyaçlarına cevap verir şekilde gözden geçirilecek, tanıtılacak ve teşvik sistemi kapsamında öngörülen teşvik uygulamaları hayata geçirilecektir.	Destek mekanizmalarının geliştirilmesine yönelik olarak çıkartılacak mevzuat sayısı	4	4	%100		TUYS
	Uluslararası doğrudan yatırımların artış oranı	15	32	%213		TUYS
	Yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki toplam sabit yatırım tutarındaki artış oranı	10	60	%600	2015 yılında, 23,2 milyar TL tutarında Büyük Ölçekli ve 7 milyar TL tutarında Stratejik mahiyetteki 2 belge, 2014 yılına göre toplam sabit yatırım tutarında önemli bir artışa neden olmuştur.	TUYS
	GİTES kapsamında ön plana çıkan ara malların üretimine dönük ve/veya teknoloji transferi sağlayacak uluslararası doğrudan yatırımların ülkemize çekilmesine ilişkin oluşturulan ürün bazlı özel proje sayısı	5	6	%120		EAD

STRATEJİK HEDEF 2.2: Yeni nesil serbest bölge anlayışı ile serbest bölgelerdeki altyapı ve faaliyet alanlarının geliştirilmesi dahil, gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik imkanları oluşturulacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 2.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Gelişmiş altyapıya sahip yatırım alanları ile stratejik öneme ve gelişmiş altyapıya sahip lojistik yapıların kurulmasına yönelik yasal çerçeve geliştirilecektir.	Kanun hazırlanması	1	0	0	Bahse konu performans hedefinin 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Taslağı ile gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Söz konusu Taslak, 02 Şubat 2015 tarihli EKK Toplantısında ele alınmıştır. Söz konusu EKK Toplantısının ardından, 04 Şubat 2015 tarihinde Müsteşarımız başkanlığında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı Müsteşarları ile Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı, Gelir İdaresi Başkanlığı temsilcilerinin katılımlarıyla gerçekleştirilen toplantıda Kanun Taslağı revize edilmiştir. İlgili Bakanlıkların görüşleriyle son şekli verilen Taslak, 10/02/2015 tarihinde Başbakanlığa, Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 22/04/2015 tarihli ve 1761 sayılı yazısı ile de kanunlaştırılmak üzere TBMM'ye sevk edilmişti. Ancak, 03/12/2015 tarihinde, hükümet değişikliği nedeniyle yeniden yürütülmek üzere Bakanlığımıza iade edilen taslak, 06/01/2016 tarihinde yeniden Başbakanlığa sevk edilmiştir. Söz konusu taslağın 2016 yılının ilk altı ayında yasalaşması beklenmektedir.	SBYYH

STRATEJİK HEDEF 2.3: Yatırım ortamının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler, öngörülen program çerçevesinde yürütülecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 2.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yıllık eylem planları kapsamında yürütülen yatırım ortamını iyileştirme çalışmalarının tamamlanma oranının artırılması hedeflenmektedir.	Yatırım Ortamının İyileştirme Koordinasyon Kurulu (YOİKK) eylem planlarının gerçekleştirme oranı	60	71	%118		TUYS

STRATEJİK AMAÇ 3: İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditleri önleyecek tedbirleri almak**STRATEJİK HEDEF 3.1: İthalattan kaynaklanan zarar ve tehditlere karşı ülkenin üretim dallarının, uluslararası yükümlülüklerimiz çerçevesinde etkin bir şekilde korunması sağlanacaktır.**

PERFORMANS HEDEFİ 3.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ürün, sektör ve ülke bazında incelemeler yapılacaktır.	İthalatın ülke yararına gerçekleştirilmesini sağlamak amacıyla ürün, sektör ve ülke bazında yapılacak inceleme sayısı	48	60	%125	2015 yılı içerisinde yapılması planlanan inceleme sayısı, tespit edilen hedefin üzerinde gerçekleşmiştir.	İTH

STRATEJİK AMAÇ 4 : Kaliteli ve Güvenli Ürün Arzını Sağlamak

STRATEJİK HEDEF 4.1: Piyasaya güvenli ürün arzının sağlanmasına yönelik yatay teknik mevzuat, uluslararası yükümlülüklerimiz gözönünde bulundurularak geliştirilecek ve uygulanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
AB'nin yatay teknik mevzuatına uyum için mevzuat güncellemesi yapılacaktır.	AB'nin yatay teknik mevzuata uyum için güncellenecek mevzuat sayısı	1	0	0	Ürün Güvenliği ve Teknik Düzenlemeler Kanunu taslağı hazırlanarak Mayıs 2015 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir. Ancak, Hükümet değişikliği nedeniyle Kasım ayında Bakanlığımıza iade edilmiştir. Bu nedenle, Kanun Taslağı'nın, aradan geçen zaman dikkate alınarak, ilgili kurumlardan yeniden görüş alınması suretiyle gözden geçirilmesi öngörülmektedir. Gözden geçirme çalışmalarının tamamlanması sonrasında, Kanun Taslağı'nın 2016 yılının Mart ayında tekrar Başbakanlığa sevk edilmesi planlanmıştır.	ÜGD

STRATEJİK HEDEF 4.2: Piyasa gözetimi ve denetiminde etkin koordinasyon sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ulusal piyasa gözetimi ve denetimi programları ve yıllık piyasa gözetimi ve denetimi raporları hazırlanması ile uygulamalara ilişkin koordinasyon ve bilgilendirme faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi hedeflenmektedir.	Hazırlanacak ulusal PGD programları ve yıllık PGD raporları sayısı	2	2	%100		ÜGD
	PGD uygulamalarında karşılaşılan problemlerin giderilmesi ve farklılıkların ortadan kaldırılması amacıyla koordinasyon ve bilgilendirme faaliyetlerinin sayısı	15	15	%100		ÜGD

STRATEJİK HEDEF 4.3: İthal edilen ürünlerin teknik mevzuatına uygunluğu ve güvenliği ile ihracat ve ithalata konu ürünlerin ticari kalite yönünden uygunluğunun tesbitine yönelik hukuki, teknik ve idari altyapı geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 4.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde mevzuatın güncellenmesi, denetim elemanlarının eğitimi hedeflenmektedir.	Sektörel ihtiyaçlar çerçevesinde güncellenen mevzuat sayısı	23	23	%100		ÜGD
	İthalatta ve ihracatta kalite ve güvenlik denetimi yapan personelin eğitimine yönelik faaliyet sayısı	10	8	%80	Yıl içerisinde verilen eğitimler, kapsamlı ve geniş katılımlı yapılmıştır. Diğer yandan, DİR kapsamında yaklaşık 50 Ürün Denetmeni görevlendirildiğinden, bu konudaki çalışmaların aksamamasını sağlamak amacıyla personelin eğitime yönelik faaliyet sayısı tamamlanamamıştır.	ÜGD

STRATEJİK HEDEF 4.4: Güvenli ve kaliteli ürün arzına yönelik ikili ve çoklu platformlarda uluslararası gelişmeler ve ülkemiz hakları takip edilecek, ülkemiz uygulamalarının tanıtılması ve kabulü sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 4.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ürün güvenliği ve teknik mevzuat konusunda uluslararası platformlarda ülkemiz uygulamalarının kabulü ve DTÖ platformunda ülkemiz uygulamalarına yönelik yapılan değerlendirmelerin takibi ve ülkemiz lehine sonuçlandırılması hedeflenmektedir.	Uluslararası platformlarda ülkemiz uygulamaların kabulünün sağlanması sayısı	5	5	%100		ÜGD
	DTÖ platformunda ürün güvenliği ve teknik mevzuat konusunda ülkemiz uygulamalarına yönelik olarak yapılan değerlendirmelerin takibi ve sonuçlandırılma sayısı	5	3	%60	DTÖ platformunda 2015 yılında üye ülkeler tarafından ülkemizin ürün güvenliği uygulamaları ve teknik mevzuatına ilişkin sadece 3 husus gündeme getirilmiştir. Öngörülenden az konu gündeme gelmiş olmasından dolayı hedef tutturulamamıştır.	ÜGD

STRATEJİK AMAÇ 5: İkili, bölgesel ve çok taraflı ticaret ve yatırım ilişkilerini ülkemizin çıkarları doğrultusunda yürütmek.

STRATEJİK HEDEF 5.1: İkili, bölgesel ve çok taraflı stratejilerimizin oluşturulmasında nicel ve nitel analiz yöntemlerinin etkin kullanımı sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ekonomimizde ve dış ticaretimizde kaydedilen gelişmeler nicel ve nitel analiz yöntemleri ile değerlendirilecektir.	Rekabet gücü endeks çalışmaları sayısı	25	15	%60	Anlaşmalar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen KEK ve JETCO toplantı hazırlıklarına katkı sağlanması sebebiyle göstergenin uygulanma sıklığı ve zamanı toplantı zamanlarına göre değişim göstermektedir. Göstergenin oluşturulması ve uygulanması, dairenin görev, yetki ve sorumluluklarına, kurumsal imkan ve kabiliyetlerine uygundur. Bu sebeple, göstergenin sürdürülebilirliği Anlaşmalar Genel Müdürlüğü'nden gelen talepler doğrultusunda şekillenmektedir.	EAD
	Pazara giriş analizleri (hedef, alternatif pazar endeks çalışması) sayısı	2	2	%100		EAD
	Ticaret ve ekonomik işbirliğine ilişkin yapılması planlanan anlaşmaların etki analizi çalışması sayısı	5	5	%100		EAD
	Ekonomi ve dış ticaret konusunda modelleme çalışmaları sayısı	1	1	%100		EAD

STRATEJİK HEDEF 5.2: İkili ve çok taraflı platformlarda mal ve hizmet ticaretine ilişkin konularda ülkemiz çıkarları etkin şekilde takip edilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Uluslararası örgütler bünyesinde ülkemiz çıkarlarının savunulmasına yönelik olarak pozisyon belgeleri sunulacak ve gerekli müdahaleler yapılacaktır.	DTÖ bünyesinde ülkemiz pozisyonuna ilişkin sunulan belge sayısı	10	21	%210	15-19 Aralık 2015 tarihlerinde Nairobi’de yapılan DTÖ X. Bakanlar Konferansı çerçevesinde, Doha Kalkınma Gündemi kapsamında müzakere edilen bazı başlıkların sonuçlandırılmasına yönelik Cenevre’de devam eden görüşmeler hız kazanmış, ülkemiz sözkonusu müzakere sürecine aktif bir katılım sergilemiştir. Aynı şekilde, Cenevre’de Konferans öncesinde başlayan müzakereler Nairobi’de de devam etmiş, ülkemiz ticari çıkar ve hassasiyetleri çerçevesinde sürece aktif bir şekilde müdahil olunmuştur.	ANL
	Uluslararası örgütler bünyesinde gerçekleştirilen müzakere ve toplantılarda ülkemizce yapılan müdahalelerin sayısı	140	336	%240	G-20 Ticaret bakanları Toplantısı ve DTÖ 10. Bakanlar Konferansı kapsamında yapılan müdahaleler de dahil olmak üzere tüm çok taraflıların toplam müdahale sayısı artmış olduğundan beklenen hedefin üzerinde gerçekleşme sağlanmıştır.	ANL
	Hizmet sektörleri rekabet gücü analizi çalışması raporunun hazırlanması	1	1	%100		ANL

	Türkiye Hizmet Sektörleri 2023 Stratejik Eylem Planı hazırlanması	1	0	%0	Hizmet Sektörleri Rekabet Gücü Analizi Projesinin tamamlanmasının ardından değerlendirme çalışmalarına başlanması öngörülmekteydi fakat, söz konusu Eylem Planının hazırlanmasına ilişkin çalışmalar Serbest Bölgeler Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmesine karar verilmiş olmasından dolayı hedef tutturulamamıştır.	ANL
PERFORMANS HEDEFİ 5.2.2	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ülkemizin yapacağı ticaret ve ekonomi işbirliği anlaşmalarının olası etkileri analiz edilerek anlaşma metnine yansıtılması sağlanacaktır.	Bakanlıkça yürütülen stratejik projeler çerçevesindeki tespitlerin ticaret ve ekonomik işbirliğine ilişkin anlaşmalara yansıtılma sayısı	5	5	%100		EAD

STRATEJİK HEDEF 5.3: Avrupa Birliği ile ticari ve ekonomik ilişkilerde ülkemizin çıkarları etkin bir şekilde savunulacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ülkemiz ihracatçılarının AB pazarında karşılaşılan sorunlarının çözümü için Ortaklık ilişkimiz çerçevesinde AB nezdinde gerekli girişimlerde bulunulacaktır.	AB pazarına girişte karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak gerçekleştirilen faaliyet sayısı	22	20	%91	AB pazarına girişte karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak gerek AB nezdinde gerekse yurt içinde kurum ve kuruluşlarımız ile faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Ancak, gerçekleştirilen faaliyet sayısı bir çok dış faktöre (yurt içi/yurt dışı) bağlı olduğundan 2015 hedefi tutturulamamıştır. Ayrıca, Gümrük Birliği'nin güncellenmesi çalışmaları kapsamında, bazı sistemik sorunların global bir anlayışla çözüme kavuşturulması yönünde daha kapsamlı ancak sayıca daha az faaliyetlerde bulunulmuştur.	AB
	İkili ticari sorunlar kapsamında ülkemiz görüş ve taleplerinin aktarılabilmesini teminen Avrupa Birliği Komisyonu nezdinde gerçekleştirilen girişim sayısı	31	35	%112		AB

STRATEJİK HEDEF 5.4: Gümrük Birliği ve Avrupa Birliği'ne katılım müzakereleri kapsamında mevzuat uyumunun koordinasyonu etkin bir şekilde sürdürülecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Ülkemizin Gümrük Birliği kapsamında uyum sağlaması gereken AB mevzuatı ile AB'ye katılım müzakereleri kapsamında Bakanlığımız görev ve sorumluluk alanında bulunan fasıllarda gerekli çalışmalar yapılacaktır.	Avrupa Komisyonu'na görüş için gönderilen mevzuat sayısı	9	10	%111	AB'nin yeni ürün düzenlemelerini uyumlaştırmak amacıyla ülkemizce hazırlanan ve görüş için Komisyona gönderilen mevzuat sayısında artış yaşanmıştır.	AB
	Uyum sağlanması gereken AB mevzuatı ile ilgili olarak yapılan bilgilendirme sayısı	1	19	%1900	Ülkemiz ile AB arasındaki Gümrük Birliği ilişkisi ve AB katılım müzakereleri kapsamında ülkemiz tarafından üstlenilmesi gereken AB mevzuatına ilişkin gelişmeler ilgili birim ve kurumlarla paylaşılmaktadır. Muhtelif AB mevzuatında 2016 yılı itibarıyla değişiklikler yapılacak olması nedeniyle (Ortak Gümrük Tarifesi, Askıya Alma Rejimi, Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi, AB kimyasallar mevzuatı kapsamında kısıtlamaya ve/veya yasaklamaya tabi olan ürün listelerindeki güncellemeler, vb.) AB mevzuatı hakkında yapılan bilgilendirme sayısında artış görülmüştür.	AB

	Müzakere fasılları itibariyle mevzuat uyumunun sağlanması ve açılış kapanış kriterlerinin karşılanması amacıyla gerçekleştirilen/katılım sağlanan faaliyet sayısı	30	47	%156	Hizmet sunumu ve iş kurma hakkı faslındaki Hizmetler Projesi başta olmak üzere, katılım öncesi mali işbirliği kapsamında yürütülen, Bakanlığımızın da paydaşları arasında yer aldığı ve muhtelif fasılların açılış /kapanış kriterlerinin karşılanmasında teknik destek sağlanmasını amaçlayan projeler bünyesindeki çalışmaların, bu alandaki faaliyet göstergesi üzerinde olumlu yansımaları olmuştur. Bu nedenle beklenen hedefin üzerinde gerçekleşme olmuştur.	AB
STRATEJİK HEDEF 5.5: Gelişmekte olan ülkelerin çok taraflı ticaret sistemine entegrasyonu desteklenecektir.						
PERFORMANS HEDEFİ 5.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Gelişme yolundaki ülkelerin çok taraflı ticaret sisteminden daha fazla faydalanmasına ve söz konusu ülkelerin gelişimlerine katkıda bulunmak hedeflenmektedir.	İkili ve bölgesel düzeyde ülkemizce sağlanan teknik yardım ve eğitim programlarının sayısı	3	4	%133		ANL
	DTÖ'ye katılım aşamasındaki gelişmekte olan ülkelerle imzalanacak katılım protokolü sayısı	3	0	%0	2015 yılı içerisinde Afganistan, Kazakistan ve Liberya'nın DTÖ'ye katılım süreci ülkemizin de destekleriyle tamamlanmıştır. Kazakistan ile 2005 yılında katılım protokolü imzalanmış olup, diğer ülkeler henüz imzalanamamıştır.	ANL

STRATEJİK HEDEF 5.6: Türkiye ile diğer ülkeler arasında ekonomik ve ticari konularda üst düzey ikili mekanizmalar oluşturulacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 5.6.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Üst düzey ikili ticari ve ekonomik mekanizma sayısı artırılacaktır.	Kurulacak Üst Düzey İkili Ticari ve Ekonomik Mekanizma sayısı	14	6	%43	2015 yılı içinde 17 ülkeye (Cabo Verde, Gine Bissau, Güney Sudan, Komorlar, Lesotho, Liberya, Madagaskar, Mozambik, Sao Tome ve Principe, Seyşeller, Svaziland, Togo, Zimbabve, Ruanda, Kosta Rika, Venezüella, Panama) TEİ Anlaşması imzalanması teklif edilmiş olup, 2015 yılında yanıt alınamadığından hedef gerçekleştirilememiştir.	ANL
	Kurulan Üst Düzey İkili Ticari ve Ekonomik Mekanizma takibi sayısı	79	129	%163	2015 yılında meydana gelen gelişmeler ışığında Bakanlığımız yetkilileri pek çok platformda diğer ülkelerdeki muadilleriyle bir araya gelmiştir. Ayrıca, Bakanlığımız tarafından öngörülen görüşmeler dışında diğer ülkelerin talepleri doğrultusunda görüşme ve toplantılar gerçekleştirilmiştir.	ANL

STRATEJİK HEDEF 5.7: Türkiye'nin yatırımlar alanındaki ikili ve çok taraflı ilişkileri geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 5.7.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Yatırımlar konusunda uluslararası ilişkilerin geliştirilmesine yönelik olarak, yasal altyapı oluşturulacak ve uluslararası işbirliği, tanıtım ve tecrübe paylaşım programları gerçekleştirilecektir.	İmzalanacak Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşması sayısı	4	2	%50	İmzaya hazır hale getirilen Anlaşmalar, söz konusu ülkeler ile üst düzey resmi ziyaret gerçekleştirilmediği için imzalanamamış ve hedeflenen performans kısmen gerçekleştirilmiştir.	TUYS
	Uluslararası işbirliği ve tanıtım programları sayısı	6	6	%100		TUYS

STRATEJİK AMAÇ 6 : Ülke genelinde dış ticaret ve yatırımlar konusunda bilgi ve bilinci arttırmak**STRATEJİK HEDEF 6.1: Dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması sağlanacaktır.**

PERFORMANS HEDEFİ 6.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bilgilendirme faaliyeti, görsel materyal basımı, internet portalı kurulması gibi değişik araçlar yoluyla dış ticaret ve yatırımlara ilişkin paydaşlar nezdinde bilgi ve bilincin artırılması hedeflenmektedir.	Bilgilendirme faaliyeti (eğitim, seminer, vb.) sayısı	165	132	%80	Avrupa Birliği Genel Müdürlüğünce gerek Serbest Ticaret Anlaşmaları gerekse Gümrük Birliği'nin güncellenmesi kapsamında bilgilendirme faaliyetleri gerçekleştirilmiştir. Düzenlenen eğitim/seminer sayısı, yalnızca Bakanlığımız girişimleri değil, yararlanıcı kurumların da talebine bağlıdır. Ayrıca, AB Genel Müdürlüğümüz tarafından Serbest Ticaret Anlaşmalarına yönelik gerçekleştirilen bilgilendirme faaliyetleri, büyük oranda yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşmaları sonrasında bahse konu Anlaşma'nın içeriği ve getirdiği pazara giriş avantajlarına ilişkin STKlar ve özel sektör nezdinde yapılan seminerleri ifade etmektedir. Halihazırda onay sürecinde bulunan 5 STA bulunmaktadır. Söz konusu Anlaşmaların yürürlüğe girmesi ile birlikte bilgilendirme faaliyetleri yapılacağı varsayılarak hedefler belirlenmiş, yürürlüğe giriş süreçlerinin uzaması sonucunda bu faaliyetlerin gerçekleştirilmesi imkanı olamamıştır.	ANL AB TUYS

	Kadın girişimciliğin özendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik faaliyet (eğitim, seminer, vb.) sayısı	1	0	0	Söz konusu konferansın, bu alandaki uluslararası uygulamaların da yer alacağı bir etkinlik şeklinde düzenlenmesi yönünde verilen talimat doğrultusunda 2016 yılı ilk çeyreğinde düzenlenmesi planlanmaktadır. Buna yönelik olarak öne çıkan ülkelerdeki uygulamalar hakkındaki bilgiler Ticaret Müşavirlikleri/Ataşelikleri aracılığıyla temin edilecektir.	EAD
	Tarımsal ürün ihracatçılarımızın yeterli kalite seviyesine ulaşması ve kalite denetimi sistemi hakkında bilgilendirilmesine yönelik faaliyet (eğitim, seminer vb.) sayısı	3	2	%67	Tarımsal ürün ihracatçılarımızın bilgilendirilmesine yönelik olarak her yıl yapılan faaliyet, Bakanlığımız adına ticari kalite denetimi yapmakla görevli olan ve ihracatçı firmalarda istihdam edilen Sorumlu Denetçilerin eğitimine yöneliktir. Bahse konu eğitimlerin sayısı, her yıl Bölge Müdürlüklerine yapılan başvurulara bağlıdır. Sektörden evvelce gelen talepler doğrultusunda, 2015 yılı içinde 3 bilgilendirme semineri yapılacağı tahmin edilmiştir. Ancak, 2015 yılında sektörden yalnızca 2 adet bilgilendirme semineri yapılmasını gerektirecek kadar talep alınmıştır. Bu nedenle gerçekleşen bilgilendirme semineri sayısı 2 ile sınırlı kalmıştır.	ÜGD
	Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliğini geliştirmeye yönelik düzenlenen program sayısı	2	2	%100		EAD

	STA'lar konusunda hazırlanacak tanıtıcı broşür sayısı	4	1	%25	Yürürlüğe giren Malezya STA'sı ile ilgili kapsamlı bir değerlendirme hazırlanmış ve ilgili taraflar ile paylaşılmıştır. İç onay sürecinde bulunan Serbest Ticaret Anlaşmalarının yürürlüğe girişinin gecikmesi söz konusu hedeflere ulaşılmasını engellemiştir. Diğer taraftan, STA'lar yürürlüğe girse dahi, bu konuda hazırlanacak raporlar, gerçekleştirilecek seminerler aracılığıyla çeşitli bilgilendirme faaliyetleri yürütülmekte ancak, Genel Müdürlüğümüz tarafından Serbest Ticaret Anlaşmalarına ilişkin düzenli olarak tanıtıcı broşür hazırlanmamaktadır.	AB
	Tanıtım materyali sayısı	52	44	%85	İBP web sitesinde "tanıtım materyalleri" (sektör broşürleri), Bakanlığımız web portalının hizmete başlaması ile birlikte buradan yayınlanmaya başlamış olup, 2015 yılında Bakanlığımız web sitesinde 44 rapor yer almaktadır.	İHR
	Dünya ve Türkiye veri kaynaklarının takip edilerek raporlanması	25	213	%852	Ulusal ve uluslararası istatistiki veri tabanları ve bu kurumların yayımlamış oldukları raporlardan faydalanılarak çalışmalar tamamlanmıştır. Karar alma süreçlerinde, mümkün olan tüm ekonomik verinin Bakanlığımız ve diğer karar alıcılar tarafından kullanılabilir hale getirilerek sunulması sağlanmıştır.	EAD

STRATEJİK HEDEF 6.2: Dış pazarlardaki ticari ve ekonomik gelişmeler ve fırsatlar takip edilerek, ihracatçılarımızın dış pazarlar hakkında bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi sağlanacaktır.

PERFORMANS HEDEFİ 6.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Dış pazarlardaki ekonomik ve ticari fırsatların ihracatçılarımız tarafından etkin bir şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla, yazılı yayın hazırlanacak, bilgilendirme seminerleri düzenlenecek ve yerinde pazar araştırmaları yapılacaktır.	Ülke raporlarının tüm dünya ülkelerini kapsama oranı	98	98	%100		İHR
	Pazara giriş ve hedef ülke semineri sayısı	65	51	%78	Pazara Giriş ve Hedef Ülke Seminerleri'nde ve diğer kuruluşlar tarafından organize edilen programlarda gerçekleştirilen ülke sunumlarını kapsamaktadır. Sunum sayıları gelen taleplere göre değişiklik arz ettiğinden belirlenen hedefe ulaşılammıştır..	İHR
	Yerinde Pazar araştırması sayısı	20	0	0	Makam onayı alınamaması hasebiyle yapılamamıştır.	İHR

STRATEJİK AMAÇ 7: Kurumsal gelişimi sürdürmek

STRATEJİK HEDEF 7.1: Genel kabul gören standartlarda bilgi güvenliği uygulamaları hayata geçirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.1.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi oluşturulacaktır.	ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sisteminin kurulması oranı (kümülatif)	100	0	0	Bakanlık yeni hizmet binasına taşınacağından ISO 27001 Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi'nin taşınma sonrasında gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.	BİM
	Bilgi sistemlerinin sürekliliğini ve güvenilirliğini sağlayacak kontrollerin sayısı	12	12	%100		BİM

STRATEJİK HEDEF 7.2: E-devlet uygulamaları geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.2.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bilişim teknolojisinin mümkün kıldığı gelişmeler takip edilerek geliştirilecek, yeni bilgi sistemleri oluşturulacak ve Bakanlığımız bünyesindeki uygulamalar elektronik ortama geçirilecektir.	Teşvik belgesi müracaatlarının elektronik ortama aktarılması oranı (kümülatif) - Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Bilgi Sistemi ve E-Belge Projesi (kümülatif)	100	0	0	Yatırım teşvik belgesine ilişkin tüm işlemlerin elektronik ortamda yapılmasına olanak verecek şekilde tasarlanan E-Belge sistemimiz, paydaşlarımız olan ilgili Kurum ve Kuruluşların elektronik sisteme henüz geçememeleri ve geçişleri ile ilgili net bir tarih olmaması nedeniyle bekletilme durumundadır. Ancak, Tek Pencere Sistemine geçiş çalışmaları kapsamında, yatırım teşvik belgeleri eki ithal makine ve teçhizat listelerinin elektronik ortama aktarılması ve işlem görmesi konusunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (GTB) yetkilileri ile 2015 yılı içerisinde toplam 5 (beş) toplantı gerçekleştirilmiştir. Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, tek pencere sistemine değişik kurumları dahil etmiş olmakla birlikte, e-başvuru sistemi ilk olarak ithal makine ve teçhizat listelerinin elektronik ortama alınması sonucu Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü ile hayata geçecek olan bir proje olup, bu sistem henüz Gümrük ve Ticaret Bakanlığında test aşamasındadır. Konuya ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile teknik altyapı çalışmaları halen devam etmekte olup, 2016 yılı içerisinde sonuçlandırılması hedeflenmektedir.	TUYS

	Doküman Yönetim Sisteminin kurulması oranı (kümülatif)	10	10	%100		BİM
	Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi Otomasyon Sisteminin iyileştirilmesi oranı (kümülatif)	25	0	0	“Dahilde ve Hariçte İşleme Rejimi ile Devlet Destekleri Otomasyon Projesi”nin amacı tüm devlet yardımlarının ortak bir çatı altında toplanarak Bakanlığımız alt yapısına uygun, çok katmanlı ve web tabanlı yazılım mimarisi ile günümüz teknolojisine uygun şekilde geliştirilmesi olup, hazırlık çalışmalarına Ağustos 2011’de başlanmıştır. Söz konusu proje ile ilgili olarak Kamu İhale Kurumu nezdinde 27/01/2012 tarihinde ihaleye çıkmış ve ihaleyi kazanan şirket 19/03/2012 tarihinde projenin analiz çalışmalarına başlamıştır. Ancak Bakanlığımız ile yüklenici firma arasında 28/02/2012 tarihinde imzalanan sözleşmenin 4735 sayılı Kamu İhale Kanununun 20 nci maddesinin (a) bendi gereğince, projenin idari ve teknik şartname ile sözleşme hükümlerine göre tamamlanmamış olması nedeniyle, bahse konu sözleşme feshedilmiştir. Bakanlığımız ile yüklenici firma arasındaki hukuki süreç devam etmektedir.	İHR
	Devlet Destekleri Otomasyon Sisteminin kurulması oranı (kümülatif)	25	0	0		İHR
	Ürün güvenliği denetim faaliyetlerinin elektronik ortama taşınması oranı (kümülatif)	35	60	%171	Bakanlığımızca veya Bakanlığımız adına Türk Standardları Enstitüsünce yürütülen ithalatla ürün güvenliği ile ihracatta ticari kalite denetimlerinin tamamı Bakanlığımızca kurulan Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi üzerinden gerçekleştirilmektedir.	ÜGD

	Serbest bölgelerin sınır, ada, parsel ve üst yapı koordinatlarının tespit edilerek bu bilgilerin veri tabanında toplanma oranı	40	34	%85	Proje süresi uzatıldığından 2016 yılında tamamlanması öngörülmektedir.	SBYYH
STRATEJİK HEDEF 7.3: İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerileri geliştirilecektir.						
PERFORMANS HEDEFİ 7.3.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
İnsan kaynakları yönetimi süreçleri ile personelin bilgi ve becerilerinin geliştirilmesine yönelik politika belgeleri, eğitim planları, eğitim programları, internet portalı, e-devlet uygulamaları ve performans değerlendirme sistemleri geliştirilecek ve uygulanacaktır.	Hizmet İçi Eğitim Politika Belgesinin hazırlanması ve her yıl güncellenmesi	100	100	%100		PER
	Yıllık hizmet içi eğitim planının hazırlanması	1	1	%100		PER
	Yıllık hizmet içi eğitim planının uygulanması	100	100	%100		PER
	Eğitim faaliyetlerine yönelik online bir portal oluşturulması	100	0	0	Eğitim faaliyetlerine yönelik online bir portal oluşturulması çalışmaları 2015 yılı bütçe ödeneğine ilave maliyet getireceğinden düşük maliyetli alternatifler üzerinde araştırma yapılmakta olup, hedef gerçekleştirilememiştir.	PER
	Yurt Dışı Teşkilatı Performans Değerlendirme Sisteminin, online bir altyapı kullanılarak hayata geçirilmesi (kümülatif)	25	0	0	EBYS'nin devreye girmesi nedeniyle ihtiyaç giderilmiş olduğundan hedef gerçekleştirilememiştir.	PER

STRATEJİK HEDEF 7.4: Fiziksel çalışma ortamı iyileştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.4.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Çalışma ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak Bakanlık merkez, yurtdışı ve taşra teşkilatına ait binaların onarım ve tefriş işleri gerçekleştirilecek, ihtiyaç duyulan yerlerde yeni bina temin edilecektir.	Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilatı için yeni temin edilecek ve büyük onarım yaptırılacak bina sayısı	7	7	%100		DES
	Bakanlık merkez ve yurtdışı teşkilatı için tefriş edilecek hizmet binası sayısı	11	11	%100		DES
	Taşra teşkilatı birimlerinin mevcut yerlerinin gözden geçirilmesi ve fiziksel çalışma ortamı ve ihtiyaçlarına ilişkin değerlendirme/değerlendirme yapılan birimlerin toplam içindeki oranı (kümülatif)	45	45	%100		ÜGD

STRATEJİK HEDEF 7.5: Bakanlıkta iç kontrol uygulamaları geliştirilecektir.

PERFORMANS HEDEFİ 7.5.1	PERFORMANS GÖSTERGELERİ	2015 YILI HEDEFİ	2015 YILI GERÇEKLEŞME	2015 YILI GERÇEKLEŞME ORANI	AÇIKLAMALAR	İLGİLİ BİRİM
Bakanlık merkez birimlerinde iç kontrol uygulamaları gözden geçirilecek ve geliştirilecektir.	İç kontrol uygulamalarının İç Kontrol Standartlarına uyumlaştırılması oranı	30	0	0	Maliye Bakanlığı Merkezi Uyumlaştırma Birimi tarafından İç Kontrol Standartlarına ilişkin değişikliğe gidileceğine dair bilgilendirme yapıldığından İç Kontrol Sisteminin Kurulması ve Uygulanması yönündeki çalışmalara sonraki dönemde başlanması planlanmaktadır.	SGD

3. Performans Bilgi Sistemlerinin Değerlendirilmesi

Performans bilgi sistemleri; idarelerin performansını ölçmek için bilginin düzenli olarak toplanması, analiz edilmesi ve raporlanmasıdır. Bakanlığımız bu amaca yönelik olarak çeşitli kaynak ve araçlardan yararlanmaktadır. Bakanlığımız bünyesinde işletilen sistemlere Bilgi ve Teknoloji Kaynakları başlığı altında önceki sayfalarda yer verilmiştir.

E-bütçe sistemine de girilen 3'er aylık performans programı izleme ve değerlendirme çizelgeleri, 6 aylık performans programı izleme ve değerlendirme raporları, birim faaliyet raporları ile dış ticaret ve yatırım istatistiklerine ilişkin dönemsel raporlar performans değerlendirmesi sürecinde kullanılan araçlar arasından önemli olanlarıdır. Bu hususlarda 2015 yılı boyunca yürütülen faaliyetlere bu raporun değişik yerlerinde detaylı olarak yer verilmiştir.

Ayrıca, yıl içinde daha spesifik konulara yönelik çok sayıda benzeri değerlendirme ve raporlama faaliyetleri yerine getirilmektedir. Dünya ve Türkiye Ekonomisine İlişkin İstatistikler Raporu, Ülke Raporları, Dış Ticaret Tahminleri ve bunların üç ayda bir gözden geçirmeleri, İthalat Tahminleri Raporları, Yatırım Teşvik Bülteni, Yatırım Danışma Konseyi İlerleme Raporu, Uluslararası Doğrudan Yatırımlar Raporu, Kur Tahminleri ve Dış Ticaret Üzerine Etkileriyle İlgili Analiz Raporları, anlaşma öncesinde gerçekleştirilen Serbest Ticaret Anlaşmalarının ve diğer tercihli ticaret anlaşmalarının ülkemiz ekonomisi üzerindeki nicel etki analizleri, Piyasa Gözetimi ve Denetimi Raporu ile İthalatta Ürün Güvenliği Denetimine ilişkin raporlar bunlardan sadece bazılarıdır.

Bakanlık, bilgi toplama faaliyetlerinde gerek kurum içi gerekse kurum dışı çeşitli bilgi kaynaklarından yararlanmaktadır. Kurum içi bilgi kaynaklarının başında dış ticaretle ilgili detaylı bilgilerin toplandığı "Ekonomi Bakanlığı Bilgi Sistemi" gelmektedir. Kurum dışında ise başta TÜİK ve Merkez Bankası olmak üzere birçok yurtiçi ve yurtdışı veri tabanından yararlanılmaktadır.

Bunun yanı sıra, ihracat ve ithalattaki denetim, uygunluk ve izin işlemlerinin gümrük mevzuatıyla uyumlu, risk esaslı ve elektronik ortamda yapılmasını sağlamak üzere "Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi (TAREKS)" geliştirilmiştir. E-imza uygulanan sistemde tüm işlemler elektronik ortamda yerine getirilmektedir. Böylece ticari kalite ve ürün güvenliği denetimlerine ait tüm bilgi ve belgeleri kayıt altına alan ulusal bir veri tabanı oluşturulmuştur. Bu sistemden temin edilen bilgiler ihracat ve ithalat politikalarının belirlenmesinde önemli rol oynamaktadır.

Bakanlığımızda elektronik belge standartları hakkındaki 2008/16 sayılı Başbakanlık Genelgesi gereğince ve TS 13298 standardı çerçevesinde, Bakanlığımız belgelerinin elektronik ortamda üretilmesi, e-imza ile imzalanması, evrak akışı, arşivleme ve raporlama işlemlerinin elektronik ortamda hızlı ve güvenilir bir şekilde gerçekleşmesini sağlayacak olan "Elektronik Belge Yönetim Sistemi" (EBYS) Bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatında bazı merkezlerde kullanılmaktadır.

Bir başka bilgi toplama yöntemi olarak anket de Bakanlık tarafından kullanılmakta olup, düzenli olarak gerçekleştirilen Dış Ticaret Beklenti Anketleri vasıtasıyla bilgi toplanmaktadır.

Diğer bilgi kaynaklarına bu raporun bilgi ve teknolojik kaynaklar bölümünde yer verilmiştir.

Bakanlığımız ilgili yılı bütçesi, ayrıntılı harcama programı ve performans programı elektronik ortamda Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü uygulaması olan e-bütçe (Bütçe Yönetim Enformasyon Sistemi) üzerinden hazırlanmaktadır. Anılan sistem, yıl içerisinde tahsis edilen ödeneklerin görüldüğü ödenek durum bilgisine ulaşmamızı sağlayan, mevcut ödeneklerden ne kadarının harcandığını görme imkânı veren, Ödenek Gönderme ve Tenkis Belgelerinin düzenlenmesini sağlayan, ayrıca bütçe ödeneklerine dair aktarma, revize ve serbest bırakma taleplerinin yapılmasına imkan tanıyan bir sistemdir. Ayrıca, e-bütçe sisteminin Bütçe Uygulama, Bütçe Hazırlık, Performans Bütçe, Hazırlık Tertip Listesi, Kullanıcı Rapor Hazırlama, Bütçe Kod Listesi, Tanımlamalar, Kullanıcı İşlemleri, Personel Bilgileri, Maaş ve Yük Hesabı, Taahhüt Formları ile Kullanıcı Bilgileri menüleri Bakanlığımız tarafından kullanılmaktadır.

Bakanlığımız Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü uygulaması olan KBS'yi (Kamu Harcama ve Muhasebe Bilişim Sistemi) de kullanmaktadır. Bakanlığımız KBS'nin Kamu Personel Harcamaları Yönetim Sistemi (KPHYS), Harcama Yönetim Sistemi (HYS) (Ödene Emri Belgesi ve Muhasebe İşlem Fişleri hazırlanır), Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi (TKYS), İhtiyaç Fazlası Taşınır Uygulaması, KBS Kullanıcı Raporları (Bütçe, Personel ve Kesin Hesap) Uygulaması, Genel Yönetim Mali İstatistik Uygulaması gibi menülerinden yararlanmaktadır.

Yine, Hazine Müsteşarlığı'nın Nakit Talepleri Aktarım Sistemi, Bakanlığımız nakit taleplerinin oluşturulması amacıyla kullanılan bir bilgi yönetim sistemidir.

Bakanlık'ta, bahsedilen bilgi sistemlerinden yararlanılarak Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu, Kamu Yatırımları İzleme ve Değerlendirme Raporu, Kamu İdaresi Hesap Cetvelleri, Taşınır Kesin Hesap Cetveli ve Kesin Hesap İcmal Cetveli, Taşınır Yönetim Hesabı Cetvelleri gibi mali raporlamalar gerçekleştirilmektedir.

IV. KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

A. GÜÇLÜ YÖNLER

- Genç, dinamik ve nitelikli personel yapısının varlığı
- Kurum çalışanlarının yüksek nitelikli eğitim seviyesine sahip olması
- Özel Sektör, Kamu Kurum ve Kuruluşları ve diğer paydaşlar ile işbirliği ve yakın diyalog halinde bulunma kültürü
- Hızlı karar almaya dönük ve çözüm odaklı yaklaşım
- Yeni kurumsal yapıda yatırımlar ve hizmetler konusunun da yer alması; böylece mal ve hizmet ticareti ile yatırım ve üretimin desteklenmesine yönelik bütüncül politikaların belirlenmesine imkân tanıyacak bir organizasyonel yapının tesis edilmiş olması
- Yaygın bir yurtdışı teşkilatına sahip olması
- Gelişme ve yeniliklere yatkınlık
- Faaliyet alanının getirdiği uluslararası tecrübenin kurumsal vizyon üzerindeki olumlu etkileri

B. GELİŞMEYE AÇIK YÖNLER

- Bilgi teknolojilerinin yenilenmesi ve altyapının geliştirilmesi
- Farklı binalarda görev yapan Bakanlık birimlerinin biraraya toplanması
- Arşivleme ve evrak akışında elektronik sistemlerden daha fazla yararlanılması
- Kurumlar arası koordinasyonun güçlendirilmesi
- Yatırım-üretim-ihracat zincirinde dışsal etkilerin olumsuz yansımalarının engellenmesi
- Fiziksel çalışma koşullarının iyileştirilmesi

C. FIRSATLAR

- Hükümet programında Bakanlık faaliyetlerinin desteklenmesi
- İhracatla ilgili devlet desteklerinin artması
- Bakanlığın mal ticaretinin yanı sıra yatırımları ve hizmet ticaretini de yetki alanına almış olması
- AR-GE ve destekleme fonlarının artmış olması
- Türkiye'nin yükselen ekonomiler arasına girmesi
- Ülkemizdeki siyasi ve ekonomik istikrar ortamının diğer ülkelerin bakış açısında yarattığı olumlu değerlendirmeler
- Türkiye'nin bölgesel etkinliğinin artması
- Gelişmekte olan pazarlara olan coğrafi yakınlık
- Türkiye'nin jeo-stratejik konumu

D. TEHDİTLER

- Küresel ekonomik kriz
- Avrupa pazarında yaşanan durgunluk
- Komşu ve Çevre ülkelerdeki siyasi belirsizlikler ve bunun ülkemiz dış ticareti ile bu ülkelerdeki Türk yatırımları üzerinde yarattığı belirsizlik
- Enerji bağımlılığının cari açık üzerindeki etkisi
- Üretim maliyetlerinin yüksek olmasının dış pazarlardaki rekabeti zorlaştırması
- Ticaret ortaklarımızın ekonomi ve ticaret politikalarında öngörülemeyen değişiklikler

E. GENEL DEĞERLENDİRME

Bakanlığımız 2015 yılı faaliyetlerini, 637 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili diğer mevzuatla verilen; Dış ticaret hizmetlerine ilişkin ana hedef ve politikaların belirlenmesine yardımcı olmak ve belirlenen dış ticaret politikalarını geliştirmek ve yürütmek, Dünya ticaretinden alınan payın artırılmasını ve sürdürülebilir ihracat artışını sağlamak üzere ihracatın pazar ve ürün çeşitliliğini genişletmeye yönelik gerekli tedbirleri almak ve buna yönelik destek yöntemlerini geliştirmek ve uygulamak, Dış ticaretin ülke ekonomisi yararına yapılması amacıyla ürün ve yurtdışı müteahhitlik dâhil uluslararası hizmet ticaretine ilişkin gerekli her türlü tedbiri almak, İthalatın ülke ekonomisinin yararına gerçekleştirilmesi ve yerli sanayinin korunması ile ilgili gerekli tedbirleri almak ve ticaret politikası savunma araçlarını uygulamak, Ülke kalkınmasında yabancı sermayeden beklenen katkıları sağlamak ve yönlendirmek amacıyla gerekli tedbirleri almak v.b görevleri çerçevesinde yerine getirmektedir.

2013 yılı başında uygulamaya konulan “2013 – 2017 Stratejik Planı” kapsamında belirlenen misyon, vizyon ve hedeflere göre bu sorumluluklar yürütülmüştür.

Stratejik Plan’ın 2015 yılı öncelikleri, “2015 yılı Performans Programı” çerçevesinde belirlenmiş olup, 2015 yılı faaliyetleri bu önceliklere göre gerçekleştirilmiştir.

2015 yılı Performans Programı’nda belirlenen hedeflere yönelik faaliyetlerin gerçekleşme durumu; yıl içerisinde üçer aylık dönemler halinde Bakanlık birimlerine sorulmuş ve alınan bilgiler Maliye Bakanlığı’nın e-Bütçe sistemine girilerek takip edilmiştir. Ayrıca, sorumlu Bakanlık Birimlerinden alınan veriler konsolide edilerek Stratejik Plan’ın iki buçuk yılın uygulama sonuçlarını gösteren 2015 Yılı Ara Dönem Raporu, Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı’nca konsolide edilerek Üst Yönetici ve Bakanlık Birimleri’ ne sunulmuş; hedeflerin gerçekleştirilmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınması için girişimlerde bulunulmuştur.

Stratejik yönetim anlayışının kurum kültürünün bir parçası olmasına yönelik çabalara ve Bakanlık faaliyet alanı kapsamında sunulan hizmetlerin verimliliğini ve kalitesini artırmaya yönelik araştırma ve geliştirme faaliyetlerine 2015 yılı boyunca devam edilmiştir.

Bilgi ve belge paylaşımının daha hızlı, etkin ve güvenli bir şekilde elektronik ortamda gerçekleştirilmesini sağlayan “Elektronik Belge Yönetim Sisteminin” (EBYS) Bakanlığımız merkez, yurtdışı ve taşra teşkilatlarında aktif olarak kullanılması amacıyla yürütülen çalışmalara devam edilmiştir.

2015 yılında performans programında yer alan 97 performans göstergesinden 54’ünde hedefe ulaşıldığı görülmektedir.

2014 yılında Bakanlığımız Bütçe gerçekleşme oranı %97,83 iken bu oran 2015 yılında %98,12’ye çıkmıştır.

Sonuç olarak, Ekonomi Bakanlığı 2013-2017 Stratejik planı doğrultusunda hazırlanan 2015 yılı Performans Programında yer alan performans hedeflerine ulaşma düzeyini yansıtan gösterge gerçekleştirmeleri ile program dönemi başlangıcı gösterge hedefleri arasında önemli farklar bulunmadığı ve 2015 yılında faaliyetlerin kurumsal hedeflere uygun olarak yürütüldüğü değerlendirilmektedir.

V. ÖNERİ VE TEDBİRLER

- Fuar desteklerine ilişkin ödeme süreçlerinin sadeleştirilmesi ve hızlandırılmasına yönelik olarak hazırlanan 2009/5 sayılı tebliğ kapsamında mevzuat değişikliği çalışmaları yapılacaktır.
- TURQUALITY ve Marka destek programlarının geliştirilmesi, dönem sürelerinin uzatılması, destek sürelerinin dönemsel uzatılmasına dönük olarak yapılan performans takip sisteminin yenilenmesi ve geliştirilmesi ile yeni destek kalemlerinin eklenmesine ilişkin olarak 2006/4 sayılı tebliğ kapsamında, mevzuat çalışmalarının yürütülmesine devam edilecektir.
- 2010/6 sayılı Tebliğe ilişkin olarak, uygulamada yaşanan zorlukların günümüz şartlarına uyumunu sağlayacak şekilde ilgili mevzuatın revize edilmesi sağlanacaktır.
- İşbirliği Kuruluşları ve firmalardan gelen talepler doğrultusunda desteklerin etkin ve verimli bir şekilde işlemesine yönelik olarak değişiklikler yapılacaktır. Bu kapsamda;

Uluslararası Rekabetçiliğin Geliştirilmesinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ (2010/8 sayılı) kapsamında yürütülmekte olan UR-GE Projelerinin başvuru sistemini iyileştirmek için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Pazar Araştırması ve Pazara Giriş Desteği Hakkında Tebliğ (2011/1 sayılı) kapsamında yer alan Sektörel Ticaret Heyeti ve Alım Heyeti Programlarına ait başvuru süreçlerinin iyileştirilmesi ve işbirliği kuruluşları tarafından düzenlenebilecek heyet sayısının artırılması için gerekli çalışmalar yapılacaktır.

- İhracatımızı olumsuz yönde etkileyen/etkileme potansiyeli bulunan anti-damping ve telafi edici vergi soruşturmalarının açılmasının önlenmesi veya açılan soruşturma sayısının azaltılması amacıyla İhracatçı Birliklerimizle işbirliği halinde firmalarımızın yararlanabilecekleri bir yazılım mekanizması geliştirilmesi yönünde gerekli çalışmalar yapılacaktır.

Anılan yazılım uyarınca ilk başta demir-çelik ürünleri ihracatımızın mezkûr minvaldeki soruşturmalara en fazla maruz kaldığı ve/veya anılan ürün grubu ihracatımızda son dönemde artışlar gözlemlenen pazarlara yönelik firmalarımızın olası dönemsel damping ve sübvansiyon marjlarının mevcut ulusal ve uluslararası metodolojiler çerçevesinde hesaplanabileceği değerlendirilmektedir.

- Doğu ve Güneydoğu Anadolu coğrafi bölgelerimizdeki sınır illerimizde ticaretin canlandırılması ve bölgenin ekonomik gelişimine katkı sağlanması amacıyla uygulanan sınır ticareti tatbikatının daha efektif olarak yürütülmesini teminen sınır ticaretine ilişkin mevzuatta yapılan çalışmalar sonucunda hazırlanan yeni Kararname Taslağı 13.01.2016 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir.

- Bedelsiz ihracata ilişkin hususları düzenleyen 2008/12 sayılı Tebliğ'in; bürokratik işlemlerin azaltılması perspektifinden, kambiyo mevzuatında meydana gelen değişiklikler kapsamında ilgili kuruluşların görüşleri de alınmak suretiyle gözden geçirilmesi ve görüşlere istinaden gerekirse yürürlükten kaldırılması yönünde gerekli çalışmalar yapılacaktır.

- Kurum ve kuruluşlar arasında entegre bir yönetim sistemi tesis edecek olan, 2012/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile ilgili "Tek Pencere Sisteminin" (TPS) kurulması ve bu konudaki koordinasyon görevi Gümrük ve Ticaret Bakanlığına (GTB) verilmiş olup, TPS, ilgili kurumlarca yapılan kontroller sonucunda oluşturulan onay belgelerinin elektronik olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığına iletilmesi hususunu kapsamaktadır. TPS kapsamında gümrük işlemlerinde aranan ve farklı kurum ve kuruluşlarca düzenlenen belgelerin elektronik ortamda GTB'ye iletilmesi yoluyla bürokrasinin azaltılması, kurumlar arasında koordinasyon ve evrak takibinin kolaylaşması ile sahteciliğin önüne geçilmesi sağlanmış olacaktır.

- “İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2010/1 sayılı Tebliğ” kapsamında tekstil ve konfeksiyon ile ayakkabı ithalatı ile “İthalatta Gözetim Uygulanmasına İlişkin 2013/9 sayılı Tebliğ” kapsamında bazı balık ve su ürünleri, ülke ayrımı gözetilmeksizin ileriye yönelik kayda alınmak suretiyle izlenmektedir. Kayda alma uygulaması çerçevesinde düzenlenen ve ithalatta ibrazı zorunlu olan kayıt belgeleri için Tek Pencere Sistemine entegrasyon sağlanarak anılan kayıt belgelerinden 2010/1 sayılı Tebliğ kapsamındakiler 18/08/2015 tarihinden itibaren, 2013/9 sayılı Tebliğ kapsamındakiler ise 30/09/2015 tarihinden itibaren elektronik olarak GTB’ye iletmeye başlanmıştır.
- Bakanlığımızca düzenlenen ithal lisansları ve gözetim belgelerinin de Tek Pencere Sistemine aktarılması yönünde Bilgi İşlem Dairesi ve GTB ile koordineli çalışmalar yürütülmekte olup, mezkûr kayıt belgelerinin ardından Kimyasal Silahlar Sözleşmesi (KSS) kapsamında düzenlenen ithal lisanslarının da sisteme entegrasyonunun sağlanması yönünde çalışmalar yürütülmektedir. KSS kapsamındaki belgelerin entegrasyonunu müteakip ithal izni, ithal lisansı niteliği taşıyan diğer uygulamalar da sırasıyla TPS’ye entegre edilecektir. Sistemin herhangi bir risk içermediği değerlendirilmektedir.
- Bakanlığımızca koordine edilen AB teknik mevzuat uyumu ile piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetleri farklı kamu kuruluşlarınca yürütülmektedir. Bu kuruluşların performansının, çalışmalarımızın etkinliği bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.
- Ürün güvenliği denetim sistemi ve kalite altyapısı alanında ikili/çok taraflı Teknik İşbirliği Anlaşmalarının işlerlik kazanabilmesi ve böylece Bakanlığımız dış ticaret faaliyetlerinde ilerleme sağlanması için, ilgili ülkelerle ikili siyasi ilişkilerin kritik olduğu düşünülmektedir.
- Helal standartları ve belgelendirmesi alanında SMIIIC sisteminin kabulü ve işlerlik kazandırılması için Bakanlığımızca etkin ticaret diplomasisi yürütülmesi önem arz etmektedir.
- Dış Ticarete Risk Esaslı Kontrol Sistemi’ne, aynı zamanda bir karar destek sistemi niteliği kazandırılması, Bakanlığımızca gerçekleştirilen ithalat ve ihracat denetimlerinin etkinliği açısından hayatidir. Bu kapsamda, teknolojinin takibi ve sistem paydaşlarının uyumu da önem arz etmektedir.
- Yeniden yapılandırılan teknik engeller web sitesinin beklenen hedefine ulaşmasında, ihracatçılarımız ve diğer paydaşlarca sitenin takip edilmesi ve sorunlarını iletmeye etkin kullanılması sağlanacaktır.
- Ülkemiz, küreselleşen ve uluslararası rekabetin giderek önem kazandığı dünya ticaretinde ekonomik anlamda en önemli küresel aktörlerden birisi konumundadır. Bu noktada, ülkemizin gerek uluslararası arenada etkin ve güçlü bir konuma erişebilmesi gerekse sürdürülebilir dış ticaret ve büyüme hedeflerinin elde edilmesinde teşvik sistemimiz en temel mikro politika araçlarından birisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu itibarla, anılan hedeflere ulaşılabilmesi amacıyla teşvik sistemi kapsamında orta yüksek ve yüksek teknoloji yatırımların daha yoğun desteklerden yararlandırılarak, sanayimizin teknolojik dönüşümüne katkıda bulunacak ar-ge içeriği ve rekabet gücü yüksek yenilikçi yatırımların özel sektör yatırımları içerisindeki payının artırılması hedefi doğrultusunda gerekli tedbirler alınacaktır.
- Bölgesel gelişmişlik farklarının ortadan kaldırılarak dengeli ve topyekûn kalkınmanın gerçekleştirilmesini teminen mevcut bölgesel teşvik uygulamalarının, üretim, yatırım ve ihracatın artırılmasına yönelik olarak illerin ihtiyaçları doğrultusunda ve seçicilik unsuru temelinde geliştirilmesi sağlanacaktır.
- Teşvik sistemi kapsamında yürütülen mevzuat çalışmaları, küresel gelişmeler, ülke ihtiyaçları ve özel sektör talepleri doğrultusunda devam ettirilecek olup, söz konusu çalışmalar yürütülürken, interaktif yapıya önem verilecektir. Bunun yanında, yatırım teşvik sistemine ilişkin bürokratik süreçlerin hızlandırılması yönünde gerekli çalışmalar yapılacaktır.
- Ödemeler dengesinin en önemli kalemlerinden birisi olan, ülkemize döviz ve aynı zamanda yeni teknoloji girişi sağlayan ve üretim kapasitesine katkıda bulunan uluslararası doğrudan yatırımların artırılmasına yönelik tanıtım faaliyetlerinde bulunulması, uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyonun güçlendirilmesi ve uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyacının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesinin sağlanması yönünde gerekli çalışmalar yapılacaktır.

- Türkiye'deki yatırımlarla ilgili düzenlemeleri rasyonel hale getirmek, yatırım ortamının rekabet gücünü artıracak gerekli düzenlemeleri tespit ederek politika önerileri geliştirmek ve işletme dönemi de dâhil olmak üzere yatırımın her safhasında, ulusal ve uluslararası yatırımcıların karşılaştığı idari engellere çözüm üretmek amacını taşıyan Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyonu Kurulu (YOİKK) kapsamında çalışmalar etkinleştirilecektir.
- Özellikle girişimcilerimizin yatırım faaliyetlerinin aktif olduğu ve yasal düzenlemelerin yatırımcı haklarının korunması bakımından yetersiz kaldığı ülkelerle YKTK anlaşmaları yürütülmesi girişimcilerimizin yasal korumaya kavuşturulması bakımından önem arz etmekte olup, bu doğrultuda ilgili ülkelerle tüm diplomatik temas imkânları kullanılarak müzakerelere devam edilecektir.
- 2016 ve sonrasında temel öncelik, imzalanmış olan anlaşmaların etkin bir şekilde uygulanması, KEK platformlarının düzenli ve etkili bir şekilde çalıştırılmasına devam edilmesi ile özel sektörün anılan etkinliklerde daha aktif yer alması sağlanacaktır.
- İkili ticari ve ekonomik ilişkilerimizin daha da derinleştirilmesi hedefi ile STA ve/veya TTA müzakereleri başlatılan ve devam eden ülkeler ile söz konusu müzakerelerin sonuçlandırılması, hâlihazırda TTA akdedilmiş ülkeler ile yürürlük ve uygulama süreçlerinin daha etkin kılınması için çalışmaların yapılmasına önem verilmektedir. Bu durum önümüzdeki dönem faaliyetlerimize de yansımaktadır.
- Ortadoğu ve Körfez ülkeleri ile ticaret hacmimiz, 2015 yılında bir önceki yıla göre %18,6 oranında azalmıştır. Son yıllarda Ortadoğu'da yaşanan siyasi karışıklıklar ve petrol fiyatlarındaki istikrarsız seyir sonucunda bölgeye olan ihracatımız azalma kaydetmiştir. Petrol fiyatlarındaki sürekli düşüş eğilimi, doğal olarak Ortadoğu ve Körfez Ülkeleri ekonomilerini olumsuz yönde etkilemiş olup, IMF raporlarında petrol fiyatlarındaki inatçı düşüşün sonucunda bu ülkelerin önümüzdeki yıllarda daha düşük bir büyüme ile karşı karşıya kalacakları belirtmiştir. Dolayısıyla, petrol fiyatlarında kısa-orta vadede önemli bir yükselme yaşanmazsa, bu bölge hükümetlerinin aldığı tasarruf ve kemer sıkma önlemleri yeterli olmayacak ve bu ülkelerin alım gücündeki düşüş devam edecektir. 2016 yılı içerisinde, 01 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması (TTA) kapsamında yer alan ürün sayısının artırılması adına teknik toplantılar düzenlenmesi, ülkemiz ile Irak arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşmasının imzalanması için müzakerelerin başlatılması ve Körfez İşbirliği Konseyi (KİK) ile hâlihazırda askıya alınmış olan Serbest Ticaret Anlaşması müzakereleri önem arz etmektedir.
- 2016 yılında temel önceliğimiz, Türkiye'nin Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) başta olmak üzere, üyesi bulunduğu uluslararası kuruluşlar kapsamında, ilgili anlaşmalardan kaynaklanan hak ve menfaatlerinin takibi olmaya devam edecektir. DTÖ kapsamında 2015 yılı Aralık ayında düzenlenen X. Bakanlar Konferansında alınan Kararların hayata geçirilmesi konusunda yükümlülüklerimizin takibi yapılacak, henüz karara bağlanmayan aynı zamanda Türkiye'nin ticari menfaatlerinin de bulunduğu konuların çok taraflı ticaret müzakereleri kapsamında gündemde olması temin edilmeye çalışılacaktır.
- Rusya ile yaşanan kriz neticesinde, ikili ticari ve ekonomik ilişkilerimizde ortaya çıkan durgunluktan ihracatçı ve yatırımcılarımızın zarar görmemelerini teminen, 2016 yılı içerisinde yeni pazar açılımlarına yönelik faaliyetlere hız verilmesi ve Rusya pazarına alternatif teşkil edecek diğer ülkeler ile ekonomik ve ticari işbirliğimizin derinleştirilmesi adına Bakanlığımızca yapılacak faaliyetler arttırılacaktır.
- Dünya ticaret düzeninde yaşanan gelişmeler doğrultusunda ülkemizin Gümrük Birliği'ni güncelleme, AB-ABD Ticaret ve Yatırım Ortaklığı'na (TTIP) dâhil olma ve birçok ülke ile Serbest Ticaret Anlaşması yapma hedefi bulunmaktadır. Bu hedeflere ulaşma yolunda tarım, hizmetler ve kamu alımları alanlarında daha dış rekabete açık liberal politikaların benimsenmesi; bitki ve hayvan sağlığı ve fikri mülkiyet hakları gibi düzenleyici alanlarda ise gelişmiş ülkelerin uyguladığı kuralların örnek alınmasında fayda görülmektedir. Bu bağlamda, Bakanlığımız birimleri ve ilgili kurumlar arasında gerekli anlayış ve işbirliğinin sağlanması çalışmalarımızın etkinliğini arttıracaktır.

- 2016 yılının ilk yarısı itibarıyla “2023 Hizmet İhracatı Stratejisi”nin tamamlanmasını müteakip, hizmet ihracatında artış sağlanması hedefine yönelik olarak ilgili idari ve hukuki mekanizmalarda değişiklik yapılması gündeme gelebilecektir. Bununla birlikte, söz konusu Strateji çalışmasının tamamlanma sürecine kadar uygulanmak ve önümüzdeki dönemde de sürdürülmek üzere, hizmet ihracatımız açısından hedef ülke konumunda bulunan çevre ve komşu ülkelerdeki siyasi ve ekonomik istikrarsızlık dikkate alınarak Avrupa, Kuzey Afrika ve Güney Asya başta olmak üzere alternatif pazar oluşturma çalışmaları başlatılacaktır.
- Hizmet ihracatında başarılı uygulama örnekleri gerçekleştiren uluslararası kurum ve kuruluşlara gerçekleştirilmekte olan inceleme ziyaretleri artırılacaktır.
- Hizmet sektörlerine dönük olarak uygulanmakta olan devlet yardımı programlarından daha fazla firmanın haberdar olması için düzenlenmekte olan eğitim programlarının sayısı artırılacaktır.
- Rusya Federasyonu ile yaşanan kriz, bölgedeki siyasi tansiyonun yüksek olması, Irak ve Libya pazarlarındaki belirsizlikler, küresel ekonomik sıkıntılar ve petrol fiyatlarındaki düşüş eğiliminin devamı gibi faktörlerin müteahhitlik sektörümüzün 2016 yılındaki performansını olumsuz etkilemesi beklenmektedir. Bu çerçevede, başta Sahraaltı Afrika ülkeleri olmak üzere yeni pazar arayışları devam edecektir. Bu kapsamda, Türkiye Müteahhitler Birliği ile işbirliği içerisinde hedef pazar olarak belirlenen coğrafyalara yönelik müteahhitlik heyet programlarına ağırlık verilecektir.
- Teknik müşavirlik hizmetlerine sağlanan devlet yardımları kapsamında, teşvik mekanizmasının daha etkin kullanımı ve bu doğrultuda firmaları cesaretlendirici etkisi sayesinde yurtdışı pazarlara açılımın daha aktif desteklenmesi planlanmaktadır. Müteahhitlik programlarına benzer şekilde teknik müşavirlik sektörü için hedef pazar konumunda olan coğrafyalara teknik müşavirlik heyet programları düzenlenecektir.
- Serbest Bölgelerin ihracat kredi imkânlarından yararlandırılmasına yönelik olarak; serbest bölgelerden yurtdışına yapılan ihracatta, ihracatın finansmanı imkânlarının artırılmasını sağlayacak mevzuat düzenlemeleri yapılacaktır.
- Bakanlığımız faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen analiz ve modelleme çalışmalarında, sağlıklı verilerin kullanılması önem arz etmektedir. Bu kapsamda, diğer kurumlar tarafından tutulan ve çalışmalarımızda kullanımı gerekli olan verilere kolay ulaşımının sağlanması çalışmaları yapılacaktır.
- Bakanlığımız çalışmalarında istatistiki ve ekonometrik tabanlı programlar kullanılmaktadır. Bu programların güncel versiyonlarının kullanılması sağlanacaktır.

EKLER

EK 1: ÜST YÖNETİCİ İÇ KONTROL GÜVENCE BEYANI

Üst yönetici olarak yetkim dahilinde;

Bu raporda yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu beyan ederim.

Bu raporda açıklanan faaliyetler için bütçe ile tahsis edilmiş kaynakların, planlanmış amaçlar doğrultusunda ve iyi mali yönetim ilkelerine uygun olarak kullanıldığını ve iç kontrol sisteminin işlemlerin yasalık ve düzenliliğine ilişkin yeterli güvenceyi sağladığını bildiririm.

Bu güvence, üst yönetici olarak sahip olduğum ve bilgi ve değerlendirmeler, iç kontroller, iç denetçi raporları ile Sayıştay raporları gibi bilgim dahilindeki hususlara dayanmaktadır.

Burada raporlanmayan, idarenin menfaatlerine zarar veren herhangi bir husus hakkında bilgim olmadığını beyan ederim.

ANKARA

24/02/2016

İbrahim ŞENEL

Müsteşar

EK 2: MALİ HİZMETLER BİRİM YÖNETİCİSİNİN BEYANI

Mali hizmetler birim yöneticisi olarak yetkim dahilinde;

Bu idarede, faaliyetlerin mali yönetim ve kontrol mevzuatı ile diğer mevzuata uygun olarak yürütüldüğünü, kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin etmek üzere iç kontrol süreçlerinin işletildiğini, izlendiğini ve gerekli tedbirlerin alınması için düşünce ve önerilerimin zamanında Üst Yöneticiye raporlandığını beyan ederim.

İdaremizin 2014 yılı Faaliyet Raporunun “III/A-Mali Bilgiler” bölümünde yer alan bilgilerin güvenilir, tam ve doğru olduğunu teyit ederim.

Ankara

24/02/2016

Hayrettin YÜCEL

**Strateji Geliştirme
Dairesi Başkanı**